Kainuun sote

Vuosikertomus 2020

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

www.kainuu.fi

Vuosikertomus 2020

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Kainuun sote yhtymähallitus 31.3.2021 §

C:23

Julkaisija:
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
PL 400
87070 Kainuu
puh. (08) 615 61
kirjaamo@kainuu.fi

Kannen kuva: Sweco Architects, havainnekuva Uusi sairaala vuonna 2021

ISBN 978-952-6691-23-7
ISSN 2323-8186 (painettu)
ISSN 2323-8224 (verkkojulkaisu)

Kajaani 2021

Paino: KTMP Group

SISÄLLYSLUETTELO

1 Toimintakertomus 7
1.1 Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden kehitys 7
1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus 7
1.1.2 Yleinen taloudellinen kehitys 17
1.1.3 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toiminnan ja talouden kehitys 18
1.1.4 Kuntien rahoitusosuuden muodostuminen 22
1.1.5 Kainuun Työterveys -liikelaitoksen toiminnan ja talouden kehitys 25
1.1.6 Ympäristöasiat 26
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 26
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä 27
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista 29
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä 32
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus 36
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 36
1.3.2 Toiminnan rahoitus 37
1.4 Rahoitusasema 38
1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut 38
1.5 Kokonaistulot ja -menot 39
1.6 Konsernin toiminta ja talous 39
1.6.1 Konsernirakenne 39
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 40
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 40
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 41
1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 41
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet 45
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely 45
1.8 Talousarvion toteutuminen 45
1.8.1 Tulosalueiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 45
1.8.1.1 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä 47
1.8.1.2 Hallinto 59
1.8.1.3 Keskitetyt yhteiset tukipalvelut 70
1.8.1.4 Perhepalvelut 80
1.8.1.5 Sairaanhoitopalvelut 100
1.8.1.6 Terveyden- ja sairaudenhoidon palvelut 114
1.8.1.7 Vanhuspalvelut 136
1.8.1.8 Ympäristöterveydenhuolto 150
1.8.1.9 Kainuunmeren Työterveys Oy 156
1.8.2 Käyttötalousosan toteutumisvertailu 157
1.8.3 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu; ulkoinen ennen eliminointeja 158
1.8.4 Investointiosan toteutumisvertailu 159
1.8.5 Rahoitusosan toteutumisvertailu 160
2 Tilinpäätöslaskelmat 161
2.1. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tilinpäätöslaskelmat 161
2.1.1 Kainuun soten tuloslaskelma 161
2.1.2 Kainuun soten rahoituslaskelma 162
2.1.3 Kainuun soten tase 163
2.2 Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat 164
2.2.1 Kainuun Työterveys -liikelaitos tuloslaskelma 164
2.2.2 Kainuun Työterveys -liikelaitos rahoituslaskelma 165
2.2.3 Kainuun Työterveys -liikelaitoksen tase 166

2.3 Kainuun Soten ja liikelaitoksen yhdistetyt tilinpäätöslaskelmat 167
2.3.1 Kainuun Soten ja liikelaitoksen yhdistetty tuloslaskelma 167
2.3.2 Kainuun soten ja Työterveyden yhdistetty rahoituslaskelma 168
2.3.3 Kainuun soten ja Työterveys -liikelaitoksen yhdistetty tase 169
2.4 Kainuun soten konsernin tilinpäätöslaskelmat 170
2.4.1 Kainuun soten konsernituloslaskelma 170
2.4.2 Kainuun soten konsernin rahoituslaskelma 171
2.4.3 Kainuun soten konsernin tase 172
3 Tilinpäätöksen liitetiedot 173
3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 173
3.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 173
3.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 173
3.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 174
3.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 176
3.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 178
3.1.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 180
3.1.7. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot 182
4 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat 183
4.1. Muut eriytetyt laskelmat 183
5 Luettelot ja selvitykset 184
6 Allekirjoitukset ja merkinnät 193
6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 193
6.2 Tilintarkastusmerkinnät 193
7 Julkaisuluettelo 194

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden kehitys

1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä perustettiin 1.1.2013. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän täysjäsenkuntia ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Kuntayhtymän toimintaan sisältyy perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon lisäksi erikoissairaanhoitolain mukainen Kainuun sairaanhoitopiiri, kehitysvammaisten erityishuoltolain mukainen Kainuun erityishuoltopiiri ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Puolangan kunta on osajäsen, joka ostaa erikoissairaanhoidon, kehitysvammahuollon erityishuoltopiirin ja ympäristöterveydenhuollon palvelut Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä ulkokunnan tavoin. Muut jäsenkunnat osallistuvat kustannusten rahoitukseen perussopimuksessa sovittujen maksuosuusperusteiden mukaisesti. Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito ja kehitysvammaisten erityishuolto niiltä osin kuin kunnat eivät itse järjestä tehtäviä sekä jäsenkuntien puolesta kuntouttavan työtoiminnan ja koulupsykologien palvelut sekä kaikki muut kuntien lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta lasten päivähoitoa.

Kuntayhtymä voi tuottaa toimialansa palveluita muille kunnille, kuntayhtymille ja yhteistyötahoille sopimuksin. Lisäksi kuntayhtymä voi järjestää jäsen- ja osajäsenkuntien puolesta muuta palvelutoimintaa ja tukipalveluita. Kuntayhtymä tuottaa kunnille myös muita palveluita mm taloushallinnon, tietohallinnon sekä henkilöstöhallinnon palveluita.

Kuntayhtymän toiminta-ajatuksena on **perussopimuksen mukaan**

1. edistää ja ylläpitää väestön terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä sekä sosiaalista turvallisuutta
2. kaventaa väestöryhmien välisiä terveyseroja
3. toteuttaa väestön tarvitsemien palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta

Ylintä päätösvaltaa kuntayhtymän toimialaan kuuluvissa tehtävissä käyttää kuntalain mukaisesti yhtymävaltuusto, jonka jäsenet kuntayhtymän jäsenkunnat valitsevat valtuustojensa toimikautta vastaavaksi ajaksi. Puolangan kunnan edustajilla on puhe- ja äänioikeus asioissa, joiden osalta Puolangan kunta on osajäsen. Kuntayhtymän hallitus päättää muista kuin valtuuston päätettäväksi määrätyistä tehtävistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Hallitus käynnisti sote-uudistuksen valmistelun. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan painopistettä siirretään perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Palvelut ovat yhteen sovitettuja, hoitoketjut ovat sujuvia ja ihmiset saavat tarpeenmukaiset ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestäminen kootaan hyvinvointialueiden tehtäväksi. Hyvinvointialueita on 21, joiden lisäksi järjestäjänä toimii Helsingin kaupunki. Hyvinvointialueiden toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla, joka oli lausunnolla vuonna 2020. Alueiden päätöksenteosta vastaavat suorilla vaaleilla valitut valtuutetut. Asukkaiden osallisuutta ja käyttäjädemokratiaa vahvistetaan.

Mahdollisuus käyttää palveluita yli maakuntarajojen säilytetään. Hyvinvointialueet tekevät yhteistyötä keskenään. Erityistason palveluiden turvaamiseksi muodostetaan viisi yhteistyöaluetta. Alueet pohjautuvat voimassaoleviin erityisvastuualueisiin (erva).

Hyvinvointialueet tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityinen ja kolmas sektori toimivat täydentävinä palveluiden tuottajina. Järjestöjen roolia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä vahvistetaan ja järjestöjen mahdollisuus tuottaa palveluita turvataan.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikuttavuutta ja tuottavuutta parannetaan, palveluiden kustannusten nousua hillitään ja niiden läpinäkyvyyttä sekä avoimuutta lisätään.

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion rahoitukseen. Sote-rahoitusjärjestelmä uudistetaan tarvevakioituihin kriteereihin ja väestöpohjaan perustuvaksi. Hallitus käynnistää valmistelun hyvinvointialueen verotusoikeuden käyttöönotosta. Verorakenteen muutokset eivät saa voimaan astuessaan aiheuttaa verotuksen kiristymistä. Hyvinvointialueet voivat periä lakiin perustuvia asiakasmaksuja.

Uudistus tarvitsee tuekseen toimivat tietojärjestelmä- ja tiedonhallintajärjestelmät sekä kattavan tietopohjan ja yhtenäisen tavan raportoida. Tietojärjestelmien yhteensovittaminen, ICT-valmistelu ja muu sote-kehittämistyön rahoitus turvataan siirtymävaiheen aikana.

Pelastustoimen ja ensihoidon tiiviin yhteyden tuoma synergiaetu turvataan sote-uudistuksessa. Kainuussa tehtiin suunnitelma ensihoidon ja pelastustoimen yhteistyöstä sekä toimeenpanosuunnitelma. Sote-uudistuksessa selvitetään ympäristöterveydenhuollon järjestäminen sote-uudistuksessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja johtamisen kehittäminen edellyttää tutkittua tietoa ja tiedolla johtamista, joka sisältyy Kainuu soten saamaan STM:n valtionavustukseen 1,3 milj. euroa Kainuun Rakenneuuudstus (KaRa) -hankkeeseen.

Sosiaalipalveluiden ja terveydenhuollon sekä perus- ja erityistason palveluiden yhteensovittaminen eli integraatio ja eri ammattiryhmien välinen yhteistyö on saumatonta, jotta palvelut eivät pirstoudu ja alueilla on edellytykset ja kannuste suunnitella palveluja kokonaisuutena. Palveluiden yhteensovittamisen tavoitteena ovat yhtenäiset palveluketjut ja erityisesti paljon palveluja tarvitsevien ihmisten hoidon ja hoivan kehittäminen.

Perustason sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan lähellä ihmistä, joka sisältyy Kainuun soten saamaan STM:n valtionavustukseen 1,67 milj. euroa Tulevaisuuden sote-keskushankkeeseen. Kotiin vietäviä palveluja on lisätty jatkamalla digitaalisten ja etäpalveluiden kehittämistä tavoitteena palveluiden saavutettavuuden parantaminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietopohjaa yhtenäistetään palveluiden laadun parantamiseksi ja kehittämiseksi.

Hyvinvointialueiden ja kuntien välisellä yhteistyöllä tuetaan erityisesti lasten ja nuorten, ikääntyneiden, haavoittuvassa asemassa olevien ja paljon palveluja tarvitsevien ihmisten hyvinvointia. Palveluiden avulla vahvistetaan eri-ikäisten ihmisten kykyä huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma

Sote-uudistuksessa perustason palveluja kehitetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa. Ohjelman tarkoituksena on perustaa Suomeen laaja-alaisia sosiaali- ja terveyskeskuksia, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa avun yhdellä yhteydenotolla. Tavoitteena on varmistaa, että palvelut vastaavat ihmisten tarpeisiin ja ongelmiin voidaan puuttua ajoissa.

Ohjelma tähtää sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatapojen uudistamiseen ja ihmislähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen. Palveluja kehitetään ohjelmassa niin, että ne voidaan ottaa käyttöön hallitusohjelman mukaisessa sote-rakenteessa eli tulevilla hyvinvointialueilla.

Organisaatiorakenne ja talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on käsitelty hallituksessa ja niiden toteuttamista on jatkettu edelleen vuoden 2020 aikana. Yhtymähallitus 17.4.2019 § 110 hyväksyi -2,8 milj. euron toimenpiteet, joista on toteutettu 1,9 milj. euroa sekä toteutetaan edelleen. Tasapainottamisohjelmassa 29.5., 21.8., 18.9., 9.10. ja 30.10. yhtymähallitukselle esitetyt toimenpiteet ovat -2,1 milj. euroa. Yhtymähallitus päätti koko kuntayhtymän henkilöstöä koskevan YT-menettelyn aloittamisesta 9.10.2019 § 248. Tavoitteena oli -2,0 miljoonan euron säästöt henkilöstömenoissa. Yhtymähallitus päätti 31.3.2020 § 92, että yt-menettelyn säästötavoite on 1,45 milj. euroa. Tulosalueet saivat vuonna 2020 kohdennettua 0,6 milj. euroa. COVID-19-koronaviruspandemia alkoi alkuvuonna 2020 ja vaikutti siihen, että säästöjä ei voitu toteuttaa täysimääräisesti. Muilla tulosalueilla talousarvio alittui yhteensä noin 4,6 milj. euroa, mutta Terveyden- ja

sairaudenhoidon palveluiden tulosalueella talousarvio ylittyi 15,8 milj. euroa. Suurin ylityksen aiheuttaja oli COVID-19-koronaviruspandemia, joka lisäsi alijäämää 7,1 milj. euroa.

Lisäksi yhtymähallituksen kokouksessa 16.12.2019 § 332 Uuden sairaalan konseptipäivityksen 2.0 yhteydessä on tunnistettu 4 100 000 euron toiminnalliset säästöt vuosina 2020–2021. Yhtymähallitukselle tehtiin syksyllä 2020 arviointi uuden sairaalan konseptisuunnitelman 2.0 suunnitelluista säästötoimenpiteistä. Osittain konseptisuunnitelman tehostamistoimenpiteet toteutuvat vasta kun sairaala on kokonaisuudessaan valmis vuoden 2022 aikana. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö on muuttunut alkuperäisen konseptisuunnitelman tekemisen vuoden 2013 jälkeen ja näiden perusteella Kainuun sotelle on tullut uusia velvoitteita mm. päivystystysasetus, esh työnjakoasetus, joita ei ollut tiedossa konseptisuunnitelmaa tehtäessä. Näistä on aiheutunut sekä henkilöstön, etenkin mm. lääkäreiden ja leikkaussalihenkilöstön lisäystarpeita ja tämä on lisännyt kustannuksia. Ikäihmisten palveluihin säädettiin uusi lainsäädäntö vuodesta 2013 lähtien, jossa tuli uusia velvotteita kuntayhtymälle. Ikäihmisten palveluihin on tullut syksyllä 2020 uusi lainsäädäntö, jossa määritellään ympärivuorokautisten yksiköiden lakisääteinen hoitajamitoitus.

Strategisina linjauksina vuosille 2019–2023 on johtamisjärjestelmän uudistaminen ja Kainuun palvelurakenteen uudistaminen asiakastarpeen mukaisesti, huomioiden saatavuus ja saavutettavuus.

Koko kuntayhtymää koskevia toimenpiteitä on valmisteltu ja viety päätöksentekoon:

- digitalisaation hyödyntäminen
- kuntien ennalta ehkäisevät toimet
- ostopalvelujen rajoitus nykyisestä
- hankintakielto/rajoitus
- tilojen käytön tehostaminen
- YT-menettelyn käynnistäminen
- sulkujen/supistusten jatkaminen
- paikkavähennykset
- kotisairaalatoiminnan arviointi/optimointi
- mitoitus kaikkiin yksiköihin
- hoitoon/palveluun pääsykriteerien tiukennus
- etä/keskitetty/digipalvelu (takaisinsoittojärjestelmä, skype, chat, omasoten laajentaminen)
- kuntakohtaiset kustannukset/yksikkö
- hankkeiden karsinta
- Uusi sairaala koulutusten ajalta toiminnan sulut
- palveluoppaan jakamisesta luovuttu
- tulosalueet ylittävien hoitoketjujen Lean -prosessit
- määräaikasten vähennys
- 99 -vakanssien käyttö vain rekry-yksikössä
- täyttölupakäsittely vain yhden kerran
- henkilöstön liikkuvuus/työkierto käyttöön
- toiminnallinen työvuorosuunnittelu käyttöön
- lomarahan vaihto vapaaksi
- vapaaehtoiset virkavapaat
- ulkopuolisen koulutuksen rajoitus/vaihtoehdot etänä
- HTV -ylityksiin tarkat selvitykset

Kainuun soten johtamisjärjestelmä on noudattanut kuntayhtymän hallituksen hyväksymää organisaatiorakennetta. Akuuttihoidon vastuualue perustettiin Terveyden- ja sairaudenhoitopalvelujen tulosalueelle. Akuuttihoidon vastuualueelle 2019 siirrettiin Sairaanhoidon palveluista ensihoito, teho ja tehovalvonta. Leikkaus- ja anestesiayksikkö siirrettiin operatiiviselle vastuualueelle vuoden 2019 alusta Sairaanhoidon palvelujen tulosalueelta. Keskitetyistä yhteisistä palveluista siirrettiin laite- ja logistiikkapalvelut Sairaanhoidon palvelujen tulosalueelle. Kuntayhtymän johtaja vastaa koko kuntayhtymän sisältöjen ja talouden kokonaisuudesta. Tulosaluejohtajat vastaavat omien sektoreittensa palvelujen ja talouden kokonaisuuksista. Vastuualuepäälliköt ja tulosyksikköpäälliköt vastaavat toiminnasta ja taloudesta omalta osaltaan.

Koko kuntayhtymä organisaatiouudistus 1.1.2021 alkaen päätettiin yhtymähallituksessa 3.6.2020 § 170.

Tulos- ja vastuualueiden yhteistyömuotoina on ollut johtoryhmätyö, työpaikkakokoukset, kehityskeskustelut sekä työhön sisältyvä kanssakäyminen henkilöstön ja johdon välillä.

Talousarvion valmistelu- ja talouden seurantakoulutusta on järjestetty joka vuosi yksiköiden vastuuhenkilöille. Laskujen asiatarkastajille järjestetään myös vuosittain koulutusta.

Henkilöstön suunnittelua, käyttöä, määrää, toiminta- ja osaamistarpeiden muutoksia sekä koulutus- ja kehittämistarpeita seurataan yhteisissä keskusteluissa henkilöstön kanssa. Henkilöstöhallinnosta saadaan kuukausittain henkilöstöä koskevia tietoja, joita on käsitelty tulosalueittain.

Kainuun soten laadunhallintajärjestelmä ja laatukäsikirja sekä laadunhallinnan toimintaohjelma on päivitetty vastaamaan ISO 9001:2015 standardin vaatimuksia. Laadunhallintajärjestelmän toteutus on edennyt useiden palveluprosessien kuvausten sekä sisäisten ja ulkoisten auditointien merkeissä. Kainuun soten prosessikartan ja prosessien uudistamista ja kehittämistä on jatkettu tiiviissä yhteistyössä tulosalueiden kanssa. Sertifioitu laatujärjestelmä on operatiivisella vastuualueella, konservatiivisella vastuualueella (lukuunottamatta kotona tapahtuvaa hengityshalvauspotilaiden hoitoa), akuuttipalvelujen vastuualueella (lukuunottamatta ensihoitoa) sekä kuvantamisessa.

Laboratoriotoiminnot siirtyivät vuoden 2013 alusta Pohjois-Suomen sairaanhoitopiirien perustamaan NordLab- liikelaitokseen, jossa myös Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Kainuun sairaanhoitopiiri) on omistajana ja johtokunnassa. NordLab -laboratoriokeskuksen aloitteesta kliinisen neurofysiologian, kliinisen fysiologian ja isotooppilaboratorion toiminnat (4 HTV + varahenkilöt) siirtyivät 1.4.2016 alkaen Kainuun soten vastuulle. Toiminnat on siirretty hallinnollisesti radiologian vastuualueelle. Laboratoriotoimintojen yhtiöittämistä on selvitetty osana tulevan sote -järjestämislain toimeenpanoa.

Toimitiloja on jouduttu vuokraamaan yksityisiltä, koska tiloissa on ollut sisäilmaongelmia. Suun terveydenhuollon Lehtikankaan uudet tilat valmistuvat vuoden 2020 alussa Kajaanin kaupungin kanssa yhteistyössä remontoituihin tiloihin.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen toiminta siirtyi vuoden 2019 alusta Kainuunmeren Työterveys Oy:lle. Liiketoimintasiirto on tehty 31.12.2018 saldoilla 1.1.2019 Kainuunmeren Työterveys Osakeyhtiöön. Ylijäämien palautuksena kirjattiin edellisten tilikausien voitoista aikaisemmin päätetyt ylijäämien palautukset kunnille, 461 300 euroa, mikä käytettiin maksuna Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkeiden kaupoista/SVOP-rahastosijoituksista yhtiöön. Kauppakirjojen mukaiset siirrot kunnille tehtiin vuoden 2019 puolella.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen vuoden 2020 alijäämä on -761,84 euroa.

Toimintaketjut

Kuntayhtymässä on kuvattu prosesseja, joilla kehitetään laadukkaita palveluja. Tällä toiminnalla varmistetaan henkilökunnalle selkeät työnjaot, turvalliset toimintatavat ja terveet tilat.

Toimintoja on johdettu tulosalueilla valtuuston antamien tavoitteiden mukaisesti. Toimintaketjujen toimivuuden osalta on jatkettu tulosalueiden välillä olevien toimintojen kuvauksia useissa työryhmissä.

Henkilöstön saatavuuden ongelmat heijastuivat edelleen kuntayhtymän eri tulosalueilla. Lääkäreiden saatavuudessa on ollut ongelmia joillakin erikoisaloilla. Tilapäisiin sairaanhoitajien ja lähihoitajien sijaisuuksiin on ollut haasteellista saada työntekijöitä. Perhepalveluissa on ollut pulaa kelpoisuusehdot täyttävistä sosiaalityöntekijöistä, mikä korostuu erityisesti pienissä kunnissa.

Johtamisjärjestelmää on uudistettu uuteen sairaalaan soveltuvaksi.

Uuden sairaalan kehittäminen, prosessien uudistaminen ja koko kuntayhtymän toiminnallinen sekä rakenteellinen uudistaminen on ollut koko vuoden painopiste. Suurin osa uudistamisesta on tehty oman työn ohella monissa työryhmissä.

Kainuun soten tulevan toiminnan toiminnallinen suunnittelu on jatkunut asetettujen tavoitteiden mukaisesti osana Uusi Sairaala -hankkeen suunnittelua. Suunnittelussa hyödynnetään Lean -menetelmiä. Kainuun uusi sairaala -hankkeen suunnittelu eli kehitysvaihe päättyi alkuvuonna 2017 ja rakentaminen eli toteutusvaihe aloitettiin helmikuussa 2017. Uusi sairaala -hanke toteutetaan projektiallianssina eli yhteistoiminnallisena

urakkana, jossa tilaaja, suunnittelijat ja urakoitsijat muodostavat yhteisen organisaation hankkeen toteuttamiseksi sekä jakavat riskit ja hyödyt yhdessä sopimillaan periaatteilla. Julkisena hankintana toteutetun kilpailutuksen perusteella allianssin palveluntuottajina toimivat

- Sweco Architects, Sweco Talotekniikka, Sweco Rakennetekniikka ja Sweco PM (arkkitehti- ja pääsuunnittelu, talotekniikka-, rakenne- ja sairaalasuunnittelu)
- Skanska Talonrakennus (pääurakoitsija ja projektijohto)
- Caverion Suomi (talotekniikan suunnittelu ja urakointi)

Kainuun uusi sairaala otettiin käyttöön tammikuussa 2020 ja avajaiset pidettiin 7.1.2020. Uuden sairaalan toiminta on käynnistynyt hyvin ja toimintaprosesseja kehitetään edelleen. Tulosalueiden välisiä toimintaprosesseja suunnitellaan yhteisissä kokouksissa.

Kuntien päätösten mukaisesti Uusi sairaala -hankkeen investointikulut ja rahoitus on Kainuun soten taseessa.

Uusi sairaala hankkeen investointia varten on otettu pitkäaikaista lainaa 154 milj. euroa. Lainarahoitus on kilpailutettu elokuussa 2017 hallituksen päätöksellä. Lainan nosto ajoittuu toteutuvien kustannusten mukaisesti vuosille 2017–2020. Kuntayhtymän hallitus kilpailutti rahoituslaitokset ja niiden pohjalta NIB (Nordic Investment Bank) myönsi 76 milj. euroa lainaa ja EIB (Euroopan Investointipankki) myönsi 78 milj. euroa lainaa.

Vuonna 2017 nostettiin NIB:n lainaa 33 milj. euroa ja samalla koko lainalle 76 milj. euroa kilpailutettiin korkosuojaus, jolla vaihtuva korko muutettiin kiinteäksi koronvaihtosopimuksella. Toukokuussa 2018 nostettiin NIB:n lainaa 10 milj. euroa ja seuraava 15 milj. euron erä nostettiin marraskuussa 2018. Vuonna 2019 marraskuussa nostettiin NIB:n lainaa 10 milj. euroa. Vuonna 2020 heinäkuussa nostettiin NIB:n lainan loppuerä 8 milj. euroa.

Toukokuussa 2018 nostettiin ensimmäinen 20 milj. euron erä EIB:n lainaa kiinteäkorkoisena. Vuoden 2019 aikana EIB:n lainaa on nostettu helmikuussa 20 milj. euroa ja kesäkuussa 20 milj. euroa. Vuonna 2020 toukokuussa nostettiin EIB:n lainan kiinteäkorkoinen loppuerä 18 milj. euroa.

Työllisyyskatsaus, joulukuun 2020
https://www.temtyollisyyskatsaus.fi/graph/tkat/tkat.aspx?ely=11

Kainuussa oli joulukuun lopussa 3 828 työtöntä työnhakijaa, mikä on 281 henkeä enemmän (+8 %) kuin vuotta aiemmin. Työttömyydessä on ollut koronaviruksen leviämisen jälkeen joka kuukausi lisäystä vuoden takaiseen verrattuna mutta Kainuussa kasvuprosentti on ollut joka kuukausi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) alueista pienin. Joulukuussa seuraavaksi pienin kasvu oli Pohjois-Karjalan 19 % ja koko maassa työttömyys lisääntyi 39 %.

TE-toimistoon ilmoitettiin joulukuun aikana 784 uutta avointa työpaikkaa, mikä on 28 % enemmän (+173) kuin vuotta aiemmin. Monilla aloilla on ollut pitkään työvoimapula ja useisiin tehtäviin on vähemmän tai vain hieman enemmän työttömiä työnhakijoita kuin tarjolla olevia avoimia paikkoja. Vaikeinta oli löytää terveydenhuollon erityisasiantuntijoita – eli esimerkiksi lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja eläinlääkäreitä –, teollisuustuotteiden kokoonpanijoita, avustavia keittiö- ja ruokatyöntekijöitä, terveydenhuollon asiantuntijoita – eli esimerkiksi sairaanhoitajia – sekä prosessityöntekijöitä.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kainuussa kuun lopussa 12,1 % eli prosenttiyksikön edellisvuotta enemmän. Osuus oli Kainuuta pienempi vain kolmella ELY-alueella ja koko maassa se oli 13,6 %, lisäystä vuoden takaisesta 3,8 prosenttiyksikköä.

Tiedot perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoihin.

Väestö

Kainuun väestömäärä oli ennakkotiedon mukaan vuoden 2020 lopussa 71680 (v. 2019; 72305) henkilöä ilman Vaalaa. Väestön väheneminen Kainuussa jatkui vuonna 2020. Vuoden aikana väestö väheni ennakkotietojen mukaan 598 henkilöllä. Korona-aika on lisännyt tulomuuttoa Kainuuseen. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2020 Kainuuseen muutti muualta Suomesta 3058 henkilöä, mikä on 256 henkilöä edellisvuotta

enemmän. Muuttovoittoa oli Kainuun kunnista Paltamossa, Puolangalla, Ristijärvellä ja Sotkamossa. Kainuuseen muuttamiseen on voinut vaikuttaa myös Terrafamen akkukemikaalitehtaan työvoimatarve Sotkamoon. Muuttoliikkeeseen vaikuttaa se, että Kainuussa ei ole tarjolla kaikkia koulutustasoja. Jatkossa lähes kaikki yliopistotasoinen koulutus on haettava muilta alueilta. Kajaanin ammattikorkeakoulun koulutus on maakunnallisessa edunvalvonnassa keskeisessä asemassa

Maire Ahopelto

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän johtaja

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän talous

Vuoden 2020 alkuperäinen hyväksytty talousarvio oli 3,9 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvion käyttösuunnitelma käsiteltiin kuntayhtymän yhtymähallituksessa 22.4.2019 § 110. Yhtymävaltuusto hyväksyi 17.6.2020 § 13 talousarviomuutokset. Talousarviomuutos perustui COVID-19-koronaviruspandemian arvioituihin talousvaikutuksiin -7,5 milj. euroa; tuottojen vähennys oli 2,4 milj. euroa ja kulujen lisäys oli 5,1. Talousarviomuutoksessa ei huomioitu valtion koronakompensaatioita.

Valtion sairaanhoitopiireille erikoissairaanhoidon kustannuksiin kohdennettuja kompensaatioita tuli vuonna 2020 yht.3,6 milj. euroa. Kuluja kohdentui pandemialaskentatunnisteille 8,8 milj. euroa ja tuottoja arvioitiin jääneen pandemian vuoksi saamatta 2,0 milj. euroa. Ulkomaalaisten ja ei-kainuulaisten testauksista laskutettiin tuottoja 0,1 milj. euroa. Kokonaisuudessaan koronaviruspandemia lisäsi vuoden 2020 alijäämää 7,1 milj. euroa.

Talousarvion (ilman liikelaitoksia) mukaan toimintatuotot olivat vuodelle 2020 yhteensä 348,8 milj. euroa. Käyttösuunnitelmassa (ilman liikelaitoksia) toimintatuottojen loppusumma on 349,1 milj. euroa. Toimintatuotot yhtymävaltuuston 17.6.2020 hyväksymässä muutetussa talousarviossa ovat 346,7 milj. euroa. Toimintatuotot, ennen alijäämän tasausta kunnille, toteutuivat 348,1 milj. euron suuruisin. Toimintatuottojen toteumaprosentti suhteessa käyttösuunnitelmaan oli 99,7 % ja suhteessa muutettuun talousarvioon 100,4 %.

Talousarvion (ilman liikelaitoksia) mukaan toimintakulut olivat vuodelle 2020 yhteensä 337,9 milj. euroa. Käyttösuunnitelmassa (ilman liikelaitoksia) toimintakulujen loppusumma oli 338,3 milj. euroa. Toimintakulut yhtymävaltuuston 17.6.2020 hyväksymässä muutetussa talousarviossa ovat 343,4 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat yhteensä 358,4 milj. euron suuruisina. Toteumaprosentti oli suhteessa käyttösuunnitelmaan 105,9 % ja suhteessa muutettuun talousarvioon 104,4 %. Ennen takautuvien palkkaharmonisointikulujen, 10,8 milj. euroa, kohdentamista toimintakulujen kokonaiskertymä oli 347,6 milj. euroa ja toteumaprosentit suhteessa käyttösuunnitelmaan 102,7 % ja suhteessa muutettuun talousarvioon 101,2 %.

Poistot toteutuivat 13,5 milj. euron suuruisina, toteuma-% suhteessa talousarvioon oli 105,3 % ja talousarvion ylitys 0,5 milj. euroa. Talousarvion ylitys johtui uuden sairaalan II-vaiheen ennakoitua aiemmasta valmistumisesta ja käyttöönotosta.

Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat talousarvion mukaisina ilman takautuvien palkkaharmonisointikulujen vuodelle 2020 kohdennettuja korkoja 1,3 milj. euroa. Näistä johtuva ylitys suhteessa talousarvioon oli 77,2 %.

Tilinpäätöksen tiedot annettiin jäsenkunnille 28.2.2021. Kainuun maakunta -kuntayhtymässä ja Kainuun sotessa on tehty palkkojen harmonisointia vuodesta 2005 lähtien valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti mediaanipalkkaan. Työtuomioistuimen päätös velvoitti kuntia ja kuntayhtymiä tekemään palkkojen harmonisoinnin korkeimpaan palkkaan. Kainuun kunnista on siirtynyt vuodesta 2005 lähtien liikkeenluovutuksella henkilökuntaa Kainuun maakunta -kuntayhtymään ja sen jälkeen Kainuun soteen vuodesta 2013 lähtien. KVTES- (Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus) -henkilöstöryhmän osalta palkkaharmonisointityö on osin valmistunut vuonna 2020. Ennen takautuvien palkkaharmonisointikulujen kohdentamista tilinpäätös oli 14,6 milj. euroa alijäämäinen. Takautuvien palkkaharmonisointikulujen kohdentamisen jälkeen, ilman kunnilta perittävää lisämaksuosuutta, tilinpäätös oli 26,7 milj. euroa alijäämäinen. Kunnilta peritään 26,7 milj. euroa alijäämää kuntien maksuosuuksien suhteessa vuodelta 2020. Alijäämän lisälaskutus perustuu jäsenkuntien hyväksymään ja 1.1.2015 voimaan tulleeseen perussopimusmuutokseen.

Alijäämän tasauksen jälkeen toimintatuotot ylittyivät talousarvioon/käyttösuunnitelmaan nähden 25,7 milj. euroa. Myyntituottojen toteuma oli 27,9 milj. euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua suurempi. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle vuonna 2020 kertynyt 26,7 miljoonan euron alijäämä kirjataan myyntituottojen lisäyksenä siten, että käyttötaloudessa se näkyy kuntien maksuosuuden kasvuna 290 800 000 eurosta 317 526 005 euroon. Vuonna 2015 hyväksytyn uuden perussopimuksen mukaan vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos on kuntayhtymän osalta ilman liikelaitosta nolla (0) euroa ja 31.12.2020 kuntayhtymän yli/alijäämätilin saldo on samoin nolla (0) euroa. Kuntien maksuosuus nousi 9,2 % alkuperäisestä talousarvioon/käyttösuunnitelmaan 2020 varatusta maksuosuudesta. Kuntien maksuosuus nousi vuodesta 2019 vuoteen 2020 yhteensä 26,3 milj. euroa eli 9,0 %.

Alkaneen vuoden näkymät

Talousarvio vuodelle 2021 on 16,9 milj. euroa alijäämäinen eikä siinä ole huomioitu palkkaharmonisoinnista aiheutuvaa henkilöstömenojen kasvua. Asiakasmaksulain muutos tulee osittain voimaan 1.7.2021 alkaen ja vähentää tuottoja erityisesti Ikäihmisten palvelujen tulosalueella. Lakimuutoksen aiheuttamia tuottokertymien vähennyksiä ei ole huomioitu vuoden 2021 talousarviossa.

Kuntien antama raami edellyttää kuitenkin toimintakulujen 20 milj. euron vuosittaista vähennystä, jota tavoitellaan talouden tasapainottamisohjelmalla ja yhtymähallituksen päätöksen 27.1.2021 § 14 mukaisesti aloitetuilla koko henkilöstöä koskevilla yhteistoimintaneuvotteluilla.

Vuonna 2020 alkanut COVID-19-koronaviruspandemia jatkuu edelleen kuluvana vuonna. Pandemia lisää kuluja ja vähentää tuottoja. Se myös toisaalta vähentää julkisten palveluiden käyttöä, mikä on pienentääjulkisten menojen kasvua. Ei-kiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupainetta epidemian laannuttua.

Kuntayhtymän taloustilanne

Kuntayhtymän perussopimukseen tehtiin 1.1.2015 alkaen muutos, jossa sovittiin, että kuntayhtymän taseeseen ei kerrytetä yli/alijäämiä, vaan yli/alijäämät tasataan kuntayhtymän ja kuntien kesken tilinpäätöksessä joko maksuosuuden palautuksella tai maksuosuuden lisäkannolla.

Vuoden 2014 tilinpäätökseen perustuen kunnille maksettiin 2015 elokuussa 11,4 milj. euroa maksuosuuksien palautuksia, jonka jälkeen kuntayhtymän yli/alijäämätilin saldo oli nolla euroa. Perussopimukseen perustuen kunnilta perittiin Kainuun soten 2015 vuoden alijäämä, 2,7 milj. euroa, lisämaksuosuutena vuoden 2016 aikana. Vuoden 2016 ylijäämä, 3,5 milj. euroa palautettiin jäsenkunnille vuoden 2017 aikana. Vuodelta 2017 kertyi ylijäämää 1,2 milj. euroa, joka palautettiin jäsenkunnille elokuussa 2018. Pääasiassa asiakastarpeiden kasvusta sekä palkankorotuksista johtuen vuoden 2018 alijäämäksi muodostui 20,8 milj. euroa ennen kunnilta perittävää lisämaksuosuutta. Vuoden 2019 alijäämäksi muodostui 15,2 milj. euroa eli kun käyttösuunnitelma oli 3,2 milj. euroa alijäämäinen, niin se ylittyi 12,0 milj. euroa. Toimintatuotot alittuivat 3,8 milj. euroa ennen kuntien maksuosuuden korjauskirjausta, toimintakulut ylittyivät 8,9 milj. euroa, rahoitustuotot ja -kulut alittuivat 0,15 milj. euroa ja poistot alittuivat 0,55 milj. euroa.

Vuoden 2020 alijäämäksi muodostui 26,7 milj. euroa. Käyttösuunnitelma oli 3,9 milj. euroa alijäämäinen, joten se ylittyi 22,9 milj. euroa. COVID-19-koronaviruspandemia lisäsi alijäämää 7,1 milj. euroa ja takautuvat palkkaharmonisointikulut lisäsivät alijäämää 12,1 milj. euroa. Toimintatuotot alittuivat 1,0 milj. euroa ennen kuntien maksuosuuden tasauskirjausta, toimintakulut ylittyivät 20,1 milj. euroa, rahoitustuotot ja -kulut ylittyivät 1,3 milj. euroa ja poistot ylittyivät 0,5 milj. euroa.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvio ilman liikelaitoksia on 16,9 milj. euroa alijäämäinen. Käyttösuunnitelman toimintakulut ilman liikelaitoksia ovat yhteensä 348,3 milj. euroa ja toimintatuotot yhteensä 347,6 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarvion toimintakulut ovat 0,2 % suuremmat verrattuna tilinpäätöksen 2020 toimintakuluihin ilman takautuvia palkkaharmonisointikuluja. Euromääräisesti talousarvion 2021 toimintakulut nousevat vuoden 2020 tilinpäätöksestä, ilman takautuvia palkkaharmonisointikuluja, 0,7 milj. euroa.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymä

Hallinto
Keskitetyt yhteiset tukipalvelut
Perhepalvelut
Sairaanhoidon palvelut
Terveyden- ja sairaudenhoitopalvelut
Vanhuspalvelut
Ympäristöterveydenhuolto
Kainuunmeren Työterveys Oy

Hallinto-organisaatio

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän johdossa toimii 35-jäseninen kuntien nimeämä yhtymävaltuusto. Yhtymävaltuuston tehtävänä on toimia ylimpänä päätöksentekoelimenä, mikä merkitsee toiminta- ja taloussuunnitelman, talousarvion ja keskipitkän suunnitelman käsittelyä sekä tilinpäätöksen käsittelyä tilivuoden jälkeen. Yhtymävaltuusto valitsee yhtymähallituksen. Yhtymävaltuusto valitsee myös tarkastuslautakunnan (7 jäsentä) sekä keskeisimmät johtavat viranhaltijat.

Käytännön johdossa toimii 14-jäseninen yhtymähallitus, jonka puheenjohtajana toimii Paavo Oikarinen. Yhtymähallitus valitsee jäsenet Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokuntaan (5 jäsentä) ja yksilöasiain jaostoon (5 jäsentä). Kuntayhtymän johtajan tukena toimi 10-jäseninen johtoryhmä ja 15-jäseninen laajennettu johtoryhmä.

Yhtymävaltuusto

Polvinen Osmo, pj.	Sotkamo
Kettunen Tuomas, 1. vpj.	Kuhmo
Enroth Paavo, 2. vpj.	Kajaani
Heikkinen Asta	Hyrynsalmi
Heikkinen Pertti	Hyrynsalmi (21.2.2020–)
Ahonen Helena	Kajaani
Hakkarainen Eija	Kajaani
Hynynen Evelyn	Kajaani
Ikonen Teemu	Kajaani
Kilpeläinen Pasi	Kajaani
Leivo Veli-Pekka	Kajaani
Oikarinen Markku	Kajaani
Parviainen Heikki	Kajaani
Pyy Mervi	Kajaani
Rantala Johanna	Kajaani
Sarparanta Tiina	Kajaani
Törrö Leena	Kajaani
Väyrynen Pentti	Kajaani
Ålander Tanja	Kajaani (4.5.2020 asti)
Keränen Silja	Kajaani (5.5.2020–)
Haverinen Päivi	Kuhmo
Lehtonen Janne	Kuhmo
Rauhala Maarit	Kuhmo
Kemppainen Väinö	Paltamo
Korvajärvi Tuula	Paltamo (4.2.2020–)
Haapalainen Mari	Puolanka
Moilanen Marketta	Puolanka (27.11.2019–)
Pikkarainen Tapio	Ristijärvi
Tukiainen Hannu	Ristijärvi
Kela Antti	Sotkamo
Matero Maija	Sotkamo
Sarparanta Vesa-Pekka	Sotkamo
Nyman Seppo	Suomussalmi
Holappa Veijo	Suomussalmi
Kähkönen Pirjo	Suomussalmi
Nilkku Heikki	Suomussalmi

Vuonna 2020 yhtymävaltuusto kokoontui kolme (3) kertaa.

Yhtymähallitus

Oikarinen Paavo, pj	Ristijärvi
Kemppainen Esa	Hyrynsalmi
Myllylä Raili, 1. vpj	Kajaani
Määttä Anne, 2. vpj	Kajaani
Suutari Hannu	Kajaani
Varimo Pertti	Kajaani

Heikkinen Pekka	Kuhmo
Karjalainen Minna	Kuhmo
Mikkonen Veijo	Paltamo
Hakkarainen Annikki	Sotkamo
Shevchenko Anna	Sotkamo (varajäsen 19.12.2019–16.12.2020, jäsen 17.12.2020–)
Holappa Marja-Liisa	Suomussalmi
Jokelainen-Keränen Eila	Suomussalmi
Kanniainen Mikko	Puolangan kunnan edustaja

Vuonna 2020 yhtymähallitus kokoontui seitsemäntoista (17) kertaa.

Tarkastuslautakunta

Kilpeläinen Pasi, pj.	Kajaani
Kähkönen Pirjo, vpj.	Suomussalmi
Hynynen Evelyn	Kajaani
Kemppainen Väinö	Paltamo
Sarparanta Vesa-Pekka	Sotkamo
Törrö Leena	Kajaani
Väyrynen Pentti	Kajaani

Vuonna 2020 tarkastuslautakunta kokoontui 13 kertaa.
Vastuunalaisena tilintarkastajana toimi Katri Hokkanen, JHT, KHT, KPMG Oy Ab.

Yksilöasiain jaosto

Oikarinen Paavo, pj.	Ristijärvi (1.1.–22.1.2020)
Heikkinen Pekka, pj.	Kuhmo (23.1.2020 alkaen)
Holappa Marja-Liisa, vpj.	Suomussalmi
Jokelainen-Keränen Eila	Suomussalmi
Karjalainen Minna	Kuhmo
Varimo Pertti	Kajaani

Vuonna 2020 yksilöasiain jaosto kokoontui kaksitoista (12) kertaa.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksen johtokunta

Ahopelto Maire, pj	Kuntayhtymä
Tuominen Anssi, vpj	Kajaani
Nevanperä Pia	Kajaani
Juntunen Juhana	Kuhmo
Astikainen Päivi	Suomussalmi
Polvinen Osmo	Sotkamo
Enroth Paavo	Kajaani

Vuonna 2020 johtokunta kokoontui kaksi (2) kertaa

Kuntayhtymän johtoryhmä

Ahopelto Maire	kuntayhtymän johtaja
Ahonen Esa	hallintoylilääkäri (1.1.–30.9.2020)
Alatalo Eija	työterveyshuollon toimitusjohtaja
Heikkinen Matti	perhepalvelujohtaja (1.1.–28.6. ja 14.9.–31.12.2020)
Kainulainen Anna-Liisa	vs. perhepalvelujohtaja (29.6.–13.9.2020)
Huttunen Anu	hallintojohtaja
Kananen Kristiina	terveysjohtaja (1.1.–28.11.2020)
Korhonen Virpi	vs. tulosaluejohtaja, laatupäällikkö (2.3.–31.12.2020)
Koukkari Olli-Pekka	vs. hallintoylilääkäri (26.2.–29.11.2020), vs. terveysjohtaja (29.11.2020 alkaen)
Kangasharju Marjo	henkilöstön edustaja
Nykänen Päivi	ympäristöterveydenhuollon johtaja
Tolonen Eija	vanhuspalvelujohtaja
Mikkonen Leena	sihteeri

Vuonna 2020 johtoryhmä kokoontui 7 kertaa

Kuntayhtymän laajennettu johtoryhmä

Ahopelto Maire	kuntayhtymän johtaja
Ahonen Esa	hallintoylilääkäri (1.1.–30.9.2020)
Alatalo Eija	työterveyshuollon toimitusjohtaja
Heikkinen Matti	perhepalvelujohtaja (1.1.–28.6. ja 14.9.–31.12.2020)
Kainulainen Anna-Liisa	vs. perhepalvelujohtaja (29.6.–13.9.2020)
Heikkinen Pirkko	vs. talouspäällikkö, asiantuntijajäsen (26.2.2020)
Immonen Eija	vs. talousjohtaja, asiantuntijajäsen
Huovinen-Tervo Marjo	hallintoylihoitaja
Huttunen Anu	hallintojohtaja
Kananen Kristiina	terveysjohtaja (1.1.–28.11.2020)
Koukkari Olli-Pekka	vs. hallintoylilääkäri (26.2.–29.11.2020), vs. terveysjohtaja (29.11.2020 alkaen)
Kangasharju Marjo	henkilöstön edustaja
Komulainen Jyrki	henkilöstöjohtaja (1.9.2020 alkaen)
Korhonen Virpi	vs. tulosaluejohtaja, laatupäällikkö (2.3.–31.12.2020)
Uhrman Riitta	henkilöstöjohtaja (1.1.–30.6.2020)
Nykänen Päivi	ympäristöterveysjohtaja
Pekkala Terho	viestintäpäällikkö (1.11.2020 alkaen)
Lipponen Marko	vs. viestintäpäällikkö (1.1.–30.10.2020)
Pikkarainen Marita	kehittämisjohtaja, asiantuntijajäsen
Tolonen Eija	vanhuspalvelujohtaja
Mikkonen Leena	sihteeri
Oikarinen Paavo/Myllylä Raili	yhtymähallituksen puheenjohtaja/yhtymähallituksen varapuheenjohtaja

Vuonna 2020 laajennettu johtoryhmä kokoontui 9 kertaa.

1.1.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön (Taloudellinen katsaus, Talvi 2020;Julkaisu 2020:85) mukaan:

”Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvaa jyrkästi v. 2020. Alijäämän arvioidaan kuitenkin kasvavan aiemmin ennakoitua vähemmän, vaikka COVID-19-epidemia on syksyn mittaan kiihtynyt uudelleen. Suomen talous- ja työllisyyskehitys näyttävät selvinneen vuodesta 2020 monia muita maita lievemmin vaurioin. Vuoden mittaan lisäbudjeteissa on päätetty monista tukitoimista, mutta kaikkia varoja ei käytetä vuoden 2020 aikana, vaan niiden käyttö ajoittuu osittain vuoden 2021 puolelle. Lisäksi epidemiatilanne on vähentänyt julkisten palveluiden käyttöä, mikä on pienentänyt julkisten menojen kasvua v. 2020.

Vuoden 2021 puolelle jatkuva COVID-19-epidemia sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden elpymistä tukevat toimet pitävät julkisen talouden alijäämän hyvin suurena myös v. 2021. Ei-kiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupainetta epidemian laannuttua.

Julkinen velka kasvaa vajaasta 60 prosentista 69 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen v. 2020. Vuonna 2021 velkasuhteen kasvu hidastuu, kun epidemia väistyy ja talouden kasvu elpyy. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino sekä väestön ikääntymisestä aiheutuva menojen automaattinen kasvu ylläpitävät kuitenkin velkasuhteen kasvua myös tulevina vuosina. Julkisen velkasuhteen arvioidaan olevan 75 % v. 2025.

Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät heikkoina siihen saakka, kunnes pandemia saadaan taltutettua rokotteilla tai muuten.

Talouskasvu voi jäädä ennustettua hitaammaksi tilanteessa, jossa tautitapausten määrän kasvu kiihtyisi joko rajoitustoimien myöhästyessä tai niiden osoittautuessa tehottomiksi. Sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen johtaisi myöhemmin huomattavasti kireämpiin rajoitustoimiin, mikä puolestaan hidastaisi talouskasvua entisestään. Tautitapausten ja sairaalahoidon tarpeen lisääntyminen heikentää talouden luottamusta voimakkaasti, millä on merkittävä talouskasvua hidastava vaikutus. Toisaalta taloudellisten vaikutusten mittaluokka riippuu myös julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi. Rokotteiden nopeampi saatavuus sekä parempi kattavuus ja teho nopeuttaisivat talouden elpymistä. Rokotteiden luottamusta kohentava vaikutus voi myös olla arvioitua voimakkaampaa, jolloin talous voisi normalisoitua oletettua aikaisemmin. Erityisesti tämä lisäisi palveluiden nopeampaa ja voimakkaampaa palautumista sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Voimakkaita toimia tuotannon ja kysynnän elvyttämiseksi on aloitettu ja suunnitteilla EU:ssa. Näiden toimien toteutuminen kuten myös Suomen hallituksen päättämät ja suunnittelemat toimet talouden elvyttämiseksi tukevat tuotantoa sekä meillä että muualla.”

1.1.3 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toiminnan ja talouden kehitys

Talouden seuranta ja talouden toteutuminen

Talouden hoidossa ja seurannassa on noudatettu organisaatiolle annettuja ohjeita. Taloutta ja toimintaa on seurattu kuukausittaisissa johtoryhmän sekä tulos- ja vastuualueiden kokouksissa. Talousarvion toteutumista on seurattu kuukausittain hallitukselle ja valtuutetuille tehtävän kuukausiraportin perusteella.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta on annettu yhtymävaltuustolle ja hallitukselle osavuosiraportit 30.4 ja 30.8. tilanteesta.

Talouden hoidossa ja seurannassa on noudatettu organisaatiolle annettuja ohjeita. Talouden seurantaa ja toiminnan sopeuttamista on toteutettu koko talousarviovuoden ajan. Taloutta ja toimintaa on seurattu kuukausittaisissa johtoryhmän sekä tulos- ja vastuualueiden kokouksissa ja kuukausittain hallitukselle annetussa talouden seurantaraportissa. Kuukausittaiset seurantaraportit on toimitettu tiedoksi myös valtuuston jäsenille. Laajemmat osavuosiraportit toiminnasta ja taloudesta 1–4 ja 1–8 kuukausilta on käsitelty sekä hallituksessa että valtuustossa.

Yhtymävaltuusto teki kokouksessaan 17.6.2020 § 13 talousarvioon 2020 seuraavat edellä esitetyssä taulukossa luetellut muutokset pääasiassa COVID-19-koronaviruspandemiasta johtuvina ja hyväksyi, että yhtymähallituksen huhtikuussa 2020 hyväksymän talousarvion käyttösuunnitelman alijäämä 3 854 380,27 euroa kasvaa 7 500 000,00 eurolla, jolloin kokonaisalijäämäksi muodostuu huhtikuun toteuman pohjalta laaditun vuosiennusteen mukaan 11 354 380,27 euroa.

	KÄYTTÖSUUNNITELMA 2020 22.4. § 110	MUUTOS	TALOUSARVIO MUUTOKSEN JÄLKEEN 2020
	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000
TOIMINTATUOTOT	349 136	-2 400	346 736
TOIMINTAKULUT	-338 260	-5 100	-343 360
TOIMINTAKATE	10 875	-7 500	3 375
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 706	0	-1 706
VUOSIKATE	9 170	-7 500	1 670
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 024	0	-13 024
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-3 854	-7 500	-11 354

Toimintatuottojen toteutumisaste oli talousarvioon/käyttösuunnitelmaan verrattuna 107,4 %, kun toimintatuottoihin lasketaan mukaan kunnilta perittävä lisämaksuosuus 26,7 milj. euroa. Maksutuottoja kertyi koko kuntayhtymätasolla 3,7 milj. euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua vähemmän.

Toimintakulujen toteutumisprosentti käyttösuunnitelmaan verrattuna oli 102,7 % ennen palkkaharmonisointia ja sen jälkeen 105,9 %.

Toimintakatevertailut tulosalueittain ennen takautuvien palkkaharmonisointikulujen kohdentamista

	Tilinpäätös 2019	TA Muutosten jälkeen 2020	Tot. 1-12.2020	1-12.2020 /TA2020 muut.jälk %	Muutos 1-12.kul.vuosi /1-12 ed.vuosi %	TA - Tot. 2020
	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR	* 1.000 EUR			* 1.000 EUR
Kainuun sosiaali- ja	9.212	10.875	584	5,4	-109,7	10.291
Hallinto	287.251	288.090	287.695	99,9	5,8	395
Keskitetyt tukipalve	-20.596	-23.806	-22.365	93,9	8,6	-1.441
Perhepalvelut	-68.410	-68.991	-66.933	97,0	-2,2	-2.058
Sairaanhoitopalvelut	-15.123	-19.224	-18.870	98,2	24,8	-354
Terveyden- ja sairau	-118.424	-109.715	-125.076	114,0	5,6	15.361
Vanhuspalvelut	-53.564	-53.518	-51.907	97,0	-3,1	-1.611
Ympäristöterveydenhu	-1.923	-1.961	-1.960	99,9	1,9	-1

Kainuun Työterveys -liikelaitoksella ei ole ollut toimintaa eikä henkilöstöä 2020.
Työterveysliikelaitoksen tulos vuodelta 2020 oli -761,84 euroa alijäämäinen.

Laboratoriotoiminnot ostetaan NordLab -liikelaitokselta. Kainuun sote omistaa NordLabista 10,575 %.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toimintakulut ovat nousseet seuraavasti eri vuosina:
Tilinpäätös 2013 ->Tilinpäätös 2014 4,4 %
Tilinpäätös 2014 ->Tilinpäätös 2015 3,6 %
Tilinpäätös 2015 ->Tilinpäätös 2016 0,3 %
Tilinpäätös 2016 ->Tilinpäätös 2017 0,1 %
Tilinpäätös 2017 ->Tilinpäätös 2018 4,8 %
Tilinpäätös 2018 ->Tilinpäätös 2019 0,1 %
Tilinpäätös 2019 ->Tilinpäätös 2020 3,3 % (ilman takautuvaa palkkaharmonisointikulua)
Tilinpäätös 2019 ->Tilinpäätös 2020 6,5 %
Tilinpäätös 2020 ->Talousarvio 2021 0,2 %
(ilman palkkaharm.)

Tilastokeskuksen julkaisun (10.2.2021) mukaan kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 1,7 % ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat edellisen tilinpäätöksiin verrattuna 1,9 %.

Vuodesta 2013 vuoteen 2020 keskimääräinen toimintakulujen kasvu on ollut vuositasolla 2,4 %. Vuosien 2014 ja 2015 kasvua selittää lainsäädäntömuutokset (mm. päivystysasetus, ensihoidon työaikamuutokset), jotka ovat aiheuttaneet henkilöstölisäyksiä ja muita toiminnallisia menoja lisääviä muutoksia. Vuodesta 2015 vuoteen 2016 menojen kasvu on taittunut 0,3 prosenttiin ja menojen kasvu on edelleen pienentynyt 0,1 prosenttiin vuodesta 2016 vuoteen 2017. Vuodesta 2017 vuoteen 2018 menot kasvoivat 4,8 %. Toimintakulujen kasvu vuodesta 2018 vuoteen 2019 oli 0,1 %. Toimintakulujen kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 oli 3,3 % ilman takautuvia palkkaharmonisointikuluja ja 6,5 % takautuvien palkkaharmonisointikulujen kohdentamisen jälkeen.

Taulukko 1. Tuloslaskelmataulukko, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä; kuntayhtymän, liikelaitoksen, Kainuunmeren Työterveys Oy:n ja liikelaitoskuntayhtymän keskinäiset tuotot ja kulut on eliminoitu.

Tuloslaskelma	**Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä**															
	TP2013	m%	**TP2014**	m%	**TP2015**	m%	**TP2016**	m%	**TP2017**	m%	**TP2018**	m%	**TP2019**	m%	**TP2020**	m%
1 000 €																
Toimintatuotot**	59635	-41,2	61592	3,3	62502	1,5	63902	2,2	62213	-2,6	63026	1,3	64488	2,3	68631	6,4
Kuntien maksuosuus	252455	-2,3	260552	3,2	271214	4,1	270455	-0,3	274831	1,6	290803	5,8	291200	0,1	317526	9,0
Tulot yhteensä	312090	-13,3	322144	3,2	333716	3,6	334357	0,2	337044	0,8	353829	5,0	355688	0,5	386158	8,6
Kulut yhteensä	303697	-13,7	316604	4,2	327981	3,6	328320	0,1	329416	0,3	345200	4,8	345968	0,2	368339	6,5
Toimintakate	8393	7,9	5540	-34,0	5735	3,5	6056	5,6	7628	26,0	8629	13,1	9720	12,6	17819	83,3
Rahoitustuotot- ja kulut	-187	-43,3	-13	-93	-34	-161,5	42	-0,6	82	95,2	-678	-926,8	-1287	89,8	-3037	136,0
Vuosikate	8206	10,2	5527	-32,6	5701	-3,1	6097	-3,1	7710	26,5	7951	3,1	8433	6,1	14782	75,3
Poistot ja arvonalentumise	-4741	-9,4	-5389	13,7	-6191	-14,9	-6384	-13,0	-7541	18,1	-7686	1,9	-8046	4,7	-13667	69,9
Satunnaiset tuotot ja kulut	0		0				245		0		-31		0		0	
Tilikauden tulos	3465		138		90		-41		169		234		387		1115	
Poistoeron lisäys ja väh.	-85		30		0		0		0		0		0		0	
Varausten lis. Ja vähennys	-74		0		0		0		0		0		0		0	
Rahastojen lis. Ja vähen.	90		10		10		0		0		0		0		0	
Tulos	3396		178		80		-41		169		234		387		1115	
Tilikauden verot	0		0		0		0		0		0		-84		-67	
Vähemmistöosuudet	0		0		0		0		0		0		-152		-120	
Liikel.ylijäämä	3396		178		80		-41		169		234		151		928	
Vanhat ylijäämät/kuntien	0		0		0		0		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	3396		178		80		-41		169		234		151		928	

Henkilöstökulut kasvoivat vuoteen 2019 verrattuna 8,4 prosenttia (ilman takautuvaa palkkaharmonisointikulua 2,3 prosenttia). HTV2 -toteutuma ilman liikelaitosta 3 421 alitti talousarvioon 2020 asetetun tavoitteen (3 426) viisi (5) HTV2:ta.

Taulukko 2: Henkilötyövuosien (HTV 2) ja henkilöstömenojen muutos 2015–2020

Tulosalue	**TOTEUMA 2015 Tammi-joulukuu**	**Ero 2015/2014**	**TOTEUMA 2016 Tammi-joulukuu**	**Ero 2016/2015**	**TOTEUMA 2017 Tammi-joulukuu**	**Ero 2017/2016**	**Toteuma 2018 Tammi-joulukuu**	**Ero 2018/2017**	**Toteuma 2019 Tammi-joulukuu**	**Ero 2019/2018**	**HTV2 tavoite vuodelle 2020 (yhtymä-hallitus 22.1.2020 § 5)**	**Toteuma 2020 joulukuu**	**Ero Tot-20 /Tav -20**
Kuntayhtymän hallinto	**33**	**-11**	**34,6**	**2**	**42,6**	**8**	**45**	**2**	**27**	**-18**	**40**	**28**	**-12**
Johdon tuki	9,8		12	2	14	2	15	1	13	-2	13	12	-1
TKS-yhteiset ja kirjasto	6,5		7	0	6,5	0	7	0	7	1	7	7	0
Hanketyöntekijät	17		16	-1	22	6	23	1	7	-16	20	9	-11
Keskitetyt yhteiset palvelut	**330**	**1**	**332,0**	**2**	**322,1**	**-10**	**323**	**1**	**272**	**-51**	**247**	**232**	**-15**
Varahenkilöstö,rekrytointi, hoitologistikot			110		116	6	95	-21	81	-14	82	53	-29
Pilottipooli							43	43	30	-14	22	38	16
Muut keskitetyt yht palvelut			222		207	-16	185	-22	161	-24	144	141	-3
Perhepalvelut	666	36	656	-11	643	-12	646	3	645	-1	644	630	-14
Sairaanhoidon palvelut	387	81	406	19	407	1	431	24	215	-216	272	289	17
Terveyden- ja sh-palvelut	976	2	984	8	985	1	984	-2	1276	293	1269	1290	21
Ympäristöterveydenhuolto	35	-6	32	-4	31	-1	31	0	30	-2	31	31	0
Vanhuspalvelut	870	3	866	-4	885	19	911	26	915	3	924	921	-3
Kuntayhtymä yhteensä	**3 297**	**106**	**3 310**	**13**	**3 316**	**6**	**3371**	**56**	**3 379**	**7**	**3426**	**3421**	**-5**
Kainuun Työterveys LL	48	-4	52	4	52	0	49	-3	0	-49	0	0	0
Kaikki yhteensä	**3 345**	**102**	**3 362**	**17**	**3 368**	**6**	**3420**	**53**	**3 379**	**-42**	**3426**	**3421**	**-5**

Henkilötyövuosi HTV2 = palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)

Tiliryhmäkohtaiset talousarviovertailut on tehty suhteessa alkuperäisen talousarvion käyttösuunnitelmaan.

Henkilöstökuluja kertyi vuoden loppuun mennessä 180,8 milj. euroa. Tämä on 99,6 % koko vuodelle käyttösuunnitelmassa varatusta määrärahasta 181,6 milj. euroa. Takautuvien palkkaharmonisointikulujen kohdentamisen jälkeen henkilöstökulujen kokonaiskertymä vuonna 2020 oli 191,6 milj. euroa ja toteumaprosentti suhteessa käyttösuunnitelmaan on 105,5 %.

Henkilötyövuositavoite koko vuodelle oli 3.426 HTV2. Koko vuoden toteuma oli 3.421 eli 5 HTV2 pienempi kuin tavoite. Verrattuna vuoteen 2019 HTV2-toteuma oli 42 HTV2 suurempi.

Asiakaspalvelujen ostoja kertyi 57,8 milj. euroa ja ne ylittivät käyttösuunnitelman 7,1 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostojen toteumaprosentti oli 114,1 %. Verrattuna vuoteen 2019 asiakaspalvelujen ostoja kertyi 3,1 % eli 1,7 milj. euroa enemmän. Kertyneet OYS-ostot olivat yhteensä 19,5 milj. euroa ja ne ylittivät käyttösuunnitelmaan varatun 13,5 milj. euroa 6,0 milj. euroa eli 44,4 %.

Muiden palvelujen ostoja kertyi vuoden loppuun mennessä 48,6 milj. euroa, joka oli 1,6 milj. euroa eli 3,3 % enemmän kuin käyttösuunnitelmaan varattu summa 47,0 milj. euroa. Verrattuna vuoteen 2019 muiden palvelujen ostoja kertyi 2,6 % eli 1,3 milj. euroa enemmän.

Aine- ja tarvikehankintoja kertyi vuoden loppuun mennessä 30,0 milj. euroa, joka oli 2,2 milj. euroa eli 7,9 % enemmän kuin käyttösuunnitelmaan varattu summa 27,8 milj. euroa. Verrattuna vuoteen 2019 muiden palvelujen ostoja kertyi 2,6 % eli 1,3 milj. euroa enemmän. COVID-19-koronaviruspandemia lisäsi aine- ja tarvikekuluja.

Avustukset toteutuivat 93,2 % budjetoidusta eli 13,9 milj. euroa. Tämä on - 6,2 % eli 0,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2019.

Vuokrat toteutuivat 99,3 % budjetoidusta eli 14,6 milj. euroa. Tämä on 5,2 % eli 0,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Muiden toimintakulujen toteumaprosentti on 115,6 % eli ne toteutuivat 0,2 milj. euroa käyttösuunnitelmaa pienempinä. Vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa muihin toimintamenoihin oli varattu 1,6 milj. euroa.

Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi talousarvion mukaisesti, nettokertymä yhteensä -1,7 milj. euroa. Vuonna 2019 vastaava kertymä oli yhteensä -1,3 milj. euroa. Takautuvan palkkaharmonisointierän vuodelle 2020 kohdennettu korkokulu -1,3 milj. euroa aiheutti saman suuruisen talousarvioylityksen ja kokonaistoteumaprosentti rahoitustuotoissa ja –kuluissa oli 177,2 %.

Poistoja kirjattiin vuodelle 2020 13,5 milj. euroa, joka on 5,6 milj. euroa eli 70 % edellisvuotta enemmän. Poistot toteutuivat 0,5 milj. euroa eli 3,6 % talousarviota suurempina, koska Uuden sairaalan II-vaihe valmistui ja päästiin ottamaan käyttöön ennakoitua aiemmin.

Taulukko 3. Talouden toteutuminen ilman liikelaitoksia

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	KS 2020	m% KS20/TP19	TP 2020	Toteuma-%	m%TP/TA	m%TP/KS	m%TP20/ TP19
Toimintatuotot	53 731	54 531	57 982	58 336	7,0	57 344	98,3	-1,1	-1,7	5,2
Kuntien rahoitusosuus	**290 803**	**291 200**	**290 800**	**290 800**	-0,1	**317 526**	109,2	9,2	9,2	9,0
Tulot yhteensä	344 534	345 731	348 782	349 136	1,0	374 871	107,4	7,5	7,4	8,4
Kulut yhteensä	336 324	336 520	337 907	338 260	0,5	358 359	105,9	6,1	5,9	6,5
Toimintakate	**8 210**	**9 211**	**10 875**	**10 875**	18,1	**16 511**	151,8	51,8	51,8	79,3
Rahoitustuotot ja-kulut	-668	-1 275	-1 706	-1 706	33,8	-3 023	177,2	77,2	77,2	137,1
Vuosikate	**7 542**	**7 936**	**9 169**	**9 169**	15,5	**13 488**	147,1	47,1	47,1	70,0
Poistot	-7 542	7 936	-13 024	-13 024	-264,1	-13 488	103,6	3,6	3,6	-270,0
Tilikauden ali-/ylijäämä	**0**	**0**	**-3 854**	**-3 854**		**0**				

Taulukko 4. Kulujen kehitysvertailut vuosilta 2013–2020

1 000 €	v. 2013	v. 2014	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020
Kaikki toimintakulut (ulk)	295 072	308 183	319 405	320 513	320 782	336 324	336 520	347 560
ESH:n kulut	89 056	90 038	93 140	93 714	96 719	105 862	107 320	111 341
Oman toiminnan kulut	204 978	210 064	221 704	223 796	219 946	227 779	233 112	241 163
Palvelujen ostojen kulut	90 094	98 119	97 701	96 717	100 836	108 545	103 408	106 397

Taulukko 5. Erikoissairaanhoidon ja palvelujen ostojen osuus ulkoisista toimintakuluista vuosilta 2013–2020

1 000 €	v. 2013	v. 2014	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020
ESH:n kulut %:na toimintakuluista	30,2	29,2	29,2	29,2	30,2	31,5	31,9	32,0
Palvelujen ostot % toimintakuluista	30,5	31,8	30,6	30,2	31,4	32,3	30,7	30,6

Vuonna 2015 OYS:n, HUS:n ja KYS:n ostot nousivat n. 1.9 milj. euroa edellisestä vuodesta ja ko. ostojen yhteissumma oli 18,6 milj. euroa. Vuoden 2016 osalta vastaavat ostot olivat 18,3 milj. euroa eli vähennystä vuoteen 2015 oli 0,3 milj. euroa. Vuonna 2017 ostot OYS:lta, HUS:lta ja KYS:lta olivat yhteensä 18,9 milj. euroa eli lisäystä vuoden 2016 ostoihin oli 0,6 milj. euroa. Vuonna 2018 ostot (OYS, HUS ja KYS) olivat yhteensä 21,6 milj. euroa eli 2,7 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Vuonna 2019 ostot (OYS, HUS ja KYS) olivat yhteensä 20,7 milj. euroa eli 0,9 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Vuonna 2020 ostot (OYS, HUS ja KYS) olivat yhteensä 22,6 milj. euroa eli 1,9 milj. euroa edellisvuotta suuremmat.

1.1.4 Kuntien rahoitusosuuden muodostuminen

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito ja kehitysvammaisten erityishuolto siltä osin kuin kunnat eivät järjestä sitä omana palvelunaan tai järjestä sitä muulla tavalla. Lisäksi kuntayhtymän tehtävä on järjestää jäsenkuntien puolesta kaikki muut kuntien lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta lasten päivähoitoa.

Kuntayhtymä voi tuottaa toimialansa palvelutoimintaa ja tukipalveluita sopimuksin muille kunnille, kuntayhtymille ja yhteistyötahoille Lisäksi kuntayhtymä voi järjestää jäsen- ja osajäsenkuntien puolesta muuta palvelutoimintaa ja tukipalveluita.

Perussopimuksen rahoituspykälän mukaan:
Varsinaisten jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät seuraavasti:

Se määrä, joka talousarvion mukaan suoraan kuntayhtymälle maksettavien valtionosuuksien, sekä muiden tulojen lisäksi tarvitaan tämän sopimuksen 3 §:ssä määriteltyjen tehtävien hoitamista varten, kootaan kuntayhtymän jäsenkunnilta varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Kuntayhtymän järjestämiin toimintoihin kohdistuva peruspalvelujen valtionosuus (sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus pois lukien päivähoidon osuus, joka lasketaan 80 % sosiaalihuollon 0-6 -vuotiaiden laskennallisista kustannuksista ilman päivähoitokerrointa) kohdennetaan laskennallisesti kokonaisuudessaan kuntayhtymälle.

STM:n valtionosuus sekä sitä vastaava järjestelmä- ja siirtymätasaus erotetaan yhden putken mallista vähentämällä kunnan STM:n laskennallisista kustannuksista omarahoitusosuus, joka lasketaan OPM:n ja STM:n laskennallisten kustannusten suhteessa.

Valtionosuuksien kohdentamisen jälkeiset kuntien maksuosuudet kuntayhtymälle määritellään puoliksi euroa/asukas ja puoliksi prosenttiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta (50 % / 50 %). Laskennallinen verorahoitus sisältää verotulot (kunnallisverot, yhteisverot ja kiinteistöverot), muut kuin kuntayhtymälle maksettavat tai kohdennettavat valtionosuudet, valtionosuuksiin sisältyvät verovähennysten kompensaatiot, kompensaatiokorvaukset ja järjestelmän muutoksista johtuvat järjestelmä- ja siirtymätasaukset sekä näitä vastaavat muut erät.

Verotulot lasketaan viimeisimmän valmistuneen verotuksen perusteella (t-2, kiinteistövero t-1) ja valtionosuudet kunkin talousarviovuoden mukaisina. Kunnallis- ja kiinteistöverotulot lasketaan jäsenkuntien keski-

määräisillä verotuloilla painotetuilla veroprosenteilla. Yhteisöverotulot lasketaan todellisten maksuunpantujen verotulojen mukaisina. Voimalaitosten kiinteistövero otetaan huomioon 1,4 % verokannan mukaan. Asukaslukuna käytetään viimeistä vahvistettua vuodenvaihteen asukaslukua.

Jäsenkunnan maksuosuutta määriteltäessä valtionosuuksiin ei lasketa mukaan kuntien saamia Opetusministeriön myöntämiä ja maksamia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja / tai -avustuksia, kunnan yleistä harkinnanvaraista rahoitusavustusta, kuntajaon muutoksen perusteella kunnille maksettavia yhdistymisavustuksia sekä investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Lain toimeentulotuesta 5 a §:n mukainen valtionosuus perustoimeentulotuen kustannuksista on osa kuntien maksuosuutta, jonka valtion maksatusvirasto maksaa suoraan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle.

Vuotuinen maksuosuus kannetaan kunkin varainhoitovuoden kuntien talousarviotietojen perusteella siten kuin rahoitusneuvotteluissa on sovittu. Maksuosuuksia ei korjata talousarviovuoden aikana, vaan mahdolliset muutokset tulopohjassa huomioidaan seuraavan vuoden talousarviota laadittaessa. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana kuukausittain kahdessa erässä 12. ja 30. päivä.

Kuntien ja kuntayhtymän toimintaympäristössä ja/tai rahoituksessa tapahtuvien suurten ja olennaisten laki- tai muiden seikkojen muutosten johdosta päätetään kuntien maksuosuuden määrittelyperusteet uudelleen. Tällöin päätös tehdään kuntalain 79 §:ää noudattaen.

Erikoissairaanhoidon hoitokustannusten tasausrahasto

Kuntayhtymällä on rahasto, jonka tarkoituksena on tasata sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnalle potilaskohtaisista tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista aiheutuneita poikkeuksellisen suuria kustannuksia terveydenhuoltolain 76 §:n toteuttamiseksi.

Rahaston pääomaa kartutetaan siten, että jäsenkunnilta peritään vuosittain maksu, jonka suuruuden valtuusto vahvistaa talousarviossa. Kaikkien sairaanhoitopiirin jäsenkuntien rahaston maksuosuus määrätään perussopimuksen 16 § toiminnan rahoitus/jäsenkuntien perustein lukuun ottamatta toimeentulotuesta 5 a §:n mukaista valtionosuutta perustoimeentulotuen kustannuksista.

Osajäsenien maksuosuuden ja ulkokuntalaskutus

Ympäristöterveydenhuollon Puolangan rahoitusosuuden laskeminen tapahtuu siten, että ympäristöterveydenhuollon laboratorion kustannukset jaetaan €/asukas, terveysvalvonnan kustannukset jaetaan siten, että 40 % määräytyy asukasluvun ja 60 % valvontakohteiden lukumäärän perusteella ja eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan siten, että 20 % määräytyy asukasluvun ja 80 % tilojen lukumäärän perusteella.

Muilta osin osajäsenet ja ulkokunnat maksavat asukkaidensa saamista palveluista suoritehinnan. Suoritehinnoittelun perustana ovat todelliset kustannukset, jotka sisältävät toiminnan välittömät ja välilliset kustannukset, poistot sekä pääomalle mahdollisesti suorittavan koron.

Kuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein. Jollei osajäsenkunnan ja kuntayhtymän kesken muuta sovita, tulee laskusta käydä ilmi kunnan maksuvelvollisuuden perusteet.

Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa yhtymähallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrättäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä.

Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksyttyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintojen muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan toisen kalenterikuukauden alusta lukien.

Kuntayhtymän perussopimusmuutokset vuoden 2015 alusta

Vuoden 2015 alusta voimaan tulleesta valtionosuusuudistuksesta johtuen perussopimukseen tehtiin muutokset, jossa STM:n valtion osuus erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin) laskennallisesti prosenttiosuutena, joka vastaa vuoden 2014 perussopimuksen mukaista laskennallista sosiaali- ja terveysmenojen osuutta laskennallisiin sosiaali- ja terveystoimen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjastotoimen kustannuksiin tarkoitetusta peruspalvelujen valtionosuudesta. Muutokset vaikuttavat kuntien vuoden 2015 maksuosuuksien määräytymiseen.

1.1.2015 voimaan tulleet perussopimusmuutokset koskivat jo vuoden 2014 tilinpäätöstä seuraavalta osin, § 16:

- Maksuosuuksia korjataan kyseessä olevan talousarviovuoden tilinpäätöksen yhteydessä kustannuksia vastaavaksi. Tasaukset suoritetaan mahdollisimman pian tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.
- Ennen vuotta 2015 syntyneet yli- ja alijäämät tasataan kuntien maksuosuuksia korjaamalla vuoden 2014 tilinpäätöksessä kyseisen talousarviovuoden maksuosuuksien suhteessa.
- Soten taseessa olleet aikaisempien vuosien ylijäämät, 11,4 milj. euroa maksettiin jäsenkunnille elokuussa 2015 tilinpäätöksessä 2014 sovitun mukaisesti.
- Vuoden 2015 alijäämä 2,7 milj. euroa perittiin kunnilta lisäkantona vuoden 2016 aikana. Vuoden 2016 ylijäämä 3,5 milj. euroa palautettiin kunnille vuoden 2017 aikana.
- Vuoden 2017 ylijäämä 1,2 milj. euroa palautettiin kunnille vuoden 2018 aikana.
- Vuoden 2018 alijäämä 20,8 milj. euroa perittiin kunnilta lisäkantona vuoden 2019 aikana.
- Vuoden 2019 alijäämä 15,2 milj. euroa perittiin kunnilta lisäkantona vuoden 2020 aikana.
- Vuoden 2020 alijäämä 26,7 milj. euroa peritään kunnilta lisäkantona vuoden 2021 aikana.

Taulukko 6. Kuntien maksuosuus 2020

Kunta	Asukasluku 2018	Verotulot 2018 = t-2,kiinteistövero 2019=t-1	€/asukas	Valtionosuudet 2020 - STM	Verorahoitus yhteensä	STM-vos sotelle, %-osuus laskennallisesta perusteesta	%-osuus verorahoituksesta	EURO-OSUUS	MAKSUOSUUS SOTELLE
Hyrynsalmi	2 287	7 586 111	3 317	5 046 469	12 632 580	5 127 614	3 926 876	3 570 554	12 625 043
Kajaani	36 973	137 913 896	3 730	40 291 251	178 205 147	40 066 884	55 395 608	57 723 690	153 186 182
Kuhmo	8 329	27 929 902	3 353	16 732 782	44 662 684	14 855 120	13 883 530	13 003 560	41 742 210
Paltamo	3 336	10 572 785	3 169	5 894 426	16 467 211	6 401 260	5 118 882	5 208 293	16 728 435
Ristijärvi	1 288	4 578 416	3 555	2 287 725	6 866 141	3 722 609	2 134 361	2 010 876	7 867 846
Sotkamo	10 389	39 249 047	3 778	13 301 827	52 550 874	12 489 901	16 335 598	16 219 712	45 045 211
Suomussalmi	7 862	26 288 161	3 344	16 228 042	42 516 203	14 840 326	13 216 290	12 274 461	40 331 078
	70 464	254 118 318	3 606	99 782 522	353 900 840	97 503 714	110 011 145	110 011 145	317 526 005

Kunta	Asukasluku 2018	ALKUPERÄINEN MAKSUOSUUS SOTELLE	€/asukas	Soten alijäämä v. 2020	Lopullinen kunnan maksuosuus v. 2020	Lopullinen maksuosuus 2020 €/asukas
Hyrynsalmi	2 287	11 729 079	5 129	895 964	12 625 043	5 520
Kajaani	36 973	139 261 430	3 767	13 924 752	153 186 182	4 143
Kuhmo	8 329	38 533 183	4 626	3 209 027	41 742 210	5 012
Paltamo	3 336	15 478 946	4 640	1 249 489	16 728 435	5 015
Ristijärvi	1 288	7 373 703	5 725	494 143	7 867 846	6 109
Sotkamo	10 389	41 121 456	3 958	3 923 755	45 045 211	4 336
Suomussalmi	7 862	37 302 203	4 745	3 028 875	40 331 078	5 130
	70 464	290 800 000	4 127	26 726 005	317 526 005	4 506

Taulukko 7. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet ja verorahoitus, joista sote-maksuosuudet %

Kunta	1000 €	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
Hyrynsalmi		18 899	62,5	17 439	65,4	18 266	62,6	18 352	66,6	17 954	67,8	17 760	71,1
Kajaani		208 832	60,0	202 111	62,5	202 273	63,8	202 597	67,9	199 875	69,4	218 272	70,2
Kuhmo		62 296	60,3	58 005	63,4	57 256	64,9	57 378	68,2	56 201	69,7	59 518	70,1
Paltamo		23 377	62,2	21 454	67,1	21 647	67,1	21 570	70,8	21 262	72,7	22 868	73,2
Ristijärvi		10 779	65,0	10 368	69,3	10 514	69,1	10 000	74,8	9 956	73,9	10 589	74,3
Sotkamo		63 087	59,6	60 018	62,6	60 106	63,9	60 163	67,5	59 804	68,5	65 041	69,3
Suomussalmi		60 651	61,4	57 418	64,0	56 563	65,5	55 131	69,8	53 763	69,6	57 357	70,3
YHTEENSÄ		447 921	60,5	426 813	63,4	426 625	64,4	425 191	68,4	418 815	69,5	451 405	70,3
Muutos 1 000 €				-21 108		-188		-1 434		-6 376		32 590	
Muutos-%				-4,7		0,0		-0,3		-1,5		7,8	

Laskennallinen osuus, sote

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet										
Kunta	2015	2016	m-%	2017	m-%	2018	m-%	2019	m-%	2020	m-%
Hyrynsalmi	5 354 927	5 303 716	-1,0	5 157 023	-2,8	5 424 104	5,2	5 006 189	-7,7	5 127 614	2,4
Kajaani	38 037 289	39 963 283	5,1	39 328 856	-1,6	39 451 210	0,3	37 612 346	-4,7	40 066 884	6,5
Kuhmo	14 955 330	15 108 837	1,0	15 080 788	-0,2	15 323 594	1,6	14 748 021	-3,8	14 855 120	0,7
Paltamo	6 037 170	6 165 761	2,1	6 055 406	-1,8	6 309 430	4,2	6 058 692	-4,0	6 401 260	5,7
Ristijärvi	3 508 016	3 835 054	9,3	3 753 777	-2,1	3 627 643	-3,4	3 588 179	-1,1	3 722 609	3,7
Sotkamo	12 587 229	12 918 559	2,6	12 335 736	-4,5	12 281 685	-0,4	11 934 300	-2,8	12 489 901	4,7
Suomussalmi	15 797 823	15 763 347	-0,2	15 650 713	-0,7	15 151 038	-3,2	14 218 247	-6,2	14 840 326	4,4
Yhteensä	96 277 785	99 058 558	2,9	97 362 299	-1,7	97 568 704	0,2	93 165 974	-4,5	97 503 714	4,7

Taulukko 8. Maksuosuuden kehitys kunnittain

Kunta	1000 €	2015	€/as	2016	€/as	2017	€/as	2018	€/as	2019	€/as	2020	€/as
Hyrynsalmi		11 817	4 607	11 410	4 582	11 431	4 720	12 220	5 079	12 174	5 234	12 625	5 520
Kajaani		125 401	3 312	126 374	3 344	129 029	3 430	137 657	3 669	138 673	3 724	153 186	4 143
Kuhmo		37 549	4 124	36 770	4 108	37 153	4 219	39 119	4 524	39 157	4 607	41 742	5 012
Paltamo		14 544	4 018	14 389	4 037	14 534	4 167	15 263	4 372	15 452	4 498	16 728	5 015
Ristijärvi		7 011	4 913	7 190	5 078	7 265	5 378	7 477	5 559	7 354	5 584	7 868	6 109
Sotkamo		37 625	3 530	37 594	3 547	38 398	3 649	40 604	3 878	40 966	3 930	45 045	4 336
Suomussalmi		37 267	4 303	36 727	4 328	37 021	4 441	38 463	4 698	37 424	4 648	40 331	5 130
YHTEENSÄ		271 214	3 670	270 454	3 690	274 831	3 788	290 803	4 035	291 200	4 085	317 525	4 506
Muutos 1 000 €		10 662		-760		4 377		15 972		397		26 325	
Muutos-%		4,1		-0,3		1,6		5,8		0,1		9,0	

1.1.5 Kainuun Työterveys -liikelaitoksen toiminnan ja talouden kehitys

Yleiskatsaus

Kainuun Työterveys -liikelaitoksella ei ole ollut toimintaa eikä henkilöstöä 2020. Toimintaa on jatkanut 1.1.2019 alkaen Kainuunmeren Työterveys Oy.

Liikevaihto

Kainuun Työterveys -liikelaitoksella ei ollut liiketoimintaa vuonna 2020, (0,00€ v. 2019).

Tulos

Liikelaitoksen tulos oli alijäämäinen -761,84 €, tulostavoite oli 0 €.

- Vuonna 2013 alijäämäinen -50 783 €, tulostavoite oli 200 000 €.
- Vuonna 2014 ylijäämäinen 156 938,32 €, tulostavoite oli 200 000 €.
- Vuonna 2015 alijäämäinen -161 777,93 €, tulostavoite oli 200 000 €.
- Vuonna 2016 ylijäämäinen 55 089,58 €, tulostavoite oli 200 000 €.
- Vuonna 2017 ylijäämäinen 31 184,91 €, tulostavoite oli 502 463 €.

- Vuonna 2018 ylijäämäinen 103 629,86 €, tulostavoite oli 159 897 €.
- Vuonna 2019 alijäämäinen -353,31 €, tulostavoite oli 0 €.

Investoinnit

Investointeja ei ole tehty vuonna 2020.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus toimii maakunnan terveydensuojeluviranomaisena. Sen alaisena käytännön tehtäviä hoitavat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat. Terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä määrätään terveydensuojelulaissa. Lain tavoitteena on suojella ihmisen terveyttä mm. huomioimalla terveydensuojelu yhteiskunnan eri toimintoja suunniteltaessa. Terveydensuojeluun kuuluu terveyshaittojen ennalta ehkäisy ja todettujen haittojen poistaminen ja vähentäminen.

Terveydensuojeluviranomainen antaa ympäristölupaviranomaisille (kunnat, aluehallintovirastot) ja ELY-keskukselle lausuntoja ympäristöluvanvaraisen toiminnan ympäristövaikutusten arviointi-menettelyyn liittyvistä asiakirjoista sekä ympäristölupahakemuksista. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota toiminnasta mahdollisesti aiheutuviin terveyshaittoihin tai -vaaroihin.

Terveydensuojeluviranomainen tekee yhteistyötä ympäristölupia valvovan viranomaisen kanssa toimimalla asiantuntijana terveyshaittojen arvioinnissa. Lisäksi viranhaltijat osallistuvat toimintaan liittyvien seuranta-ryhmien kokouksiin sekä lupavelvollisiin kohdistuviin vuositarkastuksiin.

Kainuussa annettiin lausuntoja vuonna 2020 eniten maa-ainesasioiden, kaivostoiminnan ja turvetuotannon ympäristölupiin sekä kaavoitukseen liittyen.

Laitoshäiriötilanteista, joista voi aiheutua päästöjä ympäristöön, ilmoitetaan ympäristöterveydenhuoltoon, jolloin voidaan tarvittaessa arvioida mahdollisia terveyshaittoja ja antaa ohjeita haittojen vähentämiseksi.

Ympäristöterveydenhuolto osallistuu alueiden käytön suunnitteluun antamalla lausuntoja kaavoista (maakunta, yleis- ja asemakaavat) ja osallistumalla kaavoittajan kanssa käytäviin neuvotteluihin kaavan valmisteluvaiheessa. Lausunnoissa otetaan kantaa mm. kaavoitettavan alueen meluun, maaperän haitta-aineisiin, ilman epäpuhtauksiin ja pinta- sekä pohjaveden vaikutuksiin. Vuonna 2020 ympäristöterveydenhuolto käytti em. asioihin työaikaa n. 0,5 htv.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Korruption ja lahjonnan torjunnasta huolehditaan kuntayhtymässä noudattamalla lainsäädäntöä ja toimintaa ohjaavia kuntayhtymäkohtaisia sääntöjä. Toiminnassa noudatetaan lainsäädännön lisäksi muun muassa perussopimusta, hallintosääntöä, hankintasääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjetta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Uusi hallintosääntö ja konserniohje hyväksyttiin yhtymävaltuustossa 16.12.2020 §:t 31 ja 37.

Kuntayhtymän päätöksenteossa noudatetaan avoimuutta. Toimielinten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan sähköisesti kuntayhtymän julkisilla verkkosivuilla, lukuun ottamatta asioita, jotka eivät ole julkisia. Kuntien kirjaamoihin lähetetään tieto esityslistojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta. Viranhaltijapäätökset julkaistaan kuntayhtymän julkisilla verkkosivuilla lain vaatimusten mukaisesti.

Kuntalaki edellyttää joidenkin tietojen saatavuutta yleisessä tietoverkossa. Kuntayhtymällä on tällaisista asiakirjoista julkisilla verkkosivuillaan muun muassa perussopimus, hallintosääntö, talousarvio ja -suunnitelma, konserniohje sekä hinnastot.

Omaisuuden hankinnassa ja luetteloinnissa noudatetaan hankintatoimen ohjeita, osto-opasta ja vuosittain laadittua investointisuunnitelmaa. Toiminnan kannalta välttämättömät hankinnat toteutetaan keskitetysti kuntayhtymän hankintayksikön kautta ja hankinnoissa noudatetaan talousarvion täytäntöönpano-ohjetta ja hankintasääntöä. Kuntayhtymän hankintaohjeistuksen ajantasaisuudesta huolehditaan jatkuvasti.

Tarkastuslautakunta arvioi työssään yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastaja tekee tarkastuksia ennakolta laaditun tarkastussuunnitelman mukaisesti otantana.

Kuntayhtymän keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuutensa kuntalain 84 §:n mukaisesti. Tarkastuslautakunta on päivittänyt sidonnaisuusilmoitusten tietosuojaselosteen ja sidonnaisuusrekisterin vastaamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR, EU 679/2016). Tarkastuslautakunta on valvonut ilmoituspiiriin kuuluvien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattanut sidonnaisuusilmoitukset joulukuussa 2020 yhtymävaltuustolle tiedoksi.

Konserniohjeessa yhtymävaltuusto on painottanut hyvää hallintotapaa ja esteellisyyssäännöksiä intressiristiriitojen poistamiseksi. Kuntayhtymän päätöksentekoelinten toiminnassa on korostettu luottamushenkilöiden omaehtoisen jäävääämisen tärkeyttä.

Ihmisoikeussopimukset

Kainuun soten näkökulmasta keskeisiä kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia ovat YK:n ihmisoikeussopimukset, jotka Suomi on allekirjoittanut ja ratifioinut tai ratifioimassa. Viimeisin Suomessa ratifioitu ihmisoikeussopimus on vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus, joka astui voimaan kesäkuussa 2016.

Syrjintä sekä syrjintätapausten lukumäärä ja toteutetut toimenpiteet

Vuoden 2020 aikana Suomen tuomioistuimissa ei ollut vireillä tapauksia, jossa Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä vaadittiin hyvitystä väitetyn syrjinnän perusteella.

Järjestäytymisvapaus

Kainuun sotessa työskentelevästä henkilökunnasta, joiden ay-jäsenmaksu pidätetään palkasta, oli vuonna 2020 yhteensä 2755 työntekijää ja Kainuun Liitossa 9 työntekijää järjestäytynyt ammattiliittoon (tilanne 31.12.2020). Suurimpia ammattiliittoja olivat Tehy ja Suomen Lähi- ja Perushoitajaliitto.

Valvontakäynnit

Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston kanssa tehtiin kolme valvontakäyntiä yksityisten sosiaalipalvelujen (ikäihmiset) palveluntuottajien yksiköihin.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden vastuualueella ei ole tehty vuonna 2020 valvontakäyntejä. Salmilan valvontakäynti tehtiin vuonna 2019, josta raportti vuonna 2020.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote – ja maakuntauudistus

Sanna Marin aloitti pääministerinä 10.12.2019 jatkaen hallitus-ohjelman Osallistava ja osaava Suomi täytäntöönpanoa, jonka mukaan maailman muutos ja tulevaisuuden haasteet edellyttävät pohjoismaisen hyvinvointimallin uudistamista ja vahvistamista 2020-luvulla. Hallitusohjelman tavoitteena on luoda Suomesta sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävän kehityksen yhteiskunta vuoteen 2030 mennessä.

Hallitusohjelma käsittää seitsemän strategista kokonaisuutta, joista Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi sisältää sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamisen. Siinä kiinnitetään erityistä huomiota palvelujärjestelmän oikeudenmukaisuuden, yhdenmukaisuuden ja kustannusten hillinnän näkökulmasta perustason palveluiden vahvistamiseen, ennaltaehkäisevään työhön ja kuntoutukseen. Perustason palveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden ja rahoituksen uudistamista pidetään tärkeänä. Tämä edellyttää vuoropuhelun ja luottamuksellisen ilmapiirin vahvistamista valtiollisten, alueellisten ja paikallisten toimijoiden välillä.

STM on käynnistänyt osana sote-uudistusta Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja rakenneuudistuksen valmistelun. Ohjelman lähtökohtana ovat ihmislähtöiset peruspalvelut ja sille on asetettu viisi tavoitetta: saatavuus, ennaltaehkäisy, laatu ja vaikuttavuus, yhteen toimivuus, kustannusten hillintä. STM on

myöntänyt tuleville hyvinvointialueille kehittämisrahoitusta ja täydennyshakuja tulee myös seuraavina vuosina.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen valmistelu on käynnistetty huomioiden edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Pelastustoimen järjestäminen kuuluu myös uusien hyvinvointialueiden tehtäviin. Ensimmäiset aluevaalit järjestettäisiin esitysluonnoksen mukaan vuonna 2022.

Sote-uudistuksesta enemmän osoitteessa https://soteuudistus.fi/etusivu.

Kainuussa on käynnistetty Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kainuuseen – Helposti lähelläsi (HELLÄ) ja Kainuun rakenneuudistus vv. 2020–2022 -alueellisen valmistelun tukena (KaRa) -hankkeet, joiden avulla valmistaudutaan sote-uudistukseen. Lisäksi STM on avannut rahoitushakuja täydentämään Tulevaisuuden sote-keskuksen rakentamista. Myönteinen rahoituspäätös on saatu osatyökykyisten työ- ja toimintakyvyn tukemiseksi (OSAKSI-hanke). Kehittämishankkeista enemmän osoitteessa https://sote.kainuu.fi/palvelut/kehittamishankkeet.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusten tavoitteena on:

- parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta
- siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
- varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus
- vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteen toimivuutta
- hillitä kustannusten kasvua, kun muut tavoitteet toteutuvat

Valtiovarainministeriön (Taloudellinen katsaus, Talvi 2020;Julkaisu 2020:85) mukaan:

”Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,3 % v. 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 % v. 2021. Ennuste perustuu oletukselle, että COVID-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painetaan voimakkailla rajoituksilla matalalle tasolle vuoden vaihteen aikana, mikä hidastaa talouskasvua. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja ulkomaankauppa kärsii pandemian jatkumisesta.

Talouden toipuminen alkaa pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023.”

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna vuoden 2020 talousarvio ja käyttösuunnitelma olivat kuntarahoitusosuuksien suhteen samalla tasolla. Vuoden 2019 kuntien lopullinen maksuosuus oli 291,2 milj. euroa. Kuntien raamineuvotteluissa hyväksymä maksuosuus vuodelle 2020 oli vain 290,8 milj. euroa. Vuodelle 2020 kohdentui työ- ja virkaehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia, jotka osaltaan korottivat myös ostopalvelujen hintoja. Talousarvioon verrattuna henkilöstökulut ennen palkkaharmonisointikulun kohdentamista alittuivat 0,8 milj. euroa ja palvelujen ostot ylittyivät 8,7 milj. euroa. Vuonna 2020 kuntarahoitusosuudesta kohdentui ennen palkkaharmonisointierän korkokulun kohdentamista poistoihin ja rahoituseriin 6,0 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Tilastokeskuksen julkaisun (10.2.2021) mukaan kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 1,7 % ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat edellisen tilinpäätöksiin verrattuna 1,9 %. Kainuun sotessa toimintakulujen kasvu (ilman palkkaharmonisointia) vuodesta 2019 vuoteen 2020 oli 3,3 %. Jos Potilasvakuutuskeskuksen vastuuvelan muutos jätetään huomioimatta sekä vuonna 2019 että vuonna 2020, niin toimintakulujen kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 on 2,2 %. Palkkaharmonisoinnin takautuvan kuluerän kohdentamisen jälkeen toimintakulujen kasvu- % vuodesta 2019 vuoteen 2020 on 6,5 %.

Talousarvion 2021 toimintakuluihin on varattu 0,9 milj. euroa (0,3 %) enemmän kuin vuoden 2020 tilinpäätöksen toteutuneet toimintakulut, ennen takautuvan palkkaharmonisointierän kohdentamista, joten kuntayhtymän taloustilanne on kuluvana vuonna edelleen kriittinen. Talousarvio 2021 on 16,9 milj. euroa alijäämäinen eikä siinä ole huomioita palkkaharmonisoinnin aiheuttamia lisäkustannuksia eikä asiakasmaksulain muutoksen aiheuttamia tulojen vähennyksiä.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus jatkaa vuonna 2019 aloitettuja toimintojen tehostamis- ja talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Yhtymähallitus päätti aloittaa 27.1.2021 § 14 Kai-

nuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kaikkia toimintoja ja koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut talouden sopeuttamistoimien toteuttamiseksi. Yhteistoimintaneuvotteluilla haetaan arviolta 20 miljoonan euron vuosittaisia säästöjä. Säästöt edellyttänevät myös rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kainuun soten yhtymävaltuusto hyväksyi 16.12.2020 § 35 kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä riskienhallintasuunnitelman 2021. Riskienhallintasuunnitelma on tehty vain vuodelle 2021, koska kyseisen vuoden aikana on tarkoitus kehittää organisaation riskienhallintaa ja laatia tuleville vuosille uusi kattavampi riskienhallintasuunnitelma.

Kuntayhtymän riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiset riskit, operatiiviset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit.

Strategiset riskit

Strategisista riskeistä merkittävin on ollut sote-lakien lainsäädäntöuudistus, joka on ollut eduskunnan käsittelyssä. Merkittävin rakenteellinen muutos nyt käynnissä olevassa valmistelussa Kainuun soten kannalta on ympäristöterveydenhuollon asema tulevassa uudistuksessa. Ympäristöterveydenhuolto on ollut osa Kainuun sotea ja kokemukset näin integroiduista toiminnoista ovat olleet positiivisia. Uuden hallintomallin suunnittelu ei toistaiseksi ole maakuntatasolla käynnistynyt eikä näin ole sitonut kuntayhtymän henkilöstöä valmisteluun.

Kainuun sote kuitenkin hallinnoi Helposti lähelläsi (Hellä) -hanketta, joka toteuttaa valtakunnallisen tulevaisuuden sotekeskus-ohjelman tavoitteita Kainuussa. Lisäksi Kainuun sote hallinnoi Kainuun rakenneuudistus 2020–2022 -alueellisen valmistelun tukena (KaRa) -hanketta. Mainittuihin hankkeisiin on palkattu Kainuun soteen työntekijöitä.

Operatiiviset riskit

Palveluiden tarpeenmukaisen järjestämisen kannalta suurimpana riskinä tulevaisuudessa on ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön saatavuus, riittävyys ja työhyvinvointi. Erityistyöntekijöiden ja lääkäreiden sekä hoitohenkilöstön rekrytointihaasteet ovat erilaisia riippuen sairaanhoidon erikoisalasta ja työyksikön sijainnista Kainuussa. Jo nyt on myös nähtävissä erityistyöntekijöiden lisäksi rekrytointihaasteita hoitoalan ns. perustehtävien täyttämisessä. Henkilöstön saatavuuteen ja riittävyyteen liittyvä riski koskee myös tulevia vuosia ja se on huomioitava toiminnan suunnittelussa. Rekrytointihaasteisiin vastatessa houkuttelevan työnantajan statuksen ylläpitäminen on tärkeää, ja työhyvinvoinnin eteen on tehtävä laajamittaista työtä. Tässä mm. yhteistyö työterveyshuollon kanssa on tärkeää.

Henkilöstön työurat pitenevät, joten työssä jaksamisen tukemiseen on kohdennettava nykyistä enemmän resursseja. Sairauspoissaolojen lisääntyminen on merkittävä riski, joka vaikuttaa asiakkaiden ja potilaiden hoitoon. Suurin osa sairauspoissaoloista on korvattava sijaisella potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Sijaistyövoiman osaamisen varmistaminen ja henkilöstön joustavan liikkumisen eri työyksiköiden välillä on oltava suunnitelmallista toimintaa riskien välttämiseksi.

Vuoden 2020 alkupuolella levinnyt koronapandemia aiheutti nopeasti normaaliajan häiriötilanteen, ja varautumisen epidemiaan. Toiminnan häiriöttömän jatkumisen kannalta keskiössä oli riittävän terveydenhuollon ammattihenkilöstön määrä. Kuntayhtymä varautui poikkeukselliseen tilanteeseen ajanvaraustoimintojen ja ei-elintärkeiden toimintojen supistamisella sekä henkilöstön siirtämisellä töihin, joissa oli tarvetta lisähenkilökunnalle. Pandemian aikana muun muassa henkilökunnan mahdolliset eristämiset ja karanteenit voivat aiheuttaa ennakoimattoman tilanteen henkilöstöresurssissa.

Organisaatiorakenne on keskeinen toimintaa ohjaava työkalu ja johtamisen väline. Yhtymähallitus päätti 3.6.2020 § 170 uudesta kuntayhtymän organisaatiorakenteesta, joka tuli voimaan 1.1.2021. Organisaatiorakenteen ohella myös toimintatapojen muutos- ja koulutustarpeita on tarkasteltu kokonaisuuden näkökulmasta. Laaja-alaisesti työskentelevä osaava henkilökunta vähentää rekrytointitarvetta. Yleisesti toteutettavat koulutuspoliittiset linjaukset maassamme ja sosiaali- ja terveysalan koulutuksen säilyminen Kainuussa on erittäin tärkeää henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi Kainuussa.

Tietojärjestelmien toimivuus on Kainuun soten toimintojen kannalta olennaisen tärkeää. Suurimpana toiminnan riskinä on erityisesti terveydenhuollon eri toimintojen riippuvuus tietojärjestelmistä ja niiden toimivuudesta. Kaikkia osa-alueita ei voida kustannussyistä tai toiminnallisista syistä varmentaa järjestelmiä kahdentamalla. Kainuun soten käytössä olevan internet -yhteyden keskeiset tietoliikenne- ja palomuurilaitteet sekä palvelimet on varmistettu kahdentamalla ne. Varalaitejärjestelyt on hoidettu huoltosopimuksella siten, että korjaavat toimenpiteet saadaan käyntiin 24/7-periaatteella.

Tietohallinnon henkilöstö kävi tarvittaessa tietojärjestelmien toimittajien kanssa viikoittaisissa palavereissa läpi järjestelmiin liittyviä ongelmia. Organisaatio reagoi asianhallintajärjestelmään liittyviin ongelmiin selvittämällä vuoden 2020 aikana kyseisen tietojärjestelmän vaihtamismahdollisuuksia.

Kyberturvallisuuteen liittyvät uhkatekijät ovat nousseet viime vuosina merkittävästi ja esille on tullut tapauksia, joissa terveydenhuollon organisaatioihin on kohdistunut erilaisia kyberhyökkäyksiä (palvelunestohyökkäyksiä, viruksia, tietojen kalastelua, kiristyshaittaohjelmia jne.). Tämä uhka asettaa organisaatioille uusia haasteita, jotta toiminta pystytään turvaamaan erilaisissa tilanteissa. Tämän vuoksi riskien ja jatkuvuuden hallintaan täytyy panostaa, osana KaRa-hanketta näitä osa-alueita pyritään parantamaan.

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta on sovellettu Suomessa ja EU-tasolla 25.5.2018 lukien. Kainuun sote laatii vuosittain erillisen tietotilinpäätöksen, jonka tarkoitus on antaa kokonaiskuva organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta. Tavoitteena on kehittää vuosittaisesta tietotilinpäätöksestä työkalu, jolla voidaan seurata ja parantaa tietoturvallisuuden ja tietosuojan tilaa Kainuun sotessa.

Suurin osa kuntayhtymän käytössä olevista toimitiloista on vuokratilaa. Kuntayhtymän perussopimuksen 21 §:n mukaan kuntayhtymä vuokraa tarvitsemansa tilat ensisijaisesti kunnilta, mutta suuri määrä tiloja on vuokrattu myös yksityissektorilta. Vuokratilojen suurena riskinä ovat sisäilmaongelmat sekä tilojen toimimattomuus nykyaikaisiin toiminnallisiin prosesseihin nähden. Toteutuneista riskeistä johtuen osa kunnista on käynnistänyt keskeisten tilojen uudistamisprosessin, jossa huomioidaan tulevaisuuden tilatarpeet ja palvelutarpeiden kehitys sekä uudistettava palveluverkko.

Kuntayhtymän tiloihin liittyvistä riskeistä tavallisimpien - sisäilmaongelmien sekä palo- ja vesivahinkojen - ohella voidaan todeta merkittäväksi tekijäksi vanhempien tilojen soveltumattomuus toimintatapojen muutoksiin. Kuntayhtymän hakiessa tehokkuutta prosesseihinsa eivät kaikki vanhemmat tilat nykyisellään tue tätä. Vajaakäyttöiset, huonokuntoiset ja osin tarpeettomat tilat ovat taloudellinen riski, mikäli tiloista ei luovuta tai niitä ei pureta.

Kuntayhtymän omissa tiloissa tilauudistuksia on tehty pitkäjänteisesti huomioiden rakennusten elinkaari. Uuden sairaalan valmistuessa iso osa kuntayhtymän omistamasta kiinteistömassasta uudistuu. Uudistunut Kainuun keskussairaala palvelee nykyaikaisia toimintaprosesseja tehokkaasti ja vähentää sisäilmaan liittyviä riskejä huomattavasti. Uuden sairaalan talotekniikka tukeutuu ja toimii vahvasti tietojärjestelmien varassa, joiden toimintavarmuuteen liittyy kyberturvallisuus sekä itse järjestelmien toimintavarmuus. Näitä riskejä pyritään minimoimaan järjestelmäkohtaisilla huoltosopimuksilla sekä oman huolto-organisaation koulutuksella. Suuret talotekniset järjestelmät aiheuttavat myös taloudellisen riskin huoltokustannusten nousuna.

Valtakunnallisen soteuudistuksen viivästyminen ja soterakennushankkeisiin liittyvä STM:n poikkeuslupamenettely hitaine käsittelyaikoineen muodostaa riskin asianmukaiselle kuntayhtymän kiinteistönpidolle sekä suuremmille tilahankkeille.

Kainuun sote on mukana Kajaanin kaupungin kanssa yhdessä toteutettavassa KARPALO -hankkeessa, jossa pääasiassa Kajaanin sosiaalihuollon palveluja sijoitetaan peruskorjattavaan terveyskeskukseen. Hankkeelle ei ole vielä saatu STM:ltä poikkeuslupaa. Hankkeen suunnitteluvaihe ajoittuu vuoteen 2021 ja toteutusvaihe vuosille 2022 -2023. Koska alueen sosiaalihuollon palveluille on kyetty järjestämään soveliaat tilapäiset tilat, ei hankkeen valmistuminen vasta muutaman vuoden kuluttua vaaranna kyseisten palveluiden asianmukaista toteuttamista. Kainuun kunnissa olevia kuntayhtymän vuokraamia tiloja uudistetaan kuntien kanssa yhteistyössä.

Taloudelliset riskit

Kuntien päätösten mukaisesti Uusi sairaala -hankkeen investointikulut ja rahoitus ovat kuntayhtymän taseessa. Elokuussa 2017 kuntayhtymän hallitus päätti hakea pitkäaikaista lainaa Uuden sairaalan rakentamista varten yhteensä 159 milj. euroa. Kuntayhtymän hallitus kilpailutti rahoituslaitokset ja niiden pohjalta NIB (Nordic Investment Bank) myönsi 76 milj. euroa lainaa ja EIB (Euroopan Investointipankki) myönsi 78 milj. euroa lainaa. Tähän lainasopimukseen liittyy seuraavat kovenanttiehdot:

1) korolliset velat suhteessa toimintatuottoihin alle 1.2:1.0; arvo 31.12.2020 0.4
2) lainan lyhennykset, korot, muut rahoituskulut suhteessa toimintatuottoihin korkeintaan 15 %; arvo 31.12.2020 1 %

Kainuun sotella on pitkäaikaista lainaa 31.12.2020 yhteensä 156 025 133,10 euroa (31.12.2019 pitkäaikaista lainaa oli yhteensä 130 080 706,60 euroa). Näistä ei ole yhtään valuuttalainoja. Vuonna 2020 pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 55 573,50 euroa.

Vuoden 2021 talousarvioon sisältyy investointien rahoittamiseen 20 milj. euron lainojen nostovaraus.

Taloudelliset riskit liittyvät talouden yleisiin reunaehtoihin, kuntatalouden yleiseen kehitykseen sekä palvelutarpeen kasvun tuomiin haasteisiin. Palvelutuotannon kustannuskehitystä hillitsevien toimien toteutuskyky siten, että se vastaa kuntien maksukykyä on merkittävä riski. COVID-19 pandemia ja sen vaikutukset sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä osaltaan lisäävät taloudellisia riskitekijöitä.

Palkkojen harmonisointi

Kainuun maakunta -kuntayhtymässä ja Kainuun sotessa on tehty palkkojen harmonisointia vuodesta 2005 lähtien valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti mediaanipalkkaan. Työtuomioistuimen päätös velvoitti kuntia ja kuntayhtymiä tekemään palkkojen harmonisoinnin korkeimpaan palkkaan. Kainuun kunnista on siirtynyt vuodesta 2005 lähtien liikkeenluovutuksella henkilökuntaa Kainuun maakunta -kuntayhtymään ja sen jälkeen Kainuun soteen vuodesta 2013 lähtien. KVTES- (Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus) -henkilöstöryhmän osalta palkkaharmonisointityö on osin valmistunut vuonna 2020. Tämän henkilöstöryhmän tehtäväkohtaisten palkkojen korjaaminen takautuvasti aiheutti noin 10,8 milj. euron suuruisen kulukirjauksen vuoden 2020 tilinpäätökseen. Korkoja on kertynyt noin 1,3 milj. euroa. Takautuvien palkkaharmonisointikulujen maksuajankohta on maaliskuussa 2021. Tehtäväkohtaisten palkkojen korjaaminen ja hinnoittelutaulukon eheyttäminen lisää vuotuisia henkilöstökuluja yhteensä noin 3,75 milj. euroa.

TS- (Kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus) sekä LS- (Kunnallinen lääkärien virkaehtosopimus) -henkilöstöryhmien osalta palkkojen harmonisointi on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2021 aikana ja maksatus näiden osalta ajoittunee vuoteen 2022.

Vahinkoriskit

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymällä on lakisääteisten vakuutusten lisäksi vapaaehtoisia vakuutuksia koskien myös sosiaali- ja terveystoimen asiakkaita sekä luottamushenkilöstöä. Kuntayhtymän henkilöstö ja luottamushenkilöstö on vakuutettuna matkustaessa enintään 1 kk kestävillä virkamatkoilla. Kuntayhtymän toiminta on vakuutettu julkisyhteisön vastuuvakuutuksella julkisyhteisön toiselle aiheuttaman henkilö-, esine- ja tuotevastuuvahingon varalta sekä julkista valtaa käytettäessä aiheutetusta varallisuusvahingosta. Kuntayhtymässä asemansa puolesta päätöksiä tekevät virkamiehet ja luottamushenkilöstö on vakuutettuna julkisyhteisön hallinnon varallisuusvastuuvakuutuksella. Lisäksi kuntayhtymällä on oikeusturvavakuutus, joka korvaa vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita-, rikos- ja hakemusasioissa.

Kiinteistöt ja irtaimistot on vakuutettu omaisuusvakuutuksella täydestä arvosta äkillisten ja ennalta arvaamattomien vahinkojen varalta (all risk). Välivuokratut asunnot on vakuutettu huoneistoturvalla omaisuus- ja vastuuvahinkojen varalta ja metsät metsävakuutuksella äkillisten ja ennalta-arvaamattomien tapahtumien suoranaisilta omaisuusvahingoilta. Ajoneuvot on vakuutettu pakollisen liikennevakuutuksen lisäksi vapaaehtoisella laajalla kaskolla.

Korkein hallinto-oikeus on 4.3.2021 antanut päätöksen 3D-kuvantamislaitteiston hankinta-asiassa. Asian käsittely oli kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa vuoden 2020 päättyessä. Kainuun sote valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen markkinaoikeuden 13.6.2019 antamasta päätöksestä, jossa markkinaoikeus oli

määrännyt Kainuun sotelle 25.000 euron seuraamusmaksun. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään todennut tutkineensa asian, mutta hylännyt Kainuun soten valituksen. Markkinaoikeuden päätöstä ei ole muutettu ja päätös seuraamusmaksun määräämisestä on näin ollen jäänyt voimaan. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on määrännyt Kainuun sotelle 2050 euron oikeudenkäyntimaksun.

Markkinaoikeus antoi päätöksen 31.3.2020 hankintapäätöksestä suojakaappien hankinnasta. Markkinaoikeus hylkäsi päätöksessään valituksen. Lisäksi markkinaoikeus hylkäsi Kainuun soten vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Markkinaoikeus antoi päätöksen 24.2.2021 hankintapäätöksestä 2.12.2020 Lifecare puheentunnistuspalvelun hankinnasta. Markkinaoikeus totesi päätöksessään asian käsittelyn rauenneen valittajan peruuttaessa valituksensa.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin sääntöihin ja ohjeisiin perustuen.

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kuntayhtymän toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kuntayhtymän strategisten, toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Hallintosääntöä päivitettiin yhtymävaltuustossa 16.12.2020 § 37 ja se on voimassa toistaiseksi 1.1.2021 alkaen. Päivitetyn hallintosäännön §:t 157 ja 157 a tulevat voimaan 1.7.2021 alkaen. Yhtymävaltuusto hyväksyi 16.12.2020 § 31 myös konserniohjeen päivityksen, joka tuli voimaan 1.1.2021 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kuntalain (410/2015) mukaisesti hyväksyttiin yhtymävaltuuston kokouksessa 16.12.2020 § 35. Kainuun soten riskienhallintasuunnitelma 2021 hyväksyttiin yhtymähallituksessa 25.11.2020 § 331. Yhtymävaltuustolle uusi suunnitelma annettiin tiedoksi 16.12.2020 § 35. Valtuustoryhmien puheenjohtajat huomauttivat Kainuun soten riskienhallintasuunnitelman suppeudesta ja edellyttivät uuden riskienhallintasuunnitelman laatimista 30.6.2021 mennessä.

Yhtymähallitus on 19.6.2013 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.
Yhtymähallitus on 9.12.2020 § 6 hyväksynyt sisäisen tarkastuksen suunnitelman vuosille 2021–2022.

Sisäisen valvonnan nykytila

Sisäinen valvonta muodostui organisaation eri tasoille rakennetuista toimenpiteistä ja käytännöistä, kuten esimiesvalvonta, työtehtävien jako, käyttöoikeudet, kulkuoikeudet, lokitiedot, hyväksymisvaltuudet ja järjestelmien sisältämät kontrollit.

Tulosalueet huomioivat toimintasuunnitelmassaan kuntayhtymän strategiset päämäärät ja niihin vaikuttavat kriittiset menestystekijät. Arviointikriteereille tulee esittää toimenpiteet ja tavoitteet. Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on ollut osa talousarvion ja toimintasuunnitelman toteuttamista.

Tulos- ja vastuualueiden kokouksissa, johtoryhmän kokouksissa, esimiespalavereissa, työyksiköiden palavereissa ja muissa keskusteluissa on seurattu talousarvion tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta. Toiminnan tuloksellisuuden arviointia tehdään jatkuvana omiin asetettuihin tavoitteisiin nähden. Tilivelvolliset ovat valvoneet, että toiminnassa noudatetaan talousarviota ja taloussuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Sopimusten hallinta ja valvonta on osa toiminnasta vastaavien viranhaltijoiden oman vastuualueen johtamista.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat raportoineet puolivuosittain kuntayhtymän yhtymähallitukselle sisäisen valvonnan järjestämisestä. Raporteissa kuvattu sisäisen valvonnan laajuus vaihtelee koko kuntayhtymän tasolla sekä eri tulosalueiden koosta ja toiminnasta johtuen 2–10 sivuisena. Yhtymähallitus seuraa raporteissa

mahdollisesti esitettyjen puutteiden ja epäkohtien korjaamista kuluvan vuoden aikana ja antaa tarvittaessa ohjeistusta epäkohtien korjaamiseen.

Yhtymähallitus raportoi valtuustolle sisäisestä valvonnasta osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kuntayhtymän toiminnalle.

Riskienhallinnan nykytila

Riskienhallinnan seurantaa tehdään Awanicin HaiPro/WPro -riskienhallintaohjelmalla. Kuntayhtymää koskevaa kuntalain mukaista riskienhallinta-analyysiä tehdään WPro -ohjelman kuntariskien vaarojen selvittäminen ja arviointi -osioon. Uusi kuntalaki (410/2015) pitää sisällään säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kuntayhtymän voimassaoleva arviointi on vuodelta 2016. Työyksiköitä koskevaa työturvallisuuslain 10 §:n mukaista arviointia tehdään WPro -ohjelman työn vaarojen selvittäminen ja arviointi -osioon. Työyksiköt päivittävät työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin joka toinen vuosi tai olosuhteiden oleellisesti muuttuessa. Potilas- ja asiakasturvallisuus, työturvallisuus- ja tietoturvailmoitusten ilmoittaminen tehdään HaiPro -osioon. Turvallisuusohjeiden noudattaminen on jokaisen työntekijän vastuulla. Esimiehet varmistavat ja huolehtivat ohjeiden noudattamisesta ja puuttuvat poikkeamiin. Havaituista poikkeamista raportoidaan johdolle.

Kainuun soten varautuminen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa on ohjeistettu valmiussuunnitelmassa ja kriisiviestintäohjeessa.

Yhtymähallitus raportoi valtuustolle riskienhallinnasta talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista riskien hallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kuntayhtymän toiminnalle.

Yksityiskohtaisempi tieto on esitetty toimintakertomuksen kohdassa: ”Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista”.

Valvontakohteita vuodelta 2020

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vakuutukset ovat ajan tasalla (kilpailutettu keväällä 2019). Potilasvakuutus kilpailutettiin syksyn aikana uusi potilasvakuutuslaki huomioiden ja se tuli voimaan vuoden 2021 alusta. Vakuutukset hoidetaan vakuutusmeklarin toimesta. Suurin osa vakuutusyhtiöillä käsittelyssä olleista vuoden 2020 vahinkotapahtumista kohdistuivat ajoneuvovahinkoihin (laaja kasko) ja työpaikalla tapahtuneisiin työtapaturmavahinkoihin (ohimenevät korvaukset).

Terveysperusteiset poissaolot (työtapaturmat ja sairauspoissaolot) ovat 207 henkilötyövuotta vuonna 2020 (211 HTV v. 2019) eli ovat vuonna 2019 olleet 15,3 työpäivää/henkilötyövuosi (15,7 työpäivää/HTV v. 2019). Potilasasiamieheen otettiin toimintavuonna yhteyttä 1824 kertaa (v. 2019/1637). Potilasasiamiehelle tulleiden yhteydenottojen kokonaismäärä on selvästi noussut (noin 11,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Ainoastaan perhepalveluiden tulosalueella (laskua 6,3 %) ja erittelemättömissä (laskua 7,7 %) yhteydenotot ovat laskeneet. Kaikilla muilla tulosalueilla yhteydenotot potilasasiamiehen ovat lisääntyneet.

Hoidon laatua koskeva tyytymättömyys on ollut useimmiten yhteydenoton syynä, ja selvänä kakkosena on potilas- ja lääkevahinkoasioihin liittyvät yhteydenotot. Hoitoon pääsyä koskevissa yhteydenotoissa on tapahtunut selvä nousu (63,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Samoin potilasasiakirjat (nousua 53,5 %), ja salassapito ja tietosuoja (nousua 54,5 %) ovat olleet yhteydenoton syynä edellistä vuotta useammin. Myös kohtelua koskevat yhteydenotot ovat kääntyneet selvään nousuun (nousua 40 %), mitä ei voida pitää hyvänä kehityssuuntana.

Potilasvahinkoilmoitusten määrä 99 kpl on kääntynyt selvään laskuun verrattuna kahteen edelliseen vuoteen (v. 2019/137 kpl, v. 2018/110 kpl). Vähentyneestä vahinkoilmoitusten määrästä huolimatta korvaukseen oikeutettujen vahinkotapausten lukumäärä on pysynyt jokseenkin samana. Tästä voi päätellä, että sellaisten potilasvahinkoilmoitusten määrä ei ole ainakaan lisääntynyt, joiden tutkimiseen Potilasvakuutuskeskuksella ei ole toimivaltaa. Tällaisia ovat esimerkiksi terveydenhuoltohenkilöiden toimintaa, menettelytapoja ja käyttäytymisestä koskevat moitteet. Potilasvakuutuskeskus voi ottaa kantaa vain siihen, onko korvauksenhakijalla oikeus vahingonkorvaukseen potilasvahinkolain nojalla.

Potilasvakuutuskeskuksen ratkaisemien (kuntayhtymän toimintaa koskevien) potilasvahinkoilmoitusten määrä laski toimintavuonna 4,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vakuutuskeskuksen ratkaisemista vahinkoilmoituksista johti korvauksen maksamiseen 32 korvauspäätöstä, joka on 27,6 % vakuutuskeskuksen ratkaisemasta 116 ilmoituksesta. Kuntayhtymä maksoi toimintavuonna vakuutusmaksua Potilasvakuutuskeskukselle 327.701,61 euroa (v. 2019/507.913,61 euroa).

Kainuun uuden sairaalan avajaisia vietettiin 17.1.2020, jonka jälkeen siirryttiin potilastyön käynnistymiseen. Varsinaiset muuttotoiminnot menivät suunnitellusti ja potilastyön käynnistyminen onnistui erittäin hyvin. Koronapandemia ei suoranaisesti vaikuttanut hankkeen etenemiseen. Projektin johto seurasi säännöllisesti poikkeusolojen vaikutuksia ja huomioi tarvittaessa tilanteen muutokset työmaalla. Uusi sairaalan valmiusaste oli vuoden lopulla 90,1 %.

Vanhuspalvelulakiin tuli voimaan 1.10.2020 muutos, jossa vahvistettiin ympärivuorokautisten palvelujen henkilöstömitoitusta. Lokakuun 2020 alusta alkaen mitoituksen oli oltava vähintään 0,5 työntekijää. Mitoitus nousee asteittain seuraavan kolmen vuoden aikana. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,55 työntekijää asiakasta kohti. Henkilöstömitoituksessa otetaan huomioon välitöntä asiakastyötä tekevä henkilöstö ja säädöksen toteutumista seurataan ja arvioidaan kansallisesti THL:n toimesta.

Eläköitymiset vuonna 2020 kohdistuivat seitsemälle eri ammattinimikkeelle. Tulevan kolmen vuoden sisällä eläköitymistahti kiihtyy voimakkaasti eritoten lähihoitajien ja sairaanhoitajien keskuudessa, joiden osuus on 27 % eläköityvistä. Eläköitymisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota henkilöstösuunnittelussa koko kuntayhtymän tasolla. Lisäksi vanhuspalvelulain muutos luo painetta hoitajamitoituksen riittävyyteen tulevaisuudessa.

Hankintayksikkö toimii hallinnon tulosalueelle. Vuonna 2020 hankintayksikkö teki 28 tarjouskierrosta, jotka ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi/kainuu -palvelussa ja hankintailmoitukset.fi -sivuilla. Pienhankintakierroksia hankintayksikössä tehtiin 4.

Oikaisuvaatimuksia saatiin yhteensä kaksi (2) kappaletta. Kyseessä olivat EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat, joihin jätettiin kumpaankin oikaisuvaatimukset, toisessa oikaisuvaatimus koski osaryhmää. Hankinta-asioiden käsittelyt eivät edenneet markkinaoikeuteen, vaan kummassakin tapauksessa hankinta keskeytettiin itseoikaisuna ja palautettiin uudelleen valmisteltavaksi myöhemmin tapahtunutta uudelleen kilpailuttamista varten.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen

Kainuun sotessa riskien- ja jatkuvuudenhallinta on tunnistettu kehittämiskohteeksi. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee olla tärkeänä osana päivittäisiä palvelu- ja toimintaprosesseja. Riskienhallinnan tulee olla osa vuotuista strategista suunnittelua ja tavoitteiden asettamista. Kuntayhtymän johtajan toimesta on perustettu riskienhallinnan työryhmä, jonka tehtävänä on laatia prosessikuvaus ja toimintasuunnitelma kuntayhtymän riskienhallinnalle sekä tarkistaa olemassa olevat ohjeistukset. Vuoden 2021 aikana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytänteitä yhdenmukaistetaan sekä seurantaa ja raportointia kehitetään entisestään. Tavoitteena on konkretisoida valvontaan ja riskien käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä, jotta ne voidaan tuoda ne tiiviimmin osaksi esimies- ja johtamistyötä. Tarkoituksena on myös järjestää asiaan liittyen koulutusta henkilökunnalle.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen avulla mm. arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Sisäinen tarkastus arvioi kuntayhtymän johtamis-, riskienhallinta- ja valvontaprosesseja. Sisäinen tarkastus toimii yhtymähallituksen ja kuntayhtymän johtajan tukena. Sisäinen tarkastus tukee yhtymähallitusta ja kuntayhtymän johtajaa asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä, toimeenpanon varmentamisessa sekä kehittämisessä.

Uusi sisäinen tarkastaja aloitti tehtävässään 3.8.2020. Sisäistä tarkastusta täydennettiin ostopalveluna KPMG Oy Ab:n toimesta. Sisäistä tarkastusta on tehty vuosille 2019–2020 laaditun tarkastussuunnitelman mukaisesti otantana. Sisäisen tarkastuksen laajuus on kattanut koko kuntayhtymän toimintakentän. Sisäinen tarkastaja on mukana Uusi sairaala -hankkeen talousryhmässä asiantuntijajäsenenä. Talousryhmä seuraa hankkeen talousasioiden hoitoa ja talouden toteutumista. Lisäksi sisäinen tarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä ja yhteyshenkilönä ulkoiselle tilintarkastukselle.

Kuluneella tilikaudella tehtyjen tarkastusten perusteella sisäinen tarkastus ei ole havainnut olennaisia virheitä kuntayhtymän toiminnassa. Tarkastuksista on raportoitu kuntayhtymän johtoa. Sisäinen tarkastus laatii vuosiraportin, joka annetaan tiedoksi yhtymähallitukselle, kuntayhtymän johtajalle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Taulukko 9. Kainuun soten ja liikelaitoksen yhdistetty eliminoitu tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		
KAINUUN SOTE JA KAINUUN TYÖTERVEYS -LIIKELAITOS		
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot	374 870 293,98	345 731 346,03
Myyntituotot	337 442 055,45	308 338 993,85
Maksutuotot	25 387 045,60	28 587 919,71
Tuet ja avustukset	7 683 135,63	4 736 369,66
Muut toimintatuotot	4 358 057,30	4 068 062,81
Toimintakulut	-358 359 509,96	-336 519 884,21
Henkilöstökulut	-191 607 414,42	-176 759 077,25
Palkat ja palkkiot	-155 820 406,74	-143 473 109,29
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-30 094 782,78	-28 102 340,01
Muut henkilösivukulut	-5 692 224,90	-5 183 627,95
Palvelujen ostot	-106 397 178,44	-103 408 495,54
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-29 950 243,45	-25 415 474,76
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-103 659,65	-125 336,42
Avustukset	-13 856 006,42	-14 771 012,13
Muut toimintakulut	-16 445 007,58	-16 040 488,11
Toimintakate	16 510 784,02	9 211 461,82
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 023 399,80	-1 275 670,03
Korkotuotot	4 950,29	9 383,79
Muut rahoitustuotot	267 996,19	289 786,15
Korkokulut	-837 502,18	-663 927,06
Muut rahoituskulut	-2 458 844,10	-910 912,91
Vuosikate	13 487 384,22	7 935 791,79
Poistot ja arvonalentumiset	-13 488 146,06	-7 936 145,10
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 488 146,06	-7 936 145,10
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-761,84	-353,31
Poistoeron lisäys/vähennys	0,00	0,00
Rahastojen lisäys/vähennys	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-761,84	-353,31

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Taulukko 10. Kainuun soten ja Kainuun työterveys -liikelaitoksen yhdistetty rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
KAINUUN SOTE JA KAINUUN TYÖTERVEYS -LIIKELAITOS	**01.01.-31.12.2020**	**01.01.-31.12.2019**
Toiminnan rahavirta	**12 709 609,60**	**5 125 689,79**
Vuosikate	13 487 384,22	7 935 791,79
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-777 774,62	-2 810 102,00
Investointien rahavirta	**-27 890 171,26**	**-54 263 072,27**
Investointimenot	-28 040 848,88	-54 744 595,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135 677,62	481 523,71
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-15 180 561,66**	**-49 137 382,48**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	25 944 426,50	37 944 426,50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 573,50	-55 573,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-12 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	-461 300,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 633 012,53	17 275 194,29
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	474 770,48	-18 463,65
Vaihto-omaisuuden muutos	-521 047,90	-493 884,26
Saamisten muutos	-9 606 742,47	8 486 376,92
Korottomien velkojen muutos	5 020 007,36	9 301 165,28
Rahoituksen rahavirta	**21 311 413,97**	**55 219 620,79**
Rahavarojen muutos	**6 130 852,31**	**5 620 938,31**
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	20 645 086,77	14 514 234,46
Kassavarat 1.1.	14 514 234,46	8 893 296,15
	6 130 852,31	**5 620 938,31**
Investointien tulorahoitus %	**48,1**	**14,5**
Lainanhoitokate	**16,0**	**0,7**
Kassan riittävyys, pv	**8,5**	**8,3**
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta	**-107 243 797,94**	**-92 063 236,28**

1.4 Rahoitusasema

1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut

Taulukko 11. Kainuun soten ja Kainuun työterveys -liikelaitoksen yhdistetty tase

VASTAAVAA	2020	2019		VASTATTAVAA	2020	2019
	1000 €	1000 €			1000 €	1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	178 536	163 998		A OMA PÄÄOMA	14 562	14 562
I Aineettomat hyödykkeet	3 809	1 869		I Peruspääoma	13 178	13 178
1. Aineettomat oikeudet	568	434		IV Muut omat rahastot	1 176	1 176
2. Muut pitkävaikutteiset menot	3 241	1 435		V Edellisten tilikausien yli/allijäämä	209	209
3. Ennakkomaksut	0	0				
				VI Tilikauden yli/alijäämä	-1	0
II Aineelliset hyödykkeet	173 153	160 565				
1. Maa- ja vesialueet	849	849		B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	0	0
2. Rakennukset	147 447	24 732		VARAUKSET		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 380	2 335		1. Poistoero	0	0
4. Koneet ja kalusto	14 101	4 132		2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet	105	0				
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 271	128 517		C PAKOLLISET VARAUKSET	5 461	6 103
				2. Muut pakolliset varaukset	5 461	6 103
III Sijoitukset	1 575	1 565				
1. Osakkeet ja osuudet	1 203	1 193		D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 206	1 724
4. Muut saamiset	372	372		1. Valtion toimeksiannot	703	219
				2. Lahjoitusrahastojen pääomat	348	358
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 282	1 273		3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 154	1 146
1. Valtion toimeksiannot	0	0				
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	127	127		E VIERAS PÄÄOMA	220 711	189 746
3. Muut toimeksiantojen varat	1 155	1 146		I Pitkäaikainen	155 970	130 025
				2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	155 970	130 025
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	63 122	46 864		3 Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
I Vaihto-omaisuus	2 858	2 337				
1. Aineet ja tarvikkeet	2 858	2 337		II Lyhytaikainen	64 741	59 721
				1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
II Saamiset	39 619	30 013		2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	56	56
Pitkäaikaiset saamiset	117	132		3 Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
1. Lainasaamiset	117	132		5. Saadut ennakot	5	5
Lyhytaikaiset saamiset	39 502	29 881		6. Ostovelat	15 267	22 209
1. Myyntisaamiset	6 230	6 472		7. Muut velat	4 250	3 513
2. Lainasaamiset	70	70		8. Siirtovelat	45 164	33 939
3. Muut saamiset	4 141	5 570				
4. Siirtosaamiset	29 061	17 769		VASTATTAVAA YHTEENSÄ	242 940	212 135
IV Rahat ja pankkisaamiset	20 645	14 514		TASEEN TUNNUSLUVUT		
				Omavaraisuusaste, %	6	7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	242 940	212 135		Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59	54
				Lainat ja vuokravastuut	168 732	141 903
				Kertynyt yli-/alijäämä,	208	209
				Lainakanta 31.12.	156 025	130 080
				Lainasaamiset	187	202

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Taulukko 12. Kuntayhtymän kokonaistulot ja -menot

KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT									
KAINUUN SOTE KONSERNI									
		2020	2019				2020	2019	
TULOT (ulkoiset)		1 000 e	1 000 e	%	MENOT (ulkoiset)		1 000 e	1 000 e	%
Varsinainen toiminta					Varsinainen toiminta				
	Toimintatuotot	386 158	355 688	93,6		Toimintakulut	368 339	345 968	91,9
	Verotulot	0	0	0,0		-valmistus omaan käyttöör	0	0	0,0
	Valtionosuudet	0	0	0,0		Korkomenot	839	665	0,2
	Korkotuotot	9	9	0,0		Muut rahoituskulut	2 460	925	0,6
	Muut rahoitustuotot	270	292	0,1		Satunnaiset kulut	0	0	0,0
	Satunnaiset tulot	0	0	0,0		Tulorahoituksen korjauserät	844	2 810	0,2
	Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0,0					0,0
				0,0					0,0
Investoinnit				0,0	Investoinnit				0,0
	Rahoitusosuudet	0	0	0,0		Käyttöomaisuusinvestoinnit	28 096	53 976	7,0
	Käyttöomaisuuden myyntitulot	136	482	0,0					0,0
				0,0					0,0
Rahoitustoiminta				0,0	Rahoitustoiminta				0,0
	Antolainojen vähennykset	0	0	0,0		Antolainojen lisäykset	0	0	0,0
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000	50 000	6,3		Pitkäaik.lainojen vähennys	56	56	0,0
	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0	0,0		Lyhyt aik.lainojen vähennys	0	12 000	0,0
	Oman pääoman lisäykset	0	0	0,0		Oman pääoman vähennykse	0	0	0,0
TULOT YHTEENSÄ		412 573	406 471	100,0	MENOT YHTEENSÄ		400 634	416 400	100,0
Täsmäytys:									
Kokonaistulojen ja menojen erotus		11 939	-9 929						
Rahavarojen muutos		6 984	-7 473						
./.Muut maksuvalmiuden muutokset		4 954	17 401						
		11 939	9 929						

1.6 Konsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernirakenne

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymä on osakkaana pohjoisten sairaanhoitopiirien yhteisesti omistamassa Medieco Oy:ssä (omistusyhteysyhteisö) 11,59 prosentin osakepääomaosuudella. Lisäksi Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymä on osakkaana Kainuunmeren Työterveys Oy:ssä 53,87 prosentin pääomaosuudella.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymällä on yksi liikelaitos; Kainuun Työterveys -liikelaitos, joka yhdistetään erikseen kuntayhtymän tilinpäätökseen. Tilinpäätöksessä on eliminoitu kuntayhtymän ja liikelaitoksen keskinäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tytäryhtiö Kainuunmeren Työterveys Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen (KPL 6:3.1 §). Lisäksi Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymä on omistajana Pohjois-Suomen laboratoriokeskus -liikelaitoskuntayhtymässä (yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa) 10,58 prosentin osuudella. Muita omistajia ovat Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoito- ja peruspalvelukuntayhtymä sekä Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien kuntayhtymät.

Kuntayhtymällä ei ole taseyksikkönä käsiteltäviä rahastoja. Toimeksiantojen varoissa ja pääomissa on testamenttilahjoituksena saatu Kainuun keskussairaalan sairaanhoitajien rahasto.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu.
Liikelaitoksen toimintaa on selostettu kohdassa 1.1.5

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ		
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä -konserni	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Kainuun työterveys -liikelaitos	1	
Tytäryhteisöt		
Kainuunmeren Työterveys Oy	1	
Kuntayhtymät		
Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksenliikelaitoskuntayhtymä, Nordlab	1	
Yhteensä	3	0

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymän konserni- ja omistajaohjausta konserniin kuuluvassa tytäryhtiössä on toteutettu yhtymähallituksen yhtiön hallitukseen nimeämien edustajien välityksellä sekä antamalla tytäryhtiölle ohjeita ja suosituksia kuntayhtymäkonsernin yhtenäisten strategisten tavoitteiden määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi sekä toimintatapojen yhdenmukaistamiseksi ja seurannan järjestämiseksi.

Tytäryhtiö Kainuunmeren Työterveys Oy on raportoinut vuoden 2020 aikana yhtymähallitukselle olennaisista toimintaansa koskevista asioista, tavoitteidensa toteutumisesta ja taloudellisesta tuloksestaan.

Kuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettely- tapoja ja tehostaa kuntayhtymäkonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntayhtymä- konsernia ja kuntayhtymän muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin peri- aattein ja kuntayhtymäkonsernin kokonaisetu huomioon ottaen.

Konserniohje täydentää tytäryhteisöille niiden perustamisvaiheessa ja yhtiöjärjestyksessä asetettuja kuntayhtymän toimintaan liittyviä tavoitteita. Konserniohjeen tavoitteena on kuntayhtymäkonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kuntayhtymän yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen. Yhtymävaltuusto on hyväksynyt 16.12.2020 § 31 konserniohjeen päivittämisen 1.1.2021 alkaen.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kainuun soten konsernirakenne muuttui vuoden 2019 alussa siten, että Kainuun Työterveys -liikelaitoksen toiminta yhtiöitettiin ja 1.1.2019 lukien toiminta siirtyi Kainuunmeren Työterveys Oy:lle. Kainuunmeren Työterveys Oy perustettiin 13.10.2016, mutta se ei ollut toiminnassa ennen vuoden 2019 alkua. 1.1.2019 lukien yhtiö on tuottanut osakkailleen ja muille mahdollisille tuleville osakkeenomistajilleen työterveyshuolto- ja työhyvinvointipalveluja sekä toimintaansa liittyen harjoittanut myös koulutus-, konsultointi- ja tutkimustoimintaa liiketoimintasuunnitelman mukaisesti. Yhtiö voi tuottaa rajallisen määrän palveluja myös ulkopuoli- sille kuitenkin siten, että se ei vaaranna yhtiön asemaa sen osakkeenomistajien sidosyksikkönä eikä johda toimintaan markkinoilla.

Kuhmon kaupunki on irtisanonut työterveyshuollon sopimuksen Kainuunmeren Työterveys Oy:n kanssa 31. joulukuuta 2019 lukien. Kuhmon kaupunginhallitus päätti kilpailuttaa työterveyshuollon palvelut ja palvelun-tuottajaksi valittiin toinen palveluntarjoaja. Työterveyden osalta kilpailutusta ei suoritettu. Kainuunmeren Työterveyden osakkaista myös Kajaanin kaupunki harkitsi vuoden 2019 aikana työterveyshuollon palveluiden kilpailuttamista tai järjestämistä toisella tavalla. Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkaita ovat Kainuun sote-

kuntayhtymä ja Kainuun kunnat, pois lukien Puolanka. Osakkaat eivät ole allekirjoittaneet yhtiön osakassopimusta.

Kajaanin kaupunki päivitti työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa ja siirsi 1.3.2020 alkaen henkilöstönsä äkilliset sairaanhoitopalvelut ja perussairauksien hoidon työterveyshuollon piiristä julkiselle puolelle.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä turvataan omaisuus ja voimavarat toiminnan harjoittamiseen.

Konserniohjeen mukaan konsernijohdolla tarkoitetaan yhtymähallitusta ja kuntayhtymän johtajaa. Toimivallan ja -vastuujako konserniohjauksessa ovat toteutuneet yhtymävaltuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti. Ohjeiden anto kuntayhtymän edustajille tytäryhtiössä on toteutettu konserniohjeen mukaisesti.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä kuntayhtymän johdon tehtävänä on ohjeistaa, valvoa ja arvioida kuntayhtymän ja sen konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan järjestelmän ja menettelyjen toimivuutta.

Kuntalain 14 §:n mukaan yhtymävaltuuston tulee päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kainuun sote -kuntayhtymä noudattaa yhtymähallituksen hyväksymää riskienhallintasuunnitelmaa. Tytäryhtiön hallitus vastaa oman yhtiönsä riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista.

Kuntayhtymän tytäryhtiö on raportoinut kuntayhtymälle ohjeiden mukaisesti osavuosikatsauksissa ja lisäksi pyydettäessä sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arviosta niihin liittyvistä riskeistä.

Toimintakertomuksessa on arvioitava kuntayhtymän ja konsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen liittyviä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä tasapuolisesti ja kattavasti sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja.

Riskienhallinnan osalta toiminnan kehittämistä tulee jatkaa. Yhteenvetona todetaan, että konsernivalvonnan kohdealueissa ei ole havaittu sellaisia puutteita ja virheitä, joista tulee tehdä erityistä selvitystä.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniohjeessa määritetyt omistajaohjauksen periaatteet mahdollistavat hyvin joustavan omistajapolitiikan. Konsernin rakennetta ja tytäryhteisöjen roolia arvioidaan jatkossakin tapaus kerrallaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta.

Konsernissa on valmistauduttu hyvin toimintaympäristön muutoksiin mm. yhtiö- ja omaisuusjärjestelyin. Toteutettu yhtiöittäminen parantaa konserniyhteisöjen toimintaedellytyksiä ja turvaa siten entistä kilpailukykyisemmän ja ajanmukaisemman palvelutuotannon niin kuntalaisille, asiakkaille kuin omistajille.

Kainuun sote -kuntayhtymän ja konserniyhteisöjen toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä voivat pitkällä tähtäimellä olla Kainuun sote -kuntayhtymän alueen väestön ikääntyminen ja siihen liittyvä kasvava palveluiden tarve yhdistettynä alhaiseen syntyvyyteen ja huoltosuhteen heikkenemiseen sekä yleiset taloudellisessa toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Vuonna 2020 alkanut ja vuoden 2021 puolelle jatkuva COVID-19 -epidemia vähentää konsernin tuottoja ja lisää kuluja. Ei-kiireellisen hoidon lykkääminen epidemian aikana aiheuttaa lisäksi palvelu- ja hoitovelkaa, joka lisää sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvupainetta epidemian laannuttua.

Taulukko 13. Konserni tuloslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	386 158	355 688
Toimintakulut	-368 339	-345 968
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakate	17 818	9 720
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	9
Muut rahoitustuotot	270	293
Korkokulut	-839	-665
Muut rahoituskulut	-2 472	-925
Vuosikate	14 782	8 432
Poistot ja arvonalentumiset	-13 667	-8 045
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0
Tilikauden tulos	1 115	387
Laskennalliset verot	-67	-84
Poistoeron muutokset		
Rahastojen muutokset		
Vähemmistöosuudet	-120	-152
Tilikauden yli-/alijäämä	928	151
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	**104,8**	**102,8**
Vuosikate/Poistot, %	108,2	104,8

Taulukko 14. Konsernin rahoituslaskelma

KAINUUN SOTE -KONSERNI		
	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminan rahavirta		
Vuosikate	14 782	8 432
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-844	-2 810
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-28 096	-53 976
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	136	482
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 007	-47 872
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-56	-56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-12 000
Oman pääoman muutokset	0	-461
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	474	-19
Vaihto-omaisuuden muutos	-521	-494
Saamisten muutos	-10 019	8 239
Korottomien velkojen muutos	5 112	10 135
Rahoituksen rahavirta	20 991	55 344
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Rahavarojen muutos	**6 984**	**7 472**
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	23 961	16 977
Kassavarat 1.1.	16 977	9 505
	6 984	**7 472**
Investointien tulorahoitus	52,6	15,6
Lainanhoitokate	17,5	12,6
Kassanriittävyys, pv	25,5	21,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	**-61 879**	**-68 021**
5(3,2 ja 1) vuodelta €		

Taulukko 15. Kainuun sote -kuntayhtymän konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019		VASTATTAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	178 086	163 672		OMA PÄÄOMA	16 050	15 122
Aineettomat hyödykkeet	4 147	2 292		Peruspääoma	13 178	13 178
Aineettomat oikeudet	848	808		Muut omat rahastot	1 176	1 176
Muut pitkävaikutteiset menot	3 295	1 484		Edellisten tilikausien yli/allijäämä	769	618
Ennakkomaksut	4	0		Tilikauden yli/alijäämä	928	151
Aineelliset hyödykkeet	173 313	160 764		VÄHEMMISTÖOSUUS	733	613
Maa- ja vesialueet	848	848		Vähemmistöosuus	733	613
Rakennukset	147 447	24 732				
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 379	2 335		POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	14 263	4 332		VARAUKSET	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	105	0				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 271	128 517		Poistoero	0	0
				Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	625	616				
Osakkeet ja osuudet	253	244		PAKOLLISET VARAUKSET	5 461	6 103
Muut lainasaamiset	0	0		Muut pakolliset varaukset	5 461	6 103
Muut saamiset	372	372				
				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 206	1 723
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 282	1 273		Valtion toimeksiannot	703	218
Valtion toimeksiannot	0	0		Lahjoitusrahastojen pääomat	348	358
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	127	127		Muut toimeksiantojen pääomat	1 154	1 146
Muut toimeksiantojen varat	1 155	1 146				
				VIERAS PÄÄOMA	222 576	191 519
VAIHTUVAT VASTAAVAT	67 658	50 135		Pitkäaikainen	155 970	130 025
Vaihto-omaisuus	2 858	2 337		Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	155 970	130 025
Aineet ja tarvikkeet	2 858	2 337		Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saamiset	40 838	30 820		Lyhytaikainen	66 575	61 410
Pitkäaikaiset saamiset	117	132		Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainasaamiset muilta	117	132		Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	56	56
Lyhytaikaiset saamiset	40 721	30 688		Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset	7 293	7 151				
Lainasaamiset muilta	70	70		Saadut ennakot	5	5
Muut saamiset	4 253	5 659		Ostovelat	15 895	22 852
Siirtosaamiset	29 105	17 808				
				Muut velat	4 471	3 617
Rahat ja pankkisaamiset	23 961	16 978		Siirtovelat	46 148	34 880
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**247 026**	**215 080**		Tilikauden verot	31	84
				Tilikauden verot	31	84
				VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**247 026**	**215 080**
				TASEEN TUNNUSLUVUT		
				Omavaraisuusaste. %	**6**	**7**
				Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**58**	**57**
				Kertynyt yli-/alijäämä	**1 697**	**769**
				Lainakanta 31.12.	**156 057**	**130 165**

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tuloslaskelma vuodelta 2020 ilman liikelaitosta osoittaa yli-/alijäämää 0 euroa, sen jälkeen kun jäsenkunnilta on merkitty tilinpäätöksessä laskutettavaksi alijäämän tasaus 26 726 004,55 euroa.

Kainuun Työterveys -liikelaitoksella ei ollut toimintaa vuonna 2020. Liikelaitoksen tulos oli alijäämäinen -761,84 euroa, tulostavoite oli 0 euroa.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän virallinen tilikauden tulos liikelaitos mukaan lukien osoittaa yli-/alijäämää yhteensä -761,84 euroa.

Hallitus esittää, että vuoden 2020 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yli/alijäämä 0 euroa ja Kainuun Työterveys -liikelaitoksen alijäämä -761,84 euroa kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaan pääomaan tilikauden yli/alijäämä -tilille.

Konsernitilinpäätöksen tulos on 928 293,73 euroa ylijäämäinen.

1.8 Talousarvion toteutuminen

1.8.1 Tulosalueiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 18.12.2019 § 24 hyväksynyt koko kuntayhtymää koskevan vuoden 2020 talousarvion ja -suunnitelman määrärahojen ja tuloarvioiden osalta bruttona. Kuntayhtymän yhtymähallitus on hyväksynyt yhtymävaltuuston hyväksymään talousarvioon kohdistuvat käyttösuunnitelmat ja niiden muutokset.
Vuoden 2020 talousarvio on yhtymävaltuustoon nähden sitova Kainuun sote -kuntayhtymän tasolla. Kainuun Työterveys -liikelaitoksen tulostavoite vuodelle 2020 oli 0,00 euroa. Investointien osalta sitovuustaso on kuntayhtymätaso.

Vuoden 2020 talousarvion täytäntöönpano-ohje käsiteltiin yhtymähallituksen kokouksessa 22.1.2020 § 4 ja käyttösuunnitelma 22.4.2020 § 110.

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 17.6.2020 § 13 hyväksynyt talousarviomuutoksen.

TP 2020 (toimintatuotoissa on huomioitu kunnilta laskutettava alijäämä 26,7 milj. €) toteutumisvertailu muutettuun TA2020

	KÄYTTÖSUUNNITELMA 2020 22.4. § 110	MUUTOS YV 17.6.2020 § 13	MUUTOS-%	**TALOUSARVIO MUUTOKSEN JÄLKEEN 2020**	**TP 2020**	**Toteuma-%**	Muutos TP 2020/Muutettu TA 2020 17.6. § 13	Muutos-% TP 2020/Muutettu TA 2020 17.6. § 13
	*** 1.000 EUR**	* 1.000 EUR	%	*** 1.000**	*** 1.000 EUR**	%	* 1.000 EUR	%
TOIMINTATUOTOT	**349 136**	-2 400	-0,7	**346 736**	**374 870**	108,1	28 134	8,1
TOIMINTAKULUT	**-338 260**	-5 100	1,5	**-343 360**	**-358 359**	104,4	-14 999	4,4
TOIMINTAKATE	**10 875**	-7 500	-69,0	**3 375**	**16 511**	489,2	13 136	389,2
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-1 706**	0	0,0	**-1 706**	**-3 023**	177,2	-1 317	77,2
VUOSIKATE	**9 170**	-7 500	-81,8	**1 670**	**13 488**	807,9	11 818	707,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-13 024**	0	0,0	**-13 024**	**-13 488**	103,6	-464	3,6
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	**-3 854**	-7 500	194,6	**-11 354**	**0**	0,0	11 354	-100,0

Kaikissa muissa taulukoissa talousarviovertailut on tehty suhteessa alkuperäiseen talousarvioon,
koska muutettua talousarviota ei ole viety tulosaluetasolle vaan se on esitetty vain kuntayhtymätasolla.

Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut ennen eliminointeja. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon.

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ (sis TTH -liikelaitoksen) 1 000 €	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020	Muutos-% KS-20/ TP-19	TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/ TP2019	Muutos-% TP2020/ KS2020	Muutos € TP2019/ TP2020	Muutos € KS2020/ TP2020
TOIMINTATUOTOT	**345 731**	**349 136**	**-353**	**348 782**	**0,9**	**374 870**	**107,5**	**8,4**	**7,5**	**29 139**	**26 087**
Myyntituotot	308 339	309 513	0	309 513	0,4	337 457	109,0	9,4	9,0	29 118	27 944
./. Jäsenkunnilta	291 619	291 570	0	290 800	-0,3	317 526	109,2	8,9	9,2	25 907	26 726
Maksutuotot	28 588	29 119	-424	28 695	0,4	25 387	88,5	-11,2	-11,5	-3 201	-3 308
Tuet ja avustukset	4 736	6 633	71	6 704	41,6	7 683	114,6	62,2	14,6	2 947	979
Muut tuotot	4 068	3 871	0	3 871	-4,8	4 343	112,2	6,8	12,2	275	472
TOIMINTAKULUT	**336 520**	**338 260**	**-1 494**	**336 766**	**0,1**	**358 359**	**106,4**	**6,5**	**6,4**	**21 839**	**20 453**
Palkat ja palkkiot	143 473	146 141	-107	146 034	1,8	155 820	106,7	8,6	6,7	12 347	9 786
Henkilösivukulut	33 286	35 424	-126	35 298	6,0	35 787	101,4	7,5	1,4	2 501	489
Henkilöstökulut	**176 759**	**181 565**	**-233**	**181 333**	**2,6**	**191 607**	**105,7**	**8,4**	**5,7**	**14 848**	**10 275**
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 666	0	50 666	-9,6	57 816	114,1	3,1	14,1	1 742	7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	47 022	-22	46 999	-0,7	48 581	103,4	2,6	3,4	1 247	1 582
Palvelujen ostot yhteensä	**103 408**	**97 688**	**-114**	**97 574**	**-5,6**	**106 397**	**109,0**	**2,9**	**9,0**	**2 989**	**8 732**
Aineet ja tavarat	25 541	27 849	-19	27 829	9,0	30 054	108,0	17,7	8,0	4 513	2 225
Avustukset	14 771	14 860	-241	14 619	-1,0	13 856	94,8	-6,2	-5,2	-915	-763
Vuokrat	13 874	14 698	-68	14 630	5,4	14 596	99,8	5,2	-0,2	722	-34
Muut kulut	2 167	1 600	231	1 831	-15,5	1 849	101,0	-14,7	1,0	-318	18
TOIMINTAKATE	**9 211**	**10 875**	**0**	**10 875**	**18,1**	**16 511**	**151,8**	**79,3**	**51,8**	**7 300**	**5 634**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 706	0	-1 706	33,7	-3 024	177,3	137,0	77,3	-1 748	-1 318
VUOSIKATE	**7 935**	**9 170**	**0**	**9 170**	**15,6**	**13 487**	**147,1**	**70,0**	**47,1**	**5 552**	**4 316**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 936	-13 024	0	-13 024	64,1	-13 488	103,6	70,0	3,6	-5 552	-464
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-1**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-1**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**3 855**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-1**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**3 855**

Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ (ilman TTH -liikelaitosta) 1 000 €	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020	Muutos-% KS-20/ TP-19	TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**345 731**	**348 783**	**353**	**349 136**	**1,3**	**374 870**	**107,4**	**8,4**	**7,4**	**-29 139**	**-25 734**
Myyntituotot	308 339	309 513	0	309 513	0,9	337 457	109,0	9,4	9,0	-29 118	-27 944
./. Jäsenkunnilta	291 200	290 800	0	290 800	0,0	317 526	109,2	9,0	9,2	-26 326	-26 726
Maksutuotot	28 588	28 695	424	29 119	0,5	25 387	87,2	-11,2	-12,8	3 201	3 732
Tuet ja avustukset	4 736	6 704	-71	6 633	23,6	7 683	115,8	62,2	15,8	-2 947	-1 050
Muut tuotot	4 068	3 871	0	3 871	15,8	4 343	112,2	6,8	12,2	-275	-472
TOIMINTAKULUT	**336 520**	**337 907**	**353**	**338 260**	**0,6**	**358 359**	**105,9**	**6,5**	**5,9**	**-21 839**	**-20 099**
Palkat ja palkkiot	143 473	146 035	107	146 142	4,7	155 820	106,6	8,6	6,6	-12 347	-9 678
Henkilösivukulut	33 285	35 298	126	35 424	4,8	35 787	101,0	7,5	1,0	-2 502	-363
Henkilöstökulut	**176 758**	**181 333**	**233**	**181 566**	**4,7**	**191 607**	**105,5**	**8,4**	**5,5**	**-14 849**	**-10 041**
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 666	0	50 666	-9,7	57 816	114,1	3,1	14,1	-1 742	-7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	47 000	22	47 022	-10,4	48 581	103,3	2,6	3,3	-1 247	-1 559
Palvelujen ostot yhteensä	**103 408**	**97 666**	**22**	**97 688**	**-10,0**	**106 397**	**108,9**	**2,9**	**8,9**	**-2 989**	**-8 709**
Aineet ja tavarat	25 541	27 829	20	27 849	10,3	30 054	107,9	17,7	7,9	-4 513	-2 205
Avustukset	14 772	14 620	241	14 861	4,8	13 856	93,2	-6,2	-6,8	916	1 005
Vuokrat	13 873	14 629	68	14 697	7,2	14 596	99,3	5,2	-0,7	-723	101
Muut kulut	2 168	1 830	-231	1 599	32,0	1 849	115,6	-14,7	15,6	319	-250
TOIMINTAKATE	**9 211**	**10 876**	**0**	**10 876**	**32,5**	**16 511**	**151,8**	**79,3**	**51,8**	**-7 300**	**-5 635**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 706	0	-1 706	154,6	-3 023	177,2	136,9	77,2	1 747	1 317
VUOSIKATE	**7 935**	**9 170**	**0**	**9 170**	**21,6**	**13 488**	**147,1**	**70,0**	**47,1**	**-5 553**	**-4 318**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 935	-13 024	0	-13 024	72,7	-13 488	103,6	70,0	3,6	5 553	464
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**0**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**-3 854**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**0**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**-3 854**

1.8.1.1 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

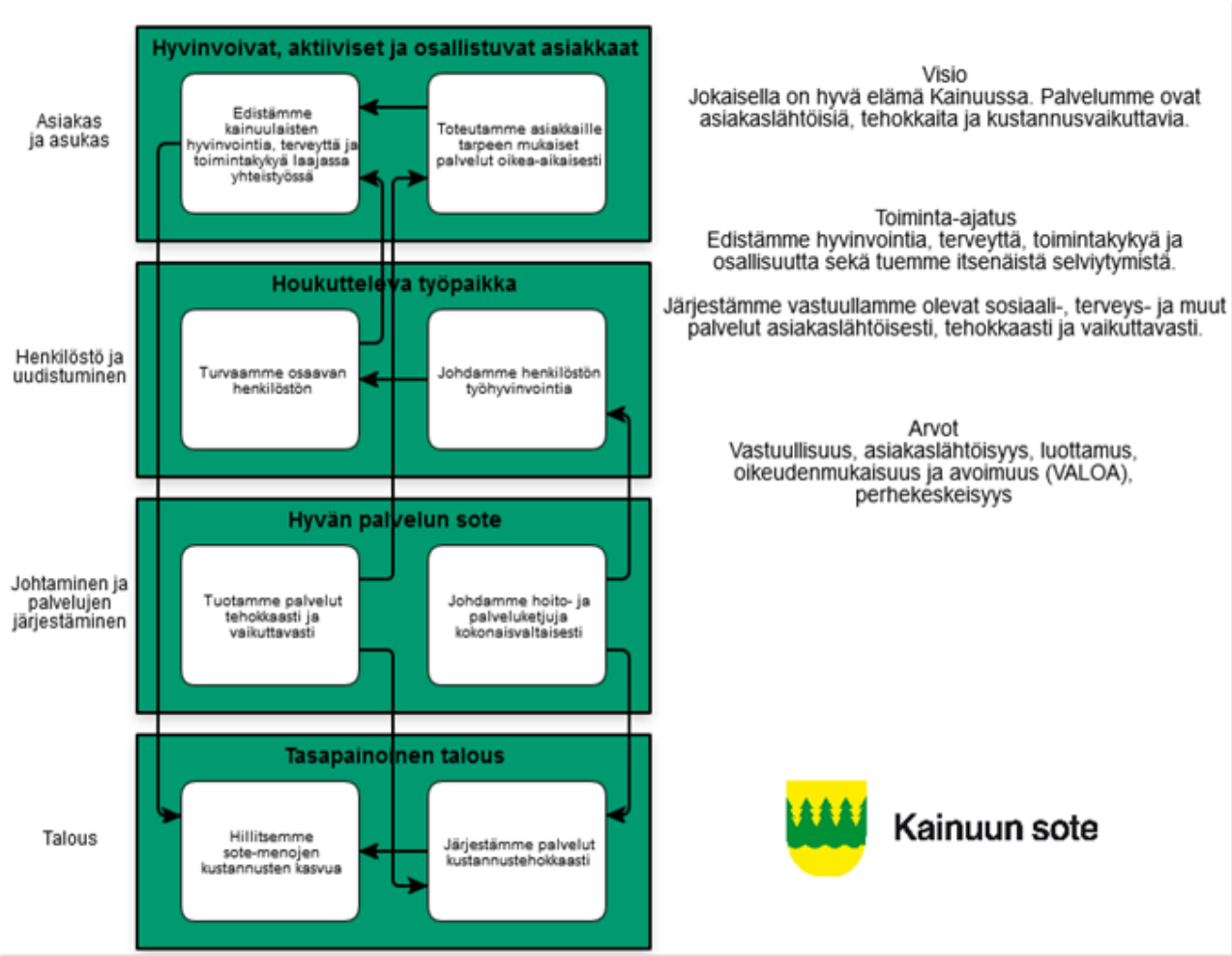

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä	Kansantautien vakioitu summaindeksi (vertailutieto vuoden viiveellä)	Alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen aloitettu	126	125	Panostetaan ennaltaehkäisevään työhön, Hyte-työ yhteistyössä kuntien kanssa *Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältäen indi-*

					kaattoripaketin valmistelussa, lähetetty kuntiin lausunnoille ja lausunnot saatu 12/2020 *HELLÄ ja Ka-Ra -hankkeet käynnistetty; kehittämiskohteena mm. hyte-työn vaikuttavuuden parantaminen*
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	Poikkeamia	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu 100 % kaikilla osa-alueilla	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu 100 % kaikilla osa-alueilla	Maakunnallisen palvelulupauksen laatiminen *Malli palvelulupaukseen tehty, toteuttamista ei aloitettu, päätöstä toteuttamisesta ei ole vielä tehty* Kehitetään palvelutarpeen arviointi- ja palveluohjauksen malli *Kainuun kuntien kanssa yhteistyöpalaverit asiakas- ja palveluohjauksen kehittämiseen toteutettu.* *Asiakas- ja palveluohjauksen malli laadittu, sote-hallitus hyväksynyt, käyttöönoton valmistelu 2020. 1.1.21 Yleinen sotepalvelujen neuvonta käynnistynyt. Palveluohjauksen koulutus menossa yhteistyössä Kajaanin amk:n kanssa.* *Asiakasymmärrystyöryhmän toiminta jatku-*

					nut, korona hidastanut toimintaa. Ennaltaehkäisevien palvelujen tarjonnan kehittäminen osana Hellähanketta
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön	Omalla työssä vs ostopalveluna tuotetun työn kannattavuuden arviointi		Osaamisen ja resurssien uudelleen kohdistaminen		Osaaminen on yhteisessä käytössä. Oppilaitosyhteistyö tiivistä, osaamissuunnitelmat monimuotoisia *Oppilaitosyhteistyötä tehdään organisaation eri tasoilla ja eri toimijoiden toimesta. Tiivis yhteistyö myös yliopistojen kanssa (Itä-Suomen ja Lapin yliopistot)* *COVID-19 -koronaviruspandemiaan liittyen täydennyskoulutettu henkilöstöä merkittävästi.* *Henkilöstön liikkuvuutta pyritty lisäämään, henkilöstövoimavarojen johtamiseen tarvitaan vielä kehittämistä.*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV Työhyvinvointikyselyn tulos Täydennyskoulutuspv/hlö Varhemaksujen osuus-% henki-	Ks. Mittarit/Tunnusluvut -taulukko	Työhyvinvointi lisää tuottavuutta ja asiakastyytyväisyyttä		Mitä kuuluu -kyselyn aktiivinen hyödyntäminen. Asialliset työolot. Varhainen puuttuminen toimii. *Tiedosta työ-*

	löstökuluista				*hyvinvointia ja tuottavuutta -hanke käynnissä, jonka osana tarkastellaan työelämän laatua (QWL-indeksi). Digituki-hankkeessa kehitetty mallit työntekijöiden ja asiakkaiden digitukeen.* *Digitaalisten palvelujen ja etätyön käyttöönotto mahdollistaa työn tekemistä, vaikka olisi terveydellisiä rajoitteita.*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti	1. Tehokkaat palvelut 2. Asiakaskokemus		Tiedolla johtamisen ja sähköinen asioinnin lisääminen		Digitaalisten palveluiden käyttöönotto *Tuettu digitaalisten palvelujen käyttöönottoa (mm. Etäapu, Omasoten laajennus, Kainuun digituki, KaRa -hankkeet), lisäksi COVID-19 -viruspandemia edesauttanut digiloikkaa.* *Osana tulevaisuuden sotekeskus (HELLÄ) ja rakenneuudistus (KaRa) -hankkeita palveluprosessien uudistaminen.* *Uudistetaan tietojohtamista osana KaRa-hanketta.*

Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Tulosaluerajojen ylittävien hoito- ja palveluketjujen lkm		Hoito- ja palveluketjut luodaan asiakasprosesseiksi		Kehitetään hoito- ja palveluketjujen katselmointimalli (prosessikatselmointi) *Suunnittelu on aloitettu, pilotoidaan 2021* Valmius- ja varautuminen organisaation sekä hoito- ja palveluketjujen johtamisessa korostunut ja kehittynyt vuoden 2020 aikana. Evakuointisuunnitteluyhteistyöhön osallistuttu yhteistyössä Kainuun kuntien ja KaiPen kanssa
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	Ks. Mittarit/Tunnusluvut -taulukko	Talousseurannan ja suoritetiedon avulla johtaminen		Toimintaketjujen tehostaminen ja kustannustietoisuuden lisääminen. Uuden sairaalan toimintamallien käyttöönotto. Tehty kustannuslaskelmat yksiköittäin. Kustannuslaskentaohjelma hankittu. *Menossa*
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	Ks. Mittarit/Tunnusluvut -taulukko	Koko henkilöstön talouskoulutus		Taloutta seurataan, poikkeamiin puututaan ja vältetään alijäämän muodostumista *Menossa COVID-19 - Koronaviruspandemia li-*

					sännyt kustannuksia *Osana HELLÄ-hanketta saadaan elementtejä kustannusvaikuttavuuden arviointiin yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talon kanssa* *Kehittämistyö toteutunut suunnitellusti käynnistyneiden hankkeiden osalta. STM-rahoitteiset hankkeet eivät päässeet käynnistymään ennakkotietojen mukaisesti. Menot ja sitä kautta myös tulot jäivät siltä osin toteutumatta.*

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon.

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ (ilman TTH -liikelaitosta) **1 000 €**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Talousarvio-muutokset**	**KS 2020**	**Muutos-% KS-20/ TP-19**	**TP 2020**	**Toteuma -%**	**Muutos-% TP2020/TP2019**	**Muutos-% TP2020/KS2020**	**Muutos € TP2019/TP2020**	**Muutos € KS2020/TP2020**
TOIMINTATUOTOT	**345 731**	**348 783**	**353**	**349 136**	**1,3**	**348 144**	**99,7**	**0,7**	**-0,3**	**-2 413**	**992**
Myyntituotot	308 339	309 513	0	309 513	0,9	310 731	100,4	0,8	0,4	-2 392	-1 218
./. Jäsenkunnilta	291 200	290 800	0	290 800	0,0	290 800	100,0	-0,1	0,0	400	0
Maksutuotot	28 588	28 695	424	29 119	0,5	25 387	87,2	-11,2	-12,8	3 201	3 732
Tuet ja avustukset	4 736	6 704	-71	6 633	23,6	7 683	115,8	62,2	15,8	-2 947	-1 050
Muut tuotot	4 068	3 871	0	3 871	15,8	4 343	112,2	6,8	12,2	-275	-472
TOIMINTAKULUT	**336 520**	**337 907**	**353**	**338 260**	**0,6**	**347 560**	**102,7**	**3,3**	**2,7**	**-11 040**	**-9 300**
Palkat ja palkkiot	143 473	146 035	107	146 142	4,7	147 185	100,7	2,6	0,7	-3 712	-1 043
Henkilösivukulut	33 285	35 298	126	35 424	4,8	33 623	94,9	1,0	-5,1	-338	1 801
Henkilöstökulut	**176 758**	**181 333**	**233**	**181 566**	**4,7**	**180 809**	**99,6**	**2,3**	**-0,4**	**-4 051**	**757**
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 666	0	50 666	-9,7	57 816	114,1	3,1	14,1	-1 742	-7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	47 000	22	47 022	-10,4	48 581	103,3	2,6	3,3	-1 247	-1 559
Palvelujen ostot yhteensä	**103 408**	**97 666**	**22**	**97 688**	**-10,0**	**106 397**	**108,9**	**2,9**	**8,9**	**-2 989**	**-8 709**
Aineet ja tavarat	25 541	27 829	20	27 849	10,3	30 054	107,9	17,7	7,9	-4 513	-2 205
Avustukset	14 772	14 620	241	14 861	4,8	13 856	93,2	-6,2	-6,8	916	1 005
Vuokrat	13 873	14 629	68	14 697	7,2	14 596	99,3	5,2	-0,7	-723	101
Muut kulut	2 168	1 830	-231	1 599	32,0	1 849	115,6	-14,7	15,6	319	-250
TOIMINTAKATE	**9 211**	**10 876**	**0**	**10 876**	**32,5**	**584**	**5,4**	**-93,7**	**-94,6**	**8 627**	**10 292**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 706	0	-1 706	154,6	-1 723	101,0	35,0	1,0	447	17
VUOSIKATE	**7 935**	**9 170**	**0**	**9 170**	**21,6**	**-1 139**	**-12,4**	**-114,4**	**-112,4**	**9 074**	**10 309**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 935	-13 024	0	-13 024	72,7	-13 488	103,6	70,0	3,6	5 553	464
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-14 627**	**0,0**	**0,0**	**279,5**	**14 627**	**10 773**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-14 627**	**0,0**	**0,0**	**279,5**	**14 627**	**10 773**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon.

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ (ilman TTH -liikelaitosta) 1 000 €	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020	Muutos-% KS-20/ TP-19	TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**345 731**	**348 783**	**353**	**349 136**	**1,3**	**348 144**	**99,7**	**0,7**	**-0,3**	**-2 413**	**992**
Myyntituotot	308 339	309 513	0	309 513	0,9	310 731	100,4	0,8	0,4	-2 392	-1 218
./. Jäsenkunnilta	291 200	290 800	0	290 800	0,0	290 800	100,0	-0,1	0,0	400	0
Maksutuotot	28 588	28 695	424	29 119	0,5	25 387	87,2	-11,2	-12,8	3 201	3 732
Tuet ja avustukset	4 736	6 704	-71	6 633	23,6	7 683	115,8	62,2	15,8	-2 947	-1 050
Muut tuotot	4 068	3 871	0	3 871	15,8	4 343	112,2	6,8	12,2	-275	-472
TOIMINTAKULUT	**336 520**	**337 907**	**353**	**338 260**	**0,6**	**358 359**	**105,9**	**6,5**	**5,9**	**-21 839**	**-20 099**
Palkat ja palkkiot	143 473	146 035	107	146 142	4,7	155 820	106,6	8,6	6,6	-12 347	-9 678
Henkilösivukulut	33 285	35 298	126	35 424	4,8	35 787	101,0	7,5	1,0	-2 502	-363
Henkilöstökulut	**176 758**	**181 333**	**233**	**181 566**	**4,7**	**191 607**	**105,5**	**8,4**	**5,5**	**-14 849**	**-10 041**
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 666	0	50 666	-9,7	57 816	114,1	3,1	14,1	-1 742	-7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	47 000	22	47 022	-10,4	48 581	103,3	2,6	3,3	-1 247	-1 559
Palvelujen ostot yhteensä	**103 408**	**97 666**	**22**	**97 688**	**-10,0**	**106 397**	**108,9**	**2,9**	**8,9**	**-2 989**	**-8 709**
Aineet ja tavarat	25 541	27 829	20	27 849	10,3	30 054	107,9	17,7	7,9	-4 513	-2 205
Avustukset	14 772	14 620	241	14 861	4,8	13 856	93,2	-6,2	-6,8	916	1 005
Vuokrat	13 873	14 629	68	14 697	7,2	14 596	99,3	5,2	-0,7	-723	101
Muut kulut	2 168	1 830	-231	1 599	32,0	1 849	115,6	-14,7	15,6	319	-250
TOIMINTAKATE	**9 211**	**10 876**	**0**	**10 876**	**32,5**	**-10 215**	**-93,9**	**-210,9**	**-193,9**	**19 426**	**21 091**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 706	0	-1 706	154,6	-3 023	177,2	136,9	77,2	1 747	1 317
VUOSIKATE	**7 935**	**9 170**	**0**	**9 170**	**21,6**	**-13 238**	**-144,4**	**-266,8**	**-244,4**	**21 173**	**22 408**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 935	-13 024	0	-13 024	72,7	-13 488	103,6	70,0	3,6	5 553	464
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-26 726**	**0,0**	**0,0**	**593,5**	**26 726**	**22 872**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**-26 726**	**0,0**	**0,0**	**593,5**	**26 726**	**22 872**

Toteuma kauteen 14/2020 alijäämän tasaus kunnille mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon.

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ (ilman TTH -liikelaitosta) 1 000 €	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020	Muutos-% KS-20/ TP-19	TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**345 731**	**348 783**	**353**	**349 136**	**1,3**	**374 870**	**107,4**	**8,4**	**7,4**	**-29 139**	**-25 734**
Myyntituotot	308 339	309 513	0	309 513	0,9	337 457	109,0	9,4	9,0	-29 118	-27 944
./. Jäsenkunnilta	291 200	290 800	0	290 800	0,0	290 800	100,0	-0,1	0,0	400	0
Maksutuotot	28 588	28 695	424	29 119	0,5	25 387	87,2	-11,2	-12,8	3 201	3 732
Tuet ja avustukset	4 736	6 704	-71	6 633	23,6	7 683	115,8	62,2	15,8	-2 947	-1 050
Muut tuotot	4 068	3 871	0	3 871	15,8	4 343	112,2	6,8	12,2	-275	-472
TOIMINTAKULUT	**336 520**	**337 907**	**353**	**338 260**	**0,6**	**358 359**	**105,9**	**6,5**	**5,9**	**-21 839**	**-20 099**
Palkat ja palkkiot	143 473	146 035	107	146 142	4,7	155 820	106,6	8,6	6,6	-12 347	-9 678
Henkilösivukulut	33 285	35 298	126	35 424	4,8	35 787	101,0	7,5	1,0	-2 502	-363
Henkilöstökulut	**176 758**	**181 333**	**233**	**181 566**	**4,7**	**191 607**	**105,5**	**8,4**	**5,5**	**-14 849**	**-10 041**
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 666	0	50 666	-9,7	57 816	114,1	3,1	14,1	-1 742	-7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	47 000	22	47 022	-10,4	48 581	103,3	2,6	3,3	-1 247	-1 559
Palvelujen ostot yhteensä	**103 408**	**97 666**	**22**	**97 688**	**-10,0**	**106 397**	**108,9**	**2,9**	**8,9**	**-2 989**	**-8 709**
Aineet ja tavarat	25 541	27 829	20	27 849	10,3	30 054	107,9	17,7	7,9	-4 513	-2 205
Avustukset	14 772	14 620	241	14 861	4,8	13 856	93,2	-6,2	-6,8	916	1 005
Vuokrat	13 873	14 629	68	14 697	7,2	14 596	99,3	5,2	-0,7	-723	101
Muut kulut	2 168	1 830	-231	1 599	32,0	1 849	115,6	-14,7	15,6	319	-250
TOIMINTAKATE	**9 211**	**10 876**	**0**	**10 876**	**32,5**	**16 511**	**151,8**	**79,3**	**51,8**	**-7 300**	**-5 635**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 706	0	-1 706	154,6	-3 023	177,2	136,9	77,2	1 747	1 317
VUOSIKATE	**7 935**	**9 170**	**0**	**9 170**	**21,6**	**13 488**	**147,1**	**70,0**	**47,1**	**-5 553**	**-4 318**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 935	-13 024	0	-13 024	72,7	-13 488	103,6	70,0	3,6	5 553	464
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**0**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**-3 854**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**0**	**-3 854**	**0**	**-3 854**	**0,0**	**0**	**0,0**	**0,0**	**-100,0**	**0**	**-3 854**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Asukas, asiakas						
Vakioitu kansantauti-indeksi (Kela), laskee yhden yksikön vuodessa nykyisestä arvosta	126,2	124,6	124	Kelan kansantauti- ja sairastavuusindeksin päivittäminen on lopetettu. Viimeisimmät tiedot on julkaistu vuodelta 2018.	< 128	Kelan kansantauti- ja sairastavuusindeksin päivittäminen on lopetettu. Viimeisimmät tiedot on julkaistu vuodelta 2018.
Vakioitu sairastavuusindeksi laskee yhden yksikön vuosittain nykyisestä arvosta	120,2	120,4	120		< 120/< 112	
Terveyden edistämisen aktiivisuus perusterveydenhuollossa (sijoitus parempi kuin koko maassa)	70 (koko maa 67)	-	65 (koko maa 67)	Seuraavan kerran v. 2020	Suomen paras	Vuoden 2020 tulokset saadaan keväällä 2021
Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen (poikkeamat raportoidaan)	ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 15. ESH:ssa hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 44	ESH/TESA toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 7. Hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 54.	ESH/TESA toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yht. 2. Hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 293, joista kirurgiaan 187 ja silmätauteihin 106.	Ei uhkasakko ja ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yht. 31. Hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 56.	Ei uhkasakkouhkia tai huomautuksia	ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 114 *ESH:ssa hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 11.*
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (pvä/HTV)	14,4 tpv/HTV	14,4 tpv/ HTV	15,0 tpv/HTV	15,7 tpv/HTV	12,0 pvä/HTV	15,3 tpv/ HTV2
Työhyvinvointikyselyn kehitys	3,4	Joka toinen vuosi	**Toteutettu loka-marraskuussa 2018. Vastausprosentti 80 %**	Joka toinen vuosi	3,6	QWL-kysely vastaus-% 53,6 %. Työelämän laadun indeksi

			Tulos!!			56 % (keskim. kuntaorg.-% 60)
Täydennyskoulutuspv/hlö	8.444 työpäivää	3,1 pv/hlö	3,1 pv/hlö	2,4	3,0 pv/hlö	1,4 (COVID-pandemia)
Keskimääräinen siirtymisikä eläkkeelle nousee	61,5	vanhuuseläkkeelle 64,0, työkyvyttömyyseläkkeelle 59,1	60,6	64,1 v.	62,0	kaikki eläkemuodot 61,1 v. (vanhuuseläke 64.4 v.)
Varhemaksujen osuus-% henkilöstökuluista	0,84 %	0,67 %	0,75 %	Varhaiseläkemenoperusteinen maksu lakannut 1.1.2019	Laskeva trendi	Vahaiseläkemenoperusteinen maksu lakannut 1.1.2019
Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Laatujärjestelmän ulkoiset ja sisäiset auditoinnit (kpl/v)	Ulkoiset 100 % ja sisäiset 85 %	Ulkoiset auditoinnit 50 %, etenee suunnitellusti	Ulkoinen sertifiointiarviointi on toteutunut konservatiivisella, operatiivisella ja leikkausanestesian vastuualueilla ja näillä alueilla on ISO 9001:2015 sertifikaatti. Sisäisten arviointien toteutumisprosentti on 92 %.	Toteutettu seurantaauditointi ISO 9001: 2015 konservatiivinen (lukuun ottamatta kotona tapahtuvaa hengityshalvauspotilaan hoitoa) ja operatiivinen vastuualue Sertifiointiauditointi ISO9001: 2015, akuuttihoidon palvelut (lukuun ottamatta ensihoito) ja radiologia	Toteutuu 100 %	Ulkoinen 100 % Sisäiset arvioinnit 63 % (COVID-19-koronaviruspandemia)
Kehityskeskustelujen toteutuminen	75 %	Toteutuneet n. 80 %	Toteutunut osittain, tarkempi tieto henkilöstöraportissa	Käyty osittain	Toteutuu 80-100 %	Osittain käyty n. 60-100 %
Vuosittain kehitettävät palvelu- ja	Vuonna 2016 uudet	Valmiit prosessit	Hoito- ja palveluket-	Käynnissä	Lean jalkautuu organi-	Prosessikartta

hoitoketjut	aloitetut 5, valmiit prosessit 154, valmiit hoito- ja palveluketjut 28	159, hoitoketjut 28	juja on päivitetty ja uudistettu, Lean menetelmiä on hyödynnetty päivitystyössä.		saatiossa laajemmalle	päivitetty -hoito- ja palveluketjuja 18 -prosesseja 40 - uusia 10
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilinpäätöksen vertailutiedot (toimintakulut)	kasvu -% 0,3	kasvu -% 0,1	kasvu-% 4,8	kasvu-% 0,1	Toteutuu suunnitellusti	
Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset €/asukas *)	3389 (3106)	3746 (3049)	4341 (3327)	4408 (3490)	Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	Vuoden 2020 tieto kesällä 2021
Sosiaalitoimen nettokustannukset €/asukas *)	1349 (1301)	1526 (1238)	1590 (1371)	1699 (1491)	Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	Vuoden 2020 tieto kesällä 2021
Terveystoimen nettokustannukset €/asukas *)	2040 (1811)	2220 (1818)	2751 (1956)	2709 (1999)	Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	Vuoden 2020 tieto kesällä 2021
Perusterveydenhuollon nettokustannukset €/asukas *)	612 (629)	673 (623)	795 (606)	794 (627)	Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	Vuoden 2020 tieto kesällä 2021
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset €/asukas *)	1428 (1177)	1546 (1190)	1825 (1255)	1846 (1316)	Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	Vuoden 2020 tieto kesällä 2021
THL, erikoissairaanhoidon tuottavuustilasto, keskussairaalat (yht. 16 sairaalaa): episodituottavuus	Episodituottavuus 97	Episodituottavuus 86	Episodituottavuus 92	Ennakkotieto 93	Kolmen tuottavimman keskussairaalan joukossa	

*) Lähde: https://sotkanet.fi/

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Talousarvio on alijäämäinen ja COVID-19-koronaviruspandemia tuli Suomeen ja Kainuuseen alkuvuoden aikana. Koronaviruspandemiaan varautuminen ja hoito ovat vaatineet lisää resursseja. Kiireetöntä hoitoa on jouduttu vähentämään. Pandemiavastaanottoja ja testauksia on perustettu terveysasemille ja keskussairaalalle. Teho-osastolle ja sairaalaan on perustettu pandemiayksiköt. Kuntayhtymälle on muodostunut COVID-19-koronaviruspandemiasta lisäkustannuksia tulojen menetyksenä ja menojen lisääntymisenä 7,1 milj. euroa.

Kuntien kanssa on valmisteltu palvelusopimusta ja palveluverkon uudistamista kustannusten hillitsemiseksi. Yhteistoimintamenettelyn säästötavoitteesta (n. 1,4 M€) yhtymähallitus teki päätöksen. Muilla tulosalueilla tuli kustannusten alenemista n. 4,6 milj. euroa, mutta terveyden- ja sairaudenhoidon tulosalueella ylitystä n. 15,8 milj. euroa. Kainuun maakunta kuntayhtymässä vuoden 2005 jälkeen on tehty palkkaharmonisointia yleisen käytännön mukaisesti mediaanipalkkaan. Työtuomioistuimen päätös edellyttää palkkaharmonisointia korkeimpaan palkkaan. Kainuun KVTES:n työntekijöiden osalta kustannukset vuonna 2020 ovat 10,8 milj. euroa ja korkovaraus 1,3 milj. euroa, yhteensä 12,1 milj. euroa. Tehtäväkohtaisten palkkojen korjaaminen ja hinnoittelutaulukon eheyttäminen lisää vuotuisia henkilöstökuluja yhteensä n. 3,75 milj. euroa. Lisäksi tulevat teknisten sopimus ja lääkärisopimuksen piirissä olevien työntekijöiden palkkaharmonisointi. Johtamisjärjestelmää 1.1.2021 alkaen on valmisteltu ja uusi organisaatiorakenne on hyväksytty yhtymähallituksessa. Talouden tasapainottamisohjelmaa toteutetaan koko ajan huomioiden koronaviruspandemiaan varautuminen. Soten Johto- ja tiedotuskeskus on kokoontunut viikoittain säännöllisesti maaliskuusta lähtien COVID-19 valmiuden ylläpitämiseksi. Lisäksi on osallistuttu viikottain/ useammin COVID-19-koronaviruspandemian yhteistyökokouksiin Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston, Sosiaali- ja terveysministeriön, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen, Pohjois-Suomen erityisvastuualueen (erva-alue), Suomen sairaanhoitopiirien, kuntien ja yksityisten yritysten kanssa.

Kainuun uusi sairaala otettiin käyttöön tammikuussa 2020 ja avajaiset pidettiin 7.1.2020. Uuden sairaalan toiminta on käynnistynyt hyvin ja toimintaprosesseja kehitetään edelleen. Tulosalueiden välisiä toimintaprosesseja suunnitellaan yhteisissä kokouksissa.

Sote-uudistuksen valmistelu on käynnistetty. STM on myöntänyt merkittävän kehittämis- rahoituksen tulevaisuuden sote-keskuksen ja rakenneuudistuksen käynnistämiseen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kainuuseen – osa I – Helposti lähelläsi (HELLÄ) ja Kainuun rakenneuudistus vv. 2020–2022 -alueellisen valmistelun tukena (KaRa) -hankkeet. Palvelujen saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus, ennaltaehkäisevä ja ennakkoiva työ, monialaisuus ja yhteentoimivuus, laatu ja vaikuttavuus sekä kustannustehokkuus ovat keskeisiä tavoitteita palvelujen uudistamisessa.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoon on tullut vuosittain uusia velvoitteita sekä lakien että asetusten muodossa, jotka tulee panna täytäntöön kaikilla alueilla mm. työnjakoasetus. Terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaa on päivitetty 2020.

Terveydenhuoltolain 34 ja 43 §:ssä (30.12.2010/1326) järjestämissuunnitelma määrätään samaan sairaanhoitopiiriin kuuluvien kuntien tehtäväksi yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa. Suunnitelma laaditaan aina valtuustokaudeksi. Järjestämissuunnitelman sisällöstä määrätään tarkemmin Valtioneuvoston asetuksessa terveydenhuollon järjestämissuunnitelmasta ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksesta (337/2011). Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (Kainuun sote) suunnitelman laatimisesta ja kokoamisesta on vastannut terveydenhuoltolain 35 §:n mukainen moniammatillinen perusterveydenhuollon yksikkö.

Lainsäädäntö edellyttää, että kunnat ja kuntayhtymä arvioivat yhdessä suunnitelman toteutumista vuosittain sekä tekevät siihen tarvittavat muutokset. Voimassaoleva järjestämissuunnitelma on pääosin edelleen ajantasainen, mutta sisältää myös vanhentuneita tietoja. muun muassa kuntoutuksen osalta suunnitelma ei enää vastaa tämänhetkistä toimintojen järjestämisen tilannetta uuden kuntoutuspalvelujen vastuualueen aloitettua toimintansa. Palvelujen kuntakohtaisen järjestämisen palvelustrategia (ns. ”ruksilista”) ei kaikilta osin vastaa lainsäädännön kirjausta toimintojen järjestämisen pohjautumisesta palvelutarpeeseen. Lisäksi kuntien taloudellisen tilanteen ongelmallisuuden vuoksi muutoksia on mietittävä myös palveluverkon osalta ja palveluverkon tulisi perustua kuntarajojen sijaan maakunnan asukkaiden palvelutarpeen tarkasteluun.

Nykyisen suunnitelman muokkaaminen suunnitelman viimeiseksi voimassaolovuodeksi 2020 on mahdollista vain rajatusti. Tähän kuuluvat kokonaan vanhentuneiden osioiden (kuten kuntoutus) tarkistaminen ja kunnittaisen palvelustrategian poistaminen. Vuonna 2021 alkavalle valtuustokaudelle laadittavassa järjestämis-

suunnitelmassa palvelujen järjestämistä on mietittävä tarkemmin asukkaiden palvelutarpeen sekä maakunnan kuntien taloudellisen kantokyvyn kannalta sekä huomioitava mahdolliset uudet lainsäädäntömuutokset. Järjestämissuunnitelman mukaan perusterveydenhuollon yksikön tehtäviä Kainuussa tekevä työryhmä on vuoden 2020 aikana tehnyt valmistelutyötä.

Kainuun soten toimenpideohjelmassa vuodelle 2020 on huomioitu Uusi sairaala konseptin päivitys (versio 2.0), joka on valmistunut 4/2019. Toimenpideohjelman keskeisiä asioita ovat Uuden sairaalan 1. vaiheen käyttöönotto tammikuussa 2020 sekä valmistautuminen sairaalan 2. vaiheen rakentamiseen ja käyttöönottoon vuoden 2021 loppuun mennessä.

Aikaisempien vuosien 2016–2020 toimenpideohjelmat jatkuvat osittain edelleen useille vuosille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Konseptipäivityksen 2.0 yhteydessä on tunnistettu 4,058 milj. euroa suuruudelta toiminnallisia säästökohteita, joista on tehty arvio yhtymähallitukselle syksyllä 2020, osa on toteutettavissa vasta rakennuksen käyttöönottovaiheen jälkeen. Osa säästötavoitteista on saavutettu vuonna 2020 uuden sairaalan rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten käyttöönoton yhteydessä.

Suuri osa talouden tasapainottamisen tavoitteiden toteutumisesta edellyttää alueen kuntien kanssa tehtävää laajaa yhteistyötä ja sote-palvelujen mitoituksen osalta myös toimintojen ja talouden sopeuttamista.

Uusi Sairaala hankkeeseen kohdistuva pitkäaikainen lainoitus 159 milj. euroa kilpailutettiin elokuussa 2017. Lainoitusta hankkeeseen myönnettiin yhteensä 154 milj. euroa. NIB:n (Pohjoismaiden investointipankki) lainasopimus 76 milj. euron lainasta allekirjoitettiin 27.10 2017 ja ensimmäinen erä 33 milj. euroa nostettiin joulukuussa 2017, toukokuussa 2018 nostettiin 10 milj. euroa ja marraskuussa 2018 15 milj. euroa. Vuonna 2019 marraskuussa nostettiin NIB:n lainaa 10 milj. euroa. NIB:n lainan loppuerä 8 milj. euroa nostettiin heinäkuussa 2020. EIB:n (Euroopan Investointipankki) lainasopimus 78 milj. euron lainasta allekirjoitettiin 26.4 2018 ja ensimmäinen erä 20 milj. euroa nostettiin kesäkuussa 2018. NIB:n lainalle on tehty korkosuojaus ja EIB:n kesäkuussa nostettu lainaerä on kiinteäkorkoinen. Vuoden 2019 aikana on nostettu EIB:ltä lainaa 20 milj. euroa helmikuussa ja 20 milj. euroa kesäkuussa. Lainat ovat kiinteäkorkoisia. EIB:n lainan loppuerä 18 milj. euroa nostettiin toukokuussa 2020.

1.8.1.2 Hallinto

Vastuuhenkilö: kuntayhtymän johtaja Maire Ahopelto

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄN TULOSKORTISTO 2020

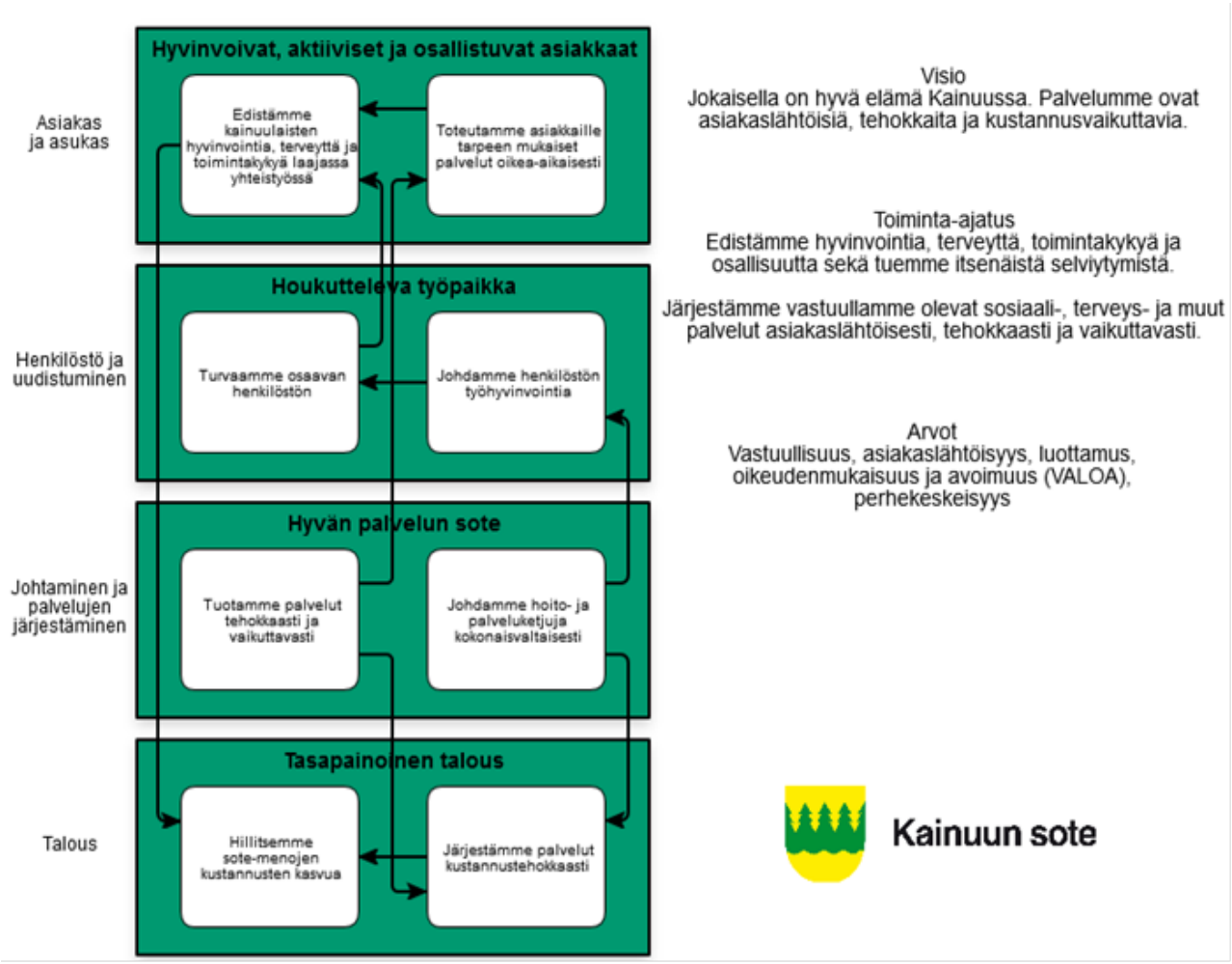

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä	Kansantautien vakioitu summaindeksi (vertailutieto vuoden viiveellä)	124,4 (v. 2018)	126	125	Laaditaan alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja sen toimenpidesuunnitelma yhteistyössä

					kuntien kanssa *Alueellisen Hyte-suunnitelman indikaattoripaketti valmistelussa.* Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma sisältäen indikaattoripaketin valmistelussa, lähetetty kuntiin lausunnoille ja lausunnot saatu 12/2020 Hyte ja ennaltaehkäisevä työ nivotaan osaksi tulevaisuuden sote-keskuksen toimintaa Kainuussa *Tehty osana STM:n Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman valtionavustushakua (HELLÄ-hanke). Toteuttaminen käynnistetty: kehittämiskohteena hyte-työn vaikuttavuuden parantaminen.*
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	Poikkeamia	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu 100 % kaikilla osa-alueilla	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu 100 % kaikilla osa-alueilla	Valmistellaan Kainuun soten palvelulupaus *Malli palvelulupaukseen tehty, toteuttamista ei vielä aloitettu, päätöstä toteuttamisesta ei ole tehty* Tuetaan yhtenäisen palvelutarpeen arvioinnin- ja palveluohjauksen käyttöönottoa *Asiakas- ja palveluohjauksen malli laadit-*

					tu, sote-hallitus hyväksynyt sen, käyttöönoton valmistelu 2020. 1.1.21 Yleinen sotepalvelujen neuvonta käynnistynyt. Palveluohjauksen koulutus menossa yhteistyössä Kajaanin amk:n kanssa. *Kainuun kuntien kanssa yhteistyöpalaverit asiakas- ja palveluohjauksen kehittämiseen aloitettu.* Jatkamme asiakasymmärrystyöryhmän toimintaa ja toteutamme asiakkuus kertomuksen ja -suunnitelman *Toiminta jatkuu, COVID-19-koronapandemia hidastanut toteuttamista* Tuetaan ihmislähtöisyyden ja osallisuuden toteuttamista mm. - Älykäs osallisuus -hanke (Kainuun Nuotta ry) *Ei käynnistynyt* *- Avataan ja täsmennetään soteuudistukseen liittyvää osallisuuden toteuttamista KaRa- ja HELLÄ-hankkeissa.* *Osallisuuden -työryhmä kokoontunut*

					säännöllisesti *- Vapaaehtois-toiminnan ja vertaistuen koordinointi* *OLKA-toiminta osittain käyn-nistynyt (COVID-19 – koronapande-mia hidastanut toteuttamista)*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaa-van henkilöstön	Oma työ vs. os-topalvelu, osaa-misen arviointi		Osaamisen ja resurssien uu-delleen kohdis-taminen	Osaaminen ja resurssit te-hokkaassa käytössä	Toteutetaan koulutus- ja kehittämisyh-teistyötä oppi-laitosten ja yliopistojen kanssa *Toteutuu eri muodoissa ja usean eri toimi-jan toimesta. Tuetaan organi-saation sisällä osaamisen ennakointia, erilaisia osaa-misen kehittä-misen muotoja. Toteutettu esim. COVID-19-koronapande-miaan liittyen täydennyskou-lutusta organi-saation sisällä eri muodoilla.* Edistetään yksiköiden kuormittavuus-tarkastelun toteuttamista *Tiedosta – työ-hyvinvointia ja tuottavuutta -hanke käynnis-sä, jonka osana tarkastellaan työelämän laa-tua (QWL-indeksi)* Laaditaan hal-

					linnon osaamiskartoitus ja arvioidaan osaamiskyvykkyys tarpeisiin Toteutetaan osana työhyvinvointihanketta. *Ei aloitettu vielä*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV Työhyvinvointikyselyn tulos Täydennyskoulutuspv/hlö Varhemaksujen osuus-% henkilöstökuluista	5,1 tpv/HTV 4,5 tpv/hlö 0,75 % (kytaso)	alle 10 tpv/HTV 3–5 tpv/hlö	alle 10 tpv /HTV 3–5 tpv/hlö	Työhyvinvointikyselyn tulosten läpi käyminen ja työhyvinvointisuunnitelman laatiminen hallinnon osalta *COVID-19 koronapandemia hidastanut. KS-yksikössä tarkastelu aloitettu* Vahvistamme tiedolla johtamista työhyvinvoinnissa ja työn tuottavuuden lisäämisessä - Tiedosta – työhyvinvointia ja tuottavuutta -hankkeen toteuttaminen *Hanke käynnistynyt 2/2020* *Etätyömahdollisuus parantaa työhyvinvointia ja mahdollistaa työskentelyn myös joissakin sairaus- / karanteenitilanteissa*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti	Tehokkaat palvelut - Omasoten aktiiviset käyttäjät (asiakas) - Chat-palvelujen käyttö (kontaktien määrä)	 20 067 120	 26 000 2200	 45 000 30000	Tuetaan ja edellytetään digitaalisten palvelujen käyttöönottoa *Toteutuu, korona edesauttanut ”digiloikkaa”, tarvitaan vielä digitaalis-*

	Asiakaskokemus - suosittelu %	-	80 %	90 %	*ten palvelujen laajempaa käyttöä ja kehittämistä organisaatiossa. Hallinnon osalta digitaalisten työvälineiden käyttö lisääntynyt, samoin etätyö.* *Tuetaan kainuulaisia digitaalisten palvelujen käyttöönotossa.* *Luotu mallit sotehenkilöstön ja asiakkaiden digituesta osana Kainuun digituki -hanketta.* Uudistetaan tiedolla johtaminen mm. päivitetään johdon työpöytä, tuotetaan vakioraportit ja lisätään organisaation kyvykkyyttä *Toteutuvat osana KaRa-hanketta, rahoituspäätös 6/2020* Uudistetaan asiakaskokemustiedon keräämistä ja hyödyntämistä *Kokeiltu reaaliaikaista asiakaspalautejärjestelmää hyvin tuloksin. Toteutus jatkuu osana KaRa-hanketta.* *Käytössä ole-*

					van reaaliaikaisen asiakaspalautejärjestelmän (QPro) lomakkeet uudistettu ja otettu käyttöön suositeltavuusindeksi (NPS)
Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Tulosaluerajojen ylittävien hoito- ja palveluketjujen lkm	Valmisteltu sote- ja maakuntauudistukseen valinnanvapaushankehakemus	Asiakasprosessien kuvaaminen yli tulosalueiden Tulevaisuuden sote-keskus valmistelu	Hoito- ja palveluketjut toimivat yli tulosaluerajojen	Kehitetään hoito- ja palveluketjujen katselmointimalli (prosessikatselmointi) *Prosessikatselmoinnin suunnittelu käynnistynyt, pilotoidaan 2021* Suunnataan hallinnon resurssia johtamisjärjestelmän uudistamiseen *Toteutunut organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistaminen* Tuetaan perustason palvelujen vahvistamista - Tulevaisuuden sote-keskus *Tulevaisuuden sotekeskus Kainuuseen – osa I (Helposti lähelläsi HELLÄ) hanke käynnistetty 7/2020* *COVID-19 -koronavirusepidemian myötä valmius ja varautuminen organisaation kokonaisuuden ja hoito- ja pal-*

					veluketjujen johtamisessa on tullut osaksi päivittäistä työtä ja kehittynyt. *Evakuointiin liittyvää yhteistyötä tehty Kainuun kuntien ja KaiPen kanssa.*
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)		Hallinnon talousarvio toteutuu	Hallinnon talousarvio toteutuu	Muutosten eurovaikutusten arviointi ja toteutuksen seuranta, - muutoseurot haltuun -lomake *COVID-19-koronaviruspandemia vaatinut resu*rssia. *Toteutunut osittain osana talouden tasapainottamisohjelmaa.* *Kehittämistyö toteutunut suunnitellusti käynnistyneiden hankkeiden osalta. STM-rahoitteiset hankkeet eivät päässeet käynnistymään ennakkotietojen mukaisesti. Menot ja sitä kautta myös tulot jäivät siltä osin toteutumatta.*
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	*€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.*		*Kustannuskehitystä seurataan verrataan valtakunnan kehitykseen*	*Kustannustehokkuus kasvaa*	Luodaan työkalu kustannusvaikuttavuuden arviointiin *Osana työhyvinvointihanketta ja HELLÄ-hanketta saadaan elementtejä kustannus-*

					vaikuttavuuden arviointiin yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talon kanssa.

Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

KUNTAYHTYMÄN HALLINTO 1 000 € Valtuusto, Hallitus, Tarkastustoimi, Hallinto,Tutkimus ja kehittäminen, Uusi sairaala, Maakuntauudistus	**TP 2019**	**TA 2020**	**Talousarvio-muutokset**	**KS 2020**		**TP 2020**	**Toteuma -%**	**Muutos-% TP2020/TP2019**	**Muutos-% TP2020/KS2020**	**Muutos € TP2019/TP2020**	**Muutos € KS2020/TP2020**
TOIMINTATUOTOT	**292 038**	**293 499**	**-71**	**293 428**	**0,2**	**318 551**	**108,6**	**9,1**	**8,6**	**-26 513**	**-25 123**
Myyntituotot	291 204	290 803		290 803	0,0	317 529	109,2	9,0	9,2	-26 325	-26 726
./. Jäsenkunnilta	291 200	290 800		290 800	0,0	317 526	109,2	9,0	9,2	-26 326	-26 726
Maksutuotot	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Tuet ja avustukset	511	2 604	-71	2 533	123,0	711	28,1	39,1	-71,9	-200	1 822
Muut tuotot	323	92		92	-88,4	311	338,0	-3,7	238,0	12	-219
TOIMINTAKULUT	**4 788**	**5 686**	**-348**	**5 338**	**9,2**	**4 130**	**77,4**	**-13,7**	**-22,6**	**658**	**1 208**
Palkat ja palkkiot	1 738	2 760	-178	2 582	-2,9	1 786	69,2	2,8	-30,8	-48	796
Henkilösösivukulut	374	583	-38	545	-3,9	340	62,4	-9,1	-37,6	34	205
Henkilöstökulut	**2 112**	**3 343**	**-216**	**3 127**	**-3,0**	**2 126**	**68,0**	**0,7**	**-32,0**	**-14**	**1 001**
Asiakaspalvelujen ostot	128	0		0	0,0	28	0,0	-78,1	0,0	100	-28
Muiden palvelujen ostot	851	1 750	-35	1 715	79,0	985	57,4	15,7	-42,6	-134	730
Palvelujen ostot	**979**	**1 750**	**-35**	**1 715**	**87,8**	**1 013**	**59,1**	**3,5**	**-40,9**	**-34**	**702**
Aineet ja tavarat	86	91	-8	83	-27,8	92	110,8	7,0	10,8	-6	-9
Avustukset	168	0	156	156	-20,8	147	94,2	-12,5	-5,8	21	9
Vuokrat	115	122	-8	114	-5,8	122	107,0	6,1	7,0	-7	-8
Muut kulut	1 328	380	-237	143	-55,0	630	440,6	-52,6	340,6	698	-487
TOIMINTAKATE	**287 250**	**287 814**	**277**	**288 090**	**0,1**	**314 421**	**109,1**	**9,5**	**9,1**	**-27 171**	**-26 331**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 253	-1 701		-1 701	157,3	-2 999	176,3	139,3	76,3	1 746	1 298
VUOSIKATE	**285 997**	**286 113**	**277**	**286 389**	**-0,3**	**311 422**	**108,7**	**8,9**	**8,7**	**-25 425**	**-25 033**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**285 997**	**286 113**	**277**	**286 389**	**-0,3**	**311 422**	**108,7**	**8,9**	**8,7**	**-25 425**	**-25 033**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**285 997**	**286 113**	**277**	**286 389**	**-0,3**	**311 422**	**108,7**	**8,9**	**8,7**	**-25 425**	**-25 033**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Asukas, asiakas						
Syntyvät julkaisut, artikkelit, tutkimukset, selvitykset ja raportit	4	41	7	8	10	*4*
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (tpv/HTV)	2,9 tpv/htv	3,9 tpv/htv	5,1 tpv/HTV	0,7 tpv	alle 10 tpv/htv	*2,5 tpv/HTV*
Täydennyskoulutus	2,9 tpv/hlö	3,5 tpv/hlö	4,5 pv/hlö	2 tpv/hlö	10 tpv/hlö	*0,9/tpv/hlö*
Kehityskeskus-	99 %	97 %	97 %	86 % KS-yksikkö	100 %	*99 %*

telut				100 %		
Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Kehittäjäasiakas ja kokemusasi-an-tuntija-asiakkaita 30 ja prosessit 5-10 kpl/vuosi	42 kokemus-asiantuntijaa 4 prosessia	62	81 5 prosessia	10 5 prosessia	40 5	*13* *7*
Työhyvinvointi-mittaus (joka 2 vuosi)	4,0	Joka toinen vuosi	-	4,0 (1-5) **TALOUSARVIOTIETO**	-	-
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilinpäätöksen vertailutiedot (toimintakulut)	Toimintakulut toteutuivat 0,9 milj. euroa alle budjetoidun	Toteutui suunnitellusti	Toteutunut suunnitellusti	Toimintakulut toteutuivat 0,4 M€ alle budjetoidun	Toteutuu suunnitellusti	*Toteutunut suunnitellusti myös käynnistyneiden hankkeiden osalta. mutta STM-rahoitteiset hankkeet eivät päässeet käynnistymään ennakkotietojen mukaisesti. Menot ja sitä kautta myös tulot jäivät siltä osin toteutumatta.*

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Hallinto tulosalueena sisältää yhtymävaltuuston, yhtymähallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen, hankintatoimen, johdon tuen sekä kehittämis- ja suunnitteluyksikön.

Hallinnon tehtävänä on tukea tulosalueita palvelujen tehokkaassa ja laadukkaassa toteuttamisessa sekä jatkuvassa kehittämisessä ja parantamisessa strategisella tasolla. Hallinnossa olevat asiantuntija innostavat ja rohkaiset uudistuksiin, kyseenalaistavat sekä yhtenäistävät toimintatapoja. Toiminnan painopisteenä korostuu asiakasprosessien kehittäminen.

Hallinnossa on keskitytty strategian ja toimintasuunnitelman mukaisiin tehtäviin. Kuntien kanssa on käynnistetty palvelusopimusten ja -verkon uudistaminen kustannusten hillitsemiksi. Talouden tasapainottamisohjelma on päivitetty. COVID-19-koronaviruspandemia on vienyt resursseja koko vuoden.

Työhyvinvointihanke Tiedosta – työhyvinvointia tuottavuutta käynnistyi 2/2020. Päihteitä käyttävien äitien kuntoutukseen (Katajainen) saatiin jatkorahoitus vuosille 2020–2021. Lääkelaitteiden ja apuvälineiden hallinnan keskittämiseen käynnistettiin omarahoitteisena Laite-kirjasto -hanke. Valmisteltiin valtakunnalliseen (STM) Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus 2020–2022 ohjelmaan kehittämishanke Tulevaisuuden sote-keskus

Kainuuseen – osa I (Helposti lähelläsi HELLÄ). Sote-uudistuksen valmisteluun liittyen tehtiin Kainuun rakenneuudistus alueellisen valmistelun tukena (KaRa) -hankehakemus. HELLÄ ja KaRa -hankkeiden valmistelu oli erittäin vaativa ja aikaa vievä prosessi. COVID-19-koronaviruspandemiaan liittyen ELY-keskus avasi pikarahoitushaun, johon työstettiin nopealla aikataululla Etäapu–Mielenterveys- ja päihdetyötä etänä -hankehakemus. Rahoituksen turvin on tarkoitus vahvistaa digitaalisten palvelujen käyttöä mielenterveys- ja päihdetyössä. COVID-19-koronaviruspandemia on hidastanut kehittämishankkeiden toteuttamista, mm. kokoontumisrajoitukset ja työntekijöiden siirrot pandemiatyöhön. Toisaalta kiinnostus ja tarve digitaalisten palvelujen käyttöön ja käytön tukeen on kasvanut huomattavasti pandemia-aikana. Soten henkilöstöä on tuettu ”digiharppauksessa”.

Kehittämis- ja suunnitteluyksikkö on pääsääntöisesti tehnyt työtä etänä, tämä on onnistunut hyvin. Sote-uudistukseen liittyvät HELLÄ ja KaRa -hanke, sekä Etäapu -hanke ovat saaneet myönteisen rahoituspäätöksen ja hankkeet on käynnistetty. Yhteistyössä on valmisteltu oppilaitosten (KAMK ja KAO) kanssa maaseudun kotiin vietävien teknologia-avusteisten kuntoutuspalvelujen kehittämiseen sekä palliatiivisen hoitoon liittyvä hanke. Hankkeisiin on saatu myönteiset rahoituspäätökset ja ne on käynnistetty.

Mukana elämässä (ME) - Itsemurhien ehkäisy Kainuussa ja Monialaisuus vahvistamaan asiakkaan työ- ja toimintakykyä (OSAKSI) hankkeet on valmisteltu ja jätetty rahoittajalle. Yhteistyössä mm. valtakunnallisen Mieli ry:n kanssa on valmisteltu Hyvän mielen kunta -hanke ja puolestaan pohjoisen Erva-alueen yhteistyönä lastensuojelun monialaiseen kehittämiseen liittyvä hanke. Myös nämä hankehakemukset on jätetty jo rahoittajalle. OSAKSI-hankkeeseen on saatu myönteinen rahoituspäätös ja muut rahoituspäätökset siirtyvät ensi vuodelle. Yhteistyössä KAO:n ja KAMK:n kanssa on valmisteltu palliatiiviseen hoitoon liittyvä hanke, jolle on saatu myönteinen rahoituspäätös ja hanke on käynnistetty.

Laadunhallinnan osalta poikkeustilanne (COVID-19) vaikutti sisäisten arviointien ja johdon katselmusten toteutumiseen sekä hidasti alueilla järjestelmän päivitystyötä ja prosessikartan uudistamistyötä. Ulkoinen sertifioinnin seuranta-arviointi toteutettiin etänä kesäkuussa 2020. Voimassa oleva sertifikaatti (ISO 9001:2015) on operatiivisella vastuualueella, konservatiivisella vastuualueella (pois lukien hengityshalvaus), akuuttipalvelujen vastuualueella (pois lukien ensihoito) sekä kuvantamisella. Poikkeustilanteesta johtuen sertifiointiarviointia ei voitu suunnitellusti laajentaa patologialle. Potilas- ja asiakasturvallisuuden osalta päivitettiin toimintasuunnitelmaan kansallisen potilas- ja asiakasturvallisuusstrategian mukaisia toimenpiteitä. Syksyn aikana pilotoitiin HaiPro -järjestelmään liitettyä onnistumisilmoitusta (PosiPro) hyvin tuloksin. Laiteturvallisuuden osalta on edustus (laatupäällikkö) kansallisen laiteturvallisuuden osaamisen kehittämisen ohjausryhmässä sekä laadintavaiheessa olevan laiteturvallisuusoppaan ohjausryhmässä. Käynnistettiin riskienhallintaprosessin uudistamistyö.

1.8.1.3 Keskitetyt yhteiset tukipalvelut

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja Anu Huttunen

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

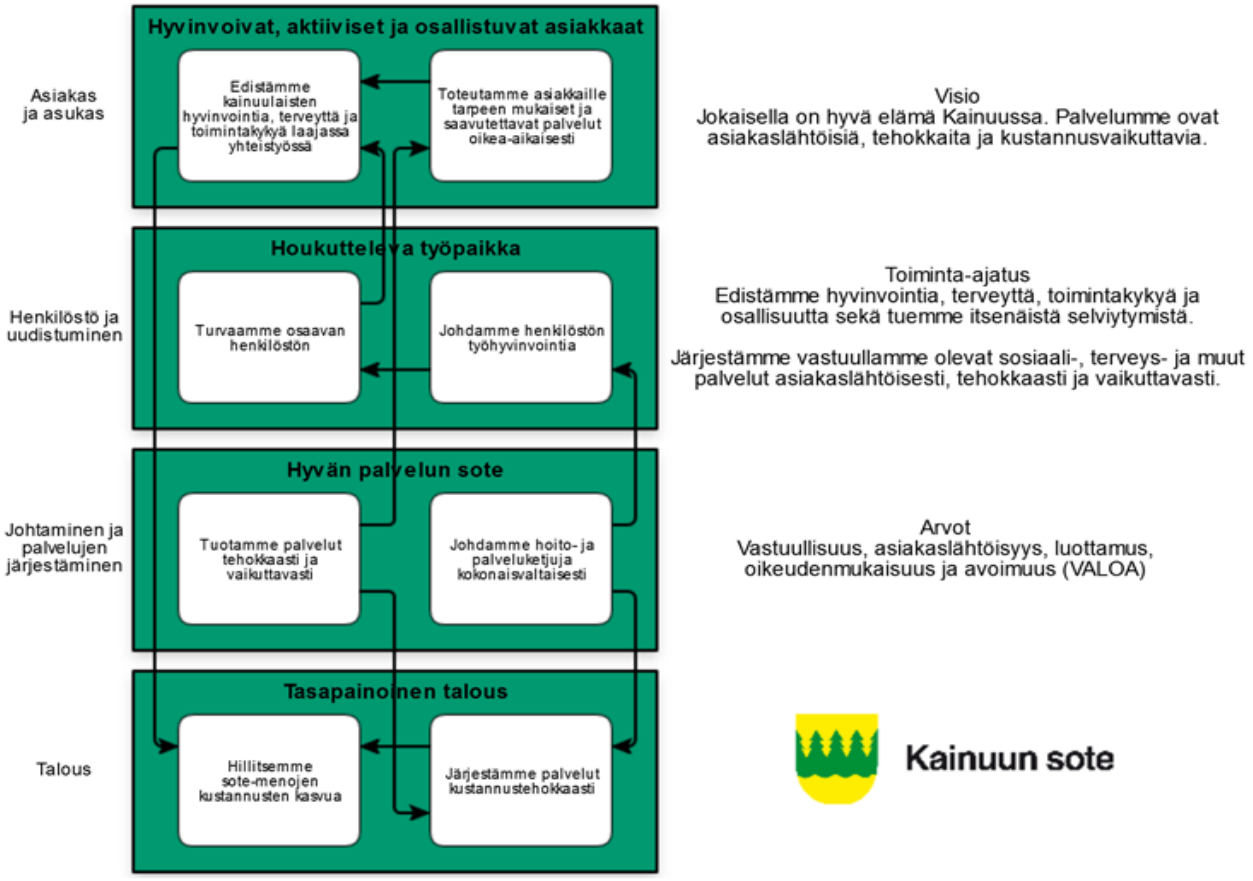

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Arkiston asiakaspyyntöjen keskimääräinen käsittelyaika vuodessa	Ks. mittarit/Tunnusluvut -taulukko	Palvelut järjestetään lain vaatimissa määräajoissa.	Palvelut järjestetään lain vaatimissa määräajoissa.	Palvelujen oikea-aikaisuutta seurataan ja poikkeamiin puututaan. *Toteutui.*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön	HTV-seuranta	Rekrytointivaikeuksia tiettyihin tehtäviin.	Oikein mitoitettu tavoite saavutetaan.	Oikein mitoitettu tavoite saavutetaan.	Uusien työntekijöiden huolellinen perehdyttäminen, koke-

		1.1.2019 voimaan organisaatiouudistus.		Kiinnostava ja houkutteleva työnantajakuva.	nut työntekijä tutoriksi. *Toteutui mahdollisuuksien mukaan.*
	Täydennyskoulutuspv/hlö		Henkilöstön osaaminen on korkeatasoista.	Henkilöstön osaaminen on korkeatasoista.	Täydennyskoulutusten suunnittelu kehityskeskustelujen pohjalta, huomioiden yhteiskunnan/ lainsäädännön yms. muutokset ja uudistukset ja koulutuksiin osallistumisen mahdollistaminen. *Toteutui osittain.* Asialliset työolot ja palkkaus sekä kohtuullinen työmäärä. *Toteutui mahdollisuuksien mukaan.*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV	Ks. mittarit/Tunnusluvut -taulukko	Työhyvinvointi lisää tuottavuutta ja asiakastyytyväisyyttä	Työhyvinvointi lisää tuottavuutta ja asiakastyytyväisyyttä Työelämän joustomahdollisuudet lisääntyneet ja monipuolistuneet	Varhaisen tuen -mallin aktiivinen käyttö *Toteutui.* Työyhteisön ilmapiirin kehittäminen Mitä kuuluu? – kyselyn aktiivinen hyödyntäminen. Kehittämistoimenpiteiden suunnittelu. Työn kuormittavuuden seuraaminen, henkilöstön hyvinvointiin panostaminen. *Pandemiatilanteen vuoksi eivät ole toteutuneet riittäväs-*

					ti.
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti	Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyjä ei toteutettu. Suoriin palautteisiin on vastattu välittömästi.	Soten aikataulujen mukaisesti suoritetaan asiakastyytyväisyyskysely. Suoriin palautteisiin vastataan välittömästi.	Reaaliaikainen palautejärjestelmä	Soten keskitetyt asiakastyytyväisyyskyselyt. *Ei ollut suunnitelmissa tarkastelujaksolla.* Asiakaspalautteisiin reagoiminen. *Suoriin palautteisiin reagoitiin välittömästi.*
Johdamme palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Asiakasturvallisuus	Ks. Mittarit/Tunnusluvuttaulukko	Erittäin korkea asiakasturvallisuus sekä -tyytyväisyys	Erittäin korkea asiakasturvallisuus sekä -tyytyväisyys	Vaaratapahtumien läpikäyminen ja raportointi. *On toteutunut osittain.*
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	Ks. Mittarit/Tunnusluvuttaulukko	Kustannuskehityksen parantaminen. Sovitut säästötavoitteet toteutuvat.	Kustannuskehityksen parantaminen Talousarvio on realistinen toimintaan nähden.	Talouden tarkka ja jatkuva seuranta. Poikkeamiin reagoiminen. *Toteutui.* Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen ja uusien tasapainottamiskeinojen kehittäminen. *Toteutui.*
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	Yksikkökustannuksien hinta	Ks. Mittarit/Tunnusluvuttaulukko	Kustannusten lasku	Kustannusten lasku	Toiminnan jatkuva parantaminen sekä vertailukehittäminen. *Pandemiatilanteen vuoksi ei toteutunut riittävästi.* Resurssien tehokas käyttö,

					työntekijöiden erityisosaamisen hyödyntäminen. *Toteutui pääosin.* Vertailu ostopalvelun/oman toiminnan kustannuksista. *Toteutui.*

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

KESKITETYT YHTEISET PALVELUT **1 000 €** Asiakirjahallinto, Asiamiespalvelut, Tekniset palvelut, Materiaali- , Kuljetus- tekstiili-, Ravinto-, Reyrytointi- ja yks.tukipalvelut, Henkilöstö- Talous- ja Tietopalvelut	**TP 2019**	**TA 2020**	**Talousarvio-muutokset**	**KS 2020**		**TP 2020**	**Toteuma -%**	**Muutos-% TP2020/TP2019**	**Muutos-% TP2020/KS2020**	**Muutos € TP2019/TP2020**	**Muutos € KS2020/TP2020**
TOIMINTATUOTOT	**5 359**	**3 972**	**0**	**3 972**	**-31,3**	**3 567**	**89,8**	**-33,4**	**-10,2**	**1 792**	**405**
Myyntituotot	2 981	1 975		1 975	-43,6	2 041	103,3	-31,5	3,3	940	-66
Maksutuotot	72	85		85	2,4	74	87,1	2,8	-12,9	-2	11
Tuet ja avustukset	1 378	1 048		1 048	-7,9	531	50,7	-61,5	-49,3	847	517
Muut tuotot	928	864		864	-18,6	921	106,6	-0,8	6,6	7	-57
TOIMINTAKULUT	**25 956**	**28 162**	**-384**	**27 778**	**-3,7**	**25 932**	**93,4**	**-0,1**	**-6,6**	**24**	**1 846**
Palkat ja palkkiot	9 935	9 608	-322	9 286	-16,8	8 966	96,6	-9,8	-3,4	969	320
Henkilöstösivukulut	2 238	2 252	-58	2 194	-13,8	1 992	90,8	-11,0	-9,2	246	202
Henkilöstökulut	**12 173**	**11 860**	**-380**	**11 480**	**-16,2**	**10 958**	**95,5**	**-10,0**	**-4,5**	**1 215**	**522**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muiden palvelujen ostot	9 039	10 270	-2	10 268	13,8	9 637	93,9	6,6	-6,1	-598	631
Palvelujen ostot	**9 039**	**10 270**	**-2**	**10 268**	**13,8**	**9 637**	**93,9**	**6,6**	**-6,1**	**-598**	**631**
Aineet ja tavarat	2 694	3 633		3 633	15,2	3 066	84,4	13,8	-15,6	-372	567
Avustukset	89	1		1	-98,9	0	0,0	-100,0	-100,0	89	1
Vuokrat	1 408	1 184	-2	1 182	-48,0	1 297	109,7	-7,9	9,7	111	-115
Muut kulut	553	1 214		1 214	99,0	974	80,2	76,1	-19,8	-421	240
TOIMINTAKATE	**-20 597**	**-24 190**	**384**	**-23 806**	**3,2**	**-22 365**	**93,9**	**8,6**	**-6,1**	**1 768**	**-1 441**
Rahoituskulut ja -tuotot	-2	-2	0	-2	0,0	-5	0,0	150,0	150,0	3	3
VUOSIKATE	**-20 599**	**-24 192**	**384**	**-23 808**	**3,2**	**-22 370**	**94,0**	**8,6**	**-6,0**	**1 771**	**-1 438**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 468	-10 291	0	-10 291	77,1	-10 285	99,9	59,0	-0,1	3 817	-6
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-27 067**	**-34 483**	**384**	**-34 099**	**18,0**	**-32 655**	**95,8**	**20,6**	**-4,2**	**5 588**	**-1 444**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-27 067**	**-34 483**	**384**	**-34 099**	**18,0**	**-32 655**	**95,8**	**20,6**	**-4,2**	**5 588**	**-1 444**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

KESKITETYT YHTEISET PALVELUT 1 000 € Asiakirjahallinto, Asiamiespalvelut, Tekniset palvelut, Materiaali- , Kuljetus- tekstiili-, Ravinto-, Reyrytointi- ja yks.tukipalvelut, Henkilöstö- Talous- ja Tietopalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**5 359**	**3 972**	**0**	**3 972**	**-31,3**	**3 567**	**89,8**	**-33,4**	**-10,2**	**1 792**	**405**
Myyntituotot	2 981	1 975		1 975	-43,6	2 041	103,3	-31,5	3,3	940	-66
Maksutuotot	72	85		85	2,4	74	87,1	2,8	-12,9	-2	11
Tuet ja avustukset	1 378	1 048		1 048	-7,9	531	50,7	-61,5	-49,3	847	517
Muut tuotot	928	864		864	-18,6	921	106,6	-0,8	6,6	7	-57
TOIMINTAKULUT	**25 956**	**28 162**	**-384**	**27 778**	**-3,7**	**26 631**	**95,9**	**2,6**	**-4,1**	**-675**	**1 147**
Palkat ja palkkiot	9 935	9 608	-322	9 286	-16,8	9 525	102,6	-4,1	2,6	410	-239
Henkilöstösivukulut	2 238	2 252	-58	2 194	-13,8	2 132	97,2	-4,7	-2,8	106	62
Henkilöstökulut	**12 173**	**11 860**	**-380**	**11 480**	**-16,2**	**11 657**	**101,5**	**-4,2**	**1,5**	**516**	**-177**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muiden palvelujen ostot	9 039	10 270	-2	10 268	13,8	9 637	93,9	6,6	-6,1	-598	631
Palvelujen ostot	**9 039**	**10 270**	**-2**	**10 268**	**13,8**	**9 637**	**93,9**	**6,6**	**-6,1**	**-598**	**631**
Aineet ja tavarat	2 694	3 633		3 633	15,2	3 066	84,4	13,8	-15,6	-372	567
Avustukset	89	1		1	-98,9	0	0,0	-100,0	-100,0	89	1
Vuokrat	1 408	1 184	-2	1 182	-48,0	1 297	109,7	-7,9	9,7	111	-115
Muut kulut	553	1 214		1 214	99,0	974	80,2	76,1	-19,8	-421	240
TOIMINTAKATE	**-20 597**	**-24 190**	**384**	**-23 806**	**3,2**	**-23 064**	**96,9**	**12,0**	**-3,1**	**2 467**	**-742**
Rahoituskulut ja -tuotot	-2	-2	0	-2	0,0	-5	0,0	150,0	150,0	3	3
VUOSIKATE	**-20 599**	**-24 192**	**384**	**-23 808**	**3,2**	**-23 069**	**96,9**	**12,0**	**-3,1**	**2 470**	**-739**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 468	-10 291	0	-10 291	77,1	-10 285	99,9	59,0	-0,1	3 817	-6
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-27 067**	**-34 483**	**384**	**-34 099**	**18,0**	**-33 354**	**97,8**	**23,2**	**-2,2**	**6 287**	**-745**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-27 067**	**-34 483**	**384**	**-34 099**	**18,0**	**-33 354**	**97,8**	**23,2**	**-2,2**	**6 287**	**-745**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 1-12 kk 2020
Asukas, asiakas						
Arkiston asiakaspyyntöjen keskimääräinen käsittelyaika vuodessa: - asiakaslähtöiset lokipyynnöt - asiakaslähtöiset lokien selvityspyynnöt - asiakaslähtöiset tiedonoikaisuvaatimukset - asiakaslähtöiset ja viranomaisilta saapuneet asiakirjapyynnöt	ei mitattu	ei mitattu	Keskimääräinen käsittelyaika: käsittelyaikojen seuranta aloitettu 1.1.2018 alkaen Asiakaslähtöiset lokitietopyynnöt: -kaikki 15 vrk, -terveydenhuollossa 27 vrk Asiakaslähtöiset lokien selvitys-	Asiakaspyyntöjen käsittely säännösten mukaisissa määräajoissa	Asiakaspyyntöjen käsittely säännösten mukaisissa määräajoissa	*Asiakaslähtöiset lokitietopyynnöt* *11 vrk.* *terveydenhuollon* *11 vrk.* *Asiakaslähtöiset lokien selvityspyynnöt* *25 vrk.* *terveydenhuollon 19 vrk.* *Asiakaslähtöiset tiedonkorjaamisvaatimukset* *65 vrk.*

			pyynnöt: -30 vrk Asiakaslähtöiset tiedonoikaisuvaatimukset: -14 vrk Asiakaslähtöiset ja viranomaisilta saapuneet asiakirjapyynnöt: -3 vrk			*Terveydenhuollon tiedonkorjaamisvaatimukset* *24 vrk.* *Asiakkaiden tietopyynnöt* *17 vrk.* *Potilaiden tietopyynnöt* *5 vrk.* *Viranomaisten tietopyynnöt* *sosiaalihuollon 4 vrk.* *terveydenhuollon 4 vrk.*
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (tpv/HTV)	12,8	14,4	*13,7*	alle 12	alle 12	*12,5*
HTV2 - tavoite - kumulatiivinen tot. 1-4 kk - kumulatiivinen tot. 1-8 kk - koko vuosi, 1-12 kk	 334,5 332,6 335,9 332,0	 329,2 321,4 322,0 322,1	 332,6 322,9 325,3 323,4	 263,1 281,0 276,3 277,3	 277 (247, yhtymähallitus 22.1.2020 § 5)	 247,0 238,9 237,0 232
Täydennyskoulutus tpv/hlö	2,6	2,6	1,7	2,8	> 3 - 5 tpv / hlö	*1,7/hlö*
Työkyvyttömyyseläkemaksu (aiemmin ns. Varhemaksu, osuus-% henkilöstökuluista)				0,85 %		*1,34 %*
Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset	Asiakkaiden suoriin palautteisiin reagoitiin ja vastattiin välittömästi.	Asiakkaiden suoriin palautteisiin reagoitiin ja vastattiin välittömästi.	Asiakkaiden suoriin palautteisiin reagoitiin ja vastattiin välittömästi.	Kysely toteutetaan organisaation aikataulujen ja suunnitelmien mukaisesti. Tyytyväi-	Asiakkaiden välittömiin palautteisiin reagoidaan välittömästi ja	*Keskitettyä kyselyä ei toteutettu.* *Asiakkaiden välittömiin palautteisiin reagoidaan välittömästi ja tehtiin*

				syys pysyy hyvällä tasolla.	tehdään tarvittavat kehittämis-toimenpiteet palautteiden perusteella.	*tarvittavat kehittämis-toimenpiteet palautteiden perusteella.*
Asiakasturvallisuus (sisältää sekä potilasturvallisuus- että työturvallisuusilmoitukset)	41	138	60	38	<60	104
Kehityskeskustelujen käyntiaste	70 %	35 %	66 %	80 %	*90-100 %*	*72 %*
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilikauden tuloslaskelma, te %-toteuma yli-/alijäämä Muutos(vrt. edellinen TP) € ja %	26 113 t € 89,5 % +0,59 M€ -588 te -2,2 %	27 615 t € 91,1 % +1,5 M€ + 1 502 te +5,8 %	28 891 t € 97,4 % +1,3 M€ +1 276 te +4,6 %	*27 067 t €* *93,2 %* *+2 M€* *- 1 824 te* *- 6,3 %*	*34 099 t €* *100 %* *+/- 0* *+ 7 M €* *+ 26 %*	*33 354 t €* *97,8 %* *+ 0,75 M €* *+ 6 287 t €* *+ 23,2 %*
Palkkalaskelman hinta	14,51 €	16,65 €	16,16 €	16,60 €	18,04 €	*17,40 €*
Tositteen hinta	1,38 €	1,34 €	1,19 €	1,38 €	1,12 €	*0,93 €*

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Keskityt yhteiset tukipalvelut -tulosalueen toiminta vuonna 2020 perustui hyväksyttyyn talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan kaikilla tukipalvelujen vastuualueilla. Maaliskuussa alkanut koronaviruspandemia teki vuodesta haasteellisen, mutta pääsääntöisesti tulosalue pystyi järjestämään toimintansa suunnitelman mukaisesti.

Yhtymähallituksen päätöksen 12.6.2019 § 173 mukaisesti Keskitettyjen tukipalvelujen Yleispalveluissa aloitti 1.1.2020 toimintansa uusi Asiakirjahallinto ja neuvontapalvelut -tulosyksikkö. Veteraaniasiamies siirtyi vuoden 2020 alusta Vanhuspalvelut-tulosalueelle. Vuoden 2020 aikana Kainuun soten organisaatiorakenteen uudistamisen osalta käytiin useita neuvotteluja ja järjestettiin vastuualueiden työpaja. Yhtymähallitus päätti 3.6.2020 § 170, että 1.1.2021 lukien tukipalvelujen tulosalueen nimi on Keskitetyt tukipalvelut ja tulosalueelle siirtyvät Sairaanhoidon palveluista materiaalipalvelut, kuljetuspalvelut sekä ravintohuolto-, puhtaanapito- ja tekstiilipalvelut.

Talouden osalta tulosalueen toteumaprosentti toimintakulujen osalta ilman palkkaharmonisointikustannusta oli 93,4 % ja toimintakulujen loppusumma on 25,9 milj. euroa, joka on 1,8 milj. euroa pienempi kuin käyttösuunnitelma. Kun palkkaharmonisointikustannus otetaan huomioon, tulosalueen toteumaprosentti toimintakulujen osalta oli 95,9 % ja toimintakulujen loppusumma on 26,6 milj. euroa, joka on 1,1 milj. euroa pienempi kuin käyttösuunnitelma. Mainittava toimintakulujen ylitys tulosalueella tapahtui Tietohallinnossa (noin

420 000 €), jossa uuden sairaalan käyttöönoton myötä tietojärjestelmäkustannukset lisääntyivät, ja koronaviruspandemian sekä uuden sairaalan muuton takia jouduttiin palkkaamaan lisäresursseja ja tehtiin ylitöitä. Myös Henkilöstöpalveluissa työterveyshuollon menot ylittyivät noin 370 000 €. Tekniset palvelut puolestaan alitti talousarvion mukaiset toimintakulut noin 1,6 milj. eurolla. Tämä johtui muun muassa siitä, ettei Kuusanmäen rakennusten purkamiseen varattua rahaa käytetty ja alkuvuonna kevyen polttoöljyn hinta oli alhainen.

Tulosalueen toimintatuottojen toteumaprosentti oli 89,8 %. Arvioitua vähäisemmät tuotot johtuvat ensisijaisesti siitä, että Henkilöstöpalvelujen myyntituotot toteutuivat yli miljoona euroa pienempinä käyttösuunnitelmaan verrattuna. Myyntituottojen vähäisyys johtui hoitologistikkojen ja useiden varahenkilöiden siirtämisestä kesken seurantavuoden toisille tulosalueille ja siitä, että jäsenkuntien maksamat korvaukset toteutuivat arvioitua pienempinä.

HTV-seurannan osalta keskitettyjen tukipalveluiden toteuma vuoden 2020 osalta oli 232 eli -15 verrattuna yhtymähallituksen 22.1.2020 § 5 asettamaan tavoitteeseen 247.

Tulosalueen johtoryhmä kokoontui seurantajaksolla kahdeksan (8) kertaa. Johtoryhmässä 23.10.2020 päätettiin tukipalvelujen toimintamallien kehittämisestä liittyen kuntayhtymän talouden tasapainottamisohjelmaan. Jo tehtyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden lisäksi tulosalueen vastuualueiden ja tulosyksiköiden osalta asetettiin kehittämistavoitteet ja selvittämisvelvoitteet. Määräaika kehittämistyölle asetettiin 31.5.2021.

Henkilöstöpalvelut

Palkanlaskentapalvelut sopeutti toimintaa seurantajakson aikana jäsenkuntien siirryttyä käyttämään palkanlaskennassa toista toimijaa. Yhtymähallituksen päätöksen 31.3.2020 § 91 mukaisesti Kainuun sote järjestää toistaiseksi palkanlaskentapalvelunsa omana toimintana.

Kuntayhtymän palkkajärjestelmän toimittaja irtisanoi järjestelmän tuen ja ylläpidon 31.12.2020 alkaen. Tämän vuoksi organisaation tuli päivittää käytössä oleva palkkajärjestelmä toiseen. Tähän liittyvää valmistelutyötä tehtiin henkilöstöpalveluissa seurantajaksolla. Yhtymähallitus päätti 26.8.2020 § 256, että Kainuun sote hankkii henkilökohtaisten avustajien palkanmaksupalvelun ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Henkilöstölle budjetoitiin vuodeksi 2020 työhyvinvointirahaa 80 €/työntekijä. Keväällä 2020 yhteistoiminta-neuvotteluiden yhteydessä yhtymähallitus puolitti työhyvinvointirahan. Henkilöstöön kohdentuva työhyvinvointitoiminta sisälsi edelleen mahdollisuuden järjestää yksiköissä työhyvinvointi-iltapäivä kaksi kertaa vuodessa. Organisaatiossa on tarpeen kiinnittää edelleen huomiota henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstöpalvelut jatkoi työhyvinvoinnin aktiivisen tuen toimintamallien jalkauttamista.

Henkilöstöpalvelut varmisti uudistuvien toimintojen ja prosessien vaatiman osaamisen ja sen kehittämisen sekä osallistui uuden sairaalan resurssoinnin, turvallisuuden ja johtamisen suunnitteluun. Henkilöstöpalveluiden toimintaa kehitettiin, samoin ratkaisuja palveluiden tuottamismuodoista tulevina vuosina.

Koronaviruspandemian vuoksi myös henkilöstöpalveluissa alettiin tehdä etätyötä maaliskuun 2020 lopulta alkaen. Etätyöllä voidaan vähentää toimistotilojen määrää ja kustannuksia.

Talouspalvelut

Kainuun soten talouspalvelut valmisteli kevään 2020 aikana TAHE -palvelut irtisanoneiden jäsenkuntien tilinpäätökset ja taloustilastot vuodelta 2019. Toiminnan ja henkilöstön sopeuttaminen muuttuvaan tilanteeseen aloitettiin jo vuonna 2019. Henkilöresurssien mitoitus tarpeeseen nähden todettiin seurantajaksolla liian pieneksi, joten jo toteutetuista irtisanomisista yksi peruttiin ja yksi irtisanottu työskenteli vielä vuoden 2020 alkupuoliskon määräaikaisena. Kainuun liitto irtautui vuoden 2020 lopussa Kainuun soten järjestämistä TAHE-palveluista. Yhtymähallitus päätti 31.3.2020 § 91, että Kainuun sote järjestää talouspalvelunsa toistaiseksi omana toimintana.

Talous- ja toimintasuunnittelussa jouduttiin toteuttamaan sisäisiä sijaisjärjestelyjä koko seurantavuoden kestäneen henkilöstövajauksen vuoksi. Tilannetta helpotti syyskuun alusta toteutunut controllerin rekrytointi.

Taloushallinnon tietojärjestelmien, kustannuslaskennan ja raportoinnin kehittämistä jatkettiin sekä valtakunnallisten talousraportoinnin vaatimusten mukaisesti että oman toiminnan seurannan ja ohjauksen sekä kustannusten kohdentamisen parantamiseksi ja tarkentamiseksi edelleen.

Koronapandemian vuoksi annetun etätyösuosituksen mukaisesti myös talouspalveluissa alettiin toteuttaa osittaista etätyöskentelyä maaliskuun lopulta alkaen. Etätyöskentelyä jatkettiin ja laajennettiin työtehtävien hoitamisen edellytysten, käytössä olevan laitteiston ja työntekijöiden omien näkemysten mukaisissa rajoissa. Talouspalveluissa on mahdollista jatkaa ja laajentaa etätyöskentelyä edelleen pandemian jälkeen. Suunnitellusti toteutetuilla etätyöratkaisuilla voidaan vähentää tarvittavien toimistotiloja ja niistä aiheutuvia vuokrakuluja.

Asiakirjahallinto ja neuvontapalvelut

Tietosuoja- ja tietoturvatyötä tehtiin aktiivisesti seurantajaksolla. Henkilökuntaa koulutettiin tietosuoja- ja tietoturva-asioissa sekä samalla perehdytettiin organisaation omiin tietosuoja- ja tietoturvaohjeisiin sekä käytössä oleviin tietosuoja- ja tietoturvalomakkeisiin.

Yksikkö osallistui hallinnon ja päätöksenteon prosessien sähköistämiseen ja sähköisten asiankäsittelyjärjestelmien sisällön ja käytön kehittämiseen yhteistyössä käyttäjien ja tietohallinnon kanssa. Tiedonohjaussuunnitelman valmistumiseen ja sähköisen asianhallinnan prosessien kehittämiseen on tarvetta, sillä ne ovat edellytys sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon. Tiedonhallintalain vaatimukset kirjaamiseen ja rekisteröintiin on huomioitu.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä kokoontui vuonna 2020 viisi (5) kertaa ja työryhmässä käsiteltiin 26 asiaa. Työryhmässä käytiin läpi ja linjattiin organisaatiossa esiin tulleita tietosuoja- ja tietoturvakysymyksiä, kuten etäyhteyksien käyttämistä asiakastyössä pandemian aikana ja yhteiskäyttötunnusten käyttöä.

Tiedonhallintamallin tekeminen aloitettiin tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti.

Asiakirjahallinto ja neuvontapalvelut -tulosyksikkö osallistui seurantajaksolla koko kuntayhtymän asiakas- ja palveluohjauksen kehittämistyöhön. Osa tulosyksikön työntekijöistä työskentelee uuden sairaalan pääaulan palvelutiskillä asiakas- ja palveluohjaustyössä, jota on tarkoitus kehittää edelleen huomioiden koko organisaation toiminta. Kehittämistyön tavoitteena on, että asiakkaalta riittää yksi yhteydenotto organisaatioon välineestä ja yhteydenottotavasta riippumatta, ja tarvittaessa asiakkaan asiaa hoitaa vain yksi vastuuhenkilö. Tavoitteena on myös minimoida työntekijöiden tekemä välillinen työ.

Uuden sairaalan nykyistä pienemmät arkistotilat lisäsivät painetta tehostaa potilasasiakirjojen seulontoja. Asiakirjojen seulontaa tehtiin oman työn ohella. Vuoden 2020 aikana osa potilasasiakirja-aineistosta ja muusta arkistoitavasta aineistosta siirrettiin MAPO-rakennukseen varattuun arkistotilaan.

Potilasasiamiehelle tulleiden yhteydenottojen kokonaismäärä nousi (noin 11,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2020 poikkeuksellisuus näkyi myös potilasasiamiestyössä. Kovat säästöpaineet, potilaan hoitoprosessien uudistaminen, uuden sairaalan käyttöönotto ja koronapandemia aiheuttivat monenlaista epävarmuutta potilaiden ja omaisten keskuudessa. Potilailla ja omaisilla oli huoli hoidon saamisesta ja jo olemassa olevien hoitosuhteiden jatkumisesta.

Sosiaaliasiamiehelle korona-aika lisäsi yhteydenottoja, muttei kuitenkaan merkittävästi. Pandemiaan liittyvät yhteydenotot koskivat lähinnä ikäihmisten kotona selviytymistä sekä ympärivuorokautisissa hoivapalveluissa olevien vanhusten ja heidän omaistensa välisen yhteydenpidon rajoittamista ja vaihtoehtoisia yhteydenpidon toteuttamistapoja sekä henkilökunnan ja vierailijoiden suojautumista taudin leviämisen ehkäisemiseksi. Kainuun sotessa tehtiin selkeät toimintaohjeet oikea-aikaisesti asioiden sujumiseksi.

Tietohallintopalvelut

Vuoden 2020 aikana tietohallintopalveluiden toimintaan vaikutti työllistävästi pandemia, uuden sairaalan käyttöönotot ja Kainuun kuntien ICT-muutosprojekti. Erityisesti keväällä pandemiaan varautumisen johdosta tehdyt toimenpiteet Kainuun ICT-infraan ja toimintaprosesseihin jouduttiin tekemään erittäin suurella kiireellä. Kevään kokemusten perusteella tietohallinnossa kehitettiin koko Kainuun ICT-ympäristön toimintatapaa etätyön sallivaksi (mm. ”yhden koneen-periaate” ja suositus kannettavan koneen käyttämisestä niissä tehtävissä, joissa voidaan tehdä etätöitä). Lisäksi tietohallinnossa tehtiin toimittajien kanssa pandemiaan varautumisen vaatimia muutoksia tietojärjestelmiin. Tämä tarkoitti ohjeistuksien päivittämistä sekä konkreettisia muutoksia Kainuun soten ja sen jäsenkuntien etä-/liikkuvan työn järjestelmiin ja laitteisiin.

Vuoden 2020 aikana sähköisen asioinnin ja digitalisaation kehittämisen tärkeys nousi esille, kun asiakastyön menetelmiä piti nopeasti suunnata verkon kautta toimivaksi. Yhdessä kehittämisyksikön asiantuntijoiden kanssa päivitettiin ja tehtiin etätyössä tarvittavien välineiden käyttöohjeistuksia. Keväällä jouduttiin käyttämään tilapäisiä henkilöresursseja ja tekemään ylitöitä, jotta selvittiin äkillisesti lisääntyneestä työmäärästä. Myös uuden sairaalan käyttöönotot ja muutot vaativat tilapäisesti lisähenkilöresurssin käyttämistä. Kolme (3) tietohallinnon työntekijää on ollut mukana Uusi sairaala -hankkeessa, joka on edennyt pandemiasta huolimatta ICT:n osalta aikataulussa.

Kuntayhtymän jäsenkunnat irtisanoivat Kainuun soten tuottamat ICT-palvelut vuoden 2020 loppuun mennessä, mutta Kainuun kuntien ICT-siirtoprojekti venyy vuoden 2021 alkupuolelle joidenkin ICT-palveluiden ja muutaman kunnan osalta. Kuntien ICT-muutos- ja siirtoprojekti on työllistänyt tietohallinnon henkilöstöä Kainuun kuntien nykyisiin ICT-palveluihin liittyvien tietojen luovuttamisen osalta merkittävästi.

Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden toiminta painottui voimakkaasti vuoden 2020 aikana uuden sairaalan vastaanottoihin, muuttojen tukemiseen ja kiinteistöhuollon organisoimiseen oman toiminnan osalta sekä huoltosopimusten osalta. Tämän lisäksi kiinteistötekniikka on valmistellut Uusi sairaala -allianssin kanssa yhteistyössä Kainuun keskussairaalan matalien osien purku-urakkaa. Purku toteutetaan syksyllä 2021 alkaen purettavien tilojen tyhjennyttyä.

Tekniset palvelut hallinnoi Kainuun soten toimitilojen vuokrasopimuksia ja osallistui jäsenkuntien sisäilmatyöryhmiin sekä sote-rakennushankkeisiin Kainuun soten teknisenä edustajana.

Kainuun sote osallistui vuonna 2020 Maakuntien tilakeskuksen tilatietohankkeeseen yhtenä pilottipiirinä. Hankkeen tavoitteena on rakentaa kustannustehokas ja valtakunnallinen tilahallintapalvelu sairaanhoito- ja erityishuoltopiirien käyttöön. Hanke jatkuu vuonna 2021 asiakastestauksen ja tuotantovaiheen testauksella. Teknisten palvelujen kokemukset tilahallintapalvelusta ovat erittäin positiiviset, ja se selkeyttää Kainuun soten tilahallintaa huomattavasti ja tuo tilahallinnan nykypäivään.

Tekniset palvelut oli keskeisesti mukana Kajaanin kaupungin kanssa yhdessä toteutettavassa KARPALO-hankkeessa, jossa pääasiassa Kajaanin sosiaalihuollon palveluja sijoitetaan peruskorjattavaan terveyskeskukseen. Hankkeelle ei ole vielä saatu STM:ltä poikkeuslupaa. Hankkeen suunnitteluvaihe ajoittuu vuoteen 2021 ja toteutusvaihe vuosille 2022–2023.

1.8.1.4 Perhepalvelut

Vastuuhenkilö: perhepalvelujohtaja Matti Heikkinen

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

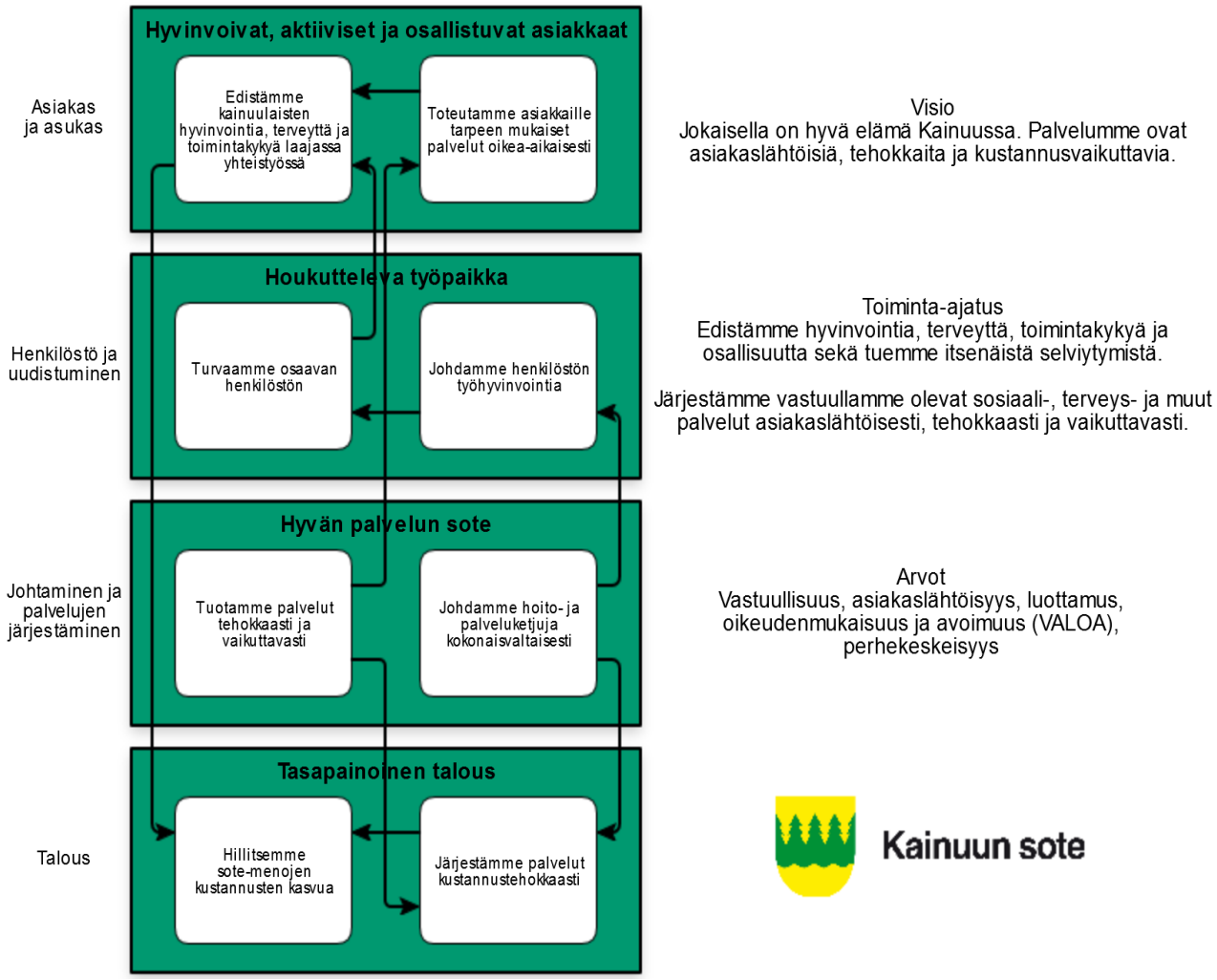

Kaavio 1. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän strategiakartta 2020–2026. Strategiset päämäärät näkökulmittain

Perustehtävä

Perhepalveluiden tulosalueen vastuualueita ovat aikuissosiaalipalvelut, lapsiperheiden sosiaalipalvelut, lapsiperheiden terveyspalvelut ja vammaispalvelut. Lisäksi perhepalveluihin kuuluu perhepalveluiden hallinnon tulosyksikkö. Aikuissosiaalipalveluihin kuuluu sosiaalityö (ml. sosiaalinen luototus), toimeentuloturva, kuntouttava työtoiminta ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (Kainuun TYP). Lapsiperheiden sosiaalipalveluihin kuuluu lastensuojelun avohuolto, huostaanotto ja jälkihuolto, perhetyö, Salmilan lastensuojeluyksikkö (ml. etäturvakoti), lastenvalvoja, sijaishuoltoyksikkö sekä sosiaalipäivystys. Vammaispalveluihin kuuluu kaikki vammais- ja kehitysvammapalvelut (ml. kehitysvammapoliklinikka). Näitä ovat esimerkiksi vammaispalvelujen sosiaalityö ja -palvelut (ml. omais- ja perhehoito), asumisyksiköt, asumisen ohjaus, työ- ja päivätoiminnot sekä laitoshoito (lasten). Lapsiperheiden terveyspalveluihin kuuluu äitiys- ja lastenneuvolat sekä perhesuunnittelu, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä koulujen psykososiaaliset palvelut. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat lasten somaattinen erikoissairaanhoito, naistentaudit, äitiyshuolto ja synnytys, lasten psykiatrinen erikoissairaanhoito ja nuorten psykiatrinen erikoissairaanhoito.

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä	Palvelutarve vähenee ja väestön parempi terveys	Väestön vakioitu sairastavuus +19 % vrt. koko maata	Palvelutarve vähenee.	Palvelutarve vähenee.	Edistämme väestön terveyttä ja hyvinvointia. *Sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden saatavuutta on parannettu / selkiinnytetty, ja tehostettu ennaltaehkäistäviä palveluja, esim. kotipalvelua ja perhetyötä* *Lapsiperheiden terveyspalveluissa kehitettiin etävastaanottotyötä etäapuhankkeen avulla.* *Aikuissosiaalipalvelut on osallistunut Tulevaisuuden sotekeskus- ja sen lähihankkeiden valmisteluun, Lohtajan Lähiötuvan perustamiseen ja työllisyyden kuntakokeilun valmisteluun.*
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	Ylityksiä.	Toteutuu lainsäätäjän edellyttämällä tavalla.	Toteutuu huomattavasti määräaikavelvoitteita paremmin.	Hoito- ja palvelutakuun seuranta ja korjaavat toimenpiteet. *Lastensuojelun määräajat eivät kaikilta osin toteutuneet (kts. teksti). Muiden palveluiden osalta palvelun tarpeeseen on pystytty vastaamaan määräajassa.* *Lapsiperheiden terveyspalveluissa oli osittain vaikeuksia pysyä hoitotakuussa. Korona vaikutti niin poliklinikkakuin leikkausjonojen pitenemi-*

					seen etenkin naistentaudeilla. *Vammaispalvelulain mukaisissa päätöksissä 11:sta hakemuksen päätöksentekoaika viivästyi.* *Aikuissosiaalipalveluissa asiakkaille pystyttiin antamaan aika henkilökohtaiseen tapaamiseen 7 arkivrk:ssa. Toimeentulotuen käsittelyajat toteutuivat 99,42 %:sti. Palvelutarpeen arvioinnit toteutettiin määräajassa.*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön	HTV-seuranta Täydennyskoulutus	Rekrytointivaikeuksia.	Avoinna olevien virkojen ja vakanssien määrä laskee Henkilöstön osaaminen on korkeatasoista.	Kiinnostava ja houkutteleva työnantajakuva	Asialliset työolot Asianmukainen palkkaus *Toteutui osittain* *Sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa on ollut vaikeuksia. Osa vakansseista on määräaikaisesti täytetty sosiaaliohjaajilla, tehtävänkuvaa muuttamalla.* *Lääkäreiden ja psykologien saatavuudessa on haasteita. Perheneuvolan yksi psykologin vakanssi muutettiin sosiaalityöntekijän vakanssiksi.* *Aikuissosiaalipalvelujen työntekijöitä valmistui sosiaalityöntekijöiksi, mikä on helpottanut rekrytointia.* *Vammaispalveluiden sosiaalityössä/sosiaaliohjauksessa kaikki*

					vakanssit oli täytetty. *Sotkamoon ja Kajaaniin järjestyi uudet toimitilat lapsiperheiden sosiaalipalveluille.* *Salmilan sosiaalipäivystykseen perustettiin 2 sosiaaliohjaajan virkaa.*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Terveysperusteiset poissaolot vähenevät	ks. mittaritaulukko	Henkilöstön korkea työhyvinvointi lisää tuottavuutta ja asiakastyytyväisyyttä	Erittäin korkea työhyvinvointi lisää tuottavuutta ja asiakastyytyväisyyttä.	Huom. tuki- ja liikuntaelinsairaudet, psykiatria, hengityselinsairaudet muodostavat 66 % poissaoloista. *Lastensuojeluun perustettiin uusi johtavan sosiaalityöntekijän virka tukemaan lastensuojelutyötä.* *Työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä toteutettiin lasten ja nuorten osaston ja naistentautien henkilöstölle.*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti	Tiedolla johtaminen ja sähköisen asioinnin kehitys	Omasote käytössä	Omasote käytössä	Sähköiset palvelut ovat osa arkea	Laajennetaan ja parannetaan digitaalisia palveluja *Lastensuojelun jälkihuollon keskittämisellä pyritään tehostamaan palvelun laatua ja vaikuttavuutta.* *Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa uudistettiin palveluja koskevia hallinnollisia ohjeita tukemaan työtä.* *Palvelutarpeen arviointiprosessin yhtenäistäminen ja selkeyttäminen (yhteistyön tehostaminen mui-*

					den vastuualueiden kanssa) toteutui osittain. *Valmistauduttiin tulevaan organisaatiouudistukseen lapsiperheiden terveyspalvelujen siirtyessä 2021 TESA:an ja osallistuttiin jo TESA:n kokouksiin syksyn 2020 aikana* *Henkilökohtaisen avun sijaispalkanmaksuun hankittiin sähköinen järjestelmä (Suoratyö/Oima). Vammaispalveluissa otettiin käyttöön takaisinsoittojärjestelmävammaispalvelun sosiaalityössä.* *Lapsiperheiden terveyspalveluissa useissa toiminnoissa otetiin takaisinsoittojärjestelmä käyttöön. Polikliinista prosessia kehitettiin; lähetekäytännöt, ajanvaraukset jne.* *Aikuissosiaalipalveluissa valmisteltiin tulosyksikköjen yhdistämistä neljästä kahteen. Taloushallinnon osalta toteutui; esimiestyön muutokset toteutetaan 2021.* *Perustettiin Samoojantien asumispalvelut, Rastitien asumispalvelut ja Rastitien lasten asumispalvelut.* *Kehitysvammaisten lasten laitoshoito purettiin.* *Pöllyvaaran asumisyksikkö lakkautettiin.*

					Yhdistettiin Sotkamon työ- ja päivätoiminnat. *Vuolijoen työkeskus siirrettiin Kajaanin työ- ja päivätoimintojen yhteyteen.*
Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Potilas- ja asiakasturvallisuus sekä asiakastyytyväisyys	ks. mittaritaulukko	Erittäin korkea potilas- ja asiakasturvallisuus sekä asiakastyytyväisyys	Erittäin korkea potilas- ja asiakasturvallisuus sekä asiakastyytyväisyys	Väkivallan ehkäisy *Vaaratapahtumien raportointi, asiakastyytyväisyyden kehittäminen* *HaiPro-potilasturvallisuusilmoituksia on tehty 163, mikä on pienempi määrä kuin useampaan vuoteen lapsiperheiden th palveluissa.* *Valmisteltiin kehitysvammaisten osastotoimintaa sairaalaan (Tesan tulosalueelle). Valmisteltiin kehitysvammapoliklinikan siirtoa Tesan tulosalueelle.*
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	ks. mittaritaulukko	ks. mittaritaulukko	ks. mittaritaulukko	Digitalisaatio ja ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan palvelutarpeen väheneminen.
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	ks. mittaritaulukko	ks. mittaritaulukko.	ks. mittaritaulukko	Toiminnan jatkuva parantaminen sekä vertailukehittäminen. *Tehtävien uudelleen organisoinnilla ja keskittämisellä pyritään parantamaan palveluiden kustannustehokkuutta* *Kainuun ulkopuolisten synnyttäjien osuus nousi ja kokonaissynnytysmäärä lisääntyi 17 % eli*

					synnytysten kokonaismäärä oli 665. Lisätuloja saatiin pelkästään synnytyksistä 0,5 M€ myös lastentaudeilla Kainuun ulkopuolisten potilaiden osuus lisääntyi mm. lasten tehohoidon osalta, lisätuloja *Lapsiperheiden terveyspalveluissa muutot ja muuttokulut lisäsivät kustannuksia ja työaika jouduttiin käyttämän suunnitteluun ja muuttoihin.* *Lapsiperheiden terveyspalveluissa resurssityöryhmän mukaista kohdentamistarkastelua tehty hoitohenkilökunnan osalta.* *Kehitysvammapalvelujen toimintayksiköiden resurssien oikein kohdentumista on suunniteltu Kainuun soten resurssityöryhmässä, työ jatkuu edelleen. Lisäksi vastuualueella on aloitettu vaativien yksiköiden toiminnan sisällöllinen kehittäminen ja resurssien kohdentamisen selvittely.*

Toteuma ja olennaista toiminnassa tulosalueella 1.1.–31.12.2020

Olennaisia tapahtumia raportointikaudella ovat olleet perhepalveluiden vastuualueilla:

- kehitysvammaisten henkilöiden laitoshoidon lakkaaminen toteutui. Valtioneuvosto linjasi kehitysvammaisten henkilöiden asumisen ohjelman tavoitteeksi laitoshoidon lakkauttamisen vuoteen 2020 mennessä.
- talouden tasapainottaminen ja yt-neuvottelut toteutuivat keväällä 2020
- organisaatiouudistuksen valmistelu ja muutokset vuodelle 2021 (mm. kehitysvammapoliklinikan sekä lapsiperheiden terveyspalveluiden siirtyminen)
- palvelusopimuksen/palveluverkon valmistelu ja tarkastelu
- mahdolliseen työtaisteluun varautuminen alkuvuonna, mikä ei toteutunut
- suunnitelma laajamittaiseen maahantuloon on päivitetty
- tila-asioiden ja kiinteistöasioiden valmistelu eri kunnissa
- uuden sairaalan I-vaiheen käyttöönotto: kuuman sairaalan muutto ja sen aiheuttama kuormitus ja toimintojen sopeuttaminen keväällä 2020
- hankevalmistelu (mm. tulevaisuuden sote-keskus sekä lukuisia muita hankkeita)
- laittomasti maassa oleskelevien majoituksen järjestäminen Kainuun sotessa
- toimeentulotuen soveltamisohjeen hyväksyminen
- hankintasopimusten optioiden käyttö (mm. asumispalveluissa ja avopalveluissa)
- selvitetty koulujen psykososiaalisten palveluiden järjestäminen Kainuun soten alueella, ei muutosta aikaisempaan
- selvitetty sosiaalipäivystyksen järjestämistä Puolangan kunnan kanssa, mikä ei toteutunut
- selvitetty jäsenkuntien tekemiä muutosesityksiä palveluiden järjestämiseen (mm. kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen kunnan toimesta)
- tarkennettu sosiaalihuollon myöntämiskäytäntöjä ja -kriteereitä
- valmisteltu työllisyyden kuntakokeilun käynnistymistä vuonna 2021
- COVID-19 pandemiaan varautuminen, poikkeusolot ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen
- palkkaharmonisoinnin toteutumisen vaikutus on ennakkoarvion mukaan perhepalveluiden tulosalueella n. -1,5–1,7 milj. euroa vuonna 2020 (yhtymähallitus 9.12.2020 § 366)

Huom. kansalliset poikkeusolot sekä COVID-19 pandemiaan liittyvien asioiden hoitaminen ovat merkittävästi vaikuttaneet henkilöstön ja esimiesten kuormittumiseen vuonna 2020. On ennakoitavissa, että pandemia pitkittyessään patoaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita ja aiheuttaa merkittäviä taloudellisia kustannuksia sekä pandemian kuluessa että sen jälkeen. Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta kuntayhtymän toiminnasta sekä asiakkaiden palveluiden jatkuvuudesta huolehdittiin.

Tulosalueen tilikauden tulos (9.2.2021 tilanteen mukaan; ei sis. palkkaharmonisointia) on -66,803 milj. euroa, jolloin talousarvio alittuu n. -2,4 milj. euroa. Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulut laskivat -1,85 milj. euroa (-2,5 %) ja toimintatuotot pysyivät lähes ennallaan. Talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittyivät (0,5 M€; 109,5 %). Toimintatuotoista erityisesti myyntituotot kasvoivat lapsiperheiden terveyspalveluissa. Talousarvioon verrattuna toimintakulut alittuivat -1,9 milj. euroa: henkilöstökulut alittuivat -0,9 milj. euroa, palvelujen ostot alittuivat -0,1 milj. euroa ja avustukset alittuivat -0,9 milj. euroa. Vuokrat, aineet tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

PERHEPALVELUT YHTEENSÄ 1000 € Hallinto, Lapsiperheiden terveydenhuolto, Lapsiperheiden sosiaalipalvelut, Aikuissosiaalityö ja Vammaispalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**5 965**	**5 456**	**0**	**5 456**	**-1,2**	**6 007**	**110,1**	**0,7**	**10,1**	**-42**	**-551**
Myyntituotot	2 340	1 601		1 601	-19,1	2 307	144,1	-1,4	44,1	33	-706
Maksutuotot	2 342	2 423		2 423	6,0	2 331	96,2	-0,5	-3,8	11	92
Tuet ja avustukset	188	245		245	7,9	213	86,9	13,3	-13,1	-25	32
Muut tuotot	1 095	1 187		1 187	14,9	1 156	97,4	5,6	-2,6	-61	31
TOIMINTAKULUT	**74 375**	**74 684**	**-238**	**74 446**	**0,9**	**72 939**	**98,0**	**-1,9**	**-2,0**	**1 436**	**1 507**
Palkat ja palkkiot	27 182	27 350	-177	27 173	2,5	27 022	99,4	-0,6	-0,6	160	151
Henkilösivukulut	6 659	6 977	-36	6 941	2,7	6 498	93,6	-2,4	-6,4	161	443
Henkilöstökulut	**33 841**	**34 327**	**-213**	**34 114**	**2,5**	**33 520**	**98,3**	**-0,9**	**-1,7**	**321**	**594**
Asiakaspalvelujen ostot	22 071	21 545		21 545	-2,4	22 022	102,2	-0,2	2,2	49	-477
Muiden palvelujen ostot	7 549	7 290		7 290	-7,7	6 738	92,4	-10,7	-7,6	811	552
Palvelujen ostot yhteensä	**29 620**	**28 835**	**0**	**28 835**	**-3,8**	**28 761**	**99,7**	**-2,9**	**-0,3**	**859**	**74**
Aineet ja tavarat	1 638	1 626	-25	1 601	-3,3	1 702	106,3	3,9	6,3	-64	-101
Avustukset	5 984	6 387		6 387	8,4	5 428	85,0	-9,3	-15,0	556	959
Vuokrat	3 204	3 442		3 442	17,0	3 457	100,4	7,9	0,4	-253	-15
Muut kulut	88	67		67	-5,6	72	107,5	-18,2	7,5	16	-5
TOIMINTAKATE	**-68 410**	**-69 228**	**238**	**-68 990**	**1,0**	**-66 933**	**97,0**	**-2,2**	**-3,0**	**-1 477**	**-2 057**
Rahoituskulut ja -tuotot	-3	-2	0	-2	-33,3	-15	0,0	400,0	0,0	12	13
VUOSIKATE	**-68 413**	**-69 230**	**238**	**-68 992**	**1,0**	**-66 948**	**97,0**	**-2,1**	**-3,0**	**-1 465**	**-2 044**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-206	-219	0	-219	-0,9	-272	124,2	32,0	24,2	66	53
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-68 619**	**-69 449**	**238**	**-69 211**	**1,0**	**-67 220**	**97,1**	**-2,0**	**-2,9**	**-1 399**	**-1 991**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-68 619**	**-69 449**	**238**	**-69 211**	**1,0**	**-67 220**	**97,1**	**-2,0**	**-2,9**	**-1 399**	**-1 991**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

PERHEPALVELUT YHTEENSÄ 1000 € Hallinto, Lapsiperheiden terveydenhuolto, Lapsiperheiden sosiaalipalvelut, Aikuissosiaalityö ja Vammaispalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**5 965**	**5 456**	**0**	**5 456**	**-1,2**	**6 007**	**110,1**	**0,7**	**10,1**	**-42**	**-551**
Myyntituotot	2 340	1 601		1 601	-19,1	2 307	144,1	-1,4	44,1	33	-706
Maksutuotot	2 342	2 423		2 423	6,0	2 331	96,2	-0,5	-3,8	11	92
Tuet ja avustukset	188	245		245	7,9	213	86,9	13,3	-13,1	-25	32
Muut tuotot	1 095	1 187		1 187	14,9	1 156	97,4	5,6	-2,6	-61	31
TOIMINTAKULUT	**74 375**	**74 684**	**-238**	**74 446**	**0,9**	**74 488**	**100,1**	**0,2**	**0,1**	**-113**	**-42**
Palkat ja palkkiot	27 182	27 350	-177	27 173	2,5	28 261	104,0	4,0	4,0	-1 079	-1 088
Henkilösivukulut	6 659	6 977	-36	6 941	2,7	6 808	98,1	2,2	-1,9	-149	133
Henkilöstökulut	**33 841**	**34 327**	**-213**	**34 114**	**2,5**	**35 069**	**102,8**	**3,6**	**2,8**	**-1 228**	**-955**
Asiakaspalvelujen ostot	22 071	21 545		21 545	-2,4	22 022	102,2	-0,2	2,2	49	-477
Muiden palvelujen ostot	7 549	7 290		7 290	-7,7	6 738	92,4	-10,7	-7,6	811	552
Palvelujen ostot yhteensä	**29 620**	**28 835**	**0**	**28 835**	**-3,8**	**28 761**	**99,7**	**-2,9**	**-0,3**	**859**	**74**
Aineet ja tavarat	1 638	1 626	-25	1 601	-3,3	1 702	106,3	3,9	6,3	-64	-101
Avustukset	5 984	6 387		6 387	8,4	5 428	85,0	-9,3	-15,0	556	959
Vuokrat	3 204	3 442		3 442	17,0	3 457	100,4	7,9	0,4	-253	-15
Muut kulut	88	67		67	-5,6	72	107,5	-18,2	7,5	16	-5
TOIMINTAKATE	**-68 410**	**-69 228**	**238**	**-68 990**	**1,0**	**-68 482**	**99,3**	**0,1**	**-0,7**	**72**	**-508**
Rahoituskulut ja -tuotot	-3	-2	0	-2	-33,3	-15	0,0	400,0	0,0	12	13
VUOSIKATE	**-68 413**	**-69 230**	**238**	**-68 992**	**1,0**	**-68 497**	**99,3**	**0,1**	**-0,7**	**84**	**-495**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-206	-219	0	-219	-0,9	-272	124,2	32,0	24,2	66	53
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-68 619**	**-69 449**	**238**	**-69 211**	**1,0**	**-68 769**	**99,4**	**0,2**	**-0,6**	**150**	**-442**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-68 619**	**-69 449**	**238**	**-69 211**	**1,0**	**-68 769**	**99,4**	**0,2**	**-0,6**	**150**	**-442**

Mittarit / Tunnusluvut

Mittarit / Tunnusluvut	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020 tavoite	*Toteuma 1-12 kk*
Asiakas ja asukas						
Kelan sairastavuusindeksi, ikä- ja sukupuolivakioitu (Kainuu shp)[1]	120,2	119,9	119,1	< 119,1	Laskee vuosittain	*Tieto viiveellä.*
Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	Ei täysin toteutunut	Ei täysin toteutunut	Ei täysin toteutunut	Toteutui lähes täysin.	Toteutuu.	*Toteutui lähes poikkeuksitta.*
Henkilöstö ja uudistuminen						
HTV2						
- tavoite	677	648	652	652,0	653,0	
- kumulatiivinen tot. 1-4 kk	650,4	640,8	644,7	643,1		*626,3*
- kumulatiivinen tot. 1-8 kk	657,3	649,4	651,1	644,9		*629,1*
- koko vuosi, 1-12 kk	654,4	645,4	647,3	645,0		*629,7*
Täydennyskoulutus, työpäivää						
- kumulatiivinen 1-4 kk			1 002	864		*857*
- kumulatiivinen 1-8 kk			1 635	1680		*1237*
- koko vuosi, 1-12 kk	2 078	2 385	2 875	> 1 956	3 x HTV2	*2156*
Terveysperustaiset poissaolot, työpäivää						
- kumulatiivinen 1-4 kk			3 012	3 466		*3 426*
- kumulatiivinen 1-8 kk			5 325	6 384		*6 033*
- koko vuosi 1-12 kk	7 774	7 718	8 180	< 8 476	< 8 000	*9 064*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen						
Asiakastyytyväisyys (Qpro-kysely)[2] :						
- ka. (asteikolla 1-5)	4,3	4,7	4,4	*3,8*	> 4,5	*4,4*
- vastaajien lukumäärä	78	227	146	*128*	> 150	*62*
Potilas-/asiakasturvallisuus, HaiPro-ilmoitukset						
- läheltä piti -tilanteet	95	203	124	*231*	< 259	*151*
- henkilöstöön kohdistuneet väkivaltatilanteet	280	512	259	*450*		*391*
Talous						
Tilikauden tuloslaskelma, te	– 69 004	– 67 160	– 68 512	*– 68 619*		*– 68 769*
%-toteutuma	99,6 %	100,8 %	103,5 %	*101,5 %*	100 %	*99,4 %*
yli-/alijäämä	+ 0,25 M€	– 0,57 M€	– 1,4 M€	*– 1,0 M€*	+/-0	*+ 0,44 M€*
Muutos (vrt. edellinen TP)	+ 120 te	– 1 844 te	+ 1 352 te	*+ 107 te*		*+ 150 te*
€ ja %	+ 0,2 %	– 2,7 %	+ 2,0 %	*+ 0,2 %*		*+0,2 %*
Osavuosikatsaukset[3]:						
- 1-4 kk: toimintakate, te	– 24 649	– 23 649	– 23 718	– 24 102		*– 23 832*
- % -toteutuma	32 %	31 %	32 %	32 %		*31 %*
- muutos (vrt. edellinen vuosi)	+ 1,32 %	– 4,06 %	+ 0,35 %	+ 1,6 %		*– 1,1 %*
- 1-8 kk: toimintakate, te	– 51 409	– 48 648	– 48 648	– 49 771		*– 43 087*
- % -toteutuma	66 %	65 %	67 %	66 %		*62,5 %*
- muutos (vrt. edellinen vuosi)	+ 0,43 %	– 5,4 %	+ 1,9 %	+0,5 %		*– 0,05 %*
Ennuste:	–	–	–	1–8 kk:		*1–4 kk:*
- tilikauden tulos, toimintakate				– 69 140		*– 68 342*
- ylijäämä (+) / alijäämä (-)				– 1,76 M€		*+ 0,87 M€*
						1–8 kk
						– 68 376
						+ 0,614 M€
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset[4]					Ero kavenee	*Tieto viiveellä.*
- Kainuun shp, e/asukas	3955	4013	*4341*	*4408*		
- (koko maa)	(3258)	(3223)	*(3319)*	*(3482)*		

[1] KELA 2019: Terveyspuntarin sairastavuusindeksi, vakioitu http://raportit.kela.fi/linkki/39640806

[2] Qpro-raportti

[3] SAP-raportti (TILII)

[4] THL 2019: Sotkanet: http://bit.ly/2wvJs9I,

Lapsiperheiden terveyspalveluiden vastuualue
(vastuualuepäällikkö Ritva Keravuo, ylihoitaja Marja-Liisa Haataja)

- Tutkittuun tietoon perustuva hoito ja palvelu. Käypähoito- suositusten ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä THL:n suositusten mukainen toiminta.
- Koulujen psykososiaalisten palvelujen järjestäminen tulevaisuudessa, mikäli sote- ja maakuntauudistus toteutuu.
- Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon siirtyminen ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöön (YTHS) 1.1.2021 alkaen.
- Uuteen sairaalaan muutto ja toimintojen aloittaminen. Uusi sairaala käyttöönotto ja koulutukset niissä yksiköissä jotka muuttavat 2021.
- Hoidon- ja palvelutarpeen arviointi, lähetetiimit: moniammatillisen yhteistyön kehittäminen.
- Prosessien ja hoitoketjujen kehittäminen. Henkilöstörakenteen ja toimintamallien tarkastelu ja kehittäminen prosesseihin liittyen.
- Rekrytointi: erikoislääkärirekrytoinnissa erityisesti lastenlääkäritilanne on kriittinen. Muiden vaikeasti rekrytoitavien ammattiryhmien rekrytointia kehitetään (psykologit ja sosiaalityöntekijät erityisesti perheneuvola ja koulujen psykososiaaliset palvelut).
- Sähköisten asiakas/potilaspalvelujen käyttöönotto ja kehittäminen.
- Työn- ja tehtäväjaon selkiyttäminen ja kehittäminen ammattiryhmien välillä esim. sihteerityö.

Toteuma ja olennaista toiminnassa vastuualueella 1.1. – 31.12.2020

- Vuosi oli harvinaisen raskas henkilöstölle ja esimiehille: ensin isojen yksiköiden muutto uuteen sairaalaan ja toiminnan käynnistäminen, heti pian sen jälkeen alkoi koronapandemia.
- Lastentaudit ja naistentaudit muuttivat uuteen sairaalan.
- Psykologi- ja lääkäripulan vuoksi tarve ostopalveluille jatkui, tarkoittaen, että jouduttiin ostamaan ulkopuolista työvoimaa. Ulkopuolisia ostoja (lähettämistä muualle) tämä ei kuitenkaan aiheuttanut, vaan pysyttiin hoidonporrastuksen mukaisissa ostoissa.
- Etenkin lasten- ja nuorisopsykiatrialla on kova lääkäripula, lastentaudeilla ostopalveluilla saatu turvattua päivystys- ja konsulttitoiminta. Erikoistuvia lastentaudeilla on ollut kiitettävästi.
- Alueella on jatkuva koulupsykologipula.
- Koronaan valmistautuminen aiheutti lisätöitä ja psyykkistä kuormittumista myös potilaiden keskuudessa. Jouduttiin tekemään rajoituksia esim. synnyttäjien omaisten osalta. Osa potilaista perui vastaanottoaikojaan.
- Tehtiin suunnitelmat myös henkilöstön siirtymisestä pandemian mahdollisesti laajetessa.
- Korona vaikutti niin poliklinikka- kuin leikkausjonojen pitenemiseen etenkin naistentaudeilla. Jonojen piteneminen oli alkanut sairaalan muuttoon liittyvistä seikoista ja tilanne paheni koronan aiheuttamien sulkujen vuoksi, minkä vuoksi osittain vaikeuksia pysyä hoitotakuussa. Jononpurkuja on jo mietitty vuodelle 2021.
- Poikkeusvuodesta huolimatta muuttaneet yksiköt kehittäneet jatkuvasti uuden sairaalan mukaisia hoito ja potilasprosesseja ja toiminta lähti yllättävänkin hyvin käyntiin, johtuen etukäteisvalmisteluista.
- Lasten ja nuorisopsykiatria valmistautui prosessien osalta vuodelle 2021 tapahtuvaan muuttoon
- Neuvola aloitti valmistautumisen tuleviin koronarokotuksiin, myös lisääntyneet influenssarokotusmäärät aiheuttivat painetta loppuvuoteen.
- Osa erityistyöntekijöistä siirtyi kuntoutuksen vastuualueen alle.
- Valmistauduttiin tulevaan organisaatiouudistukseen lapsiperheiden terveyspalvelujen siirtyessä 2021 TESA:an ja osallistuttiin jo TESA:n kokouksiin syksyn 2020 aikana.
- Perhekeskuksen sisäilmaongelmat ja tilojen etsiminen on työllistänyt koko vuoden ajan esimiehiä ja myös Kuhmon koulujen ja Sotkamon terveysaseman tila-asioissa järjestelyjä sisäilmaongelmien vuoksi.
- Opiskeluterveydenhuollon opiskelijoiden palvelujen siirtymistä YTHS:n valmisteltiin.
- Niissä yksiköissä, joissa mahdollista siirryttiin paljon etätöihin ja etävastaanottotyötä kehitettiin mm Kainuun soten oman n. ½ vuoden mittaisen etäapuhankkeen avulla, johon osallistuivat perheneuvola, koulu- ja nuorisopsykologit, lasten- ja nuorisopsykiatria.
- Sihteerityössä vajeiden vuoksi aiheutunut potilasturvallisuus ilmoituksiakin.
- Peruspalvelujen tekstinkäsittelyyn palkattiin 50 % työntekijä myös vuonna 2020.
- HaiPro-potilasturvallisuusilmoituksia on tehty 163, mikä on pienempi määrä kuin moneen vuoteen. Eniten edelleen on tiedonkulkuun liittyviä ilmoituksia yli 40 %, seuraavaksi eniten edelleen lääke- ja

nestehoitoon liittyviä ilmoituksia yli 20 %. Potilaille ei koitunut yhtään vakavaa haittaa, lievää haittaa oli arvioitu 27 % ja ei haittaa 30 % potilaista. Jopa 30 % ilmoittajista ei valinnut potilaalle aiheutuvaa haittaa lainkaan, mikä voi vääristää tilastoja. Kehittämistoimenpiteiden määrä on edelleen pieni, suurin osa johtaa keskusteluun ja informointiin.

- Työturvallisuusilmoitusten määrä on pysynyt melko samalla tasolla viime vuosina. Niistä yli 50 % on työtapaturmailmoituksia, joista 29 % putoamisia, kaatumisia jne. Muut ilmoitukset luokassa oli 23,6 % ilmoituksista, joista suurin osa oli epäterveelliseen sisäilmaan liittyviä ja henkilöstöön kohdistuvia läheltä piti välivalta ilmoituksia 36,4 %.
- Asiakaspalautteita kerätään edelleen monin tavoin mm. tehostettujen viikkojen avulla ja keskiarvo on edelleen hyvä 4,3.
- Opiskelijapalautteiden määrä on hiukan vähentynyt, vaikka opiskelijoita on ollut harjoitteluissa vähän enemmän. Palautteiden keskiarvo on edelleen erittäin hyvä 9 (1–10)
  Työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä toteutettiin lasten ja nuorten osaston ja naistentautien henkilöstölle.
- Työpäiviä sairaspoissaoloista kertyi 2 555, joka on 574 pv vähemmän kuin 2019, jaksoja oli 656 (45 vähemmän kuin 2019).
- Kainuun ulkopuolisten synnyttäjien osuus nousi ja kokonaissynnytysmäärä lisääntyi 17 % eli synnytysten kokonaismäärä oli 665. Lisätuloja saatiin pelkästään synnytyksistä 0,5 milj. euroa.
- Myös lastentaudeilla ulkopuolisten potilaiden osuus lisääntyi mm. lasten tehohoidon osalta.
- Ym. lisäykset näkyvät noin 0,7 milj. euroa suurempina tuloina kuin TA20:ssa (135 %, noin 20 % lisäys edelliseen tilinpäätökseen).
- Toimintakulut ylittyivät 0,45 milj. euroa kuin TA20:ssa (102 %), mutta jäivät 0,6 milj. euroa pienemmiksi kuin tilinpäätös 2019 (-2,2 %). Toimintakate alitti sekä TA2020 että TP2019. Vuosi 2020 oli näin ollen suosiollinen lapsiperheiden terveyspalveluissa.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden vastuualue
(vastuualuepäällikkö Tarja Juppi)

- Lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolain mukaiset käsittelyaikojen toteuttaminen ja pysyminen lain vaatimalla tasolla.
- Sosiaalihuoltolain mukaisen tukihenkilötoiminnan käynnistäminen / kehittäminen omana toimintana (ostopalvelut noin 1 milj.).
- Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin käyttöönoton valmistelutyö (muutos liittyy sote-uudistukseen)
- Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien tehtävistä tulee eritellä toimistotyöntekijöille kuuluvia töitä sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien osaamisen hyödyntämiseksi asiakastyöhön = edellyttää riittävää määrää toimistosihteerejä
- Palvelutarpeen arviointiprosessin yhtenäistäminen ja selkeyttäminen (yhteistyön tehostaminen muiden vastuualueiden kanssa).
- Sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden saatavuuden parantaminen / selkiinnyttäminen ja asiakkaiden palvelutarpeenarviointia tehostetaan ennaltaehkäistävien palvelujen osalta esimerkiksi kotipalvelu ja perhetyö.
- Asiakasprosessien selkeyttäminen, henkilöstö- ja tehtäväkarenteen uudelleen organisointi ja yhteistyön rakentaminen rajapinta-asiakkaiden osalta / laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (eriyttää sosiaalihuoltolain asiakkaat lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakkuuksista). Painopisteenä tulisi olla lastensuojelun työn kehittämisen lisäksi palvelujärjestelmän toimivuuden ja kokonaisuuden toimivuuden kehittäminen (= painopisteen siirtäminen yleisiin, ennaltaehkäiseviin palveluihin huomioiden muiden tuottamat palvelut kuten varhaiskasvatus ym.).
- THL:n lastensuojelun systeemisenmallin kokeilu vuosina 2019–2020 Sotkamon ja Kuhmon lastensuojeluun. Toimintamallia laajennetaan koskemaan muita kuntia vuoden 2020 jälkeen.
- Dokumentoinnin kehittäminen; sosiaalihuollon asiakkaan tietojen kirjaaminen yhtenäiseksi.

Toteuma ja olennaista toiminnassa vastuualueella 1.1.–31.12.2020

Terveyden ja hyvinvointilaitos teki lastensuojelun määräaikoja koskevan kyselyn kuntiin ajalla 1.10.2019–1.3.2020. Kuntayhtymään vireille tulleen lastensuojeluasian tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalihuoltoasian (SHL 36 §) palvelutarpeen arvioinnin käsittely on aloitettu yhteensä 1 268, joista yhden (1) vireille tulleen käsittely ylitti seitsemän arkipäivän lakisääteisen määräajan. Lakisääteisessä määräajassa käsiteltiin 99,5 %. Lastensuojeluasioina vireille tulleita palvelutarpeen arviointeja aloitettiin yhteensä 357, joista kymmenen (10) palvelutarpeen arviointi kesti yli kolmen kuukauden lakisääteisen määräajan. Lakisääteisessä määräajassa käsiteltiin 97,2 %.

THL on luovuttanut edellä mainitut tiedot sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira) sen valtakunnallista ohjaus- ja valvontatehtävää varten (LSL 27 a § 3 mom). Valvira on 25.6.2020 siirtänyt Sotkamon kunnan ja Paltamon kunnan tiedonkeruun tiedot Valviran ja aluehallintovirastojen välisen toimivallanjaon mukaisesti (Sosiaalihuoltolaki (710/1982) 3 §, 2 mom.) osalta Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle (PS-AVI) mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. PS-AVI on ottanut lastensuojelun määräaikojen ylityksen käsiteltäväksi valvonta-asiana ja pyytänyt Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymää antamaan selvityksen 10.8.2020 mennessä Sotkamon kunnan ja Paltamon kunnan osalta palvelutarpeen arvioinnin valmistumisen käsittelyaikojen ylitysten syistä ja toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tilanteen korjaamiseksi. Kainuun selvitys annettiin 7.8.2020 ja PS-AVI antoi 24.9.2020 päätöksen PSAVI/5095/05.06.02/2020, jonka mukaan aluehallintovirasto kiinnittää huomioita vastaisen toiminnan varalle palvelujen asianmukaiseen järjestämiseen siten, että palvelutarpeen arviointien valmistumisesta on huolehdittava lastensuojelulain 26 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetyissä määräajoissa ja kehoittaa Kainuun sote kuntayhtymän jatkamaan kehittämistoimenpiteitä ja seuraamaan omavalvonnan keinoin palveluiden laatua ja lastensuojelun määräaikojen toteuttamista ja ryhtymään riittäviin toimenpiteisiin että vireille tulleet lastensuojeluasiat käsitellään määräaikojen mukaisesti. Asia ei anna aluehallintovirastossa aihetta enempiin toimenpiteisiin, vaan PS-AVI seuraa Kainuun sote kuntayhtymän määräaikojen toteutumista seuraavan THL:n toteuttaman valtakunnallisen tiedonkeruutulosten avulla.

Lisäksi tehtiin määräaikoja koskevan kyselyn kuntiin ajalla 1.4.2020–30.9.2020. Kuntayhtymään vireille tulleen lastensuojeluasian tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalihuoltoasian (SHL 36 §) palvelutarpeen arvioinnin käsittely on aloitettu yhteensä 1177, joista kaksi (2) vireille tulleen käsittely ylitti seitsemän arkipäivän lakisääteisen määräajan. Lakisääteisessä määräajassa käsiteltiin 99,8 %. Lastensuojeluasioina vireille tulleita palvelutarpeen arviointeja aloitettiin yhteensä 361, joista kolmen (3) palvelutarpeen arviointi kesti yli kolmen kuukauden, mutta alle neljän kuukauden ja neljän (4) palvelutarpeen arviointi kesti neljä tai yli neljän kuukauden kuluessa lakisääteisen määräajan. Lakisääteisessä määräajassa käsiteltiin 98,1 %.

Palvelutarpeen arviointityön tukemiseksi on laadittu työohje: palvelutarpeen arviointi lapsiperheiden sosiaalipalveluissa. Työohje selkeyttää työprosessin kulkua ja ohjaa moniammatilliseen työskentelyyn. Asiakkaita varten laadittiin palvelutarpeen arviointia koskeva esite, joka auttaa asiakkaita ymmärtämään, mistä palvelutarpeen arvioinnissa on kyse. Lisäksi on laadittu työohje lastensuojelun henkilöstölle tukihenkilöpalvelun arviointityön tukemiseksi. Työohjeessa selkeytetään tukihenkilöpalvelun ja perhetyön rajapintaa, jotta asiakkaille kohdentuu oikea palvelu ja vältytään päällekkäisiltä palveluilta. Tukihenkilöpalvelun osalta on myös käynnistetty valmistelutyö palvelun muuttamista osittain omaksi toiminnaksi perhetyön tulosyksikössä. Lisäksi on laadittu työohjeet asiakassuunnitelmien laadinnan tukemiseksi (sijaishuolto-, avohuolto.- ja avohuollon sijoitus), tukiperhepalvelun myöntämiselle, yhteydenpidon rajoittamiselle (LSL 62–63§), liikkumisvapauden rajoittamiselle (LSL 69§) sekä huoli odottavan äidin/perheen päihteiden käytöstä, prosessi lapsiperheiden sosiaalityön näkökulmasta.

Systeemisen lastensuojelun mallin kokeilu on edennyt ja mukana olevat Sotkamon ja Kuhmon lastensuojelun ja perhetyön henkilöstö on suorittanut systeemisen mallin koulutuksen loppuun helmikuussa 2020. Systeemisen mallin käyttöönottoa on harjoiteltu asiakasasioiden käsittelyssä aluksi ilman asiakkaita. Systeemisenmallin tiimejä ei voitu aloittaa kevään aikana koronapandemiasta johtuen, vaan tiimit ovat alkaneet kokoontua moniammatillisesti elokuussa 2020 ja siitä lähtien systeemistä mallia on toteutettu mallin mukaisesti.

Lastensuojelun jälkihuoltoa koskevan lainsäädännön muutoksen vuoksi on käynnistetty kehittämistyö jälkihuollon toteuttamisesta Kainuun sotessa ja laadittu mm. esite jälkihuollosta Kainuussa. Lisäksi on suunniteltu lastensuojelun jälkihuollon (yli 18-v) asiakkaiden asioiden hoidon keskittämistä Kajaaniin jälkihuollon tiimiin kolmen lastensuojelun viranhaltijan tehtäväksi (olemassa olevat virat). Tiimin henkilöstörakenne päätet-

tiin ja rekrytoinnit käynnistettiin vuoden 2020 lopussa ja tiimin toiminta alkaa alkuvuonna 2021. Jälkihuollon keskittämisellä tavoitellaan yli 18-vuotiaiden jälkihuollon asiakkaiden tasavertaista kohtelua ja työntekijöiden työajan tehokasta käyttöä sekä jälkihuoltotyön kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa. Jälkihuoltotyötä jalkautetaan ja työn suorittaminen siirretään enemmän asiakasta arjessa tukevaan työskentelyyn. Jälkihuoltotyön eriyttäminen selkeyttää lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden tehtävänkuvia. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöille jää enemmän aikaa avohuollon ja sijaishuollon asiakkaille, koska asiakkaita siirtyy jälkihuollon tiimiin. Osaamista voidaan keskittää alle 18-vuotiaiden asiakkaiden ja perheiden asioihin.

Lapsiperheiden kotipalvelun myöntämisperusteet tarkastettu ja Kainuun soten hallitus vahvisti 22.4.2020 § 125 uudet myöntämisperusteet alkaen 1.5.2020.

Talouden tasapainottamistoimena Kajaanin Teppanan kohtaamispaikkatoiminnan lakkauttaminen toteutui huhtikuussa 2020. Kohtaamispaikkatoiminta tulee jatkumaan moniammatillisena yhteistyönä Kajaanin seurakunnan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piirin (MLL) kanssa. Toimintaa on kehitetty syksystä 2019 lähtien ja sitä on jatkettu alkuvuoden 2020 aikana yhdessä eri toimijoiden kanssa. Toiminta on saanut nimekseen Perheiden Pesäkolo -kohtaamispaikka lapsiperheille ja se on aloittanut toiminnan 26.8.2020 Kajaanin seurakunnan tiloissa (Kaplaskuja 2) Kajaanissa. Pesäkolo on kaikille lapsiperheille avoin kohtaamispaikka. Kohtaamispaikasta on mahdollisuus saada vertaistukea ja uusia ystäviä. Se on lapsiperheiden arjen tukena ja se on paikka jossa voi jakaa arkea muiden samassa elämäntilanteessa olevien kanssa.

Perhetyön tulosyksikön Teppanan kohtaamispaikalla aiemmin toteutetut lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta (valvotut- ja tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot) järjestetään jatkossa Kajaanin perhekeskuksella ja siellä tapaamispaikan tilat on järjestelty toimintakuntoon. Tapaamisia on aiemmin järjestetty perhetyön henkilöstön toteuttamana vain arkisin. Viikonloppuja koskevia tapaamisia toteutettiin pienimuotoisesti Salmilan sos. kriisityönyksikössä sekä ostopalveluna. Tarve viikonlopuille järjestettäviin tapaamisiin kasvoi, eikä Salmilassa voitu toteuttaa siinä määrin kuin olisi tarvetta ja ostopalvelun tarve kasvoi. Muutos tapaamisten järjestämiseen tehtiin kesäkuusta 2020 lähtien siten, että viikonloppuja koskevia tapaamisia on toteutettu perhetyön henkilöstön toimesta omana palveluna Kainuussa eikä lainkaan ostopalveluna.

Sosiaalihuollon Kantaan siirtymistä alettiin valmistella ja toteuttaa lastensuojelun ja perheoikeudellisten palvelujen osalta.

Sotkamoon perustettiin Ankkuri-tiimi yhdessä poliisin ja Sotkamon kunnan kanssa. Työryhmässä on Sotkamon lastensuojelusta sosiaaliohjaaja. Toimintaa suunniteltiin vuoden 2020 lopulla ja toiminta aloitetaan vuonna 2021.

Syksyn 2020 aikana selviteltiin ja valmisteltiin mahdollista Puolangan kunnan osallistumista Kainuun soten sosiaalipäivystykseen. Yhtymähallitus päätti (9.12.2020, 371 §) kokouksessa ettei valmistelua sosiaalipäivystyksen järjestämiseksi yhteistoiminnassa Puolangan kunnan kanssa toistaiseksi jatketa. Kainuun sote ei tässä vaiheessa ota erillisellä sopimuksella vastuuta Puolangan kunnan puolesta vastata sosiaalipäivystyksestä.

Lastensuojelun esimiestyö vahvistui, kun uusi johtava sosiaalityöntekijä Satu Määränen aloitti työt huhtikuussa 2020. Hän toimii lähiesimiehenä lastenvalvojille, Sotkamon, Kuhmon, Suomussalmen, Hyrynsalmen lastensuojelun henkilöstölle. Salmilan lastensuojeluyksikön sosiaalipäivystyksen henkilöstöresurssia lisättiin kahdella sosiaaliohjaajalla. (yhtymähallitus 9.12.2020 § 372) Lisäksi sosiaalipäivystykseen otettiin käyttöön takaisinsoittojärjestelmä joulukuussa 2020.

Sotkamon perhetyö, lastensuojelu ja perheoikeudelliset palvelut saivat uudet toimitilat, koska perhekeskuksella ei ollut riittävästi tiloja kaikille toimijoille. Uusi toimipaikka on Akkoniementie 10 Sotkamo. Myös Kajaanin perhekeskuksen tila-asiat selvisivät loppu vuodesta 2020 ja uudet toimitilat sijaitsevat osoitteessa Lönnrotinkatu 2 c. Tiloihin muuttaa lapsiperheiden sosiaalipalvelujen toiminnot kokonaisuudessaan (perhetyö, lastensuojelu, sijaishuoltoyksikkö, perheoikeudelliset palvelut). Varsinainen muutto tapahtuu helmikuussa 2021 ja samalla luovutaan väistötiloista Seminaarikadulla.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen vastuualueen käyttösuunnitelma vuodelle 2020 on 14,1 milj. euroa ja tilikauden toteuma 1–12 kk on 14,3 milj. euroa (102 %), käyttösuunnitelma ylittyi 0,3 milj. euroa (2 %). Muutos edellisvuoteen verraten on -0,2 % vähemmän. Palkkojen harmonisointi huomioiden tot. 14,4 milj. euroa (102,2 %), joka 0,1 % enemmän edellisvuoteen verraten. Toimintatuottojen toteuma 97,2 % ja toimintakulujen 101,7 %. Tuet ja avustukset ylittyivät 109,1 % ja palvelujen ostot 108,7 %. Henkilöstökulut toteuma oli

96,4 % (palkkojen harmonisointi huomioiden 97 %). Tulosyksikkö tasolla perhetyö ja kotipalvelu tot. 1,4 milj. euroa (86,9 %), joka on -3 % vähemmän edellisvuoteen verraten. Salmilan lastensuojeluyksikkö tot. 1,2 milj. euroa (108 %) ylitys 0,1 milj. euroa, joka on -2.6 % vähemmän edellisvuoteen verraten. Ylitys oli toimintakuluissa ja henkilöstökuluissa. Lastensuojelu tot. 11,1 milj. euroa (103,9 %) ylitys 1,1 milj. euroa (103,9 %), joka on 0,2 % enemmän edellisvuoteen verraten. Lastensuojelun osalta ylitykset olivat toimintakuluissa ja palvelujen ostoissa. Palvelujen ostojen osalta ylityksiä tuli tukiperhepalkkiot 252,6 %, tukiperhe kulukorvaus 112,7 %, lastensuojelulaitosmenot 131,8 %, SHL-tukihenkilö 169,9 %, mutta LS-tukihenkilömenot alittuivat tot. 62,1 % joka tasoitti SHL-tukihenkilömenojen ylitystä.

Aikuissosiaalipalvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Päivi Ahola-Anttonen)

- Aikuisten palvelutarpeisiin vastataan oikea-aikaisesti. Siirretään toiminnan painopistettä akuuteista sosiaalihuollollisista tehtävistä pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen työhön ja ongelmien ennalta ehkäisyyn. Huolehditaan toimeentulotukilain lakisääteisten määräaikojen toteutumisesta 100 %:sti.
- Noudatetaan aikuissosiaalityön asiakasprosessia systemaattisesti käytännön työssä. Asiakkaille tehdään palvelutarpeen arviointi ja nimetään omatyöntekijä. Kainuun TYP:issä (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaan palvelutarvearvio tehdään lakisääteisessä kolmessa kuukaudessa asiakkuuden alkamisesta. Asiakkuudet päätetään asianmukaisesti. Seurataan työvoiman palvelukeskuksen terveydenhoitajapalvelun toteutumista ostopalveluna ja kehitetään palvelua kokemusten mukaisesti.
- Lisätään aikuissosiaalityötä asiakkaiden toimintaympäristöissä ja tehdään uusia kokeiluja: pop-up -tilaisuudet ja avoimet ovet sote-ammattilaisten ja opiskelijoiden yhteistyönä.
- Järjestetään asiakkaille tarpeenmukaisesti sosiaalisen kuntoutuksen palveluja omana ja ostopalveluna. Valmistellaan palvelusetelin käyttöön ottamista. Kehitetään edelleen asumissosiaalisia palveluja.
- Kehitetään rakenteellista sosiaalityötä työryhmän johdolla. Otetaan käyttöön vaikuttavuuden mittaamisen välineitä (KYKY-viisari). Edistetään tiedolla johtamista. Hyvinvointireportterit valjastetaan kentälle.
- Kehitetään sosiaaliohjaajien ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaajien työnjakoa asiakkaiden kanssa tehtävän työn sujuvoittamiseksi.
- Edistetään ”Monialaisen yhteistyön ABC” -toimintamallin käyttöön ottamista sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Kehitetään kuntouttavan työtoiminnan sisältöjä asiakkaiden tarpeiden pohjalta yhdessä työtoimintapaikkojen kanssa.
- Selvitetään yhteistyössä Kuhmon kaupungin kanssa kuntouttavan työtoiminnan järjestämiskysymys jatkossa.
- Tehdään tiivistä yhteistyötä kuntien, TE-toimiston ja järjestöjen kanssa Tolokusti-käsikirjan mukaisesti. Kehitetään vaikeasti työllistyvien asiakkaiden toimintamallia TE-toimiston Kopakka-hankkeella.
- Kehitetään digitaalisia palveluja: markkinoidaan somesossu-palvelua, selkeytetään verkko- ja Facebook-sivuja (elävyyttä, asiakaslähtöisyyttä ja toiminnallisuutta).
- Vakiinnutetaan ja kehitetään asiakkaiden osallisuutta palvelujen kehittämisessä (kehittäjäasiakastoiminta, asiakasraadit, jatkuva asiakaspalautteen kerääminen ja tehoviikot).
- Otetaan käyttöön takaisinsoittopalvelu.
- Valmistaudutaan Kanta-arkiston käyttöön ottamiseen.
- Valmistellaan vastuualueen tulosyksiköiden yhdistäminen 1–2 tulosyksiköksi.

Toteuma ja olennaista toiminnassa vastuualueella 1.1.–31.12.2020

Kehitettiin edelleen lakisääteisten palvelutarpeen arviointeihin keskittyvän tiimin toimintaa Kajaanissa. Tähän tiimiin keskitettiin kajaanilaisten asiakkaiden uudet yhteydenotot ja akuutit tilanteet. Palvelutarpeen arviointitiimi tekee palvelutarpeen arvioinnit ja kiireellistä toimintaa vaativat päätökset. Asiakkuus jatkuu kahden muun tiimin työntekijöiden ottaessa vastuun asiakkaan kokonaistilanteesta yhteisissä siirtopalavereissa. Muutostyön tiimeissä on kaksi sosiaalityöntekijää, sosiaaliohjaaja, kuntouttavan työtoiminnan sosiaaliohjaaja ja asumisen ohjaaja. Uusi toimintamalli mahdollistaa asiakkaiden elämäntilanteiden muutokseen keskittyvän tavoitteellisen ja suunnitelmallisen toiminnan. Tavoitteena on siirtää aikuissosiaalityön painopistettä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen ja aikaisempaa ennalta ehkäisevämpään suuntaan. Toimintamallin vaikutuksista tehdään opinnäytetyötä sosionomi YMK-tutkintoa varten.

Toimeentulotuen käsittelyssä palvelutakuu toteutui lähes täysin. Toimeentulotukihakemuksista 99,42 % käsiteltiin lain edellyttämässä määräajassa. Saapuneista 3294 hakemuksesta 19 hakemuksen käsittely viivästyi (0,58 %). Ylityksiä oli eniten Kajaanissa (15). Hyrynsalmella, Ristijärvellä ja Suomussalmella ylityksiä ei ilmennyt. Kaikissa kunnissa on pystytty antamaan asiakkaalle henkilökohtainen tapaamisaika sosiaalityöhön lain säätämällä tavalla 7 arkivuorokaudessa. Kaikille asiakkaille on myös nimetty omatyöntekijä ja palvelutarpeen arvioinnit tehdään jokaiselle, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Sosiaalisen kuntoutuksen ja tukihenkilötoiminnan määrärahat velvoitettiin karsimaan vuoden 2020 talousarviosta. Tältä osin sosiaalihuoltolain säädökset eivät toteutuneet, ja kyseessä on ilmeinen epäkohta. Ammatillisen tukihenkilöpalvelun puutteesta tehtiin SPro-ilmoitus, ja asiaa selvitettiin aluehallintovirastosta. PS-AVIn kannan perusteella valmisteltiin esitys yhtymähallitukselle koskien ammatillisen tukihenkilöpalvelun myöntökriteerejä ja varattiin määräraha vuodelle 2021.

Sosiaalista luototusta kehitettiin edelleen. Jatkossa sosiaalisen luototuksen sosiaaliohjaajan rooli muuttuu, koska kaikki sosiaalialan ammattihenkilöt selvittävät omien asiakkaidensa osalta sosiaalisen luoton myöntämiskriteereiden täyttymisen. Vuonna 2020 myönteisen päätöksen sosiaalisesta luotosta sai kaksitoista (12) asiakasta. Myönnettyjen luottojen yhteismäärä oli 73 468,25 euroa. Pääsääntöisesti sosiaalista luottoa haettiin velkojen järjestelyyn. Kielteinen luottopäätös tehtiin kahdellekymmenelle (20) hakijalle. Maksuohjelman muutos myönnettiin yhdeksälle (9) asiakkaalle ja määräaikainen maksuvapaa viidelletoista (15) asiakkaalle. Vuonna 2020 sosiaaliseen luototukseen tuli viisikymmentä (50) uutta asiakkaita. Uusia hakemuksia ei otettu vastaan ajalla 1.5.–31.8.2020, koska sosiaalisen luoton myönnettävää lainapääomaa ei ollut riittävästi jäljellä. Ko. aikana lainapääomaa kerrytettiin takaisin ja lisäksi perintää tehostettiin, mm. eräännytettiin viisi (5) sosiaalista luottoa ja näistä lähetettiin haastehakemus käräjäoikeudelle. Luottotappioksi kirjattiin viiden (5) asiakkaan luotot, yhteensä 20 120,83 euroa. 31.12.2020 luottotappiota oli jäljellä 12 729,20 euroa. Luottoja palautuu ulosoton kautta vähitellen. Näillä toimenpiteillä lainapääomaa saatiin palautettua sotelle ja luottoja pystyttiin myöntämään jälleen syksyllä.

Palvelusetelin käyttöön ottoa ei edistetty määrärahavarauksen puuttuessa. Asumissosiaalista työtä kehitettiin omana toimintana sekä yhdessä kuntien sosiaali-isännöitsijöiden kanssa. Kajaanissa käynnistettiin Lähiötupa-toiminta Kajaanin kaupungin, KOY Kajaanin Pietarin, Kajaanin ev.-lut. seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Lähiötupa toimii asukastupana ja mm. sosiaalisen kuntoutuksen paikkana. Välivuokraustoimintaa kehitettiin edelleen ja ohjeistusta tarkennettiin. Toiminta esiteltiin myös mediassa. Yhtymähallitus hyväksyi esitetyn toimintamallin laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden majoittamiseksi. Asiaa valmisteltiin yhdessä Kajaanin maahanmuuttajapalvelujen kanssa. Työttömien terveystarkastusten toteutumista seurattiin niin perusterveydenhuollon kuin työterveyshuollon ostopalvelun osalta. THL:n mukaan Kainuussa (24,3 % työttömistä) toteutui vuonna 2019 työttömien terveystarkastukset reilusti koko maata (5,2 %) yleisemmin

Rakenteellisen sosiaalityön työryhmän toiminta vakiintui. Siihen kutsuttiin jäsenet myös terveyssosiaalityöstä, lapsiperheiden sosiaalipalveluista, vammaispalveluista sekä vanhuspalveluista. Työryhmässä valmisteltiin sosiaalisen raportoinnin työkalun käyttöön ottoa Kainuun sotessa. On toteutettu Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO) hallinnoimaa SOSRAKE-hanketta, jonka Kainuun soten osahankkeessa kehitetään sosiaalityön esimiesten ja työntekijöiden rakenteellisen sosiaalityön osaamista. Hanke toteutti osaamiskartoituksen, jonka pohjalta suunnitellaan tarvittavia koulutuksia ja työpajoja. Kaikkien kuntien HYTE-työryhmiin on nimetty edustajat aikuissosiaalityöstä, ja työryhmien toimintaan osallistuttiin aktiivisesti. Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteena on kerätä tietoa ajankohtaisista sosiaalisista ilmiöistä ja vaikuttaa yhteiskunnallisiin, yhteisöjen ja asiakkaiden ongelmien juurisyihin.

Asiakastyön vaikuttavuuden seuraamista vahvistettiin. KYKY-viisari on ollut käytössä TYPissä vuodesta 2019 ja siitä on tehty pro gradu -opinnäytetyö. Lisäksi edistettiin aikuisväestön hyvinvointimittarin (AVHV) käyttöön ottoa perusaikuissosiaalityön pitkäaikaisasiakkaiden kanssa tehtävässä työssä. AVHV:n käytöstä asiakastyössä on myös tekeillä sosiaalityön pro gradu -opinnäytetyö.

Kuntouttavassa työtoiminnassa käynnistyi vuoden alusta uusi työnjakomalli. Osa kuntouttavan työtoiminnan ohjaajista työskentelee sosiaaliohjaajina virkasuhteessa ja he tekevät kuntoutuja-asiakkaiden osalta myös viranhaltijapäätöksiä mm. toimeentuloetuuksista. Uudesta toimintamallista on saatu hyviä kokemuksia. Asiakkaat saavat kokonaisvaltaista tukea, työntekijät kokevat työn mielekkäämmäksi ja asiakasmäärät ovat kasvaneet. Kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus olivat keväällä keskeytyksessä koronapandemian vuoksi. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa on kehitetty digitaalisia palvelumuotoja. Kuhmon kaupunki on päättänyt jatkaa nykyistä toimintamallia ja tuottaa Kainuun sotelle kuntouttavan työtoiminnan

palvelua jatkossakin. Kuhmon ja soten sopimus asiasta on päivitettävänä lainsäädännön muutoksia vastaavasti.

Palveluiden saavutettavuutta parannettiin ja aikuissosiaalipalvelujen asiakastyössä otettiin käyttöön takaisinsoittopalvelu 4.5.2020 alkaen ja siihen liittyen tehtiin hankintoja. Puhelinpalveluun osallistuville sosiaaliohjaajille ja esimiehille järjestettiin perehdytys. Palvelusta on kerätty kokemuksia ja kehittämisideoita, joiden pohjalta toimintaa jatketaan ja kehitetään työryhmän toimesta. Takaisinsoittopalveluun pyritään keskittämään kaikki asiakkaiden yhteydenotot, ja asiakkaita palvellaan puhelimitse mahdollisimman pitkälle. Uudistus mahdollistaa muiden työntekijöiden keskittymisen henkilökohtaiseen kasvokkain tapahtuvaan asiakaspalveluun.

Aikuissosiaalityössä on tuettu aktiivisesti työntekijöiden sosiaalityön opintoja, minkä tuloksena useat työntekijät ovat saaneet sosiaalityöntekijän pätevyyden ja voitu rekrytoida vakinaisiin virkoihin. Tämä on helpottanut merkittävästi vastuualueen rekrytointiongelmia. Ristijärvelle ja Paltamoon rekrytoitiin määräaikainen sosiaalityöntekijä, koska sosiaalityön tehtävien hoitaminen Kajaanista ja Sotkamosta käsin koettiin kuormittavaksi ja haavoittuvaksi käytännöksi. Virkasuhde vakinaistetaan saadun kokemuksen pohjalta.

Kajaanissa henkilöstö työskentelee edelleen väistötiloissa. Suunnitelmana on siirtyä ns. Karpalo-projektin myötä vanhan pääterveysaseman tiloihin niiden muutostöiden valmistuttua. Vuonna 2020 irtisanottiin Lönnrotinkatu 3, 2. krs:n työntekijöiden tila, josta työntekijät siirtyivät uuteen väistötilaan, Linnankatu 18:an. Samoihin tiloihin siirtyi myös osa Välikatu 21 B väistötilan henkilöstöstä. Henkilöstön sijoittuminen tällä hetkellä 4 toimipisteeseen Kajaanissa vaikeuttaa toimintaa. Sotkamossa ja Kuhmossa henkilöstö kärsii perhekeskusten huonosta sisäilmasta.

Vastuualueella on tehty tiivistä yhteistyötä Tolokusti-käsikirjan mukaisesti kuntien työllisyydenhoidon, TE-toimiston, Kelan ja järjestöjen kanssa. On osallistuttu TE-toimiston Kopakka-hankkeeseen ja oltu mukana valmistelemassa työllisyyden kuntakokeilua, joka käynnistyy 1.3.2021. Kunnat tekivät aiemmin allekirjoitetusta kuntakokeilun aiesopimuksesta poikkeavia esityksiä sote-palvelujen ja resurssien kytkemiseksi kuntakokeiluun. Esitysten lainmukaisuutta selvitettiin ja asiassa tehtiin ennakkoarviointi. Esimiehet ovat käyttäneet kuntakokeilun valmisteluun paljon työaikaa. Kuntien esityksestä valmisteltiin soten ja kuntien yhteisten virkojen perustamista. Kainuun soten sosiaalihuollon ammattihenkilöt tekisivät yhteisissä viroissa myös TE-hallinnon (laki julkisista työ- ja yrityspalveluista mukaisia) kuntakokeilulle siirtyviä tehtäviä päällekkäisen työn vähentämiseksi. Riskinä on tuotu esille, että lisätehtävät saattavat kuormittaa entisestään työntekijöitä ja vaarantaa sosiaalipalvelujen tuottamisen aikuissosiaalipalveluissa. Yhteisiin virkoihin siirtyvät työntekijät tarvitsevat vahvan perehdytyksen tehtäviin.

Tehtiin valmisteluja Kanta-arkistoon liittymiseksi (nykytilan kartoitus, käyttöoikeuksien päivittäminen, kirjaamiskäytäntöjen selkeyttäminen) ja Omni360-asiakastietojärjestelmän käyttöön ottoon (osallistuminen testiryhmään). Osallistuttiin aktiivisesti Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen (Hellä) ja sen osahankkeiden (mm. Osaksi) suunnitteluun ja toimintaan.

Korona-pandemia on vaatinut esimiehiltä paljon työpanosta. Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattihenkilöiden lääkehoidon osaamista vahvistettiin (lääketentit). Tehtiin henkilöstön siirtosuunnitelma, järjestettiin kuuleminen ja perehdytykset. Päivitettiin pandemiasuunnitelma. Pandemian vuoksi kehittäjäasiakastapaamisten ja asiakasraatien kokoon kutsuminen ei ole toteutunut suunnitellusti. Myöskään pop up -tilaisuuksien ja avointen ovien päiviä ei järjestetty pandemian vuoksi. TYPin monialaisessa asiakasyhteistyössä koettiin haasteita TE-hallinnon asiantuntijoiden siirryttyä etätyöhön.

Vastuualueella on yhdistetty tulosyksiköitä aikaisemmasta neljästä kahteen (aikuissosiaalityö ja TYP). Taloushallinnon osalta uudistus on toteutunut, mutta esimiestyön uudistamista jatketaan vuonna 2021.

On osallistuttu Kainuun kuntien, Kainuun soten ja Kainuun pelastuslaitoksen yhteiseen evakuointisuunnitelman laadintaprosessiin.

Aikuissosiaalipalvelujen tuloslaskelmassa näkyvät sekä radikaalit säästötoimet että koronan vaikutus palvelutuotantoon ja ostopalveluihin. Yhteensä tuloslaskelmassa alitus budjetoituun oli 0,14 milj. euroa. Budjetoitu oli 3,63 milj. euroa, josta toteutui 3,49 milj. euroa (96,2 %). Toimintatuotot eivät toteutuneet suunnitellusti. Niihin oli varattu 0,43 milj. euroa, toteutui 0,38 milj. euroa (88,3 %). Avustuksiin oli budjetoitu 0,64 milj. euroa, toteuma 0,56 milj. euroa (86,6 %). Ehkäisevän toimeentulotuen menot ovat pienentyneet, johtuen osin välivuokraustoiminnan, välitystilipalvelun ja asumisen ohjauksen aktiivisesta hyödyntämisestä. Palvelujen ostoi-

hin käytettiin 0,27 milj. euroa, kun niihin oli budjetoitu 0,39 milj. euroa. Toteuma 69,6 %, Henkilöstömenot toteutuivat budjetoidusti 2,5 milj. euroa.

Vammaispalveluiden vastuualue
(vastuualuepäällikkö Anna-Liisa Kainulainen)

- Vammaislainsäädännön lakiuudistuksen (kehitysvammalain ja vammaispalvelulain yhdistyminen uudeksi vammaispalvelulaiksi) toimeenpanon valmistelu. Työnjako: terveyspalvelut poistuvat em. lainsäädännöstä ja osa palveluista sosiaalihuoltolain mukaan tuotettaviksi.
- Kehitysvammaisten henkilöiden asumisen ja siihen liittyvien palveluiden suunnitelman (2015–2020) päivittäminen.
- Uusi sairaala -> kehitysvammaisten kuntoutusosaston toimintamallin työstäminen (toiminta ja resurssit), kehitysvammapoliklinikan siirtyminen uuteen sairaalaan.
- Kehitysvammaisten lasten laitoshoidon lakkauttaminen.
- Kehitysvammaisten lasten tilapäishoitoyksikön muutos avohuollon toiminnaksi sekä yksikön toimintamallin uudistaminen ja vakiinnuttaminen.
- Kehitysvammaisten asumisyksikkö Risto-kodin toiminnalle korvaavien tilojen järjestäminen sekä työ- ja päivätoiminnan selvitystyön käynnistyminen (tilat, Risto-koti) Kajaanissa.
- Kajaanin huuhkajavaaran asuinalueen kehitysvammapalvelujen yhteensovittaminen (lasten yksikkö, Pöllyvaara, muita asumis- ja päivätoimintayksiköitä).
- Kehitysvammaisten päivätoiminnan toimintapaikkojen lisääminen Kajaaniin.
- Kehitysvammapalvelujen toimintayksiköiden resurssien oikein kohdentuminen.
- Huolehditaan vammaispalvelulain mukaisten aikataulujen toteutumisesta 100 %:sti.
- Henkilökohtaisen avun palkanmaksun uudelleen järjestäminen (määrärahavaraus).
- Takaisinsoittojärjestelmän selvittäminen kehitysvammapoliklinikalla, vammaispalvelun sosiaalityössä ja kehitysvammapalvelun sosiaalityössä.
- Vahvistetaan ja kehitetään kehittäjäasiakastoimintaa.
- Vammaispalvelun sosiaalityön ja kehitysvammapalvelun sosiaalityön työnjaon tarkastelu ja muuttaminen tarvittaessa.
- Palvelusetelipalveluntuottajien valvonnan kehittäminen.
- Oman toiminnan kehitysvammayksiköiden valvonnan kehittäminen.
- Vammaispalvelujen vastuualueen sosiaalityön omavalvontasuunnitelman laatiminen.

Toteuma ja olennaista toiminnassa vastuualueella 1.1.–31.12.2020

Valtioneuvoston periaatepäätöksen ja kehitysvammaisten asumisen ohjelman mukainen tavoite (KEHAS) kehitysvammaisten henkilöiden laitoshoidon lakkaamisesta vuoteen 2020 mennessä saavutettiin. Tavoitteen saavuttaminen on edellyttänyt voimakasta palvelujen kehittämistä niin laitoksista kuin lapsuuden kodeista muuttaville kehitysvammaisille henkilöille. Viimeisimpänä lakkautettiin kehitysvammaisten lasten laitoshoito. Kehitysvammaisten lasten yksikkö perustettiin Huuhkajanvaaralle Rastitien kiinteistöön. Pääsääntöisesti yksikössä järjestetään ympärivuorokautista omaishoidonvapaiden aikaista ja lyhytaikaista hoitoa. Lasten yksikölle on laadittu toiminnallinen suunnitelma. Asiantuntijoina suunnitelman laadinnassa on kuultu Pohjois-Suomen aluehallintovirastoa. Suunnitelman toteuttamista ja vakiinnuttamista käytäntöön seurataan.

Vastuualueella valmisteltiin kehitysvammapoliklinikan ja kehitysvammaosaston toimintamallia ja toiminnallista suunnitelmaa. Kehitysvammapoliklinikka ja -osasto siirtyvät terveyspalvelujen tulosalueen kuntoutuksen vastuualueen alaisuuteen 1.1.2021 alkaen, siten että erityishuolto-ohjelmien allekirjoitusoikeus säilyy vammaispalvelujen vastuualueella. Toiminnallinen suunnitelma, päätösvallan delegointi ja yhteistyöprosessi valmisteltiin yhteistyössä kuntoutuksen vastuualueen kanssa.

Kajaanin Pöllyvaaran yksikön ohjattu asuminen päättyi 3/2020. Toiminta muutettiin tukiasumiseksi, jota järjestetään Kajaanissa Rastitien kiinteistössä. Huuhkajanvaaran alueen palvelujen yhteensovittamisella järjestyi viisi uutta autetun asumisen paikkaa. Kokonaisuutena Kajaanin Huuhkajavaaran asuinalueen kehitysvammapalvelujen yhteensovittaminen (Rastitien lasten asumispalvelut, Rastitien asumispalvelut ja Samoojantien asumispalvelut) on käynnistynyt kuluneen syksyn aikana. Kaikki autetun asumisen asiakaspaikat sekä Rastitien tuetun asumisen asiakaspaikat ovat tehokkaassa käytössä. Osa Samoojantien tuetun asumisen asuntoja/asumispaikkoja on tyhjillään. Kajaanin päivätoimintapaikkojen lisäämisen osalta asiaa vielä valmistellaan.

Vesivahingon vuoksi Kajaanin Vuolijoella sijaitsevan Risto-kodin toiminta päättyi kesällä 2019. Korvaavat tilat saneerattiin Kajaanin Pietarin kiinteistöön Huuhkajanvaaralle. Toiminta yksikössä käynnistyi kesän 2020 aikana. Ajalla 1/2020–6/2020 Risto-kodin toiminnasta vapautunutta henkilöstöä käytettiin Kajaanin alueen määräaikaisissa tehtävissä. Vuolijoen työkeskuksen sisäilmaongelmien vuoksi toiminta siirrettiin Kajaanin päivätoimintojen yhteyteen.

Sotkamossa kehitysvammaisten asumisyksikkö Puolukan toiminta on saanut jatkoaikaa 30.6.2021 saakka, johon mennessä tulee olla suunnitelma korvaavista tiloista. Korvaavien tiloja suunnitellaan yhteistyössä Sotkamon kunnan ja Kiinteistö Oy Sotkanmaan kanssa.

Käynnistettiin Paltamon kehitysvammaisten asumisyksikkö Kotituvan toiminnan ja tilojen selvitystyö yhteistyössä Paltamon kunnan edustajien kanssa.

Kehitysvammapalvelujen oman toiminnan valvonta-asiaa on valmisteltu ja aikataulutettu, tavoitteena on tehdä yksikköihin säännölliset valvonta-, ohjaus- ja neuvontakäynnit.

Kehitysvammapalvelujen toimintayksiköiden resurssien oikein kohdentumista on suunniteltu Kainuun soten resurssityöryhmässä, työ jatkuu edelleen. Lisäksi vastuualueella on aloitettu vaativien yksiköiden toiminnan sisällöllinen kehittäminen ja resurssien kohdentamisen selvittely.

Yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä, jota Covid-19 pandemia entisestään lisäsi. Yhteistyötä on tehty etäyhteyksin. Kaikkiin yksiköihin tehtiin valvontakäynnit vuoden 2020 aikana. Pandemian vuoksi osa käynneistä toteutettiin etäyhteydellä ja tilanteen salliessa ennalta ilmoitettuina käynteinä yksiköissä. Keväällä oli tarkoitus järjestää yhteinen tapahtuma yksityisille palveluntuottajille, mutta se ei toteutunut korona rajoitusten vuoksi. Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä PSOP:n laskutuksen käyttöönotto puitesopimuskumppaneiden kanssa ja siihen liittyvän koulutuksen järjestäminen siirtyivät myös pandemian vuoksi tehtäväksi vuodelle 2021.

Palveluseteli palveluntuottajien kanssa oli suunnitteilla myös yhteistyökokous, mutta Covid-19 pandemian vuoksi kokous peruuntui. Pandemian aikana on tehty yhteistyötä palvelusetelipalveluntuottajien kanssa etäyhteyksin.

Omaishoidontuen myöntämisperusteiden käyttöönottamista on linjattu vammaispalvelun työkokouksissa. Määrärahojen riittävyyttä ja tuen myöntämisen yhdenvertaisuutta seurataan. Yhtymähallituksen hyväksymään Perhehoidon toimintaohjeeseen tehtiin kunnallisvalitus, jonka hallinto-oikeus hylkäsi 24.3.2020. Vammaispalvelun vastuualueen sosiaalityöhön laadittiin omavalvontasuunnitelma.

Vastuualueella tehtiin vammaispalvelulain mukaisia palvelupäätöksiä 1021, kehitysvammalain mukaisia päätöksiä 832, omaishoitolain mukaisia päätöksiä 186 ja perhehoitolain mukaisia päätöksiä 29. Vammaispalvelulain mukaisissa päätöksissä 11:sta hakemuksen päätöksentekoaika viivästyi.

Palveluiden saavutettavuutta parannettiin, kun vammaispalvelun sosiaalityössä otetiin käyttöön takaisinsoittojärjestelmä joulukuussa 2020. Kehitysvammapalvelujen sosiaalityöntekijöiden, sosiaaliohjaajien, palvelusuunnittelijan ja henkilökohtaisen avun palvelusihteerin takaisinsoittojärjestelmä otetaan käyttöön tammikuussa 2020. Työntekijöitä koulutettiin järjestelmän käyttöön.

Henkilökohtaisen avun sijaispalkanmaksuun hankittiin sähköinen järjestelmä. Järjestelmän (Suoratyö/Oima) käyttöönottaminen kuormitti erityisesti toimistosihteereitä, esimiehiä ja henkilökohtaisen avun palvelusihteeriä. Henkilökohtaisen avun palkanmaksu siirtyy henkilöstöpalveluista vammaispalvelun vastuualueelle 2021. Vuoden 2020 aikana määriteltiin pääkäyttäjät, tallennettiin perustiedot (n. 350 avustajaa); lomat, työkokemukset, työsopimukset, henkilötiedot. Työntekijöitä koulutettiin, asiakkaita ja henkilökohtaisia avustajia ohjattiin ja neuvottiin.

Korona-pandemia on vaatinut vastuualueelta paljon työpanosta. Pandemian vuoksi on laadittu ohjeistuksia työyksiköihin, henkilökohtaiseen apuun ja omaishoitoon. Pandemian leviämiseen varauduttiin Pöllyvaaran yksikön käyttöönottamisella n. 2 vrk varoajalla. Tartuntatautilain mukaiset toiminnan rajaukset keväällä koskivat kehitysvammaisten päivä- ja työtoimintaa, vammaisten päivätoimintaa ja lyhytaikaisia hoitojaksoja oman toiminnan yksiköissä ja perhehoidossa ml. omaishoidonvapaa.

Vastuualueen talousarvion käyttösuunnitelman toimintakate vuodelle 2020 oli 31,5 milj. euroa, toteuman ollessa 29,7 milj. euroa. Talouden käyttösuunnitelman toteumassa näyttäytyy koronan vaikutus niin toimintatuotoissa kuin toimin-

takuluissakin. Asiakkaat käyttivät aiempaa vähemmän kodin ulkopuolisia palveluja ja kuljetuspalveluja. Palvelujen myyntituottojen toteuma oli 64,4 %, henkilöstökulut toteutuivat lähes käyttösuunnitelman mukaisesti. Sijaisuuksissa ja määräaikaisissa tehtävissä käytettiin Risto-kodista vapautunutta henkilöstöä Samoojantien yksikön toiminnan aloittamiseen saakka.

Asiakaspalvelujen ostojen toteuma oli reilusti ylijäämäinen (n. 750 t€), koska vammaispalvelulain mukaisissa asumispalveluissa oli luonnollista poistumaa, ja asumisenpaikkoja oli vapaana. Palvelusuunnitelmiin kirjattuja palveluja ei kaikilta osin käytetty. Kehitysvammaisten asumisen ostojen puitesopimuksen mukaan Kainuun sotella ei ole maksuvelvollisuutta yli 5 vrk:n asiakkaan poissaolon ajalta, ja asiakkaita oli pitkiäkin poissaoloja asumispalveluyksiköstä koronan vuoksi. Vastaavasti laitoshoidon ostopalvelut ylittivät määrärahavarauksen, kulujen ollessa yhteensä n. 375 t€. Sairaalassa kehitysvammaisten osasto aloittaa toiminnan 3/2021, tämä korvaa laitoshoidon ostopalvelut.

Vammaispalvelulain mukaisissa ja kehitysvammaisten kuljetuspalveluissa ylijäämää oli n. 400 t€. Avustuksissa omaishoidontuen vapaiden palveluseteli- ja sijaisomaishoidon kustannukset eivät toteutuneet suunnitellusti. Henkilökohtaisessa avussa palkkakulut alittuivat, kun taas henkilökohtaisen avun palveluseteli kustannukset ylittyivät.

Talousarvion mahdollisuudet toiminnan järjestämiselle

Perhepalveluiden talousarvio vuodelle 2020 on laadittu erittäin tiukkaa talousarviovalmistelua noudattaen. Talousarviota valmisteltaessa on karsittu useita vakanssiesityksiä, joita vastuualueilla on esitetty toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja palvelurakenteen muuttamiseksi. Perhepalveluissa myönnetään useita etuuksia ja hyvinvointipalveluja, jotka perustuvat yksilöiden subjektiivisiin oikeuksiin, minkä lisäksi osa tulosalueen palvelujen järjestämisvelvoite on yleisluonteinen (ns. määrärahasidonnaisia palveluja). Viime vuosina tulosalueella ei ole ollut mahdollista varautua kaikkiin lakiuudistuksiin tai hoito- ja palvelutakuun toteutumiseen liittyviin asioihin, minkä vuoksi yhtymähallitus on joutunut esimerkiksi perustamaan uusia virkoja tai vakansseja kesken talousarviovuoden. Vuoden 2020 talousarvio sisältää suuren riskin mm. palvelujen ostojen osalta sekä henkilöstömenojen ylittymisen osalta. Yhtymähallituksen 30.10.2019 (asiakohta 5) mukaan talousarvioesitys perustuu jäsenkuntien antamaan raamiin, jossa toimintakuluja vähennetään -3,4 % toteumaennusteesta, mikä on laadittu ajalta 1-7/2019. Koko kuntayhtymän tasolla toimintakulut ovat n. -11,1 milj. euroa pienemmät kuin vuoden 2019 ennuste. Perhepalveluiden tulosalueen osalta sama suunnitteluperiaate tarkoitti vuodelle 2020 noin -2,5 milj. euroa pienempiä toimintakuluja tilinpäätösennusteeseen nähden. Vuodelle 2020 valmistellaan talouden tasapainottamistoimia, joilla osaltaan pyritään hillitsemään toimintakulujen kasvua. Talousarvion täydellisyysperiaate ei täysin toteutunut talousarvion valmistelussa, koska tulosalueen talousarvioon tehtiin kuntayhtymässä keskitetysti henkilöstömenojen vähennys (n. 0,43 M€).

1.8.1.5 Sairaanhoitopalvelut

Vastuuhenkilöt: vs terveysjohtaja Olli-Pekka Koukkari, vs tulosaluejohtaja Virpi Korhonen

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

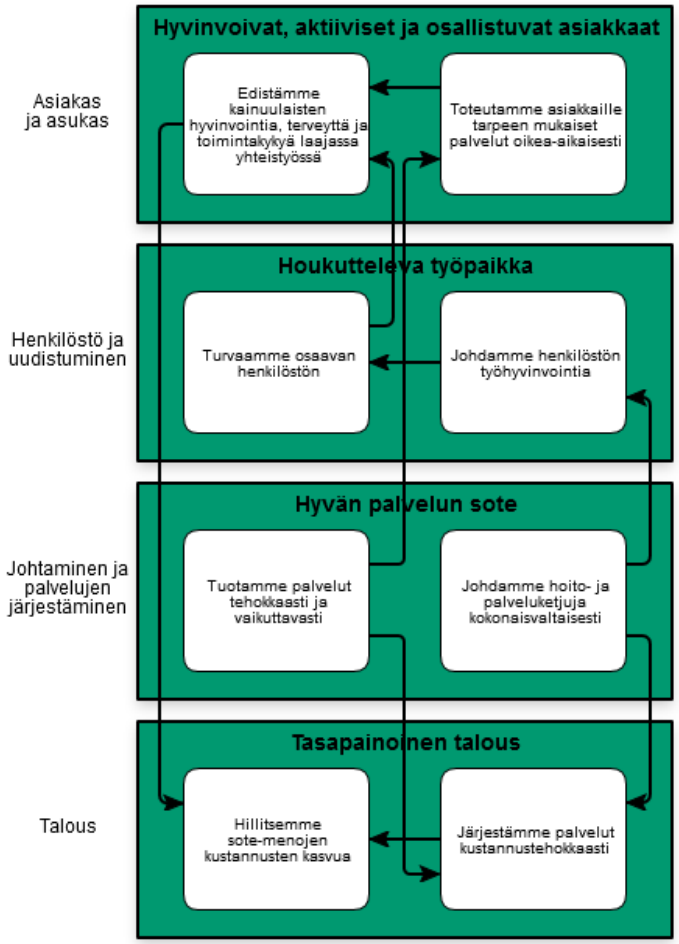

Visio
Jokaisella on hyvä elämä Kainuussa. Palvelumme ovat asiakaslähtöisiä, tehokkaita ja kustannusvaikuttavia.

Toiminta-ajatus
Edistämme hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja osallisuutta sekä tuemme itsenäistä selviytymistä.

Järjestämme vastuullamme olevat sosiaali-, terveys- ja muut palvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Arvot
Vastuullisuus, asiakaslähtöisyys, luottamus, oikeudenmukaisuus ja avoimuus (VALOA), perhekeskeisyys

Kainuun sote

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä?	Kansantautien vakioitu summaindeksi (vertailutieto vuoden viiveellä)				Kainuun soten linjausten mukaisesti edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia *Tukipalvelujen osalta olemme mukana tukemassa palvelujen sujuvuutta, vaikuttavuutta sekä toi-*

					mintojen jatkuvaa parantamista ja kehittämistä
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti Tarjoamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti?	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen Palvelulupauksen toteutuminen Asiakaspalautteet Vaaratapahtumailmoitukset (Haipro), kantelut, muistutukset, potilasvahingot		Palvelulupaus on annettu	Palvelumukainen toiminta	Kainuun soten palvelulupauksen juurruttaminen vastuualueiden toimintaan *Kainuun soten palvelulupausta ei ole vielä annettu.* *Vastuualueilla annetut palvelulupaukset pääasiassa toteutuneet* *Tiivisyhteistyö ja palvelujen saatavuuden turvaaminen palveluja tuottaville toimintayksiköille toteutuu* *Hoito- ja palvelutakuun seuranta ja korjaavat toimenpiteet toteutuu* Palautejärjestelmän jatkuva kehittäminen. *Asiakaspalautelomakkeet (QPro) uudistettu* *Palautteiden seuranta ja korjaavat toimenpiteet toteutuvat* *Vaaratapahtumien raportointi on osa turvallisuuskulttuurin kehittämistä*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön Turvaamme riittävän ja osaavan henkilöstön?	HTV-seuranta Täydennyskoulutus pv/hlö				Osaamisen ylläpito ja jatkuva kehittäminen, osaamistarpeiden arviointi ja osaamisen kehittämisen suunnitelmat *Osallistuttu koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan huomioien poikkeuksellinen vuo-*

					si. On hyödynnetty verkkokursseja Henkilöstömitoitusten määrittely *Käynnissä* Onnistunut rekrytointi. *Radiologien osalta rekrytoinnissa on onnistuttu. Rekrytoinnissa on haasteita erityisosaajien osalta mm röntgenhoitajat ja sihteerit.*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV Työhyvinvointikyselyn tulokset Varhemaksujen osuus-% henkilöstökuluista				Mitä kuuluu kyselyn toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen, varhaisen puuttumisen toimintamalli *Käytössä* Esimiestyön ja muutoksen johtamisen tukeminen Asianmukaiset työolot ja palkkaus, työnvaarojen arviointi, turvallisuuskävelyt *Käynnissä*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti asiakas- ja prosessitiedon avulla	Asiakaskokemus/asiakastyytyväisyys, reklamaatiot Omavalvontatoiminta, sisäiset ja ulkoiset arvioinnit Potilas- ja asiakasturvallisuus (HaiPro, potilasvahingot, muistutukset, kantelut)				Vastuualueen omien toimintaprosessien jatkuva kehittäminen ja kriittinen tarkastelu (lean), prosessien päivittäminen ja laatukäsikirjan uudistaminen/päivittäminen *Käynnissä, kaikilla vastuualueilla on toimintaprosesseja kehitetty vastaamaan konseptin tavoitteita. Laatukäsikirjoja on päivitetty, osalla*

					vastuualueilla työ on vielä alussa Sisäisen asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto. *Käynnissä, mutta etenee tukipalvelujen osalta hitaasti.* Asiakaspalautteiden jatkuva seuranta ja korjaavat toimenpiteet *Toteutuu, QPro-lomakkeet uudistettu*
Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Prosessikatselmukset, johdon katselmukset Riskien hallinta				Hoito- ja palveluketjujen kehittämistyössä aktiivisesti mukana yhtenä osa-alueena *Toteutuu* Prosessiriskien tunnistaminen, riskien hallinta *Osittain kesken, tehdään prosessein päivityksen tai kuvaamisen yhteydessä* Prosessi- ja johdonkatselmuksiin osallistuminen *Johdonkatselmukset on sovitusti siirretty vuoteen 2021* Vastuualueet mukana ulkoisessa sertifiointiarvioinnissa *Kuvantaminen sertifioitu.* *Seuranta-arviointi kesäkuussa toteutunut etäarviointina, patologian sertifiointiarviointi jouduttu siirtämään poikkeusti-*

					lanteen takia vuodelle 2021
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	Ks. Mittarit/Tunnusluvut -taulukko			Esimiesten ja henkilöstön talous- ja kustannustietoisuuden lisääminen. Hyödynnetään digitalisoitiin mahdollisuudet *Etätyö- ja kokoukset laajasti käytössä*
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	Ks. Mittarit/Tunnusluvut -taulukko			Hoito- ja palveluketjujen sekä omien toimintaprosessien tehostaminen ja (kustannustehokkuus ja vaikuttavuus) *Käynnissä mm. ajanvarausprosessi on työn alla. Ateriapalveluprosessin, materiaalipalvelujen ja logistiikan prosessien tehostaminen alkamassa* Oman toiminnan ja ostopalvelujen jatkuva kriittinen arvioiminen *Käynnissä* Toimintojen keskittäminen *Toteutettu, käynnissä*

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

SAIRAANHOITOPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Radiologia, Patologia, Lääkehuolto, Ensihoito, Leikkaus ja anestesia, Teho ja Hoidolliset tukipalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**1 012**	**1 636**	**0**	**1 636**	**-62,5**	**1 590**	**97,2**	**57,1**	**-2,8**	**-578**	**46**
Myyntituotot	956	1 609		1 609	48,3	1 498	93,1	56,7	-6,9	-542	111
Maksutuotot	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0		0	-100,0	38	0,0	0,0	0,0	-38	-38
Muut tuotot	56	27		27	-53,4	55	203,7	-1,8	103,7	1	-28
TOIMINTAKULUT	**16 135**	**20 379**	**481**	**20 860**	**-39,6**	**20 459**	**98,1**	**26,8**	**-1,9**	**-4 324**	**401**
Palkat ja palkkiot	7 934	10 277	260	10 537	-42,7	10 381	98,5	30,8	-1,5	-2 447	156
Henkilösivukulut	1 786	2 300	79	2 379	-43,7	2 284	96,0	27,9	-4,0	-498	95
Henkilöstökulut	**9 720**	**12 577**	**339**	**12 916**	**-42,9**	**12 665**	**98,1**	**30,3**	**-1,9**	**-2 945**	**251**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muiden palvelujen ostot	3 653	2 986	57	3 043	-37,1	3 100	101,9	-15,1	1,9	553	-57
Palvelujen ostot yhteensä	**3 653**	**2 986**	**57**	**3 043**	**-37,1**	**3 100**	**101,9**	**-15,1**	**1,9**	**553**	**-57**
Aineet ja tavarat	1 798	3 849	28	3 877	-27,8	3 746	96,6	108,3	-3,4	-1 948	131
Avustukset	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Vuokrat	947	956	51	1 007	-40,1	928	92,2	-2,0	-7,8	19	79
Muut kulut	17	11	6	17	142,9	21	123,5	23,5	23,5	-4	-4
TOIMINTAKATE	**-15 122**	**-18 743**	**-481**	**-19 224**	**-36,3**	**-18 870**	**98,2**	**24,8**	**-1,8**	**3 748**	**-354**
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0	0	0,0	-1	0,0	0,0	0,0	1	1
VUOSIKATE	**-15 122**	**-18 743**	**-481**	**-19 224**	**-36,3**	**-18 871**	**98,2**	**24,8**	**-1,8**	**3 749**	**-353**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-304	-1 201	0	-1 201	148,7	-1 196	99,6	293,4	-0,4	892	-5
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-15 426**	**-19 944**	**-481**	**-20 425**	**-33,3**	**-20 068**	**98,3**	**30,1**	**-1,7**	**4 642**	**-357**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-15 426**	**-19 944**	**-481**	**-20 425**	**-33,3**	**-20 068**	**98,3**	**30,1**	**-1,7**	**4 642**	**-357**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

SAIRAANHOITOPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Radiologia, Patologia, Lääkehuolto, Ensihoito, Leikkaus ja anestesia, Teho ja Hoidolliset tukipalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**1 012**	**1 636**	**0**	**1 636**	**-62,5**	**1 590**	**97,2**	**57,1**	**-2,8**	**-578**	**46**
Myyntituotot	956	1 609		1 609	48,3	1 498	93,1	56,7	-6,9	-542	111
Maksutuotot	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0		0	-100,0	38	0,0	0,0	0,0	-38	-38
Muut tuotot	56	27		27	-53,4	55	203,7	-1,8	103,7	1	-28
TOIMINTAKULUT	**16 135**	**20 379**	**481**	**20 860**	**-39,6**	**20 813**	**99,8**	**29,0**	**-0,2**	**-4 678**	**47**
Palkat ja palkkiot	7 934	10 277	260	10 537	-42,7	10 663	101,2	34,4	1,2	-2 729	-126
Henkilösivukulut	1 786	2 300	79	2 379	-43,7	2 355	99,0	31,9	-1,0	-569	24
Henkilöstökulut	**9 720**	**12 577**	**339**	**12 916**	**-42,9**	**13 018**	**100,8**	**33,9**	**0,8**	**-3 298**	**-102**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muiden palvelujen ostot	3 653	2 986	57	3 043	-37,1	3 100	101,9	-15,1	1,9	553	-57
Palvelujen ostot yhteensä	**3 653**	**2 986**	**57**	**3 043**	**-37,1**	**3 100**	**101,9**	**-15,1**	**1,9**	**553**	**-57**
Aineet ja tavarat	1 798	3 849	28	3 877	-27,8	3 746	96,6	108,3	-3,4	-1 948	131
Avustukset	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Vuokrat	947	956	51	1 007	-40,1	928	92,2	-2,0	-7,8	19	79
Muut kulut	17	11	6	17	142,9	21	123,5	23,5	23,5	-4	-4
TOIMINTAKATE	**-15 122**	**-18 743**	**-481**	**-19 224**	**-36,3**	**-19 223**	**100,0**	**27,1**	**0,0**	**4 101**	**-1**
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0	0	0,0	-1	0,0	0,0	0,0	1	1
VUOSIKATE	**-15 122**	**-18 743**	**-481**	**-19 224**	**-36,3**	**-19 224**	**100,0**	**27,1**	**0,0**	**4 102**	**0**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-304	-1 201	0	-1 201	148,7	-1 196	99,6	293,4	-0,4	892	-5
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-15 426**	**-19 944**	**-481**	**-20 425**	**-33,3**	**-20 420**	**100,0**	**32,4**	**0,0**	**4 994**	**-5**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-15 426**	**-19 944**	**-481**	**-20 425**	**-33,3**	**-20 420**	**100,0**	**32,4**	**0,0**	**4 994**	**-5**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 1-12 kk 2020
Asukas, asiakas						
Lääkehuollon toimitus-rivit	86 669	84 500	76 065 Solusal-paajat 3 661 Lääkeval-mistus 841	87.000		*67 444* *4 003* *1 003*
Palvelulupauksen toteutuminen **Patologia** Vastausaikatavoite: (80 % vastattu 7 työ-päivässä) pysyminen **Tekstinkäsittely** Läpimenoajat: viiveet ≤3 vrk						**Patolo-gia** histolo-gia: 12/12 kk, 81 % / 4 pvä - sytologia: 9/12 kk, 86% / 7 pvä **Tekstin-käsittely** Sanelujen viive pää-sääntöi-sesti 1-3 vrk, *pois-sa-olojen johdosta väliaikai-sia viiveitä ja sa-nelumää-rien nou-sua*
Kuvantamisen tutki-mukset KNF: KAKS KNF-Kuhmo ja S-salmi Isotooppi	61 530 1 941	59 123 1 298 132	58 715 1 781 324	56 804 1 799 + 5 396		*52 759* *1723+* *160* *348*
Asiakaspalaute-kysely						Qpro-palaute-järjestel-mä Arvio saadusta

						palvelusta 4,6 (asteikolla 1-5), vastauksia 15 kpl Uudistetussa järjestelmässä (syksy 2020) Arvio saadusta palvelusta 5 (asteikolla 1-5), vastauksia 3 kpl
Vaaratilanneilmoitukset (Sapalle tehdyt HaiProt), määrä kpl, läheltä piti %, kehittämisehdotukset Potilasvahingot (määrä/vuosi) -Muistutukset, kantelut (määrä/vuosi)						HaiPro-(Potilasturvallisuus) 307 ilmoitusta läheltä piti 21,5 %, tapahtui potilaalle 32,2 %, kehittämisehdotukset 46,3 % Kehittämistoimenpiteet 10,4 %
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (tpv/HTV)	6 499 pv	4 725 pv	5.201 pv	2.500 (*)		4.130
Työhyvinvointikyselyn kehitys, vastaus %,						Vuoden 2020

kehittämistoimenpiteet laadittu %						tuloksia ei käytettä-vissä (kysely 12/2020)
Täydennyskoulutus pv/hlö						0,7
Johtaminen, palve-luiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Laatujärjestelmän ulkoiset ja sisäiset auditoinnit (kpl/v)				Sertifioin-tiarviointi radiologi-aan Evaluoin-tiarviointi patologiaan Fimean arviointi lääkehuol-toon	Patologian sertifioin-tiarviointi	Sertifi-kaatti (ISO 9001:201 5)on ku-vanta-misen tulosyksi-köllä
Kehityskeskustelujen toteutuminen %						35,4 %
Johdon katselmusten toteutuminen %						0 %
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilinpäätöksen vertai-lutiedot (toimintakulut)			34 529	16 135	KS 20 860	20 466 (98,1) ilman palkka-harmoni-sointia 20 819 palkka-harmoni-sointi huomioi-tu)

(*) henkilömäärän muutokseen perustuva arvio

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Sairaanhoidon palvelujen hallinto

Sairaanhoidon palvelujen tulosaluejohtajana toimineen hallintoylilääkäri Esa Ahosen poissaolon ja eläköitymisen vuoksi tulosalueelle tehtiin vuoden aikana johtamisen osalta uusia järjestelyjä yhtymähallituksen päätöksen mukaisesti seuraavasti: hallintoylilääkärin sijaisena 1.4- 31.12.2020 on toiminut ylilääkäri Olli-Pekka Koukkari. 30.11–31.12.2020 Olli-Pekka Koukkari on toiminut terveysjohtajan sijaisena ja hallintoylilääkärin sijaisena on toiminut ylilääkäri Tuomo Erola. Hallintoylilääkäri (va) myöhemmin vs terveysjohtaja Olli-Pekka Koukkari on toiminut 1.4–31.12.20202 tulosaluejohtajana sairaanhoidon palveluissa lääkehuoltopalveluiden vastuualueella ja diagnostiikkapalveluiden vastuualueella. Muilta osin sairaanhoidon palveluiden tulosaluejohtajan tehtävää on hoitanut 2.3.2020–31.12.2020 laatupäällikkö Virpi Korhonen erillisjärjestelyin 50 %. Vastuualueena hoidolliset tukipalvelut ja laite- ja logistiikkapalvelut.

Sairaanhoidon palvelujen hallinnon toimintaan henkilöstömuutoksilla ei ole ollut suuria vaikutuksia. Suurempi vaikutus toimintaan on ollut Covid-19 pandemialla, jonka vuoksi tehtäviä on jouduttu priorisoimaan ja on osaltaan vaikuttanut asioiden hitaampaan etenemiseen. Muiden tehtävien ohella Olli-Pekka Koukkari on hoitanut myös pandemiapäällikön tehtävät.

Vuoden 2020 aikana tulosalueella valmistauduttiin tulosalueen lakkauttamiseen 31.12.2020 ja toimintojen siirtymiseen muille tulosalueille.

Diagnostiikkapalvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Marja-Riitta Väisänen)

Diagnostiikkapalvelujen vastuualue muodostuu patologian ja kuvantamisen tulosyksiköistä. Patologian toiminnasta vastaa ylilääkäri Marja-Riitta Väisänen ja kuvantamisen toiminnasta ylilääkäri Asta Hiltunen.

Patologia

Patologian tulosyksikössä poikkeusvuosi näkyi muiden terveydenhuollon yksiköiden tapaan suoritemäärien laskuna.Patologian palvelutuotannon kokonaisnäytemäärä vuonna 2020 sisältäen myös kuntasytologian näytteet oli 8430 kpl. Muutos edellisvuoden 2019 suoritteiden kokonaismäärään (9672 kpl) oli -15%. Kokonaissuoritteiden määrästä omana työnä tuotettujen PAD-vastausten määrä oli 6885 kpl ja ostopalveluina järjestettyinä PAD-vastausten määrä 1545 kpl. Vuonna 2020 suhde omana työnä tuotettujen ja ostopalveluina järjestettyjen PAD-vastausten välillä säilyi edellisvuosien kaltaisena: oma työ 82% vs. ostetut palvelut 18%. Valtaosa patologian tulosyksikön palvelutuotannosta tuotetaan itse omana työnä.

Palvelujen saatavuuden osalta histologian ja sytologian näytteiden vastausaikaa seurattiin säännöllisesti kuukausittain. Laatukäsikirjaan kirjattu vastausaikatavoite on vähintään 80 % näytteistä vastattuna seitsemässä (7) työpäivässä. Histologian näytteiden osalta tavoitteeseen yllettiin 12/12 kuukaudessa, kokovuoden keskiarvo oli yli 80 % vastattu keskimäärin 4 työpäivässä. Sytologian osalta vastausaikatavoitteeseen yllettiin 9/12 kuukaudessa, koko vuoden keskiarvo oli yli 80 % vastattu keskimäärin 7 työpäivässä. Sytologian näytteiden pidentyneiden vastausaikojen korjaamiseen kiinnitettiin syksyllä 2020 erityishuomiota, ja viive saatiin korjattua.

Patologian laboratorio on säännöllisesti osallistunut ulkoiseen (Labquality) laaduntarkkailuun osioissa tekniikka, immunohistokemia, pre-analytiikka, diagnostinen gynekologinen sytologia ja diagnostinen histologia. Patologian tulosyksikön sisäinen auditointi toteutettiin vuoden 2020 lopulla. Patologian tulosyksikkö oli mukana operatiivisen ja konservatiivisen tulosalueen seuranta-auditoinnin syöpäpotilaan hoitoketjun arvioinnissa. Palvelutuotannon omavalvontaa jatkettiin raportoimalla näyteprosessin virhetapahtumista QPati-tietojärjestelmän Näytteen Tapahtumat-osioon ja tekemällä HaiPro-vaaratapahtumailmoituksia. Virhekirjaukset läpikäytiin osastokokouksissa. Vuoden aikana toteutettiin useita toiminnan parantamisen ja työn sujuvoittamiseen tähtääviä kehityshankkeita. Laadunhallintajärjestelmän laatukäsikirjaa päivitettiin aktiivisesti.

Koronapandemiaan varauduttiin tekemällä pandemiapäällikön määräämät varautumissuunnitelmat ja toteuttamalla aiheelliset varotoimet, lähinnä nämä konkretisoituvat ylilääkärin työpanoksekseen. Vainajasäilytyksen lisätilaksi sote-kuntayhtymä vuokrasi seitsemän (7) kylmäkonttia. Yksikön talouteen pandemialla ei ollut suoranaista vaikutusta.

Kuvantaminen

Kuvantaminen muutti uuden sairaalan tiloihin alkuvuonna 2020. Asiakkaan ohjaaminen kuvantamisen tutkimuksiin uuden ja vanhan sairaalan välillä aiheutti haasteita. Asiakaspalautteiden (Qpro) mukaan asiakaspalvelussa onnistuttiin kuitenkin hyvin. Kehitettävänä on Imatis-CommitRIS -rajapinnan kaksisuuntaisuus. Asiakas joutuu ilmoittautumaan erikseen kuvantamisen yksikössä itseilmoittautumis-automaatilla tai KNF-yksikön asiakas vanhalla puolella soittaa ovikelloa. Ajanvarauksia antaville on järjestetty koulutusta, koska puutteellinen varaus on vaikeuttanut kuvantamisasiakkaan hoito- ja tutkimusprosessia. Takaisinsoittojärjestelmä on toiminut, mutta moni asiakas on valinnut ajanvarauksiin liittyen turhaan meidän yksikön numeron ja siis puhelu on jouduttu siirtämään toiseen takaisinsoittonumeroon. Kuhmon ja Suomussalmen röntgeneissä tehdään normaalien tehtävien lisäksi myös yöpolygrafioita, jolloin näihin tutkimuksiin pääsy kunnissa on helpottunut.

Omien radiologien määrä on hyvä ja tavoitteena on edelleen ostopalvelujen vähentäminen. Päivystystoiminta sujuu hyvin. Perusterveydenhuollon ultraäänitutkimukset, KNF-/ ja isotooppilääkärien ja sairaalafyysikon palvelut ovat ostotoimintana.

Kuvantaminen on sertifioitu ja seuranta-arviointi oli kesäkuussa syöpäpotilaan hoitoketjuun liittyen. Akuuttisydänpotilaan hoitoketjun sisäisessä arvioinnissa arviointiin myös kuvantaminen. Kuvantamistutkimusten määrä vuonna 2020 on pienentynyt 6,8% edelliseen vuoteen verrattuna. TT-tutkimukset ovat lisääntyneet 1%, mutta natiiviröntgentutkimusten määrä pienentynyt 12% ja uä-tutkimukset 10,9%. Magneettitutkimusten määrä pienentynyt 12,2% (omana toimintana).

Hoidollisten tukipalvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Pirjo Jokelainen)

Hoidollisten tukipalvelujen vastuualueeseen kuuluvat sihteeriyksikkö, välinehuolto, ravinto-, tekstiili- ja puhtaanapitopalvelut sekä infektioiden torjunta. Vastuualueen toiminnasta vastaa vastuualuepäällikkö Pirjo Jokelainen. Välinehuollon toiminnasta vastaa osastonhoitaja Henna Räty-Raila, Ateria-, tekstiili-. ja puhtaanapitopalveluista, ravitsemus- ja laitoshoidon päällikkö Eila Heikkinen, infektioiden torjunnan osalta hallinnollinen vastuu on laatupäällikkö Virpi Korhosella ja toimintojen osalta infektiolääkärilllä Olli-Pekka Koukkarilla.

Sihteeripalvelut

Palvelujen saatavuus, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus edellyttävät yhtenäisiä ja yhdessä sovittuja toimintatapoja sekä käytäntöjä. Näitä toimintaprosesseja on kehitetty uuden sairaalan konseptisuunnitelman mukaisesti yhteistyössä osana vastaanotto- ja poliklinikkatoiminnan sekä osastotoiminnan kehittämistä. Uuteen sairaalaan siirtyminen edellyttää myös entistä laaja-alaisempaa osaamista, jota on pyritty vahvistamaan henkilöstön suunnitelmallisen työkierron avulla ja työtehtävien uudelleenjärjestelyiden kautta kohorteittain.

Kajaanin terveyskeskussairaalan kaksi osastonsihteeriä (vaativa kuntoutus ja akuuttiosasto) siirtyivät vakansseineen1.10.2020 alkaen hallinnollisesti sihteeripalveluiden henkilöstöön. Samoin TK-vastaanottotoiminnan kaksi tekstinkäsittelijää siirtyivät 1.10.2020 hallinnollisesti sihteeripalveluihin. Esimiestyön tehtävien uudelleen järjestelyjä on toteutettu apulaispalveluesimiehen ja tekstinkäsittelyn ja poliklinikkatiimivastaavien osalta. Esimiestyön stabiloiduttua pyritään tehokkaasti ottamaan käyttöön toimintalähtöinen keskitetty työvuorosuunnittelu vuoden 2021 aikana.

Henkilöstön korkeasta keski-iästä johtuen eläköityminen on jatkuvaa, lisäksi henkilöstöllä on muita poissaoloja enenevässä määrin, osin pitkiäkin poissaoloja. Näiden seurauksena olemassa olevien sijaisten riittävyys ja osaavan koulutetun henkilöstön saatavuus työ-yksiköiden tarpeisiin ei ole ollut riittävää nykyisellä resurssilla. Oman kuormituksensa on tuonut myös yksiköissä tapahtuneet tehtävien uudelleen järjestelyt – osastonsihteereille on siirtynyt uusia tehtäviä, mutta henkilöstön lisäresursointia ei ole ollut käytettävissä.

Sisäinen auditointi sihteeriyksikön toiminnasta päivystyspalvelujen alueella toteutettiin syksyllä 2019, josta tammikuussa 2020 on julkaistu raportti ja jonka pohjalta on käynnistetty kehittämistoimenpiteet työsuunnitelman mukaisesti 29.1.2020 alkaen. Toimenpiteiden toteuttamisen osalta työn eteneminen jatkuu. Vuoden 2020 aikana tehtiin myös poliklinikkatoiminnan sisäinen arviointi, jossa yhtenä osana tarkasteltiin sihteeriyksikön toimintaa poliklinikkakokonaisuudessa.

Välinehuolto

Välinehuoltotoiminta on täysin keskitetty Kajaaniin, uuden sairaalan tiloihin välinehuoltokeskukseen. Uusien tilojen ohessa myös välinehuollon laitekanta uudistui, mutta uutta laitteistoa ei ole saatu kaikilta osin toimimaan toivotulla tavalla ja tältä osin kotrjauksia tehdään edelleen.

Uuteen sairaalaan muutto, uudet toimintamallit ja osastojen organisoituminen toi haasteita alkuvuoteen, kun samalla opeteltiin käyttämään varastoautomaatteja. Uusina asiakkaina välinehuollolle vuoden aikana on tullut Lehtikankaan hammashoitola ja hammaspäivystys.

Koulutukset tapahtuneet lähinnä paikanpäällä vallitsevan tilanteen vuoksi. Laitteen toimittajat ovat kouluttaneet henkilökunnan sovitulla tavalla.

Uuden sairaalan myötä esiintynyt paljon yllättäviä menoja, joihin ei ole osannut varautua esim. RO vesijärjestelmä.

Ravinto-, tekstiili- ja puhtaanapitopalvelut

Ateria- ja osin puhtaanapitopalvelut Kajaanin osalta liikkeenluovutuksen kautta omaksi toiminnaksi 1.1.2020 alkaen. Oma palvelutuotanto on käynnistynyt hyvin vaikka haasteita uuden sairaalan käyttöönotto ja Covid -19 pandemia on toimintaa tuonut. Uuden valmistuskeittiön suunnittelutyö valmistui keväällä ja yhtymähallituksen päätöksen mukaisesti on yhteistyössä Kajaanin kaupungin kanssa käynnistetty uusi Kajaanin alueen keittiöselvitys.

Lääkehuolto
(vastuualuepäällikkö sairaala-apteekkari Kari Hiltunen)

Apteekin talousarvio toteutui ennakkotietojen mukaan toimintakulujen osalta suunnitelman mukaisesti. Palvelutuotannossa Korona vaikutti apteekin tuotantolukuihin. Koronan vaikutus kohdistui eniten lääkkeiden toimituksiin soten osastoille. Korona vähensi lääketoimituksia. Jonkin verran vähennystä oli myös solusalpaaja- ja biosimilaari-toimituksissa. Suuri lisäys kohdistui muuhun lääkevalmistukseen (sis. mm. kipuvalmisteet, joka kuuluu steriililääkevalmistuksen kohorttiin).

Uuteen sairaalaan hankittiin uusia älylääkekaappeja. Apteekki osallistui ja osallistuu kaappien käyttöönottoon, kaappien lääkesisältöön, koulutukseen sekä logistiikkaan täyttöpalvelun muodossa laajalla resurssilla. Apteekki osallistui suurella työpanoksella isotoopin puhdastilojen rakentamisen valvontaan sekä tilojen käyttöönoton hyväksyntään uudessa sairaalassa.

Osastofarmasiasuunnittelu kehitysikkuna käynnistettiin jo alkuvuodesta 2020, sitten korona ja soten johtamisjärjestelmien äkillisen muutos siirsi kehityssuunnitelmia siten, että vuonna 2021 pilotoidaan uusia toimintoja ja siirretään ne toimintoihin vuonna 2022. Mm. asiakas-kohtainen lääkehoidonarviointi on osastofarmasian kehitysikkunassa.

Putkiposti on otettu käyttöön lääkkeiden toimituksessa rajattuna siihen laajuuteen, kuin se on mahdollista lääkkeiden ominaisuuksien muuttumatta lähetyksen yhteydessä (vaikutus kohdistuu lääkkeen fyysiseen rakenteeseen).

Influenssarokotelogistiikka työllisti apteekkia runsaasti, koska rokotteita saatiin aluksi hyvin niukasti ja se aiheutti apteekista tiiviin yhteydenottosarjan rokotteiden toimittajan (THL) ja soten rokottajien suuntiin. Myöhemmin tilanne normalisoitui.

Aliisan kanssa käytiin neuvottelut potilaskohtaisten antibioottipumppujen toimittamisesta yksikköön. Suonensisäisesti käytettävä antibioottipumppu saatetaan käyttökuntoon apteekin puhdastiloissa. Muutama pumppu on toimitettu käyttöön.

Apteekki osallistui päiväsairaalan kanssa toiminnanohjausjärjestelmän (Imatis) kehitykseen päiväsairaalan ja apteekin välille potilaskohtaisten lääkeannosten tilauksessa. Kehitystyö on alkuhankaluuksien jälkeen saatu hyvälle alulle ja Imatiksella on jo tilattu lääkeannoksia päiväkohtaisesti ja siten puhelinliikennettä vähennettyä, mikä oli kehitystyön alkuperäinen tarkoitus. Hiomista vielä ohjelma vaatii.

Laite- ja logistiikkapalvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Laila Härkönen 1.1–15.11.2020, vs vastuualuepäällikkö Jussi Tolonen 16.11–31.12.2020)

Laite- ja logistiikkapalvelujen vastuualue muodostuu seuraavista tulosyksiköistä: materiaalipalvelut, lääkintälaitetekniikka, tele- ja turvapalvelut sekä kuljetuspalvelut. Vastuualuepäällikkö, vs varastopäällikkö Jussi Tolonen vastaa materiaalipalvelujen, lääkintälaitetekniikka sekä tele- ja turvapalvelujen toiminnasta, kuljetuspäällikkö Hannu Hänninen kuljetuspalvelujen toiminnasta.

Materiaalipalvelut

Materiaalipalveluiden toiminnan siirtyminen logistiikkaterminaaliin on vähentänyt Kainuussa käytettävissä olevia varastotiloja. Swecon tekemän selvitystyön perusteella on arvioitu tarvittavan lisää noin 200 lavapaikkaa muun muassa varmuusvaraston tarpeisiin. Pandemiaan ja normaaliin hoitotarvikkeistoon lukeutuvia materiaaleja on jouduttu varastoimaan käytäville, vanhan sairaalaan osastokerroksiin sekä Maporakennukseen.

1.8.2020 hoitologistiikka siirtyi hallinnollisesti materiaalipalveluiden alaiseksi toiminnaksi. Siirron myötä resursseja on pystytty hyödyntämään aiempaa tehokkaammin. Materiaalilogistiikan yhteistä toiminnallista näkemystä on pystytty kehittämään ja parantamaan.

Leikkausosaston toiminnanohjausjärjestelmän (Opera) ja varaston toiminnanohjausjärjestelmien (SAP) välinen liittymä otettiin loppuvuoden aikana täysimääräisesti käyttöön. Viestiliikenteen käynnistäminen muutti laskunkäsittelyn ja tilaus-toimitusketjun luonnetta. Liittymän käyttöönotto on luonut toimintaan lisäarvoa ja loppuvuoden aikana toimintamallit ovat hiljalleen vakiintuneet.

Koronapandemian vuoksi henkilöstö on kuormittunut. Lisähenkilöstöä on jouduttu palkkamaan ja lisä- sekä ylitöitä on jouduttu teettämään. Palvelutuotanto on pystytty kuitenkin poikkeusoloissakin ilman suurempia häiriöitä järjestämään.

Toimintaa pyritään kehittämään aktiivisesti. Varastotiloihin on suunniteltu hyllystöjen ja yleiseen järjestykseen liittyviä muutostöitä vuodelle 2021. Tarkoituksena on myös muun muassa lisätä tietojärjestelmien antamia mahdollisuuksia ja vähentää hukkaa. Konkreettisena esimerkkinä ovat postipalvelut (esim. Suomi.fi – palvelun kautta kirjeiden lähettämisen täysimääräinen käyttöönotto). Tavoitteena on keskittyä jatkossa yhä painokkaammin soten perustehtävään, jolla turvataan potilaiden hoito ja tarvittavien työvälineiden ja -tarvikkeiden oikea-aikaisuus hoito- ja palvelutilanteessa.

Kajaanin alueen sekä kuntien tarvike-, lääke- ja välinekuljetukset sekä KAKSin sisäkuljetukset siirtyvät kuljetuspalveluille 1.1.2021 alkaen. Muutoksen pohjalta henkilöstöresursseja voidaan hyödyntää toiminnassa tehokkaammin.

Lääkintälaitetekniikka

Uuden sairaalan ensimmäisen vaiheen muutto ja käyttöönotto on työllistänyt myös lääkintälaitetekniikkaa paljon. Laitekanta uudistui ja uutta teknologiaa otettiin käyttöön. Jatkuva perehtyminen ja uusien toimintamallien omaksuminen on ollut osa arkipäiväistä toimintaa. Myös etäisyys uuteen sairaalan on kasvattanut siirtymiin käytettävää työaikaa.

Verkkoliikenneongelmat on lopulta saatu korjattua kuvantamisen alueella ja potilaslistat päivittyvät normaaliin tapaan. Välinehuollossa laitteiden käytettävyys sekä potilas-valvonnan ekg-integrointi on aiheuttanut ennakoimatonta työtä.

Lääkintälaitetekniikka mukana ”laitekirjastohankkeessa, jonka tavoitteena on keskitetty lääkintä- ja apuvälineiden hallinta.

Koronapandemia osoitti toiminnan haavoittuvaisuuden ja lääkintälaitetekniikkaan palkattiin määräajalle 1 uusi henkilö.

Tele- ja turvapalvelut

Tele- ja turvapalveluissa lukituksen, kulunvalvonnan, hoitajakutsu- ja henkilöturva-järjestelmän sekä kameravalvontajärjestelmän käyttöönotto on muuttanut toiminnan luonnetta huomattavasti. Kulkeminen ja oviympäristön toiminta on saatu hiottua käyttäjätarpeiden mukaan loppuvuoden aikana sujuvaksi. Lenel – Aperion toimintojen yhteensovittaminen ja Aperion-tuotteiden ylimääräiset päivitykset ovat vieneet kovasti ja suunniteltua enemmän työaikaa.

Kotona asuvien asiakkaiden turvapuhelinjärjestelmä on käyttöikänsä päässä ja turvapuhelinjärjestelmän uudistamistyö on aloitettu yhteistyössä muiden toimijoiden mm. vanhuspalvelujen, tietohallinnon ja hankintayksikön kanssa. Turvapuhelinliittymien muuttaminen mobiiliverkkoon on työllistänyt yhden uuden henkilön tele- ja turvapalveluissa.

Puhepalveluprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti ja suurin osa takaisinsoittoprojektiin kuuluvista toimipisteistä on ottanut toiminnan käyttöönsä.

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalvelujen osalta uutena toiminta vuoden alusta käynnistyi kotiateriapalvelu-kuljetukset. Toiminta on käynnistynyt hyvin ja toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä ravintopalveluiden kanssa. Koronapandemia on alentanut vammais- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten järjestämistarvetta huomattavasti.

Kuljetuspalveluissa valmistauduttiin järjestämään materiaalipalveluista siirtyvät kuljetustoiminnot 1.1.2021 alkaen. Selvitystyö kuljetus- ja materiaalipalveluiden välisten resurssien tehokkaammasta hyödyntämisestä on käynnistetty.

1.8.1.6 Terveyden- ja sairaudenhoidon palvelut

Vastuuhenkilö: Vs. terveysjohtaja Olli-Pekka Koukkari

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

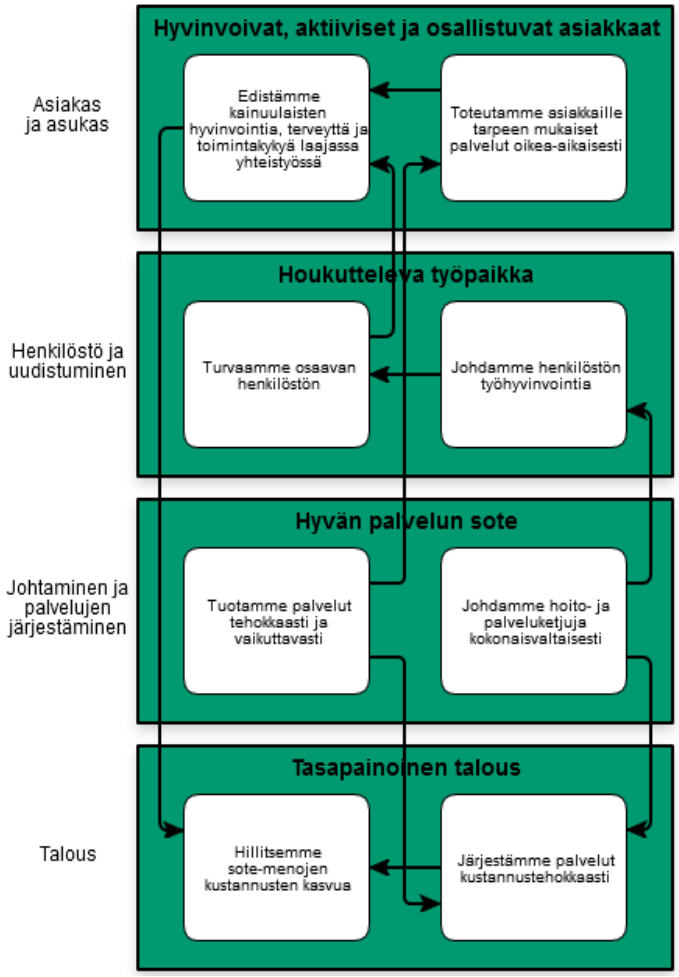

Visio
Jokaisella on hyvä elämä Kainuussa. Palvelumme ovat asiakaslähtöisiä, tehokkaita ja kustannusvaikuttavia.

Toiminta-ajatus
Edistämme hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja osallisuutta sekä tuemme itsenäistä selviytymistä.

Järjestämme vastuullamme olevat sosiaali-, terveys- ja muut palvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Arvot
Vastuullisuus, asiakaslähtöisyys, luottamus, oikeudenmukaisuus ja avoimuus (VALOA), perhekeskeisyys

Kainuun sote

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä	Kansantautien vakioitu summaindeksi (vertailutieto vuoden viiveellä)	125	122	110	*Ei tiedossa. Elämäntapaohjausta korostava toimintamalli perusterveydenhuollossa. Indeksi 2018 oli 124,4. Päivittyy 2-3 vuoden viiveellä.*

Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen	toteutuu pääosin	toteutuu kokonaan	kiireettömätkin asiat voidaan hoitaa hoitotakuuta nopeammin (1 kk sisään)	*Toteutunut pääosin. Hoitotakuun seuranta kuukausitasolla; koronasulkujen aiheuttaman hoitovelan purku tarvittaessa lisätöinä*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön	Omalla työssä vs ostopalveluna tuotetun työn kannattavuuden arviointi	ostopalvelun osuus omasta työstä 30 %	20 %	Käytetään vain aloilla, joita ei ole mielekästä itse ylläpitää	*Toteutunut osittain. Osittaisvertailu tehty, ei systemaattista. Rekrytointi, ammatillisen kehittymisen ja erikoistumiskoulutuksen polut*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV Työhyvinvointikyselyn tulos Täydennyskoulutuspv/hlö	20,96	15	10	*14,7*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut tehokkaasti ja vaikuttavasti	1. Tehokkaat palvelut 2. Asiakaskokemus				*Sairaaloiden erikoisalojen tuottavuusvertailu Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen*
Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Tulosaluerajojen ylittävien hoito- ja palveluketjujen lkm	Uudistamistyö jatkuu	2-3 uutta/vuosi	kuvattu kaikki keskeiset	*Toteutunut. Kolme uutta palveluketjua 2020.*
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	budjetti ylittyy reilusti	budjetti pitää (ei ole realistista odottaa toteutuvan talousarvioprosessin teon perusteella)		
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	*409*	350	ollaan maan keskitasossa	*Ei toteutunut. THL ja kuntaliiton kustannusseuranta ja vaihtoehtoiskustannuslaskenta*

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

TERVEYDEN- JA SAIRAUDEN-HOITOPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Aikuisten mt-palvelut ja riippuv.hoito, Suun terv.huolto, Operatiivinen hoito, Konservatiivinen hoito, Vastaanottot. ja tk.sairaalat ja Päivystyspalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**22 955**	**25 405**	**0**	**25 405**	**36,8**	**24 623**	**96,9**	**7,3**	**-3,1**	**-1 668**	**782**
Myyntituotot	9 256	10 632		10 632	35,6	8 503	80,0	-8,1	-20,0	753	2 129
Maksutuotot	10 851	11 807		11 807	11,0	9 593	81,2	-11,6	-18,8	1 258	2 214
Tuet ja avustukset	2 659	2 806		2 806	0,0	6 189	220,6	132,8	120,6	-3 530	-3 383
Muut tuotot	189	160		160	64,9	338	211,3	78,8	111,3	-149	-178
TOIMINTAKULUT	**141 378**	**134 882**	**238**	**135 120**	**11,3**	**149 699**	**110,8**	**5,9**	**10,8**	**-8 321**	**-14 579**
Palkat ja palkkiot	62 298	61 548	177	61 725	29,3	63 761	103,3	2,3	3,3	-1 463	-2 036
Henkilösivukulut	14 026	14 378	36	14 414	28,8	14 251	98,9	1,6	-1,1	-225	163
Henkilöstökulut	**76 324**	**75 927**	**213**	**76 139**	**29,2**	**78 011**	**102,5**	**2,2**	**2,5**	**-1 687**	**-1 872**
Asiakaspalvelujen ostot	25 588	19 953		19 953	-20,6	26 473	132,7	3,5	32,7	-885	-6 520
Muiden palvelujen ostot	17 293	17 354		17 354	-17,0	20 843	120,1	20,5	20,1	-3 550	-3 489
Palvelujen ostot yhteensä	**42 881**	**37 306**	**0**	**37 307**	**-18,9**	**47 316**	**126,8**	**10,3**	**26,8**	**-4 435**	**-10 009**
Aineet ja tavarat	17 632	16 898	25	16 923	27,5	19 472	115,1	10,4	15,1	-1 840	-2 549
Avustukset	88	103		103	32,1	77	74,8	-12,5	-25,2	11	26
Vuokrat	4 409	4 610		4 610	55,5	4 773	103,5	8,3	3,5	-364	-163
Muut kulut	44	38		38	-60,8	50	131,6	13,6	31,6	-6	-12
TOIMINTAKATE	**-118 423**	**-109 477**	**-238**	**-109 715**	**6,8**	**-125 076**	**114,0**	**5,6**	**14,0**	**6 653**	**15 361**
Rahoituskulut ja -tuotot	-13	-1	0	-1	-66,7	-3	0,0	-76,9	0,0	-10	2
VUOSIKATE	**-118 436**	**-109 478**	**-238**	**-109 716**	**6,8**	**-125 079**	**114,0**	**5,6**	**14,0**	**6 643**	**15 363**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-714	-1 075	0	-1 075	63,4	-1 527	142,0	113,9	42,0	813	452
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-119 150**	**-110 555**	**-238**	**-110 791**	**7,1**	**-126 606**	**114,3**	**6,3**	**14,3**	**7 456**	**15 815**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-119 150**	**-110 555**	**-238**	**-110 791**	**7,1**	**-126 606**	**114,3**	**6,3**	**14,3**	**7 456**	**15 815**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

TERVEYDEN- JA SAIRAUDEN-HOITOPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Aikuisten mt-palvelut ja riippuv.hoito, Suun terv.huolto, Operatiivinen hoito, Konservatiivinen hoito, Vastaanottot. ja tk.sairaalat ja Päivystyspalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**22 955**	**25 405**	**0**	**25 405**	**36,8**	**24 623**	**96,9**	**7,3**	**-3,1**	**-1 668**	**782**
Myyntituotot	9 256	10 632		10 632	35,6	8 503	80,0	-8,1	-20,0	753	2 129
Maksutuotot	10 851	11 807		11 807	11,0	9 593	81,2	-11,6	-18,8	1 258	2 214
Tuet ja avustukset	2 659	2 806		2 806	0,0	6 189	220,6	132,8	120,6	-3 530	-3 383
Muut tuotot	189	160		160	64,9	338	211,3	78,8	111,3	-149	-178
TOIMINTAKULUT	**141 378**	**134 882**	**238**	**135 120**	**11,3**	**156 608**	**115,9**	**10,8**	**15,9**	**-15 230**	**-21 488**
Palkat ja palkkiot	62 298	61 548	177	61 725	29,3	69 284	112,2	11,2	12,2	-6 986	-7 559
Henkilösivukulut	14 026	14 378	36	14 414	28,8	15 637	108,5	11,5	8,5	-1 611	-1 223
Henkilöstökulut	**76 324**	**75 927**	**213**	**76 139**	**29,2**	**84 920**	**111,5**	**11,3**	**11,5**	**-8 596**	**-8 781**
Asiakaspalvelujen ostot	25 588	19 953		19 953	-20,6	26 473	132,7	3,5	32,7	-885	-6 520
Muiden palvelujen ostot	17 293	17 354		17 354	-17,0	20 843	120,1	20,5	20,1	-3 550	-3 489
Palvelujen ostot yhteensä	**42 881**	**37 306**	**0**	**37 307**	**-18,9**	**47 316**	**126,8**	**10,3**	**26,8**	**-4 435**	**-10 009**
Aineet ja tavarat	17 632	16 898	25	16 923	27,5	19 472	115,1	10,4	15,1	-1 840	-2 549
Avustukset	88	103		103	32,1	77	74,8	-12,5	-25,2	11	26
Vuokrat	4 409	4 610		4 610	55,5	4 773	103,5	8,3	3,5	-364	-163
Muut kulut	44	38		38	-60,8	50	131,6	13,6	31,6	-6	-12
TOIMINTAKATE	**-118 423**	**-109 477**	**-238**	**-109 715**	**6,8**	**-131 985**	**120,3**	**11,5**	**20,3**	**13 562**	**22 270**
Rahoituskulut ja -tuotot	-13	-1	0	-1	-66,7	-3	0,0	-76,9	0,0	-10	2
VUOSIKATE	**-118 436**	**-109 478**	**-238**	**-109 716**	**6,8**	**-131 988**	**120,3**	**11,4**	**20,3**	**13 552**	**22 272**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-714	-1 075	0	-1 075	63,4	-1 527	142,0	113,9	42,0	813	452
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-119 150**	**-110 555**	**-238**	**-110 791**	**7,1**	**-133 515**	**120,5**	**12,1**	**20,5**	**14 365**	**22 724**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-119 150**	**-110 555**	**-238**	**-110 791**	**7,1**	**-133 515**	**120,5**	**12,1**	**20,5**	**14 365**	**22 724**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 1-12 kk 2020
Asukas, asiakas						
Vakioitu kansantauti-indeksi (Kela) laskee yhden yksikön vuodessa nykyisestä arvosta 129,3 (v. 2010)	126,2	124,6	126,4	128	122	*ei vielä tiedossa*
Vakioitu sairastavuusindeksi laskee yhden yksikön vuosittain nykyisestä arvosta 119,6 (v. 2010)	121,0	120,4	120,4	<120/<112	115	*ei vielä tiedossa*
Terveyden edistämisen aktiivisuus perusterveydenhuollossa (sijoitus parempi kuin koko maassa keskim.)	72 (koko maa 66)	Seuraavan kerran v 2018	Suomen paras	Suomen paras	Suomen paras	*ei vielä tiedossa*
Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen (poikkeamat raportoidaan)	ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 15. ESH:ssa hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 44.	ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 7. ESH:ssa hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 54.	Ei yhtään uhkasakkouhkaa tai huomautusta	Ei yhtään uhkasakkouhkaa tai huomautusta	Saavutetaan	ESH:ssa toimenpiteeseen pääsyä yli 6 kk jonottaneita oli yhteensä 114 *ESH:ssa hoidontarpeen arvioon pääsyä yli 3 kk odottaneita oli yhteensä 11.*
Asiakaspalautekysely						
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (tpv/HTV)			< 14,0 tpv/htv		15	14,7/HTV
Työhyvinvointi-						

kyselyn kehitys						
Täydennyskoulutus						
HTV	984	985	959	1179	1269	1272
Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Laatujärjestelmän ulkoiset ja sisäiset auditoinnit (kpl/v)					ulkoiset 1/vuosi sisäiset 10/vuosi	*ulkoinen auditointi 6/2020*
Kehityskeskustelujen toteutuminen			Toteutumis-% 80-100	Toteutumis-% 80-100	100 %	41,6 %
Vuosittain kehitettävät palvelu- ja hoitoketjut					2-3 uutta/vuosi	
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilinpäätöksen vertailutiedot (toimintakulut)			kasvu -% 0,0	kasvu -%	kasvu inflaation mukaan	Tilikauden tulos 2020 vs. 2019 134M€ / 112,1 % sis. palkkaharmonisointi, 127M€ / 106,3 %, ei palkkaharmonisointia
Sosiaali- ja terveydenhuollon talous Kainuu (koko maa) (SOTKAnet, Kuntaliitto, THL)						
Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset euroa/asukas	3389 (3106)	3746 (3049)	Korkeintaan valtakunnallinen ka	4045	3700	*ei vielä tiedossa*
Terveystoimen nettokustannukset euroa/asukas	2040 (1811)	2220 (1818)	Korkeintaan valtakunnallinen ka			*ei vielä tiedossa*
Perusterveydenhuollon nettokustannukset eu-	612 (629)	673 (623)	Korkeintaan valtakunnal-	Ero valtakunnalliseen kes-		*ei vielä tiedossa*

roa/asukas			linen ka	kiarvoon kaventuu		
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset euroa/asukas	1428 (1177)	1546 (1190)	Korkeintaan valtakunnallinen ka		Ero valtakunnalliseen keskiarvoon kaventuu	*ei vielä tiedossa*
THL, Esh:n tuottavuustilasto, keskussairaalat (yht 16 sairaalaa); episodituottavuus	Episodituottavuus on 97	Tieto alkuvuodesta 2019	Kolmen tuottavimman keskus sairaalan joukossa	*Sija 12/15*	Palataan kärkisijoille	*ei vielä tiedossa*

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Tulevaisuuden sotekeskuksen HELLÄ-hankkeessa kehitetään uusia toimintatapoja peruspalveluiden vastaanottotoimintaan ja vastataan sote-uudistuksen seitsemän päivän hoitotakuuvaateeseen. Palveluverkostoneuvottelut Kainuun kuntien kanssa jatkuvat.

Uuteen sairaalaan siirtyivät vuoden 2020 aikana akuuttipalvelut, päiväsairaala, leikkaussalit, toimenpideyksikkö, erikoissairaanhoidon vuodeosastot, suu- ja leukasairauksien poliklinikka, vaativan kuntoutuksen yksikkö sekä yleislääketieteen poliklinikka.

Koronaviruspandemia aiheutti voimakkaan kysynnän laskun operatiivisessa hoidossa ja vastaanottotoiminnassa. Sittemmin kysyntä on palautunut. Erityisesti kirurgian ja suun terveydenhuollon osalta syntyneen hoitovelan purkaminen kestää ainakin vuoden 2021 loppuun.

Koronaviruspandemian myötä peruuntuneet asioinnit sekä lisääntynyt etäasiointi on vaikuttanut maksu- ja myyntituottoja laskevasti. Valtioneuvoston suora koronatuki Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle vuonna 2020 on kattanut pandemian aiheuttamista kustannuksista noin kolmanneksen.

Terveysjohtaja Kristiina Kanasen menehtyi äkillisesti 27.11.2020 minkä jälkeen hänen sijaisenaan on toiminut Olli-Pekka Koukkari.

Uuden sairaalan 2. vaiheen muutto valmistuu lokakuun 2021 loppuun mennessä. Operatiivinen ja konservatiivinen vastuualue yhdistyvät aikuisten somatiikan vastuualueeksi 1.1.2021. Uutta vastuualuetta johtava lääkäri toimii sairaalan johtavana lääkärinä vastaten sairaalatoiminnan vastuu- ja tulosaluerajat ylittävästä johtamisesta. Sairaanhoidon palveluiden tulosalueen lakatessa 31.12.2020 muodostavat kuvantaminen, apteekki, patologia, sihteeripalvelut ja infektioiden torjunta diagnostisten tukipalveluiden vastuualueen terveyden- ja sairaanhoidon tulosalueelle mikä lisäksi lasten ja perheiden terveyspalvelut siirtyvät perhepalveluiden tulosalueelta. Yhdenmukaisten toimintamallien käyttöönotto poliklinikoilla ja uuden sairaalan vuodeosastoilla etenee.

Kainuun keskussairaala on sijoittunut THL:n keskussairaaloiden tuottavuusvertailussa vuonna 2019 sijalle 12/15. Erikoissairaanhoidon kustannukset Kainuussa ovat Kuntaliiton 2019 vertailussa ikävakioituna vertailukuntien suurimmat. Mikäli kustannukset olisivat vertailun keskimääräistä tasoa, olisi kulutaso 18 milj. euroa/vuosi nykyistä matalampi. Talouden sopeuttamisen ja koronaviruspandemia määrittelevät keskeisesti alkanutta vuotta minkä lisäksi tulosalueen keskeiset toimintaa ja taloutta kuvaavat mittaristot yhdenmukaistetaan.

Vastaanotto- ja terveyskeskussairaalat
(vastuualuepäällikkö Arja Horto)

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Asiakas ja asukas

Asiakkaille kulunut vuosi on tuonut useimmilla terveysasemilla haasteita hoitoon pääsyn suhteen. Heikko lääkäritilanne on vaikeuttanut lääkärin vastaanotolle pääsyä. Hoitohenkilökunnan äkilliset poissaolot yhdistettynä sijaisten huonoon saatavuuteen ovat puolestaan hankaloittaneet jossain määrin myös sairaanhoitajien ja kansanterveyshoitajien vastaanotoille pääsyä. Lääkärin kiireettömille vastaanotoille otettiin käyttöön kutsujonojärjestelmä loppukeväällä Kajaanissa, Paltamossa ja Ristijärvellä.

Koronaviruspandemian myötä maaliskuusta 2020 alkaen vastaanottotoiminta koki suuren muutoksen. Kiireettömiä vastaanottoaikoja muutettiin etävastaanotoiksi. Asiakkaat peruivat vastaanottoaikojaan eivätkä hakeutuneet vastaanotoille aikaisempaan malliin kevään aikana. Pandemiavastaanottoon ja -varautumiseen sekä hoidon rajauspäätöksiin liittyvät tehtävät työllistivät runsaasti vastaanottojen henkilöstöä ja esimiehiä.

Tulevaisuuden sote-keskuksen HELLÄ-hankkeessa kehitetään uusia toimintatapoja peruspalveluiden vastaanottotoimintaan. Mallin odotetaan tuovan terveyshyötyä, asiakastyytyväisyyttä, henkilöstön tyytyväisyyttä ja taloudellisuutta. Mallilla odotetaan päästävän sote-uudistuksessa tavoiteltavaan 7 pv hoitotakuuseen.

Kunnista Kuhmoon ja Suomussalmelle 2019 siirtynyt sydänsairauksien tutkimukseen liittyvä holter-seuranta on jatkunut. Asiakkaat ovat olleet hyvin tyytyväisiä siihen, että holterointi voidaan toteuttaa omalla kotipaikkakunnalla. Myös muita erikoissairaanhoidon määräämiä hoitoja, lähinnä lääkehoitoja on siirrytty jo aikaisemmin toteuttamaan kuntien terveysasemilla. Asiakkaiden näkökulmasta tämä on hyvä ratkaisu.

Korkea osastokuormitus, osastot ovat koko ajan täynnä, vaikeuttaa uusien potilaiden ottamista päivystyksestä ja Kaksin osastoilta. Joulukuussa otettiin käyttöön 1-2 ylipaikkaa jokaiseen terveyskeskussairaalaan. Osastopotilaat ovat huonokuntoisia eli tarvitsevat apua useilla alueilla. Osa potilaista odottaa jatkohoitopaikkaa kauan, koska eivät täytä minkään hoitopaikan kriteerejä eivätkä pärjää kotona. Terveyskeskussairaaloiden sairaansijojen riittävyyttä on yritetty turvata kehittämällä koko soten yhteistyönä kotiin vietäviä palveluita, kevyempää laitoshoitoa ja asumispalveluita.

Henkilöstö ja uudistuminen

Rekrytointiyksikön säästöt sijaisten osalta vaikuttavat vastuualueen henkilöstön riittävyyteen ja jaksamiseen. Sijaispula on ollut paikoin erittäin hankala.

Kahden lääkärin palkkavaraus jouduttiin ottamaan pois säästösyistä. Lisäksi henkilöstömenoihin on talouspalveluiden toimesta tehty 1,6 % vähennys. Nämä vaikeuttavat täyttölupien saamista.

Geriatrian osaamiskeskus on aloittanut 2021 alusta mutta geriatrit eivät ole pystyneet siirtymään osaamiskeskuksen tehtäviin täysimääräisesti, koska Kajaanin terveyskeskussairaalaan ei ole saatu rekrytoitua korvaavia terveyskeskuslääkäreitä osastotyöhön.

Sotkamoon on ostetut vanhuspalveluiden lääkäri pilottina ja toiminnasta on saatu hyviä kokemuksia.

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

Talouspaineet ovat uhka toiminnot edellä etenemiselle, etenemme raha edellä.

Ristijärvelle valmistui alkuvuodesta uudet Attendon tilat, joihin vastaanottotoiminta siirtyi maaliskuussa. Kajaanin vastaanotto pääterveysasemalta muutti lokakuussa uuden sairaalan tiloihin yleislääketieteen poliklinikalle. Muuttojen myötä sisäilmaongelmat ratkesivat. Sisäilmaan liittyvää oirehdintaa on kuitenkin edelleen ollut useamman terveysaseman henkilöstöllä. Kuhmon kanssa on aloitettu tiivis suunnittelu uusista sotetiloista. Sotkamossa ja Suomussalmella on käyty keskusteluja uusien tilojen tarpeesta.

Antibioottipumppupilotti aloitettiin Sotkamon tk sairaalan ja ajanvaruksen yhteistyönä maaliskuussa 2020. Ensimmäiset koulutukset ajoitettiin elokuulle 2020, ja ensimmäiset ab- pumppuasiakkaat saivat lääkkeensä

syyskuussa 2020. Pilotti oli onnistunut ja lupa laajentua koko Kainuun kotisairaaloihin saatiin marraskuussa 2020.

PerQ-sovellusta on kesällä 2020 saatu kerran kuukaudessa päivittyväksi, mikä mahdollistaa sen hyödyntämisen päivittäisjohtamisessa.

Talous

Realistisesti laadittua talousarviota on jouduttu pienentämään useita kertoja ennen sen hyväksymistä, joten ei ole enää kaikilta osin realistinen (esim. hankintakiellon takia jäädytetyt tarpeeseen tulevat kalustohankinnat vaarantuvat).

Talouden seuranta toteutuu.

Lääkärityövoimaa on ostettu aiempia vuosia enemmän hankalan virkalääkäritilanteen vuoksi.

Suun terveydenhuolto
(vastuualuepäällikkö Mikko Neuvonen)

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Asukas, asiakas

Vuoden 2020 toimintaan suun terveydenhuollossa vaikutti huomattavasti koronaepidemia. Keväällä reilun kahden kuukauden ajan lähes koko kiireetön suun terveydenhuolto ajettiin alas. Hoitovelkaa kertyi runsaasti ja uusille potilaille ei voitu antaa aikoja. Vasta syksyllä päästiin vähitellen purkamaan kertynyttä jonoa. Vuoden 2019 lopulla aloitettu ulkopuolinen jononpurku keskeytettiin keväällä ja sitä jatkettiin syyskuussa. Hoitotakuu ei toteutunut kiireettömässä hoidossa Kajaanissa. Muissa Kainuun soten jäsenkunnissa pysyttiin hoitotakuussa. Kiireellinen hoito voitiin kuitenkin järjestää hyvin. Hammaslääkärikäyntejä perusterveydenhuollossa oli vuonna 2020 52725, joka on noin 4000 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kaikkiaan käyntejä perusterveydenhuollossa oli 70141, joka on 4849 vähemmän kuin vuonna 2019. Myös erikoisairaanhoidon käynnit suu- ja leukasairauksien poliklinikalla vähenivät merkittävästi. Erikoissairaanhoidossa on kuitenkin pysytty hoitotakuussa.

Uusi sairaala otettiin käyttöön helmikuussa, jolloin suu- ja leukasairauksien poliklinikan kaikki toiminnot pääsivät samalle poliklinikalle helpottaen potilaiden moniammatillista hoitoa. Myös Kajaanin virka-aikainen sekä Kainuun viikonloppupäivystys siirtyi uuteen sairaalaan yhteispäivystyksen yhteyteen.

Lehtikankaalle saneerattu uusi hammashoitola saatiin myös käyttöön helmikuussa helpottaen osaltaan alueen asukkaiden hoitoon pääsyä. Ristijärvelle valmistui uusi palvelukeskus, jossa on myös hammashoitola.

Suun terveyttä kuvaavat indeksit ovat nuorilla lapsilla kohtalaisen hyvällä tasolla.
15-vuotiailla täysin terveitä hampaita on kuitenkin vain 36 %:lla ja vahingoittuneiden hampaiden (DMF-indeksi) keskiarvo on 2,5. Edellisen vuoteen verrattuna arvot ovat kuitenkin parempia.

Terveyden edistämisessä ja suun sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa käytämme tehokkaasti eri henkilöstöryhmien työpanosta. Suun terveydenhuollolla on moniammatillinen terveyden edistämisen työryhmä, joka suunnittelee monipuolisia terveydenedistämisen keinoja, jotka otetaan käyttöön koko soten alueella. Työryhmä valmisti terveyden edistämisen vuosikellot hammashoitoloiden käyttöön, joiden tarkoitus on tehdä terveyden edistämisen työ näkyväksi, sen sisällöt ja toteuttamisen yhteneväisiksi, sekä toteutumisen seuraamisen johdonmukaiseksi. Suunniteltiin toteutettavaksi v 2021 Suu – enemmän kuin makuasia -projekti, jonka tavoite on rakentaa vahvempaa moniammatillista yhteistyötä ennalta määriteltyjen Kainuun soten eri sektoreiden välillä, valmistaa suun hoitoon opastavaa ja innostavaa materiaalia soten henkilöstön käyttöön, innostaa ja kannustaa kaikkia Kainuun soten ammattilaisia huomioimaan myös asiakkaan suun hoitoa ja tätä kautta vahvistaa kainuulaisten hyvinvointia ja ajan myötä vähentää suun terveydenhuollon potilaspaineita. Projekti toteutetaan oman henkilökunnan toimesta.

Henkilöstö ja uudistuminen

Henkilöstötilanne on ollut kohtalaisen hyvä. Jonkin verran on alueellista vaihtelua. Oikomishoidon erikoishammaslääkärien vakansseista puolet on ollut täyttämättä vaikeuttaen oikomishoidon toteuttamista. Kannustamme henkilöstön ammattitaidon kehittämistä mahdollistamalla koulutuksiin osallistumisen. Koronaepidemian vuoksi lähes kaikki koulutustilaisuudet järjestettiin etänä. Uudet toimitilat ovat parantaneet työtyytyväisyyttä ja työtehoa. Työhyvinvointia ja tehokkuutta lisäsi myös uusi koko suun terveydenhuollon henkilöstöä kattava työvuoro-excel, jossa työvoiman hallittua liikkumista tarpeiden mukaan kyetään koordinoimaan.

Koronatilanteen takia kehityskeskustelujakaan ei voitu järjestää suunnitelman mukaisesti.

Johtaminen ja palveluiden järjestäminen

Palvelut pyrittiin turvaamaan siinä määrin kuin koronaepidemia antoi myöten noudattaen valtakunnallisia suosituksia.

Uudenlaisen toimintamallin, ns. joustavan vastaanoton suunnittelu aloitettiin Kajaaniin Teppanan hammashoitolaan. Toimintamalli otetaan käyttöön vuonna 2021 helmikuussa.

Kehityskeskusteluja ei käyty suunnitellussa määrin. Johdonkatselmusta ei pidetty. Laadunhallintajärjestelmä on vielä keskeneräinen.

Talous

Tulot eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti ja menot ylittyivät. Tuloja oli noin 2,4 milj. euroa ja toteutuma oli 75,9 %. Vajaus johtuu pääasiassa asiakasmaksutulojen heikosta kertymästä. Toimintakuluja (ulkoiset) oli 9.6 milj. euroa ja toteuma oli 103,7 %, ylitys 343 milj. euroa. Toimintakate oli 7.161.450 euroa. Kustannus/ asukas on noin 102 euroa. Suurimmat ylitykset olivat palvelujen ostoissa, joka johtuu pääasiassa ulkopuolisen jononpurkutyövoiman hankkimisesta. Myös kalustoa ja tarveaineita jouduttiin hankkimaan runsaasti uusiin toimipisteisiin. Henkilöstökulut alittuivat lähes 130 000 euroa.

Operatiivinen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Tuomo Erola)

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Asiakas ja asukas

Vuonna 2020 operatiivisella alueella kerättiin jatkuvan asiakaspalautejärjestelmän QPro:n kautta, palautemääristä ei saada tällä hetkellä raporttia organisaatiomuutoksen takia. Viime vuoden palautteiden keskiarvo oli ka 4.6, tavoite 4.5. Tehostetut asiakaspalautekyselyt toteutettiin sovitusti syksyllä kahden viikon ajan. Asiakaspalautteet vastuualueella käsiteltiin sovitusti johtoryhmässä kaksi kertaa vuoden aikana. Vastuualueella kiitettävä palaute koski henkilökuntaa, ammattitaitoa, kohtelua ja negatiivinen palaute tiedonkulkuun liittyvää, hoitoon pääsyä ja tilat. Vastuualueella on käytössä jatkuvan palautteen antoon asiakaspalautejärjestelmä HappyOr-Not. Happy indeksi 94 %, tavoite 91 %.

HaiPro -ilmoituksia tehty yhteensä 230, ilmoitusten määrä on laskenut. Ilmoituksista 33,9 % oli läheltä piti -tapahtumia ja 38,7 % tapahtui potilaalle. Ilmoituksista 27,4 % on tehty kehittämisehdotuksia. Tapahtumatyypeistä 24,3 % liittyy lääke- ja nestehoitoon. Kirjaamisvirheitä 14,3 %, jakovirheitä 10,7 %, antovirheitä 39,3 %. Kaikista ilmoituksista tiedonkulkuun tai tiedon hallintaan liittyviä ilmoituksia 43,9 %. Diagnoosiin liittyviä 0,4 %, operatiiviseen toimintaan liittyviä 5,2 %. Vastuualueella HaiPro koosteet on käsitelty sovitun frekvenssin mukaisesti. %.

Uusi sairaalan suunnitteluun vastuualueella aktiivinen osallistuminen uuden sairaalan työryhmiin. Tammikuussa osa toiminnoista muutti uuden sairaalan tiloihin. Sairaalan yhteisten pelisääntöjen, uusien toimintatapojen mukaan lukien takatilatyöskentely ovat lähteneet hyvin käyntiin. Haasteena on ollut hoitajien potilaan haastattelua ja ohjausta varten tarvittavat tilat. Uuden sairaalan automatiikka varastoautomaattien osalta on tuonut haasteita ja hidastanut jonkin verran leikkaustoimenpiteitä, lisännyt hoitajien käyttämää työaikaa, tä-

hän liittyen hoitologistikkojen tehtäväalueiden muuttuminen laajemmaksi. Tulosyksiköissä, joilla muutto uuteen sairaalan on edessä, suunnittelutyö jatkuu toimintaprosessien ja uusissa tiloissa työskentelyn suunnittelemiseksi. Uuden sairaalan toimenpideyksikön ja kaikkien operatiivisen poliklinikkojen sihteerityön työmäärän kasvua ei ole huomioitu ko. yksiköiden sihteerimäärissä, vastuualueella järjestettiin kaksi kertaa jononpurkua sihteerityöhön tulosjohtajan erityisluvalla potilaan asioiden hoitamiseksi.

Potilasturvalliset hoitoprosessit ovat pääosin toteutuneet suunnitellusti. Terveydenhuoltolaki hoitotakuun osalta toteutui muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Leikkaustoiminnassa suunnitellut leiko, herko ja päiki prosessit toimivat läpi koko vuoden. Vuodeosaston kautta tulevien potilaiden määrä on suunnitellussa laskussa. Kirurgialla toimii keskitetty leikkaushoidonvaraus.

AVI:n selvityspyyntöjä; korvattavia potilasvahinkoja 18 (tavoite alle 12): kirurgia 14, silmätaudit 3, leikkaus-anestesia 1.

Henkilöstö ja uudistuminen

Kaikki hoitohenkilökunnan vakituiset vakanssit ovat 100 % täynnä. Erikoistuvia lääkäreitä on 99999 vakanssilla vakanssinumeroiden puuttuessa. Silmätautien poliklinikalla ei virkalääkäriä, omalla sopimuksella silmätautien erikoislääkärillä opetusoikeus OYS:sta. Silmätautien poliklinikan lääkäripalvelun tuottaa joiltakin osin Terveystalo. Vuoden 2020 aikana joitakin silmälääkäreitä työskentelee omilla sopimuksilla.

Hoitajien lyhytaikaisiin sijaisuuksiin pätevien sairaanhoitajien saaminen on haasteellista. Epäpäteviä sijaisia, opiskelijoita jouduttiin käyttämään. Operatiivisen varahenkilöstön tilanne sairaanhoitajan osalta on ollut huono. Varahenkilöitä ei ole riittävästi turvallisen hoitajamitoituksen turvaamiseksi akuuttien poissaolojen osalta. Pilottiosastojen pooli on riittämätön osastojen tarpeeseen. Leikkaussalissa ei varahenkilöstöä ollenkaan ja poliklinikoilta loppuvuodesta varahenkilö puuttuu. Esitykset resurssityöryhmälle kaikista operatiivisen alueen yksiköistä tehty uuteen sairaalaan, nämä eivät johtaneet toimenpiteisiin.

Uuteen sairaalaan suunniteltu yöhudlaajamalli vuodeosastoilla A ja B, todettiin potilasturvallisuutta tukevaksi malliksi, jota jatketaan.

Lifecare raporttien saatavuudessa edelleen ongelmia, Tieto ei ole toimittanut pyydettyjä raportteja esim. osaston bruttokuormitus.

Hoitotyössä perehdytysohjelma on 100 % käytössä.

Osaamisen kehittäminen on toteutunut tulosyksiköiden suunnitelmien mukaisesti. Henkilöstöllä on mahdollisuus jatkuvaan palautteen antamiseen. Palautteet käsitellään johtoryhmässä sovitusti.

Pääsääntöisesti kehityskeskustelut ovat toteutuneet.

Rafaela-hoitoisuusluokitukset ovat käytössä poleilla ja osastoilla. Paoncil on läpäisty osastolla B, leikkaussalissa, poleilla kirurgian polia lukuun ottamatta. Osastolla B hoitoisuusluokat 4 ja 5 korostuvat.

Osastofarmasia vakiintuneena toimintamallina jatkui molemmilla vuodeosastoilla. Osastolla B huolestuttaa epävarmuus osastofarmasian jatkumisesta vuoden 2021 aikana. Tavoitteena on lääketurvallisuuden ja yhtenäisten lääkekirjausten kehittyminen.

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

Operatiivisen vastuualueen ulkoinen seuranta-arviointi tehtiin kesäkuussa 2020. ISO 9001–2015 sertifikaatin voimassaolo näin ollen jatkuu. Auditoinnissa esiin nostetut kehittämiskohteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa sovitulla tavalla.

Sisäiset auditoinnit toteutuivat suunnitelman mukaan.

Operatiivinen vastuualue sulautuu vuodenvaihteessa konservatiivisen vastuualueen kanssa aikuisten somaattiseksi erikoissairaanhoidoksi.

Operatiivisen alueen leikkaustoiminta: 4018 leikkausta joista päivystysleikkauksia 25,0 %, elektiivisiä 75,0 %, joista Herko 12,4 %, Leiko 28,9 %, päiki 29,8 %, vos 2,9 %.

Leikkaussalin sairauspoissaolot lyhyet ja pitkät ovat olleet suuret vuosia, leikkaussalissa ei ole ollut yhtään varahenkilöä äkillisiin poissaoloihin. Tämä on johtanut leikkausten ajoittaisiin supistamisiin. Vuoden 2020 aikana neuvoteltiin ja sovittiin ja toimeenpantiin varahenkilöstöhaku leikkaussaliin. Vuoden 2021 alusta leikkaussalissa on kolme varahenkilöä äkillisiin poissaoloihin.

Polikliinisten leikkaukset (ns. office kirurgia) suunnitellusti leikattiin toimenpideyksikössä ja kaihikirurgia väistötiloissa kirurgian poliklinikalla, nämä leikkaukset toteutettiin leikkaussalihenkilöstön toimesta.

Operatiivisen vastuualueen varahenkilötilanne poliklinikoilla ja vuodeosastoilla ei ole riittävä äkillisiin poissaoloihin. Ajoittain joudutaan menemään alle hyväksyttävän mitoituksen.

Kirurgisen potilaan prosessiin liittyen seurataan jonotusaikoja jatkohoitoon LAS-järjestelmän kautta. LAS jonottajia tk. vuodeosastoille oli osastolla B krs. 5 yhteensä 208 tapausta josta keskimäärin odotettiin 3 vrk ja osastolla B krs. 6 kokonaisuudessaan 97 tapausta jotka odottivat keskimäärin 4 vrk. Jonottajaongelma ajoittain blokkaa paikan elektiiviseltä leikkauspotilaalta, herko yhteistyötä on näissä tilanteissa voitu hyödyntää.

Oman tekoniveltoiminnan tehostaminen jatkui suunnitellusti. Vain hoidonporrastuksen mukaiset toimenpiteet Oulusta, muut omana toimintana suunnitelman mukaisesti.

Vastuualueen prosessit ja sisäiset arvioinnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Talous

Vastuualueen budjetti 118,9 %. Aspa ostot ylittyivät toteuma 143,2 %

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on realistisuus. Hyväksytty talousarvio vuodelle 2020 ei ollut realistinen. Henkilöstömenot 101,8 %.

Talousarvion seurannan toteutus sovitusti kuukausittain.

Konservatiivinen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Jukka Juvonen)

Asiakas

Kysymykset; Keskiarvo tulokset kysymyksistä 2020

2.4 Saitteko tietoa hoidosta tai tutkimuksesta ymmärrettävästi?

Tammi- huhtikuu ca 4,7 (N=107)	touko- elokuu ca 3,9 (N=7)	syys-joulukuu ca 4,6 (N= 69)

2.5 Tehtiinkö hoitoanne tai tutukimusta koskevat päätökset yhdessä teidän kanssa?

Tammi- huhtikuu ca 4,7	touko- elokuu ca 3,9	syys-joulukuu ca 4,6

2.6 Tunsitteko olonne turvalliseksi hoidon tai tutkimuksen aikana

Tammi- huhtikuu ca 4,8	touko- elokuu ca 3,9	syys-joulukuu ca 4,8

2.9 Oliko hoidosta tai tutkimuksesta teille selkeästi hyötyä?

Tammi- huhtikuu ca 4,7	touko- elokuu ca 4,3	syys-joulukuu ca 4,4

2.11 Saitteko selkeät jatkohoito-ohjeet

Tammi- huhtikuu ca 4,7	touko- elokuu ca 3,5	syys-joulukuu ca 4,6

Henkilökunta

Vaikeuksia on saada hoitohenkilöstön poissaoloihin sijaisia. Henkilöstössä on havaittu myös jaksamisongelmaa ja henkistä kuormittumista.

Lääkärikonsultteja on tarvittu poliklinikkatoimintaan neurologian, keuhkosairauksien, syöpätautien ja kardiologian aloilla.

Poliklinikoiden muuttoa uuteen sairaalaan on valmisteltu. Suunnittelu on aktivoitunut loppuvuodesta.

Päiväsairaalan toiminta on vakiintunut.

Täydennyskoulutuksiin ei ole vallinneen tilanteen vuoksi juurikaan pystytty osallistumaan. Osaamisalueiden laajentamista on tehty siten, että on käyty tutustumassa konservatiivisen vastuualueen muihin yksiköihin. Tyhy-päiviä on pystytty osin toteuttamaan.

Hengityshalvauspotilaita on kolme ja heillä omat hoitoringit. Toimintaa on kehitetty ja saatu selkiytettyä. Hengityshalvausyksikölle on saatu oma lääkäri ja yhteistyö osaston kanssa tiivistynyt.

Perehdytyksen dokumentointiin on kiinnitetty huomiota.

Kehityskeskustelut on pääosin käyty.

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

Elokuussa osastolle A vaihtui osastonhoitaja, työsuhde on määräaikainen vuoden loppuun. Perehdytystä tehtiin kesän aikana. Lisäksi Kajaani Aliisan / hengityshalvausyksikön osastonhoitajan poissaolo, joka alkoi 3/20, jatkuu edelleen 1.11.20. Kesän–elokuun ajaksi saimme sijaisen. Elokuun jälkeen esimiestyöt on jaettu oman alueen esimiesten kesken. Esimiesvaihdokset ovat tuoneet omat haasteet toiminnan kehittämiselle ja suunnitelmalliselle eteenpäin viemiselle.

Tammikuussa uuden sairaalan tiloihin muuttivat osasto A sekä päiväsairaala. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä Imatis on otettu käyttöön osastolla syys-lokakuussa. Osasto A:n ja päiväsairaalan toiminta uusissa tiloissa on sujunut hyvin. Yhteistyötä ja toimintamallien yhdenmukaistamista on tehty osasto B kanssa.

Palliatiivista toimintaa on kehitetty.

Geriatrisen osaamiskeskuksen perustaminen käynnistettiin ja suunnittelutyötä tehtiin loppuvuosi.

Talous

Jos budjetti laaditaan realistiseksi, sen toteuttamiseen sitoudutaan. Omavaraisuuteen pyrkiminen auttaa olennaisesti taloudellisuudessa.

Aikuisten mielenterveyspalvelut ja riippuvuuksien hoito
(vastuualuepäällikkö Juha Luukinen)

Vastuualueen tavoitteena on toteuttaa laadukas ja tarpeenmukainen hoito tapauskohtaisen työryhmätyön periaatteiden mukaisesti lähipalveluina ja edistää asiakkaiden osallisuutta ja tukea itsenäistä selviämistä. Mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidon asiakkaan hoitoketjua päivitetään. Laatutyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti työstämään laatukäsikirjaa ja päivittämään ohjeita. Tavoitteena on ulkoiseen arviointiin osallistuminen 2022.

Hoidossa on tärkeää laadukas ja tarpeenmukainen hoito sekä tapauskohtainen työryhmätyön malli, jota perheen ja verkoston mukanaolo hoidossa tukee. Tarpeenmukaisen hoidon ja tapauskohtaisen työryhmätyön malli tulee olla selkeä kaikille vastuualueen työntekijöille ja tämä on varmistettava sisäisellä ja ulkoisella lisäkoulutuksella sekä työnohjauksella. Myös laadukkaasta perehdyttämisestä on huolehdittava. Näihin on talousarviossa varauduttava. Tämän lisäksi on tärkeää pitää huolta henkilöstön oikeasta mitoituksesta ja rakenteesta. Sairauspoissaolojen määrän tulee pienentyä ja henkilöstön jaksami-

seen on kiinnitettävä huomiota.

Asiakas ja asukas

Koronapandemia vaikuttaa palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä lisäävästi sekä mielenterveys- että päihdeongelmien lisääntyessä. Keväällä palvelujen tarjonta väheni, kun pandemiaan varautumisen vuoksi ryhmiä peruttiin ja tapaamisia siirrettiin etätapaamisiksi. Myös kolmannen sektorin paikat supistivat toimintaansa ohjeistusten mukaisesti. Tämä on vaikuttanut asukkaiden mahdollisuuksiin saada apua oikea-aikaisesti. Etäpalvelut eivät tule koskaan korvaamaan täysin lähipalvelua mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittisenä menestystekijänä olevaan osaavan ja koulutetun henkilöstön saamiseen on aktiivisella rekrytoinnilla yritetty vastata. Henkilöstön riittävyydestä ja jaksamisesta on huolehdittu. Osastot ja kuntouttavan asumispalveluyksiköt toimivat minimimiehityksin. Vakituisiin avoimiin tehtäviin on ollut hakijoita erikoislääkäreitä lukuun ottamatta. Henkilötyövuodet lisääntyivät 10:llä, kun kuntouttavia asumispalvelupaikkoja jouduttiin ottamaan omaksi toiminnaksi Esperi Caren lopettaessa toimintansa toukokuussa 2020.

Henkilöstön jaksaminen: Muutokset ja pandemiavarautuminen on kuormittanut työntekijöitä. Uusien työtapojen omaksuminen ja opettelu ovat vieneet aikaa ja voimia. Koulutuksilla on pyritty asiaa helpottamaan. Tyhypäiviä on pidetty normaalisti pandemiatilanteesta riippumatta ohjeistusten puitteissa. Kehityskeskusteluja on vuonna 2020 tehty, mutta jonkin verran niitä jouduttiin siirtämään vuoden 2021 alkuun.

Vastuualueen vakansseja on siirretty tarpeen mukaan tulosyksiköstä toiseen. Kuhmosta on yksi hoitajan vakanssi siirtynyt Sotkamon kuntoutuskotia vahvistamaan sen siirryttyä toimimaan kahdessa vuorossa.

Psykoterapeuttiset valmiudet koulutusryhmä aloitti syksyllä 2020, jossa vastuualueelta on 9 työntekijää (kokonaisuutena 18). Ulkopuolisiin koulutuksiin eivät työntekijät ole juuri osallistuneet sekä koronan takia, että tiukan taloustilanteen vuoksi.

Vuoden 2019 aikana kilpailutettiin erikoislääkäripalveluja, mutta saatiin sopimus vain päihdelääkäreiden osalta. Psykiatrian erikoislääkäreitä ei saatu kilpailutuksessa, mutta vuoden 2020 alusta on saatu ostopalveluna erillisellä sopimuksella hieman yli yhden täysiaikaisen erikoislääkärin työpanos. Psykiatrian osastolla on ollut kevään aikana kaksi yleislääketieteeseen erikoistuvaa lääkäriä noin puoli vuotta yhteensä. Erikoislääkärin vakansseja vastuualueella on yhdeksän, joista vakituisesti on ollut täytettynä kolme. Näistä yhteensä noin 8 kk:n ajan yhden erikoislääkärin työpanos on ollut pois käytöstä. Budjettiin oli varattu rahat vain vakituisiin lääkäripalkkoihin. OYS aloitti Erva-alueen yhteistyönä syksyllä osuuskunnan kautta ostopalveluna neuropsykiatrin palvelut 2 pv/kk. Vastuualueen tarve saada virkaerikoislääkäreitä osastotyöhön ei toteudu näiden yksityisten eikä osuuskunnan ostojen avulla.

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

Strategisena tavoitteena on säilyttää Kainuussa erikoissairaanhoitotasoinen psykiatrinen hoito. Haasteena on päivystysasetuksen mukainen erikoislääkäri-päivystyksen järjestäminen. Tällä hetkellä päivystyksestä vastaavat omien virkalääkäreiden lisäksi ulkopuolelta tulevat erikoislääkärit.

Vastuualueella on pitkään suunniteltu ja toteutettu toiminnallisia muutoksia, joiden tavoitteena on sairaalapaikkojen vähentäminen välimuotoisia palveluja kehittämällä. Suunnitelma pohjautuu Uuden sairaalan konseptisuunnitelmaan. Tammikuun lopussa 2020 muutti psykiatrinen osasto uuteen sairaalaan. Muutto tapahtui suunnitelman mukaisesti ja toiminta on lähtenyt käyntiin hyvin. Tilat ovat asiamukaiset ja hyvät. Yksi solu toimiin väistötiloissa kunnes viimeinen vaihe valmistuu. Tämä on vaatinut kahden työntekijän lisäystä henkilöstömitoitukseen solun erillisyyden vuoksi. Kuormitus oli aluksi uudella osastolla suuri yli 120 %, mutta tasaantui loppuvuotta kohti. Osastolla on ollut yleislääketieteeseen erikoistuvia lääkäreitä yksi kerrallaan yhteensä noin puolen vuoden ajan.

Osasto 13 jatkaa toimintaansa P-talo 1A:n tiloissa nuorten aikuisten kuntouttavana mielenterveys- ja päihdeosastona.

Mielenterveys- ja päihdepäivystys Kainuun keskussairaalan päivystysalueella on kehittynyt vuoden 2016 alusta. Uuteen sairaalaan valmistui 2019 vuoden lopulla päivystysalueelle tilat mielenterveys- ja päihdepäivystykselle. Tammikuussa 2020 sinne siirtyy 6 työntekijän työryhmä, joka vastaa päivystyksellisistä hoidon tarpeen arvioinneista arkisin klo 8-20 ja viikonloppuisin klo 10–20. Tavoitteena tulevassa yksikössä on asiakkaiden tarpeenmukaisen hoidon tarpeen arviointi ja mahdollisuus pidempiaikaiseen tarkkailuun ja hoidon suunnitteluun perheen ja verkoston kanssa. Tavoitteena on mahdollisimman pitkälle avohoitopainotteinen hoito. Tämän toiminnan kehittäminen keskeytyi pandemian vuoksi maaliskuulla 2020, jolloin MiePä-päivystys ja korvaushoito joutuivat siirtymään väistötiloihin pandemiavastaanoton tieltä. Kesällä päästiin omiin tiloihin pariksi kuukaudeksi, kunnes syksyllä pandemiatilanne taas vaikeutui ja jouduttiin jälleen väistötiloihin.

Myös muissa kunnissa vastuualueen toimintaa on kehitetty vastaamaan myös akuutteihin kriiseihin potilaiden elämässä ja tukemaan avohoidossa pärjäämistä, jotta ei tarvitsisi psykiatrista osastohoitoa.

Päihdelaitoskuntoutuksesta järjestettiin kilpailutus keväällä 2020 ja sopimukset solmittiin 1.7.2020 alkaen. Palveluntuottajia on useampia kuin aiemmin ja syksyllä on käyty yhteistyökäytäntöjä ja sopimusvalvontakäynnit etäyhteydellä. Haasteellista on valvoa yritysten toiminnan sopimuksenmukaisuutta mm. henkilömitoituksen suhteen. Kuntoutukseen pääsy on ollut joustavaa.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen valvonta on haasteellista ja sopimussakkoja on jouduttu antamaan henkilöstön riittämättömyyden ja osaamisen puutteiden vuoksi.

Päihdeyksikkö muutti Kajaanin keskustasta vanhansairaalaan väliaikaisesti kunnes viimeinen vaihe uuden sairaalan rakentamisessa valmistuu ja sinne muuttaa yhdistetty mielenterveys- ja päihdeyksikkö syksyllä 2021.

Toiminnan muutos on ollut suurta avohoidon tapaamisten muututtua etäyhteyksin tapahtuvaksi osittain pandemiaan varautumisen vuoksi. Ryhmiä on jouduttu perumaan. Etätapaamisten vaikuttavuuden kehittämiseksi haettiin hankerahaa, jolla on toteutettu koulutuksia henkilöstölle syksyn 2020 aikana. Tarve on saada etäyhteyksiin myös näköyhteys ja terapeuttisen vuorovaikutuksen varmistaminen. Laitehankintoja on jouduttu tekemään etäyhteyksien luomiseen. Tarpeenmukaisia henkilöstösiirtoja on tehty. Olemme valmistautuneet henkisen tuen antamiseen niin henkilökunnalle kuin potilaille ja omaisille.

Toimitiloihin liittyvät ongelmat vaikeuttavat toimintaa. Sotkamon kuntoutuskoti ja Salmijärven kuntoutuskoti on saanut toiminnalleen jatkoluvan palo- ja pelastusviranomaisilta kesäkuuhun 2021. Uudet tilat ovat suunnitteilla. Salmijärven kuntoutuskodin tilat ovat pääterveysaseman saneeraussuunnitelmassa, jonka valmistelua aloitettiin. Kajaanissa ryhmätalon sisäilmaongelmiin on etsitty ratkaisua jo vuosia. Suunnitelma muuttaa toiminta entisiin sairaalakoulun tiloihin, niiden muutettua uuteen sairaalaan, on vielä suunnittelussa. Kuhmossa uusien tilojen suunnittelu on käynnissä.

Talous

Talousarvio on tehty tarkasti harkiten ja yllä olevat muutokset huomioon ottaen.

Asumispalveluissa on muutoksia alkuvuoden aikana tapahtunut seuraavasti: Esperi Care on lopettanut Kajaanin Huuhkajavaaran yksikön toiminnan 30.4.2020. Hallitus on tehnyt 30.4.2020 päätöksen ympärivuorokautisen 15-paikkaisen kuntoutuskodin perustamisesta. Tällä valmistauduttiin myös siihen, että Mehiläisen Ykköskoti Silta lopetti toimintansa kesäkuun lopussa. Nämä muutokset ovat aiheuttaneet asumispalvelutarpeen arviointia omissa kuntoutuskodeissa asuvien kohdalla ja osastolla E7. Oman toiminnan laajentaminen on vahvistanut palveluja ja lisännyt henkilöstön määrää sekä vähentänyt ostopalvelujen määrää.

Erikoislääkäripulan vuoksi vuoden alusta on aloittanut erikoislääkäreitä ostopalveluna yli 20 päivää kuukaudessa ja toimivat avohoidossa Kainuun alueella. Kustannus on noin 450 000 euroa. Psykiatrian akuuttisairaanhoito on jouduttu suurelta osalta ostamaan OYS:sta virkalääkäreiden puutteen vuoksi. Tämä on lisännyt ostopalvelumenoja.

Kuntoutuspalvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Esa-Petri Nurmela)

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Asiakas ja asukas

- HAIPRO ilmoituksia tehtiin kuntoutuspalveluihin yhteensä 37, joista 25 potilasturvallisuuteen liittyvää. Haipro ilmoitukset käsiteltiin protokollan mukaisesti. Riskiluokka potilasturvallisuuteen liittyvissä ilmoituksissa oli; 1 = 3, 2 = 18, 3 = 1, 4 = 0, 5 = 0 ja ei valittu 3. Kaksi ilmoitusta oli onnistuneesta tapahtumasta.
- Perhevalmennukseen on tehty fysioterapeutin osuudesta video, joka näkyy omasoten kautta ja ryhmäkuntoutukset peruttiin kevään osalta, mutta jatkettiin taas syksyllä, ryhmät lopetettiin aikaisemmin marraskuun puolella pahentuneen koronatilanteen vuoksi.
- Koronapotilaan fysioterapiasuositukseen on perehdytty fysiatrialla ja ohje on julkaistu Kaimassa
- Ravitsemusterapian pandemiaohje on valmisteltu Kainuuseen HUS:n mallin mukaisesti Kaimaan
- Asiakasmaksuohje on päivitetty 1.1.2020 kuntoutuspalveluiden osalta
- Asiakaskyselyt toteutettiin viikoille 37 ja 38
- Vastaanotoilla asiakkaat ovat peruneet vastaanottoaikojaan sekä lähetteitä/pyyntöjä on tullut pandemian aikana normaalia vähemmän.
- Osa vastaanottoajoista on korvattu puhelinkontaktilla tai muulla etäkontaktilla. Terapeuteilla on ollut käytettävissä etävideoyhteys Omasoten kautta.
- Etäkuntoutuspilotin on aloitettu 8/20.
- Apuväline-, lääkäri- ja terapiakäynneillä on tehty asiakastyötä noudattaen aina kulloisia soten antamia suojausohjeita.
- Takaisinsoittojärjestelmä on otettu käyttöön kuntoutuspalveluissa 10/2020.
- Kajaanin perusterveydenhuollon apuvälinelainaamo siirtyi suunnitellusti vanhan sairaalan tiloihin (ovi 12 A). Lainaamon aukioloajat ma - to välillä 10.00 -15.30 ja pe 8.00–13.00. Iltapäivän pidemmistä aukioloajoista on saatu myönteistä palautetta. Asiakkaita ja ammattilaisia on tiedotettu eri kanavien kautta toimitila muutoksesta.
- Omasoten laajentamista on viety eteenpäin niin, että pidetty ammattiryhmittäin palavereja Omasote-suunnittelijoiden kanssa ja haettu henkilöstölle lisää Omasote-tunnuksia.
- Palveluiden turvaamiseksi on kehitetty etäkuntoutusta (kuntapäivät, PeiliVision). Koronakevään aikana etäkontaktit lisääntyivät huomattavasti, mutta kesän jälkeen asiakkaat ovat tulleet taas enemmän vastaanotoille.
- Erityisterapiassa etävastaanottoja on lisätty Suomussalmen ja Kuhmon terveysasemille. Keväällä on kokeiltu etävastaanottoja kotiin Omasoten kautta, mutta näissä paljon teknistä haastetta.
- Ammatillisen kuntoutuksen lähetteettömiä vastaanottoja on pidetty säännöllisesti kuntoutustutkimuspoliklinikalla, asiakkaat ovat kokeneet palvelumuodon hyödyllisenä.
- Liikuntaneuvontatoimintaa jatkettiin pth:n puolella. Koululaisten (5.luokka) infotilaisuuksia jatkettiin fysioterapeutin toimesta. Kutsuntoihin osallistuttiin ja fysioterapeutit tekivät kaikille halukkaille protokollan mukaisen toimintakykytestin.

Henkilöstö ja uudistuminen

- Opiskelijapalautteita tuli kuntoutuspalveluiden alueelle yhteensä 21, palautteiden ka 9,6/10. Opiskelijat olivat siis erittäin tyytyväisiä harjoitteluun Kainuun sotella.
- Apuvälinelogistikko on aloittanut osa-aikaisena työntekijänä Laitekirjasto-hankkeessa 1.3.2020.
- Työntekijät ovat käyneet perehtymässä pandemian henkilöstösuunnitelman mukaisiin kohteisiin
- Kuntoutuspalveluiden vastuualueelle on suunnitellusti tullut uusia vakansseja 3 alkuvuoden aikana
  - 1 klinikkasihteeri 1.1.2020, 1 apuvälinelogistikko 20.1.2020, 1 kuntoutusohjaaja 1.4.2020
- Pepalta siirtyi:
  - Lasten ja nuorten polilta 5 erityistyöntekijää kuntoutuspalveluiden vastuualueelle 1.4.2020:
    - 1 toimintaterapeutti, 1 puheterapeutti, 1 psykologi, 1 kuntoutusohjaaja ja 1 sosiaalityöntekijä
  - Lasten ja nuorten psykiatrialta 1 erityistyöntekijä kuntoutuspalveluiden vastuualueelle 1.4.2020:
    - 1 toimintaterapeutti
- Kehitysvammapolilta siirtyi 1 fysioterapeutti apuvälinekeskukseen 1.8.2020, mutta palvelu tuotettiin jo 9.3 alkaen apuvälineyksiköstä
- Kehitysvammaosastolle valittiin palveluesimieheksi Arja Tervonen, joka aloittaa tehtävässään 4.1.2021.
- Uuden organisaatiomallin mukaisesti kehitysvamma osaston ja -poliklinikan muodostamaa uutta tulosyksikköä valmistelua tehtiin vuonna 2020 ja se jatkuu vielä alkuvuodesta osastokokonaisuuden suunnittelun osalta. Toiminnat siirtyvät kuntoutuspalveluiden alueelle 1.1.2021. Kehitysvammaosastolle tullaan

tarvitsemaan henkilöstö, 14 hoitotyöntekijää+ 1 toimintaterapeutti + sihteerityö (rekrytoinnit ovat käynnissä)
- Neuvottelut vapan kanssa ovat kesken koskien kotihoidon fysioterapeuttien siirtymistä osaksi kuntoutuspalveluja
- Konseptin mukaisesti resurssivajetta on vielä:
  - Kotikuntoutukseen 6-9, Liikuntaneuvojaa 1-3, Toimintaterapeuttia 2 ja Puheterapeutti 1
- Nimikemuutokset: Apuvälinevastaava > apuvälinealan asiantuntija, Ompelija > ohjaaja, osastonsihteeri > palvelusihteeri, huoltomekaanikko > apuvälinemekaanikko, liikunnanohjaaja > fysioterapeutti, sosiaaliohjaaja > sosiaalityöntekijä.
- Kehityskeskustelut ovat toteutuneet suunnitellusti.
- Sisäilmaongelmat jatkuivat Suomussalmen, Sotkamo, Kuhmon ja Kajaanin toimitiloissa. Uusia tiloja suunniteltaessa ja odoteltaessa.
- Koulutukset ovat osin muuttuneet etäkoulutuksiksi, koulutuksiin osallistuttiin normaalia vähemmän
- Työntekijät ovat opiskelleet lääkehoidon verkkokoulutuksen ja tehneet tentit. Lisäksi henkilökunta on suorittanut suositeltuja pandemiatoimintaan liittyviä verkkokoulutuksia.
- Sairauspoissaoloissa ei merkittävää muutosta.
- Tyhy-päivät peruttiin keväältä ja tilalla henkilöstölle mahdollistettiin 2h työaikaa virkistäytymiseen sekä syksyllä 4h pienryhmissä /yksin.
- Henkilöstö on ollut kovassa paineessa poikkeuksellisen koronavuoden ja uuden sairaalan muuton ja siihen liittyvien uusien toimintatapojen opettelun vuoksi. Vuosi on todentanut tätä kautta henkilöstön vahvan sitoutumisen omaan työhönsä ja sen kehittämiseen.
- Kuntoutuspalveluiden vastuualueen perustamisen myötä saadaan sijaistettua sovitut toiminnot ammattilaisten kesken sujuvasti osaaminen huomioiden.

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

- Kuntoutuspalvelut tuotettiin pääosin omana toimintana koko Kainuun alueelle, lääkinnällisen kuntoutuksen terapiajaksoja, lymfaterapiajaksoja ja veteraanikuntoutusta järjestettiin ostopalveluna, lisäksi asiakaspalveluostoina oli fysiatrian palveluja, puhe- ja toimintaterapia arviointeja täydentämässä omia palveluita (työntekijöiden heikon saatavuuden vuoksi). Puhe- ja toimintaterapia arviointien osalta hoitotakuu ylittyi Kajaanissa, muuten hoitotakuussa pysytty. Lääkäripoliklinikoilla pysyttiin hoitotakuussa. Fysiatrian osalta pääosin ostopalvelujen turvin. Alkuvuodesta kirurgian poliklinikalta tehtiin fysiatrian vastaanottoa, kunnes saatiin ostolääkäreiden kanssa sopimukset. Keväällä oli osa-aikainen fysiatri 5 kk.
- Kuntoutuspalveluiden vastuualue laajeni kattamaan pepalta siirtyneet erityistyöntekijät, kehitysvammapoliklinikan henkilöstön ja uuden kehitysvammaosaston henkilöstön 1.1.2021. Näihin muutoksiin on valmistauduttu.
- Fysiatrian ja fysioterapiapalveluiden palveluesimies koordinoi uuden sairaalan muuttoa kuntoutus henkilöstön osalta.
- Delegointirekisteri päivitetty.
- Hoitotakuussa ongelmia toiminta- ja puheterapioiden osalta ostopalveluista huolimatta.
- Lääkinnällisen kuntoutuksen prosessi toimii hyvin.
- Johto on käynyt neuvotteluja ERVA-tasolla SYV-toiminnasta, kuntoutustutkimuksista ja apuvälinehankintarenkaasta. Lisäksi johto osallistui valtakunnallisiin kuntoutuksen neuvottelupäivään ja fysiatrian neuvottelupäivään.
- Kuhmossa ja Suomussalmella suunnitellaan uusia yhteiskäytöllisiä tiloja myös kuntoutuksen ammattilaisille.
- Fysiatrialla on tehty muutoksia entisiin käytänteisiin liittyen juoksurasitustesteihin sekä ortopedialla palvelupyyntöihin liittyen.
- Työryhmät ja joryt ovat kokoontuneet suunnitellusti.
- Uuden sairaalaan 2A ja 2C vaiheiden muuttoihin on valmistelua jatkettu kuntoutuspalveluiden osalta, myös Kajaanin tk fysioterapiayksikön ja apuvälinekeskuksen väliaikaismuutot toteutuneet. Kuntoutusosaston muuton suunnittelussa osallistuttiin.
- Vastuualuepäällikkö osallistui Sote-keskus -hankehakemuksen valmisteluun ja hankkeen käynnistymisen jälkeen moniammatillisen vastaanottomallin ja sote-sivi yhteistyömallin suunnitteluun osallistui vastuualuepäällikön lisäksi fysioterapian tulosyksikköpäällikkö ja kentällä toimivia fysioterapeutteja.
- Tecnos- hankerahoitus myönnettiin etäkuntoutuksen kehittämiseen ja hankesuunnittelijana toimii sotella Annu Heikkinen, joka yhteistyössä KAMK ja KAO sekä rahoittajan (esr/ely) kanssa pyrkivät löytämään teknologisia ratkaisuja etäkuntoutuksen toteuttamiseen Kainuun harvaan asutulla alueelle. Hanke toteutuu yhteistyössä kotikuntoutuksen henkilöstön kanssa.

- Soten laitekirjasto hankkeessa ollaan mukana. Hanna Airaksinen on 50 % työajalla hanketyöntekijänä mukana, jonka lisäksi esimiehiä on ohjausryhmässä. Hankkeen tavoitteena on apuvälineiden ja lääkintälaitteiden logistiikan, koordinoinnin, varastoinnin, vastuiden ja turvallisuuden sekä rekisteröinnin selkiyttäminen.
- OLKA-toiminnan soten yhdys-/vastuuhenkilönä tulee toimimaan kuntoutusohjaaja Minna Mäkäräinen 1.1.2021 alkaen
- Kotikuntoutus on toiminut edelleen yhden tiimin varassa, eikä siten ole voitu laajentaa toimintaa kattamaan koko Kainuuta. Toiminta on saanut paljon positiivista palautetta.
- Esh:n ja pth:n välisiä toiminnallista yhteistyömalleja kehitetään uuden sairaalan konseptin suuntaisesti
- Effector -ohjelmaan hankittiin uusia osioita joulukuussa 2020 apuvälinepalveluiden tulosyksikköön. Hankittuja osioita ovat tilaus-, kuljetuspyyntö-, massatavara-, i-Post-osio sekä apuvälineen asiakirjat -rekisteri, johon saa liitettyä esim. valokuvatietoja.

Käynnit ESH	**2019 Kontaktien lkm**	**2019 Potilaiden lkm**	**2020 Kontaktien lkm**	**2020 Potilaiden lkm**	**Muutos käynneissä**	**Muutos potilaissa**
Apuvälinepalvelut	2046	565	**1829**	**524**	-217	-41
Fysioterapiapalvelut	9327	2844	**8728**	**2755**	-599	-89
Fysiatrian poliklinikka (lääkäri)	2452	1163	**1132**	**619**	-1320	-544
Erityisterapiapalvelut	4454	2107	**7987**	**2835**	+3533	+728
Kuntoutustutkimuspkl (vain lääkärityö 2020)	2050	786	**601**	**373**	-1449	-413
Kuntoutuspalvelut ESH	**20329**	**6100**	**20277**	**5752**	**-52**	**-348**

ESH käyntien lasku johtuu fysiatrian virkalääkärin puutumisesta ja erikoisalojen toiminnan alasajosta koronan vuoksi (esim. operatiivinen) sekä henkilöstön varautumisesta koulutuksin ym. pandemian hoitoon. Asiakkaat ovat peruneet käyntejään normaalia enemmän keväällä sekä uuden sairaalan ja vanhan sairaalan muutoista.

KÄYNNIT PTH	2019 KONTAKTIEN LKM	2019 POTILAIDEN LKM	2020 KONTAKTIEN LKM	2020 POTILAIDEN LKM	MUUTOS KÄYNNEISSÄ	MUUTOS POTILAISSA
Kajaanin apuvälinepalvelut	185	138	122	92	-63	-46
Paltamon apuvälinepalvelut	1	1	4	4	3	3
Suomussalmen apuvälinepal-velut	15	14	4	4	-11	-10
Apuvälinepalvelut YHTEENSÄ	**201**	**153**	**130**	**100**	**-70**	**-53**
Hyrynsalmen erityisterapia	8	7	5	3	-3	-4
Kajaanin erityisterapia	4582	733	3848	692	-734	-41
Kuhmon erityisterapia	279	104	305	98	26	-6
Sotkamon erityisterapia	706	184	892	161	186	-23
Suomussalmen erityisterapia	516	121	518	164	2	43
Erityisterapiapalvelut YHTEENSÄ	**6091**	**1149**	**5568**	**1118**	**-523**	**-31**
Hyrynsalmen fysioterapia	420	215	407	256	-13	41
Kajaanin fysioterapia	11334	2119	10601	2113	-733	-6
Kuhmon fysioterapia	2134	674	2082	623	-52	-51
Paltamon fysioterapia	537	240	606	244	69	4
Ristijärven fysioterapia	79	49	79	57	0	8
Sotkamon fysioterapia	2280	549	2024	616	-256	67
Suomussalmen fysioterapia	1433	413	1384	439	-49	26
Fysioterapiapalvelut YHTEENSÄ:	**18217**	**4259**	**17183**	**4348**	**-1034**	**89**
PTH kuntoutuspalvelut YHTEENSÄ:	**24509**	**5561**	**22881**	**5566**	**-1657**	**+5**

Käyntien lasku johtuu henkilöstön varautumisesta koronapandemian hoitoon koulutuksin ja perehdytyksin sekä asiakkaat ovat itse peruneet enemmän käyntejään. Lisäksi vastaanotoilta on tullut pandemian vuoksi vähemmän lähetteitä. Uuden sairaalan ja vanhan sairaalan muutot vaikuttivat käyntitilastoihin. Ryhmäkäyntejä oli aikaisempaa huomattavasti vähemmän kuluneen vuoden aikana.

Em. tilastoihin tulee vielä lisätä vuoden 2020 apuvälineiden lainaukset Kainuun keskussairaalan apuvälinelainaamoiden ja kuntien apuvälinelainaamoiden osalta yhteensä 15206 kpl. Ryhmäkäyntejä fysioterapeuttien järjestämänä 318, joissa osallistujia oli 1231. Tämä vain ¼ viime vuotisesta ryhmäkäynneistä.

Talous

- Talousarvio on toteutunut suunnitellusti toimintakate 95,6 %. Pandemialla on ollut lähinnä kustannuksia säästävä vaikutus, esim. koulutus, matkat, hankinnat, ostopalvelut.
- Lasten ja nuorten polilta siirtyvien erityistyöntekijöiden määrärahat ovat siirretty kuntoutuspalveluihin erityisterapiapalveluiden tulosyksikköön, samoin lasten ja nuorten psykiatrian toimintaterapeutin määrärahat on siirretty em. yksikköön 1.4.2020.
- Lasten ja nuorten poliklinikan ja kehitysvammapoliklinikan apuvälinemäärärahat on siirretty kuntoutuspalveluiden apuvälinepalveluiden tulosyksikköön 1.4.2020.

- Apuvälinepalveluiden vastuualueeseen on yhdistetty Kainuun kuntien pth:n apuvälinebudjetit vuoden 2020 alusta: Kajaani, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Kuhmo, Hyrynsalmi ja Suomussalmi. Esh:n apuvälinebudjeteista siirtyivät lääkinnällisen kuntoutuksen pkl:n, neurologian pkl:n budjetit, osa silmätautien pkl:n sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien pkl:n ja sisätautien budjetista (toimintaterapian apuvälinehankinnat) apuvälinepalveluiden. Veteraanien apuvälineitä on hankittu 33.612,79 € (Valtionkonttorin rahoittamaa).

Käynnit ESH + PTH	2019 Kontaktien lkm	2019 Potilaiden lkm	2020 Kontaktien lkm	2020 Potilaiden lkm	Muutos käynneissä	Muutos potilaissa
Kuntoutuspalvelut	**44 838**	**11 661**	**43 158**	**11 318**	**- 1680**	**- 343**

	2020 €	% (100)	2019 € (TP)	Poikkeaman syy
Toimintatuotot	€ 286.698,71 (TA 304 440,00€)	94,2 %	353.780,74	Asiakas peruutuksia alkuvuodesta poikkeuksellisen runsaasti, kuntoutuksen asiakasmaksut on yhtenäistetty. Kirittiin loppuvuotta kohden.
Toimintakulut	7,676M€ (TA 8,025M€) *Henkilöstökulut: 4.299.556,28* *Palvelujen ostot: 1.459.169,59* *Aineet, tarvikkeet: 1.067.800,44* *Muut toimintakulut:* *849.059,65*	95,7 % 95,9 % 86,7 % 94,8 % 116,0 %	6,219M€ Henkilöstökulut 3.962.420,59€ Palvelujen ostot 915.160,59€ Aineet, tarvikkeet 874.231,66€ Muu toimintakulut 467.341,46€	Kaikkiin vakansseihin ei ollut tekijöitä, myös osa-aikaisuuksia runsaasti (kaikissa ei sijaista) Palvelujen ostoja on ollut vähemmän. Uusia vakansseja vuoden alussa 3 htv sekä lasten ja nuorten poliklinikoilta on siirtynyt erityistyöntekijöitä 1.4.20 6 htv kuntoutukseen sekä kehvalta 1 htv 1.8.20. Muissa toimintakuluissa kustannusnousu johtuu kasvaneista rakennusten vuokramenoista

Akuuttihoidon palvelujen vastuualue
(vastuualuepäällikkö Sami Mäenpää)

Oleellinen toiminnasta 1.1–31.12.2020

Asiakas ja asukas

Ensihoito

Ensihoidon tavoiteaikoihin ei ole päästy ydintaajaman alueella. 6 minuutin raja on ylittynyt n 1,5 minuutilla. Osasyynä voidaan pitää Kajaanin aseman väistötiloja ja päiväyksikön alasajoa sairaslomien ja säästötoimien vuoksi. Tehtävämäärät koronasta huolimatta alun notkahduksen jälkeen nousivat normaalille tasolle. Ristijärven yksikön Aliisa-toiminnot ovat olleet hyvä palvelumuoto ensihoitotoiminnan lisänä.

Päivystys

YLE-polin potilasvirtojen hallinnan haasteet ovat heijastuneet päivystyksen toimintaan. Triagea on kuormittanut potilaat, jotka tavallisesti olisivat perusterveydenhuollon poliklinikan asiakkaita. Tähän on vaikuttanut YLE-polin resurssit ja muutokset. Päivystyspalvelut on pyrkinyt vastaamaan osaltaan tähän haasteeseen. Triagea on lisäksi kuormittanut infektiopoliklinikka ja Kajaanin kaupungin työterveyshuollon ratkaisu, joka ohjaa asiakkaita kiireellisissä asioissa työterveyshuollon sijasta päivystyspalveluihin. Alkuvuodesta perusterveydenhuollon lääkärit työskentelivät jaetussa triagessa. Loppuvuoden aikana YLE-polin tilanteen takia Terveystalolta on tilattu myös virka-aikaiseen toimintaan toinen lääkäri.

Teho- ja valvonta

Hoitojaksoja yli 1200. Suurin osa valvontapotilaita, mutta siinä tilastollista vääryyttä koska osa potilaista olisi kuulunut tehoryhmään. Tähän toivotaan saatavan uuden tilastointi mallin avulla korjausta, kun jatkossa potilaat jaotellaan TISS pisteiden mukaan teho tai valvontapotilaisiin vasta hoitojakson jälkeen validaattorien toimesta. Uudet tilat, laitteet ja ohjelmat ovat haastaneet henkilöstöä omaksumaan uutta ympäristöä ja työtä vielä jatketaan. Teimme kattavasti riskianalyysit prosessiin, jotka kuvattu WProlle.

Henkilöstö ja uudistuminen

Ensihoito

Vuotta vaikeutti korona, joka iski myös ensihoidon henkilöstöön muutamalla tapauksella. Samalla kehitettiin nopeasti ensihoidon tilannekeskustoiminta, jolle annettiin D-tehtävät käsiteltäväksi ennen yksikön hälyttämistä. Toiminnasta saatiin arvokasta kokemusta tulevaisuuteen.

Henkilöstölle aloitettiin jokapäiväinen yhteinen vuoronvaihto, jossa koko Kainuun alueen vuorossa oleva henkilöstö otetaan hetkeksi etäyhteyksillä yhteen ja kerrotaan päivän operatiiviset toiminnot sekä hallinnollisesti esiin tulevia asioita. Samoja asioita kerrataan neljästi, jotta kaikki vuorot saisivat tiedon.

Valmistelut pelastustoimen kanssa tehtävän yhteistyön lisäämiseksi aloitettiin NHGn raportilla ja jatkettiin omilla yhteistyöryhmillä. Ensi vuoden alusta alkaen pilotoidaan Puolangan ja Vuolijoen yksiköillä ensi-iskun toimintaa pelastustoimen tehtävillä.

Kajaanin aseman väistötilat ovat tuoneet osaltaan sisäilman takia ongelmia henkilöstölle.

Päivystys

Pandemia on näytellyt merkittävää roolia vuoden kulussa. Henkilöstön jaksaminen on ollut muutoksessa muutenkin kovilla ja pandemia on lisännyt henkistä kuormitusta. Vuoden aikana käytänteitä on uudistettu jatkuvasti ja henkilöstö on tilanteessa hienosti uusia malleja omaksunut. Näytteenotto drive in alkoi ensin telttaratkaisulla, mutta sitä on kehitetty jatkuvasti vastaamaan paremmin niin asiakkaiden kuin työntekijöiden tarpeita. Valtakunnan tasolla arvioituna toimintamme on tehokasta, sillä olemme pystyneet pitämään vastausviiveet hyvin lyhyinä ja ottaneet käyttöön myös pikatestauksen jouhevasti.

Henkilöstökuluissa hoitohenkilöstön osalta näkyy toiminnan muutokset, joita ei ole aikaisemmin huomioitu mitoituksessa. Akuuttihoitajan roolin eriyttäminen koordinoivaan rooliin, Seurannan vahvuuden korjaaminen iltavuoron vahvuudessa sekä triagen kehittäminen vastaamaan paremmin vallitsevaa nykytilannetta on nostanut vuorovahvuuksia. Henkilöstömäärä ei ole näin ollen riittänyt vastaamaan vuorovahvuutta johtaen ylitöihin ja keikkalaisten käyttöön päivystysalueella. Vuoden 2020 lokakuusta vuoden 2021 loppuun on päivystysalueelle lisätty 3 määräaikaista, joiden avulla pyritään tukemaan työssäjaksamista vähentämällä ylitöiden määrää, lisätä osaamista ja potilasturvallisuutta kun saadaan jatkuvuutta työsuhteisiin sekä saada positiivisia talousvaikutuksia. Lisäksi näytteenotossa on oma henkilöstö ja kaksi pandemia kustannuspaikalta osoitettua määräaikaista poliklinikalla.

Tavoitteiden mukaisesti rajoitetun lääkkeenmääräämiskoulutukseen on aloittanut 2020 4 uutta opiskelijaa ja uusia valmistuneita on myös 4 kappaletta. Tehtävänkuvan kehittäminen on käynnissä vuoden 2021 alussa.

Esimiestyössä on näkynyt esimiesten suuri vaihtuvuus vuoden aikana. Riittävä panos on saatu kuitenkin turvattua koko vuodelle. Kehittämistyön suhteen pandemia vei resursseja huomattavan paljon.

Lääkehoidon suhteen lääkevastaavat, ylilääkäri ja farmaseutit ovat tehneet aktiivista kehittämistyötä mm. seurattavien pkv-lääkkeiden ja lääkeautomaattien parissa.

Teho- ja valvonta

Vakanssipohjia on ollut vuoden aikana ajoittain 1-3 täyttämättä sijaisten huonon saatavuuden vuoksi. Äkillisissä poissaoloissa on käytetty varahenkilöitä ja lisäksi turvauduttu suunnittelemattomiin vuoronvaihtoihin sekä optimoitu vuorokohtaisesti hoitajamäärä potilaiden hoidollisuuden ja hoitajien osaamisen perusteella. Kesälomaketjussa ollut yksi sijainen vähemmän eli menty 5 sissin lisäksi 3 kesäloman-tekijällä. Pandemiaan varautuminen lisäsi perehdyttämistä runsaasti (uudet sijaiset, leikkausosaston henkilökunta ja opiskelijat). Pandemiaan liittyvät koulutukset lisääntyivät myös omalle henkilökunnalle. Keväisen pandemian aikana ylitöiden määrä lisääntyi huomattavasti.

Työhyvinvoinnin parantamiseen on pyritty löytämään keinoja. Työhyvinvointiin liittyviä luentoja on tarjottu etänä 4 kertaa, jossa aiheena olivat mm. stressinhallinta ja työyhteisön tuki poikkeustilanteissa. Lisäksi oli mahdollisuus osallistua tyhy-toimintaan (mindfulness, 11 hoitajaa).

Johtaminen ja palvelujen järjestäminen

Ensihoito

Ensihoidossa esimiestyö on vakiintunutta. Aluejako ja vastuut esimiesten, ensihoitopäällikön ja ylilääkärin kanssa on kirjattu laatujärjestelmään. Palvelutasopäätöksen mukaisia yksiköitä on laskettu alas sairaslomien myötä, mutta tasaista palvelua Kainuulaisille on silti pystytty tarjoamaan.

Suojavarusteet koronaan ovat riittäneet koko ajan hyvin. Viranomaisyhteistyö on jatkunut aktiivisena.

Päivystys

Päivystyspalveluiden muutto toteutui suunnitelman mukaisesti tammikuussa. Heti muuton jälkeen alkoi pandemiaan varautuminen ja toimintamalleja suunniteltiin sen mukaisesti. Seuranta varusteltiin pandemia käyttöön joka on vaikuttanut alkuvuodesta käyttöasteeseen. Ihmisten liikkumisen rajoittaminen valtakunnallisesti on näkynyt vuonna 2020 myös päivystyksen potilasvirroissa.

Takaisinsoitto järjestelmä on ollut käytössä uudensairaalan puolella alusta asti. Haasteita järjestelmän kanssa on ollut ajoittain ja tämä on heijastunut myös asiakaspalveluun saatavuuden heikkenemisenä. Järjestelmä kuitenkin on saatu toimintaan ja pandemiasta johtuvat puhelinruuhkat on saatu hallintaan avaamalla korona-ajanvarausjärjestelmä omasoteen ja ohjaamalla ajanvarausliikennettä sinne. Karanteeneista ja pandemia tilanteesta johtuen puhelinosaamista on laajennettu vuoden 2020 aikana.

Puolustusvoimien kanssa tehtävä yhteistyö on ollut vähäistä. Tarvittavat asiat on kuitenkin hoitunut. Laskutusperuste on neuvoteltu uudelleen alkaen vuodesta 2021 puhelumääräperusteisesta minuuttiveloitteiseksi.

Yhteistyö Terveystalon kanssa on sujunut nousujohteisesti. Uusi vastuulääkäri ja työntekijöiden vakiintuminen merkittävimmät positiiviset asiat. Haittatapahtumien ja henkilöstöongelmien suhteen yhteistyö on haastavaa mutta hyvässä hengessä on päästy eteenpäin. Tilausta päätettiin jatkaa 2021 alkupuoli.

Lääkäreiden päivystys- ja työjärjestelyjä on jouduttu muokkaamaan vuoden aikana toistuvasti. Pandemia, resurssit ja lääkärisopimuksen muutos ovat tässä taustasyinä. Myös uusien tilojen myötä toimintatapoja on tarkasteltu jatkuvasti potilasturvallisuutta korostaen.

Teho- ja valvonta

Muutto uuteen sairaalaan toteutui suunnitellusti, mutta lähes heti muuton jälkeen alkoi varautuminen Koronatilanteeseen.

Talous

Akuutti vastuualue
Tulosyksiköittäin

Ensihoito

Toimintatuotot ovat jääneet arvioitua 600 000 euroa pienemmäksi. Koronan alkaessa tehtävämäärät putosivat ja osa tehtävistä siirtyi omaksi toiminnaksi eli niiden laskutus ei ollut mahdollista ulkopuolelta. Henkilöstömenot ylittyivät, suurimmat ylitykset tapahtuivat määräaikaisten osalta, mikä tarkoittaa toiminnan turvaamista pitkien poissaolojen ja sairauslomien aikana. Ylityökorvauksiin merkitään erilaiset koulutukset ja kokoukset normaalin operatiivisen toiminnan ylityön lisäksi. Summa alittaa aiemman vuoden, joten tehdyt toimenpiteet toivat haluttua suuntaa. Palvelujen ostot pysyivät suunnitellussa, tavaroissa hoitotarvikkeet ja lääkekaasut menivät yli budjetoidun. Kokonaisuudessaan toimintakulut menivät yli 400 000 euron verran.

PPKL

Myyntituotto on jäänyt budjetoidusta 31,5 %. Osasyynä ovat pandemian aiheuttamat muutokset mutta myös luultavasti ND-yksikön muuttuminen poliklinikaksi osastosta. Toimintatuotot jäivät kaikkiaan vajaaksi 35 %. Henkilöstökulut ylittyivät 18,2 %. Kuitenkin verrattuna vuoden 2019 toteutuneeseen henkilöstökuluun eroa on -1,2 %. Tämä kertoo omaa tarinaansa budjetoinnin realistisuudesta. Palvelujen ostot ylittyivät 15,2 %. Edellisvuoteen verrattuna osastopalvelut on ylittynyt yli 400 000 euroa. Isoja ylityksiä on tullut puhtaanapitopalveluissa, ensihoidon palveluissa, laboratoriopalveluissa, sekä sisäisen poolin palveluissa. Hoitotarvikkeissa on myös suuri nousu, mutta tämäkin voi olla pandemia liitännäinen. Toimintakate on ylittynyt 33 % budjetoidusta. Nousu edellisvuoteen on 8,7 %. Merkittäviä uudelleen mietittäviä asioita ensimmäisen vuoden jälkeen on laboratoriopalveluiden budjetoinnit, onko liitännäinen pandemiaan vai ei. Samoin puhtaanapitopalveluiden merkittävä ylitys on punnittava suhteessa pandemiaan ja tilojen muutokseen, kumpaan juuret johtavat.

Teho- ja valvonta

Talous pysynyt arviossa, henkilöstökuluissa ei nousua koska kaikkiin sijaisuuksiin ei ole saatu tekijöitä. Laitehankintoja on tehty 200.000 eurolla suunnittelematta koronaan liittyen.

1.8.1.7 Vanhuspalvelut

Vastuuhenkilö: Vanhuspalvelujohtaja Eija Tolonen

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

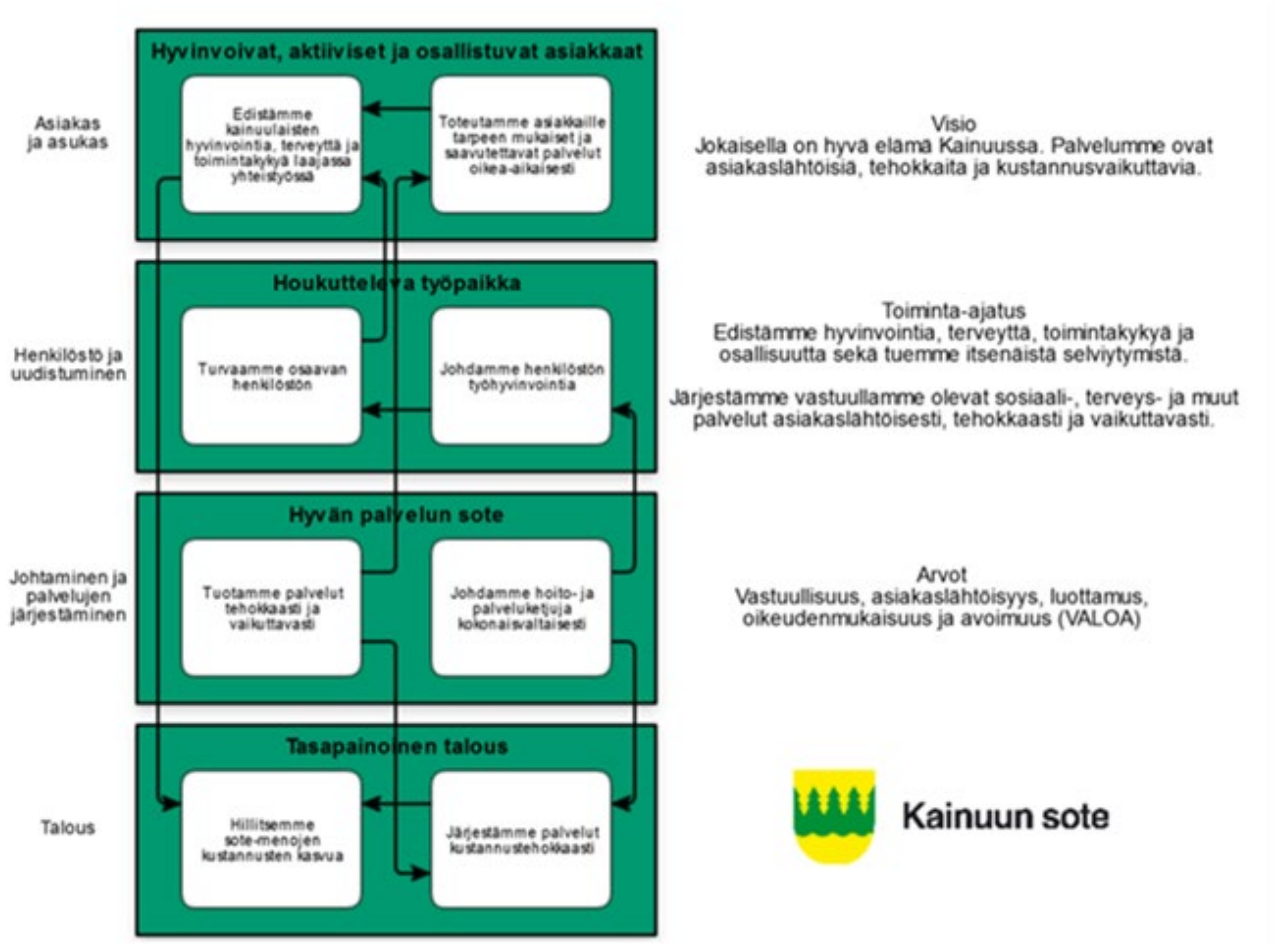

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä laajassa yhteistyössä	Palveluntarve vähenee ja ympärivuorokautisen hoivan tarve pienenee	Kotihoidon kattavuus 20,4 % ja ympärivuorokautisten palvelujen kattavuus 8,3 % yli 75 vuotiaiden osalta	Kotihoito 14 %. Tehostettu palveluasuminen noin 7,0 % ja laitoshoito noin 0,5 %.	Palvelurakenne on kansallisten ohjausasiakirjojen suositusten mukainen	Vanhuspalveluista osallistutaan monialaisen yhteistyön tekemiseen ja viedään suunnitelmallisesti eteenpäin vanhuspalvelujen yhteisiä tavoitteita

					Toteutui
Toteutamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Palvelutakuun toteutuminen vanhuspalveluissa	Palvelut on järjestetty lain vaatimissa määräajoissa	Palvelut järjestetään lain vaatimissa määräajoissa	Palvelut järjestetään lain vaatimissa määräajoissa	Palvelutarpeen arviointi tehdään kaikille vanhuspalvelujen asiakkaille *Palvelut järjestetty lain vaatimissa määräajoissa.*
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Turvaamme osaavan henkilöstön	HTV-seuranta Täydennyskoulutuspv/hlö	Rekrytointivaikeuksia. Koulutuspäiviä n. 4 pv /tt.	Kouluttamattomien sijaisten määrä vähenee. 3-5 pv / tt	Varahenkilöstön ja sisäisten sijaisten riittävä määrä suhteessa vakituisiin	Kiinnitetään erityistä huomioita uusien työntekijöiden perehdytykseen. *Uudet työntekijät perehdytettiin.* Täydennyskoulutuksiin osallistumisen mahdollistaminen. *Täydennyskoulutuksiin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan.*
Johdamme henkilöstön työhyvinvointia	Sairauspoissaolot pvä/HTV Työhyvinvointikyselyn tulos	n. 18 pv /tt Mitä kuuluu kyselyn tulos: vanhuspalvelujen MK-kokonaissijoitus 73	< 12 pv /tt Kyselyn kokonaissijoitus paranee	< 10 pv /tt Työelämän joustomahdollisuudet lisääntyneet ja monipuolistuneet	Osallistutaan työhyvinvointikyselyihin soten yhteisten aikataulujen mukaisesti. *Kyselyjen pohjalta kehittämistoimet suunniteltu*, *pandemiatilanne on haastanut toteuttamisen.*
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotamme palvelut asiakaslähtöisesti ja vaikuttavasti	Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyjä ei toteutettu	Soten aikataulujen mukaisesti	Reaaliaikainen palautejärjestelmä	Soten keskitetyt asiakastyytyväisyyskyselyt. *Ei ollut suunnitelmissa tarkastelujaksolla.*

		Suoriin palautteisiin on vastattu välittömästi	Suoriin palautteisiin vastataan välittömästi		*Suoriin asiakaspalautteisiin vastattiin välittömästi.*
Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Potilas- /asiakasturvallisuus Toimivat hoito- ja palveluketjut	1555 kpl (sisältää sekä potilasturvallisuus että työturvallisuusilmoitukset)	Haipro- ilmoitusten määrä vähenee merkittävien riskien osalta (>3)	Haipro- ilmoitusten määrä vähenee merkittävien riskien osalta (>3)	Vaaratapahtumien raportointi osana turvallisuuskulttuurin kehittämistä *Haipro - ilmoitukset:* *Potilasturvallisuus 1334 kpl, työ-turvallisuus 698 kpl.*
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	98,9 %, ei ylityksiä talousarviossa	Sovitut säästötavoitteet toteutuvat	Talousarvio on realistinen toimintaan nähden	Vanhuspalvelujen talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset toimenpiteet *Toteutui* *Tulosalueen toimintakatteen toteuma on 97,0 % ilman palkkaharmonisointia ja 99,4 % palkkaharmonisointi kustannusten kanssa.*
Järjestämme palvelut kustannus-tehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	kts. mittaritaulukko			Toiminnan jatkuva parantaminen sekä vertailukehittäminen. *Palvelut pyritty toteuttamaan kustannustehokkaasti. (Kotihoito mukana NHG:n vertaiskehittämisessä).*

Toteuma kauteen 12/2020 ilman palkkaharmonisointia. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

VANHUSPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Kotona asumista tuk.palvelut, Ympärivuorokautiset hoivapalvelut, Palveluohjaus ja ostopalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**17 923**	**18 349**	**424**	**18 774**	**10,1**	**20 036**	**106,7**	**11,8**	**6,7**	**-2 113**	**-1 262**
Myyntituotot	1 368	2 680		2 680	91,7	5 359	200,0	291,7	100,0	-3 991	-2 679
Maksutuotot	15 078	14 129	424	14 553	-4,8	13 115	90,1	-13,0	-9,9	1 963	1 438
Tuet ja avustukset	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muut tuotot	1 477	1 541		1 541	420,6	1 561	101,3	5,7	1,3	-84	-20
TOIMINTAKULUT	**71 487**	**71 771**	**519**	**72 291**	**2,6**	**71 943**	**99,5**	**0,6**	**-0,5**	**-456**	**348**
Palkat ja palkkiot	33 027	33 156	347	33 503	5,2	33 846	101,0	2,5	1,0	-819	-343
Henkilösivukulut	7 786	8 373	143	8 516	5,2	7 826	91,9	0,5	-8,1	-40	690
Henkilöstökulut	**40 813**	**41 528**	**490**	**42 019**	**5,2**	**41 671**	**99,2**	**2,1**	**-0,8**	**-858**	**348**
Asiakaspalvelujen ostot	8 287	9 168		9 168	2,6	9 293	101,4	12,1	1,4	-1 006	-125
Muiden palvelujen ostot	8 806	7 202	2	7 204	-17,1	7 153	99,3	-18,8	-0,7	1 653	51
Palvelujen ostot yhteensä	**17 093**	**16 371**	**2**	**16 372**	**-7,1**	**16 446**	**100,5**	**-3,8**	**0,5**	**647**	**-74**
Aineet ja tavarat	1 595	1 636		1 636	3,2	1 884	115,2	18,1	15,2	-289	-248
Avustukset	8 361	8 129		8 129	3,9	8 129	100,0	-2,8	0,0	232	0
Vuokrat	3 521	4 033	27	4 060	17,2	3 749	92,3	6,5	-7,7	-228	311
Muut kulut	104	75		75	21,0	64	85,3	-38,5	-14,7	40	11
TOIMINTAKATE	**-53 564**	**-53 422**	**-95**	**-53 517**	**0,1**	**-51 907**	**97,0**	**-3,1**	**-3,0**	**-1 657**	**-1 610**
Rahoituskulut ja -tuotot	-5	0	0	0	0,0	0	0,0	-100,0	0,0	-5	0
VUOSIKATE	**-53 569**	**-53 422**	**-95**	**-53 517**	**0,1**	**-51 907**	**97,0**	**-3,1**	**-3,0**	**-1 662**	**-1 610**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-238	-234	0	-234	-24,3	-201	85,9	-15,5	-14,1	-37	-33
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-53 807**	**-53 656**	**-95**	**-53 751**	**0,0**	**-52 108**	**96,9**	**-3,2**	**-3,1**	**-1 699**	**-1 643**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-53 807**	**-53 656**	**-95**	**-53 751**	**0,0**	**-52 108**	**96,9**	**-3,2**	**-3,1**	**-1 699**	**-1 643**

Toteuma kauteen 13/2020 palkkaharmonisointi mukana. Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon

VANHUSPALVELUT YHTEENSÄ 1 000 € Hallinto, Kotona asumista tuk.palvelut, Ympärivuorokautiset hoivapalvelut, Palveluohjaus ja ostopalvelut	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**17 923**	**18 349**	**424**	**18 774**	**10,1**	**20 036**	**106,7**	**11,8**	**6,7**	**-2 113**	**-1 262**
Myyntituotot	1 368	2 680		2 680	91,7	5 359	200,0	291,7	100,0	-3 991	-2 679
Maksutuotot	15 078	14 129	424	14 553	-4,8	13 115	90,1	-13,0	-9,9	1 963	1 438
Tuet ja avustukset	0	0		0	-100,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muut tuotot	1 477	1 541		1 541	420,6	1 561	101,3	5,7	1,3	-84	-20
TOIMINTAKULUT	**71 487**	**71 771**	**519**	**72 291**	**2,6**	**73 232**	**101,3**	**2,4**	**1,3**	**-1 745**	**-941**
Palkat ja palkkiot	33 027	33 156	347	33 503	5,2	34 877	104,1	5,6	4,1	-1 850	-1 374
Henkilösivukulut	7 786	8 373	143	8 516	5,2	8 083	94,9	3,8	-5,1	-297	433
Henkilöstökulut	**40 813**	**41 528**	**490**	**42 019**	**5,2**	**42 961**	**102,2**	**5,3**	**2,2**	**-2 148**	**-942**
Asiakaspalvelujen ostot	8 287	9 168		9 168	2,6	9 293	101,4	12,1	1,4	-1 006	-125
Muiden palvelujen ostot	8 806	7 202	2	7 204	-17,1	7 153	99,3	-18,8	-0,7	1 653	51
Palvelujen ostot yhteensä	**17 093**	**16 371**	**2**	**16 372**	**-7,1**	**16 446**	**100,5**	**-3,8**	**0,5**	**647**	**-74**
Aineet ja tavarat	1 595	1 636		1 636	3,2	1 884	115,2	18,1	15,2	-289	-248
Avustukset	8 361	8 129		8 129	3,9	8 129	100,0	-2,8	0,0	232	0
Vuokrat	3 521	4 033	27	4 060	17,2	3 749	92,3	6,5	-7,7	-228	311
Muut kulut	104	75		75	21,0	64	85,3	-38,5	-14,7	40	11
TOIMINTAKATE	**-53 564**	**-53 422**	**-95**	**-53 517**	**0,1**	**-53 196**	**99,4**	**-0,7**	**-0,6**	**-368**	**-321**
Rahoituskulut ja -tuotot	-5	0	0	0	0,0	0	0,0	-100,0	0,0	-5	0
VUOSIKATE	**-53 569**	**-53 422**	**-95**	**-53 517**	**0,1**	**-53 196**	**99,4**	**-0,7**	**-0,6**	**-373**	**-321**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-238	-234	0	-234	-24,3	-201	85,9	-15,5	-14,1	-37	-33
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-53 807**	**-53 656**	**-95**	**-53 751**	**0,0**	**-53 397**	**99,3**	**-0,8**	**-0,7**	**-410**	**-354**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-53 807**	**-53 656**	**-95**	**-53 751**	**0,0**	**-53 397**	**99,3**	**-0,8**	**-0,7**	**-410**	**-354**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 1-12 kk 2020
Asukas, asiakas						
Palvelutarpeen arviointi lain mukaan	Toteutui	Toteutui	Toteutui	Toteutuu	Toteutuu	*Toteutui*
Palvelutakuulain mukaan	Toteutui	Toteutui	Toteutui	Toteutuu	Toteutuu	*Toteutui*
Asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu, mutta asiakkaiden suoriin palautteisiin on vastattu välittömästi	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu, mutta asiakkaiden suoriin palautteisiin on vastattu välittömästi	Asiakkaiden välittömiin palautteisiin reagoitiin välittömästi sekä tehtiin tarvittavat kehittämistoimenpiteet palautteiden perusteella	Organisaation suunnitelmien ja aikataulujen mukaisesti.	Asiakkaiden välittömiin palautteisiin reagoidaan välittömästi ja tehdään tarvittavat kehittämistoimenpiteet palautteiden perusteella	*Ei ollut suunnitelmissa tarkastelujaksolla.* *Asiakkaiden suoriin palautteisiin vastattiin välittömästi.*
Palvelusetelin käyttöaste	Kotihoito: 366	Kotihoito: 460	Kotihoito: 617	Kotihoito: 550	Kotihoito: 620	*Kotihoito yhteensä 562 (tilanne 31.12.20) Vuoden 2020 aikana kaikki asiakkaat 849* *josta Kotihoidon hoivaseteli oli käytössä 319 asiakkaalla (31.12.20 tilanne kaikki eri asiakkaat 454) ja omaishoidon vapaan seteli 185 (31.12.20 tilanne. Vuoden 2020 aikana kaikki eri asiakkaat 308),* *sekä tavallisen palvelu-*

						asumisen palvelu-seteli 58 asiakkaalla (31.12.20 tilanne. Vuoden 2020 aikana kaikki eri asiakkaat 87).
	Ymp.vrk. 105	Ymp.vrk. 112	Ymp.vrk. 122	Ymp.vrk 170	*Ymp.vrk. 150*	*98 (tilanne 31.12.) (1-12 kk kaikki eri asiakkaat 131).*
Asiakkaiden yhteydenotot sosiaali- ja potilasasia-mieheen	Sosiaali-asiamies 24	Sosiaali-asiamies 37	Käytettävissä olevien tietojen mukaan 7 kpl	Sosiaali-asiamies < 20	Sosiaali-asiamies < 15	*Sosiaali-asiamies 66*
	Potilas-asiamies 25	Potilas-asiamies 56	Käytettävissä olevien tietojen mukaan 3 kpl	Potilas-asiamies < 20	Potilas-asiamies: < 10	*Potilas-asiamies 69*
Palvelu-rakenne-indikaattorit	Säännöllisen kotihoidon palveluja sai 23,1 % kainuulaisista	Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 22,7 % yli 75-vuotiaista (sis. kotihoidon palveluseteliasiakkaat)	Palvelu-rakenne-indikaattorit vastaavat valtakunnallisen laatusuositus (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019, STM) mukaista palvelu-rakennetta. Palvelu-rakenne on kotihoito-painotteinen; yli 75-vuotiaista vähintään 94 % asuu kotonaan.	Palvelu-rakenne-indikaattorit vastaavat valtakunnallisen laatusuositus (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017 - 2019, STM) mukaista palvelu-rakennetta. Palvelu-rakenne on kotihoito-painotteinen; yli 75-vuotiaista vähintään 94 % asuu kotonaan.	Palvelu-rakenne on kansallisten ohjaus-asiakirjojen suositusten mukainen. Palvelu-rakenne on kotihoito-painotteinen; yli 75-vuotiaista vähintään 94 % asuu kotonaan.	*Palvelu-rakenne vastaa kansallisia suosituksia.*

			Säännöllisen kotihoidon piirissä oli tarkastelujaksolla noin 20,4 % yli 75-vuotiaista	Säännöllisten kotihoidon palvelujen piirissä 16 % yli 75 vuotiaista	Säännöllisten kotihoidon palvelujen piirissä 14 % yli 75 vuotiaista	*Säännöllisen kotihoidon piirissä noin 15 % yli 75 vuotiaista.*
	Omaishoidon tuen piirissä oli 8,8 % 75 -vuotta täyttäneistä	Omaishoidon tuen piirissä oli 7,6 % 75 -vuotta täyttäneistä	Omaishoidon tuen piirissä 8 % 75 -vuotta täyttäneistä	Omaishoidon tuen piirissä on 7,5 % 75 -vuotta täyttäneistä.	Omaishoidon tuen piirissä on 7,5 % 75 -vuotta täyttäneistä	*Omaishoidon tuen piirissä oli 8,4 % 75 -vuotta täyttäneistä.*
	Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma oli 8,99 % suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin (laitoshoito 1,34 %, tehostettu palveluasuminen 7,65 %)	Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma oli 8,5 %, josta laitoshoitoa 0,7 %, tehostettu palveluasumista 7,8 %	Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma oli 8,3 % suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin, josta laitoshoitoa n. 0,5 % ja tehostettua palveluasumista 7,8 %.	Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma on noin 7 %, josta laitoshoitoa on 0,5 % suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin.	Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma on noin 7 %, josta laitoshoitoa noin 0,5 % suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin	*Ympärivuorokautisten paikkojen jakauma oli 8,6 % josta tehostettua palveluasumista 8,4 % ja laitoshoitoa 0,2 % suhteessa yli 75 vuotta täyttäneisiin.*
	Ostojen suhde omiin hoitopaikkoihin tehostetussa palveluasumisessa oli 50 %.	Ostojen suhde omiin hoitopaikkoihin tehostetussa palveluasumisessa oli 46 % / 54 %	Ostojen suhde omiin hoitopaikkoihin tehostetussa palveluasumisessa 47 % / 53 %	Ostojen suhde omiin hoitopaikkoihin tehostetussa palveluasumisessa 48 % / 52 %	Vuoden aikana tulee kuntayhtymässä käynnistää ostojen ja oman tuotannon suhteen määrittely.	*Ostojen suhde omiin hoitopaikkoihin tehostetussa palveluasumisessa 46 % / 54 %.*
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Sairauspoissaolojen kehitys (tpv/HTV)	18,9	n. 17,6	n.18 tpv/HTV	< 12,0 pvä / HTV	< 12 pvä / HTV	*Sairauspoissaolot keskimäärin 20 tpv/tt*
Turvallisuuskulttuurikyselyn,		Ei ole tehty	Kainuun soten aikataulujen	>4,5	Kainuun soten aikataulujen	*Ei ole toteutunut kyseisenä*

esimiestuki >4			mukaisesti ei tehty		mukaisesti	*ajanjaksona*
Työhyvinvointikyselyn kehitys	ka 3,5	Ei ole tehty	Kainuun soten aikataulujen mukaisesti ei tehty	>4,0	Kainuun soten aikataulujen mukaisesti	*Ei toteutunut tarkastelujaksolla.*
Täydennyskoulutus	n. 2 tpv/hlö	n. 1,3 tpv/hlö	2,0 tpv/hlö/v	> 3-5 tpv /hlö/v	> 3 - 5 tpv / hlö /v	*alle 3 tpv/hlö/v*
Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Johdon katselmusten toteutuminen	Toteutui 100 %	Ei toteutunut	Toteutui 50 %	Toteutuu suunnitelmien mukaisesti	Toteutuu suunnitelmien mukaisesti 2 vuoden välein	*Toteutui syksyllä 2020 kaikilla vastuualueilla.*
Kehityskeskustelut % osuus yli 1 v. kestävistä palvelus-suhteista	75 – 100 %	75 – 100 %	85 – 100 %	90 – 100 %	90 -100 %	*Kehityskeskustelut toteutuivat vastuualueilla vaihtelevasti 60 %-100 %*
Tietotarpeet	Tunnistetaan	Tunnistettu Hyödynnetty vertaiskehittämisestä ja Rai-ohjelmasta saatua tietoa sekä muita toimintaa kuvaavia tietoja. Tietotarpeet tunnistettiin osittain mm. NHG:n vertaiskehittämisen tulosten avulla	Tietotarpeet on tunnistettu; ja johtamisessa hyödynnettiin tutkittua tietoa (mm. NHG). Rai -ohjelmasta saatua tietoa, sekä muita toimintaa kuvaavia tietoja on hyödynnetty.	Tunnistettu Hyödynnetään vertaiskehittämisestä ja Rai-ohjelmasta saatua tietoa sekä muita toimintaa kuvaavia tietoja. Tietotarpeet tunnistetaan osittain mm. NHG:n vertaiskehittämisen tulosten	Hyödynnetään vertaiskehittämisestä ja Rai-vaikuttavuustiedoista sekä NHG:n ja Sote Digi-projektiohjelmasta saatua tietoa sekä muita toimintaa kuvaavia tietoja	*Tietoa on kerätty ja hyödynnetty.* *Kotihoito: NHG -vertaiskehittämisen tuloksia hyödynnettiin kehittämisessä.*

				avulla.		
Vuosittain kehitettävät palvelu- ja hoitoketjut	Toteutui	Tulos- ja vastuualueiden ylimenevien hoito- ja palveluketjujen toimivuutta työstetty yhdessä eri tulosalueiden kanssa. Osallistuttu Uusi sairaala -toimintamallin työryhmiin	Tulos- ja vastuualueiden ylimenevien hoito- ja palveluketjujen toimivuutta työstettiin yhdessä eri tulosalueiden kanssa. Osallistuttiin Uusi sairaala- toimintamallin työryhmiin.	Tulos- ja vastuualueiden ylimenevien hoito- ja palveluketjujen toimivuutta työstetään yhdessä eri tulosalueiden kanssa. Osallistutaan Uusi sairaala - toimintamallin työryhmiin.	Tulosalueelta tehdään tiivistä yhteistyötä muiden tulosalueiden kanssa sekä kehitetään vanhuspalvelujen omia palveluketjuja.	*Toteutui* *Yhteistyötä on tehty eri tulosalueiden kanssa liittyen tulosalueiden ylimenevien hoito- ja palveluketjujen toimivuuteen*
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tilinpäätöksen vertailutiedot (toimintakulut)	kasvu - %	kasvu - %	Tulosalueen vuosikatteen toteuma oli 98,9 % Asiakasmaksujen alentamisia myönnettiin 178 asiakkaalle. Niiden kustannusvaikutus tulokertymää alentavasti oli noin 240 900 €.	kasvu n. 2-3 %		*Toimintakulujen toteuma 99,5 % ilman palkkaharmonisointia* *Asiakasmaksujen alentamisia/perimättä jättämisiä on myönnetty 169 asiakkaalle ja niiden kustannusvaikutus oli noin 249 000 €.*
Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot suurten ja keskisuurten kuntien vertailussa €/asukas	Kustannus oli 701 €/asukas eli 10 edullisin		Ei toteutunut tarkastelujaksolla			*Ei toteutunut tarkastelujaksolla.*

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Yleistä

Vanhuspalvelujen tulosalueen toiminta vuonna 2020 perustui hyväksyttyyn talousarvioon ja vuosisuunnitelmaan kaikilla vanhuspalvelujen vastuualueilla. Lähtökohtaisesti toiminta oli asetettujen tavoitteiden mukaista ja sitä ohjasivat paitsi asiakkaiden palvelutarpeet, mutta myös vanhuspalveluja koskeva lainsäädäntö sekä erilaiset informatiiviset ohjausasiakirjat ja arviointiraportit (THL, NHG).

Maaliskuussa alkanut pandemia tilanne vaikutti merkittävästi myös vanhuspalvelujen tulosalueen toimintaan, joista tarkemmat kuvaukset vastuualueiden osioissa. Tulosalueella irrotettiin määräaikaisesti yksi vastuualuepäällikkö vastaamaan vanhuspalvelujen pandemia asioiden käytännön järjestelyistä. Kokonaisuutena vanhuspalvelujen tulosalueella yksikköjen perustoiminta pyrittiin järjestämään niin normaalina kuin se näissä olosuhteissa on ollut mahdollista. Pandemian vuoksi tehdyt toiminnan muutokset yksiköissä sujuivat pääsääntöisesti hyvin huolimatta siitä, että niitä jouduttiin toteuttamaan usein varsin pikaisella aikataululla. Vaikka pandemia tilanne aiheutti paljon lisätyötä ja erilaisia järjestelyjä sekä kustannuksia, se myös osaltaan pakotti toteuttamaan toimintaa uudella tavalla. Kokemus on osoittanut sen, että muun muassa sähköisten välineiden hyödyntäminen esimerkiksi omaisten kanssa tehtävässä yhteydenpidossa otti ns. digiloikan. Vastaavasti kotihoidon hoitorinkien pienentäminen lisäsi osaltaan asiakkaiden saamaa hoidon- ja palvelun laatua. Toisaalta Covid-19 tilanne vaikutti myös asiakasmaksutuottoja alentavasti mm. päivätoimintojen ja lyhytaikaishoidon osalta.

Vanhuspalveluihin kuuluvien palvelujen kysyntä jatkui koko vuoden entisenlaisena eli varsin vilkkaana. Palvelurakenteen keventämisen osalta vanhuspalveluissa edettiin mahdollisuuksien mukaisesti kotiin vietäviä palveluja korostaen. ARA ja Ympäristöministeriö käynnisti kehittämishankkeen, joka liittyy mm. ARA -vuokratalojen korjaamiseen ikääntyneille sopivaksi. Asian tiimoilta pidettiin alkukesästä yksi neuvottelu ARA:n, Kajaanin ja Kuhmon kaupunkien edustajien kanssa ja syksyn mittaan neuvotteluja jatkettiin Kajaanin kaupungin edustajien kanssa. Asian eteneminen on tällä hetkellä Kajanin kaupungin toimijoiden vastuulla.

Kotiin tarjottavien etäkäyntien valmistelu eteni kevään aikana odotettua hitaammin mm. tarvittavien sopimusten valmistelun osalta. Konkreettisesti etänä toteutettu kuvapuhelin palvelu saatiin aloitettua 6.7.2020. Uudesta palvelusta tiedotettiin aktiivisesti lehdissä ja sosiaalisessa mediassa. Palvelusta saatu palaute asiakkailta ja omaisilta on ollut pääasiassa myönteistä. Kokemukset ovat vahvistaneet sen, ettei ikä ole este etäpalvelujen käyttämiselle.

Kainuun soten organisaatiorakenteen uudistamisen osalta kuluneena vuoden aikana käytiin useita neuvotteluja. Vanhuspalvelujen osalta lopputulos oli se, että tulosalueen nimi muuttuu 1.1.2021 Ikäihmisten palvelujen tulosalueeksi, muutoin tulosalueen palvelukokonaisuudet säilyvät samanlaisena kuin tähänkin saakka. Vanhuspalvelujen tulosalueelta tehtiin tiivistä yhteistyötä toisten tulosalueiden kanssa etenkin hoito- ja palveluketjut ylittävien asioiden tiimoilta. Yhteistyössä Tesan kanssa 1.2.2020 alkaen käynnistyi mm. pilotti Sotkamon kotihoidon ja Palvelukeskus Himmelin lääkäripalvelujen hankkimisesta ostopalveluna Terveystalolta. Samoin kotiin vietävien palvelujen monialainen kehittäminen jatkui useiden tulosalueiden välisessä yhteistyössä.

Henkilöstön saatavuus jatkui koko vuoden ajan erittäin haasteellisena sekä kotihoidossa että ympärivuorokautisissa palveluissa ja ajoittain jouduttiin rekrytoimaan myös kouluttamatonta henkilöstöä. Ratkaisuja tilanteeseen pyrittiin löytämään yhteistyössä rekrytointiyksikön kanssa. Vanhuspalveluista on esitetty usean vuoden ajan selkeä tarve mm. lähihoitajien oppisopimuskoulutukselle, sillä tulosalueelta tulee eläköitymään vuosina 2021 - 2029 yli 200 lähi- ja sairaanhoitajaa ja on ennakoitu, ettei valmistuvien hoitajien määrä riitä kattamaan tätä tarvetta. Sen vuoksi lähitulevaisuudessa vanhuspalveluissa pitää pystyä ottamaan käyttöön monipuolisesti erilaisia teknologisia ratkaisuja, joilla hillitään mm. hoitajien fyysisten käyntien tarvetta. Tämä edellyttää koko organisaation yhteistä näkemystä ja priorisointia myös toteutettavien investointien osalta. Edellytyksenä tälle on ketterä ja joustava reagointi mm. hankintatoimessa.

Vuoden 2020 ulkoisten toimintakulujen kasvuprosentti oli 0,6 % ilman palkkaharmonisointia ja 2,4 % palkkaharmonisointikustannusten kanssa. Kuluneen vuoden merkittävimpiä ja tulevaisuuden kannalta kestävimpiä talouden tasapainottamiseen tähtääviä toimenpiteitä oli mm. teknologian aikaisempaa suurempi hyödyntäminen palvelutuotannossa. Tulosalueen normaali toimintakatteen toteuma vuonna 2020 oli 97 % eli noin 1,6 milj. euroa alle käyttösuunnitelman. Toimintatuotot toteutuivat 106, 7 % ja toimintatoiminkulut 99,5 %. Toimintakatteen toteuma vuonna 2020 sisältäen palkkaharmonisointikustannukset oli 99,4 % eli noin 0,3 milj.

euroa alle käyttösuunnitelman. Tällöin toimintakulut toteutuivat 101,3 prosenttisesti. Toteutuneista palkkaharmonisointikustannuksista huolimatta tulosalueen hyvää talouden toteumaa edesauttoivat tiukka talouskuri sekä hyvin toteutuneet myyntituotot eli Valtionkonttorilta tulleet arvioitua suuremmat korvaukset. HTV seurannan osalta vanhuspalvelujen toteuma vuoden 2020 osalta on 921 htv eli -3 htv verrattuna asetettuun tavoitteeseen 924. Kokonaisuutena voi todeta, että vanhuspalvelujen tulosalueella on tehty määrätietoista työtä kustannusten kasvun hillitsemiseksi jo usean vuoden ajan. Alijäämää ei ole muodostunut moneen vuoteen ja ulkoisten toimintakulujen kasvuprosentti on usean vuoden ajan ollut reilut 1–1,5 %, kun se vuonna 2020 oli 0,6 %.

Palveluohjaus ja ostopalvelut vastuualue
(vs. vastuualuepäällikkö Seija Salomaa, vastuualuepäällikkö Jaana Mäklin)

Vastuualueen toiminta pohjautui hyväksyttyyn vanhuspalvelujen tulosalueen talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan. Toiminta toteutui määrärahojen puitteissa. Palveluja myönnettiin palvelutarpeen arvioinnin pohjalta kaikille kriteerit täyttäville hakijoille. Lakisääteinen ikäihmisten ohjaus ja neuvonta sekä palvelutarpeiden laaja-alainen ja monipuolinen arviointi on vastuualueen keskeisin tehtävä, yksityisten sosiaalipalvelutuottajien ohjauksen, neuvonnan ja valvonta tehtävien lisäksi.

Asiakasohjaukseen tuli erilaisia yhteydenottoja kuluneen vuoden aikana 11 876 kpl, näistä 399 yhteydenottoa koski alle 65 vuotiaita. Palvelutarpeiden arviointeja tehtiin 1 913 kpl, mikä on edellisvuotta hieman vähemmän. Yhteydenotoista 1114 liittyi asiakkaiden ympärivuorokautisen hoivan- ja palveluntarpeeseen. Asiakkaiden palvelutarpeeseen perustuvia myönteisiä päätöksiä monialaisessa työryhmässä tehtiin 362 ja kielteisiä 97 kpl. Uusia asiakkaita ympärivuorokautisiin hoitopaikkoihin sijoittui kaikkia 303 asiakasta, mikä on 50 asiakasta edellisvuotta enemmän. Sosiaalihuoltolain 35 §:n mukaisia huoli-ilmoituksia tuli 383 kpl, joiden pohjalta säännöllisten palvelujen piiriin kuulumattomille asiakkaille tehtiin palvelutarpeen arviointi. Palvelutarve arvioitiin kiireellisessä tilanteessa välittömästi tai viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa yhteydenotosta. Palvelujen järjestämisessä huomioitiin palvelutakuun toteuttaminen lain asettamissa määräajoissa.

Yksityisten palveluntuottajien ohjausta ja neuvontaa toteutettiin kuluneen vuoden aikana poikkeuksellisen paljon mm. puhelinkeskusteluina ja sähköpostiohjauksena Covid-19 tilanteen vuoksi. Luvanvaraisten yksiköiden valvontakäyntejä sekä sopimuskatselmuksia tehtiin 13, joista noin puolet toteutettiin etäkokouksina. PSAVI:n kanssa tehtiin kolme yhteistä valvontakäyntiä. Sijaintikunnan lausuntoja laadittiin yksi (1). Lisäksi toteutettiin palveluntuottajan uusien toimitilojen käyttöön liittyvä tilakatselmus. Ilmoituksenvaraisten kotihoidon palveluntuottajien ohjaukseen ja neuvontaan liittyviä tapaamisia toteutui seitsemän (7), joista kaksi (2) toteutettiin etäkokouksena.

Vastuualueen toiminnassa korostui näinä poikkeuksellisina kuukausina myös ikääntyneiden kuntalaisten puhelinohjaus ja neuvonta. Vallinneesta tilanteesta huolimatta lakisääteinen palveluntarpeen arviointi ja asiakkaan palveluntarpeen mukaisten palvelujen järjestäminen sujui pääasiallisesti hyvin. Ajoittain haasteeksi muodostui palvelujen järjestäminen tilanteissa, joissa asiakaan palvelutarpeet olivat moninaisia eikä niiden pääasiallinen tarve ollut vanhuspalveluihin suuntautuva. Näihin asiakastarpeisiin vastaamisen osalta voidaan puhua koko palvelujärjestelmän palvelu- ja hoitoketjuja koskevista haasteista, osittaisista puutteista sekä olemassa olevista palvelukapeikoista.

Covid-19 tilanteen vuoksi matalan kynnyksen infopisteet olivat avoinna tammikuusta maaliskuun puoleen väliin, tuolloin kävijöitä oli 50. Asiakasohjaajat pitivät helmikuussa kaksi matalankynnyksen infotilaisuutta Kajaanin Prismalla, joissa oli yhteensä 16 kävijää. Prismassa neuvontapisteen toteuttaminen liittyi Osuuskauppa Maakunnan ikääntyneille järjestämiin Prisma-kyytien kokeiluun Kajaanin keskustasta. Eri puolilla Kainuuta matalan kynnyksen infopisteiden avaaminen kesätauon jälkeen viivästyi hieman Kainuun covid-19 tilanteen vuoksi.

Asiakasohjaaja osallistui perhehoidon valmennuksen esittelyyn 13.1.2020 Kajaanin kirjastossa ja Prismalla. Lisäksi muita asiakasohjaustoiminnan esittelytilaisuuksia eripuolilla Kainuuta oli kymmenen. Tilaisuuksista osa toteutettiin etäyhteyksin. Pitkäaikaisessa perhehoidossa oli asiakkaita 11 neljällä perhehoitajalla. Kiertäviä perhehoitajia oli tarkasteluajanjaksolla neljä (4), vaikka valmennukseen osallistui kahdeksan (8) kiertäväksi perhehoitajaksi suunnittelevaa.

Omaishoidon tuen piirissä oli toimintakaudella kaikkiaan 905 asiakasta ikäryhmässä 65–85 -vuotta. Yli 75 -vuotiaista omaishoidettuja oli 723 asiakasta ja omaishoidon tuen kattavuus tässä ikäryhmässä oli 8,4 %. Omaishoitajana oli vuoden aikana kaikkiaan 1121 henkilöä, heistä sijaisomaishoitajina toimi oli 239. Omais-

hoidon lakisääteisen vapaan järjestämiseen myönnetty palveluseteli oli käytössä 308 asiakkaalla koko vuoden aikana. Alkukevään aikana oltiin kaikkiin omaishoitoperheisiin yhteydessä covid-19 tilanteen johdosta ja kaikkien omaishoidon asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmat päivitettiin. Omaishoitajien jaksamisen tueksi laadittiin ”*Toiminta-ohje vanhuspalvelujen omaishoidon tuen asiakkaille ja omaishoitajille poikkeusolojen aikana”.*

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän veteraaniasiamiehen tehtävät vakansseineen siirrettiin keskitetyt tukipalvelut tulosalueelta 1.1.2020 alkaen vanhuspalvelujen tulosalueen palveluohjaus ja ostopalvelut vastuualueelle (19.12.2019 § 99 MA). Veteraanien palvelujen uudelleen organisoinnin vuoksi ei ollut tarkoituksen mukaista säilyttää päätoimista veteraaniasiamiehen virkaa ja se muutettiin veteraaniyhdyshenkilön tehtäväksi 1.2.20 alkaen (H 22.1.2020 § 24).

Vuoden 2020 aikana vastuualueelta tehtiin aktiivista yhteistyötä Kainuun soten hankintatoimiston kanssa useisiin kilpailutusprosesseihin liittyen, mm. lääkkeiden annosjakelupalvelu, asumispalvelujen puitesopimusten hinnanmuutokset, ym. Keskustelua ja neuvotteluja vuoden mittaan aiheutui paljon mm. hankintatoimiston hankintaprosessiin liittyvistä tehtävien siirroista tulos- ja vastuualueille.

Palveluohjaus ja ostopalvelut vastuualue sai kunniakirjan sijoittumisesta parhaiden työyksiköiden joukkoon työn ja johtamisen, innovatiivisuuden ja kehityskeskustelujen onnistuneen toteutuksen ansiosta. (Mitä kuuluu -kysely 2019) Lisäksi vastuualueen palveluesimies valittiin vuoden 2020 esimieheksi Kainuun sotessa.

Kotona asumista tukevat palvelut -vastuualue
(vastuualuepäällikkö Eija Rämä)

Kainuussa säännöllisen kotihoidon piirissä oli vuoden 2020 aikana n. 15 % 75 -vuotta täyttäneistä. Kotihoidon palvelut alkoivat arviointijaksolla, jonka aikana asiakkaan voimavaroja tuettiin niin, että parhaassa mahdollisessa tapauksessa kotihoidon tarve saatiin päättymään. Kotihoidossa arviointijaksolla oli vuoden aikana 466 asiakasta. Arviointijakson asiakkaista 116 hoidon tarve päättyi, 64 asiakasta jäi tilapäisen sairaanhoitopalvelun piiriin ja 237 jäi kotihoidon palvelun piiriin.

Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän avulla pystyttiin seuraamaan työntekijöiden välitöntä asiakastyöaikaa. NHG:n vertaiskehittämisen syksyn 2020 arvioinnin tulosten mukaan välittömän työajan osuus oli lähihoitajilla keskimäärin 54 % ja sairaanhoitajilla keskimäärin 34 %. Lähihoitajilla oli noin 15 asiakaskäyntiä työvuoron aikana ja käynnin kesto oli keskimäärin 20 minuuttia.

Kotihoidossa korona pandemian aikana muodostettiin alueittain pienempiä hoitorinkejä, jolloin yhden asiakkaan luona kävi vain 5–8 eri hoitajaa. Tavoitteena oli noin 5 eri hoitajaa. Toimintamalli koettiin hyvänä, joten hoitorinkejä oli jokaisella alueella. Hoitorinkiin kuuluu 1–3 sairaanhoitajaa ja 5–10 lähihoitajaa. Hoitorinkien kehittäminen jatkui, vaikka henkilöstön rekrytointihaasteet haastavat arjessa toimintamallin toteuttamisen. Lisäksi kotihoidon lääkärit ovat päivittäneet kotihoidon asiakkaiden hoitosuunnitelmia. Sotkamon kotihoidossa lääkäripalvelut ovat olleet 1.2.2020 alkaen ostopalveluna Terveystalon tuottamina. Ko. toiminta on käynnistämishaasteiden jälkeen toiminut hyvin ja asiakaspalaute on ollut positiivista.

Ikäihmisten kuntouttavassa päivätoiminnassa kävi 214 asiakasta. Korona pandemian vuoksi päivätoiminta oli suljettuna 20.3.–21.6.2020 ja kesäajan normaali sulku oli ajalla 22.6.–31.8.2020. Lisäksi Kuhmon päivätoiminta oli suljettuna ajalla 1.–13.9.2020 paikallisesti huonontuneen koronavirustilanteen vuoksi. Muistineuvolassa oli 1866 asiakasta ja käyntien määrä oli 7423. Muistihoitajat siirtyivät organisatorisesti 1.1.2021 alkaen TESA:n tulosalueelle geriatrian osaamiskeskukseen. Myös HyVo toiminta päättyi kotihoidossa 31.12.2020. Apteekin annosjakelun piirissä on ollut 739 asiakasta.

Kajaanin kotihoidossa sähköisessä ovenavauksessa asiakkaiden lukkomäärä oli vuoden lopussa 382 kpl ja Vuolijoella 71 kpl. Sähköisen ovenavauksen käyttöaste ja kokemukset olivat hyviä. Sotkamon kotihoidossa asennettiin vuoden aikana 139 asiakkaalle sähkölukot ja Kuhmossa sähkölukko asennuksia tehtiin 135. Sähköinen ovenavaus laajentui Suomussalmelle ja vuoden loppuun mennessä asennettiin 55 sähkölukkoa. Huomattavaa on, että sähköinen ovenavausjärjestelmä vähentää hoitajien edestakaista kulkemista ja ko. työaika hyödynnetään asiakkaiden välittömään palveluun.

Kajaanin kotihoidon tiloja suunniteltiin sijoitettavaksi Kajaanin pääterveysasemalle remontoitaviin tiloihin. Sotkamossa välinehuollon vapautuneita tiloja saneerattiin kotihoidon käyttöön. Pandemia tilanteen aikana kaikissa kunnissa väliaikaisia lisätiloja kohortoitiin eri tiimien käyttöön niin, että mahdolliset tartuntariskit saa-

tiin minimoitua. Kajaanin pohjoinen kotihoito muutti uusiin tiloihin Seminaarin alueelle. Tällä järjestelyllä saatiin Linnankadulla lisätilaa eteläisen ja keskusten alueen kotihoidon tiimeille.

Kotihoidon vastuualueella käynnistettiin vastuualueen organisaation muutos kokeiluna 1.3.2020 alkaen. Palvelupäälliköiden tehtäväalueisiin tuli muutoksia ja keskitetty toiminnanohjausyksikkö aloitti toimintansa. Toiminnanohjausyksikön keskeisimpiä tehtäviä ovat resurssipoolin toiminta, keskitetty työnjako, turvapuhelinpalvelu, keskitetty työvuorojen suunnittelu ja etähoiva.

Maakunnallinen kotihoidon resurssipooli aloitti toimintansa 27.1.2020. Resurssipoolin työntekijät vastaavat kotihoidon yksiköiden äkillisiin poissaoloihin sekä asiakaskäynneistä johtuviin ruuhkahuippuihin. Resurssipoolin työntekijä työskentelee lähtökohtaisesti ”kotipesässä”, mutta äkillisen poissaolon tullessa resurssipoolin työntekijä liikkuu joustavasti yli kuntarajojen. Matkustus tapahtuu paikallisesti sovitun sopimuksen mukaisesti.

Etäkäyntien aloitus suunniteltiin alkavan vuoden 2020 alussa. Tavoitteena oli, että etähoivan piirissä olisi noin 200 asiakasta. Tavoitteeseen ei päästy, koska asia eteni hitaasti vanhuspalveluista riippumattomista syistä. Vuoden 2019 loppuun suunniteltu etähoivan pilotointi peruuntui järjestelmätoimittajan vetäydyttyä etähoivan kehittämisestä. Kuvapuhelinpalvelu käynnistyi 6.7.2020 ja palvelun tuottajana aloitti Video Visit Oy. Suunnitteluavuksi ostettiin asiantuntija-apua 5+5 työpäivää. Se sisälsi mm. projektisuunnitelman laadinnan ja henkilöstön kouluttamista. Kuvapuhelinpalvelu toteutettiin keskitetysti Suomussalmelta ja tehtävää teki 3-4 lähihoitajaa. Vuoden lopussa kuvapuhelinpalvelun asiakkaita oli 84. Lisäksi joulukuussa 2020 kotihoidossa alkoi Axitare lääkeannostelija kokeilu.

Turvapuhelinjärjestelmän uusiminen on ollut kotihoidon tavoitteena jo useamman vuoden ajan siitä syystä, että nykyinen järjestelmä on vanhentunut ja sen käyttöön sisältyy selkeitä asiakasturvallisuusriskejä. Soten taloussuunnitelman investointien käsittelyn yhteydessä asiaa on aina siirretty tuleville vuosille. Vuodelle 2021 Kainuun soten investoinnit sisältävät määrärahavarauksen turvapuhelimien hankintaan. Mikäli hankinta vielä viivästyy tuleville vuosille, vuoden 2021 aikana kotiin tarjottavaa turvapuhelinpalvelua ja kotihoitoa 24/7 toteutettavana palveluna joudutaan rajoittamaan merkittävästi.

Ympärivuorokautiset hoivapalvelut -vastuualue
(vastuualuepäällikkö Metti Järvikallio)

Ympärivuorokautiset hoivapalvelut -vastuualue muodostuu kuntayhtymän omana toimintana tuotetusta tehostetusta palveluasumisesta ja laitoshoidosta sekä kotona asumista tukevista kuntouttavista lyhytaikaispaikoista.

Ristijärven hoivayksikön toiminta lakkasi hallituksen päätöksen (12.6.2019 § 188) mukaisesti ja Hoitokoti Pihlaja aloitti toimintansa 1.3.2020. Kokonaispaikkamäärä Ristijärvellä väheni virallisesti kuudella (6) hoitopaikalla. Muutto sujui odotusten mukaisesti pääosin hyvin. Kajaanin hoivayksikön remontti alkaa tämän hetken suunnitelman mukaan vuoden 2021 lopulla. Muutoksesta tehdään esitys sote-yhtymähallitukselle keväällä 2021. Vuoden 2020 aikana osallistuttiin Kajaanin hoivayksikön remonttisuunnitelmatyöryhmiin sekä tehtiin tilasuunnitelmaa remontoitaviin tiloihin. Kajaanin hoivayksikkö muutti loppusyksystä saman kerroksen vapautuneisiin tiloihin; nyt toiminta on yhden käytävän varrella.

Hyrynsalmen hoivayksikön remonttisuunnitelmat ovat olleet tauolla pandemiatilanteen vuoksi. Yksikön paikkamäärää vähennetään 1.1.2021 alkaen (hallituksen päätös 7.10.2020 § 292) mukaisesti 4 - 6 paikalla. Pitkäaikaisen laitoshoidon tarve on vähentynyt olennaisesti aiempaan nähden ja toisaalta rekrytointihaasteet ovat todella suuret niin Hyrynsalmella kuin koko Kainuun alueella. Eikä varsinaisia pitkäaikaisia laitoshoidon paikkoja ole enää kuin 17 paikkaa koko Kainuussa.

Koronatilanne vaikutti vastuualueen toimintaan monella tapaa. Ensimmäinen vierailukielto astui voimaan 16.3.2020. Tämä aiheutti paljon keskustelua ja huolta, koska tilanne oli kaikille uusi. Seuraavan kerran Kainuun soten ympärivuorokautisissa yksiköissä vierailukielto tuli voimaan 28.8.2020. Tällöin myös henkilökunnalle tuli määräys käyttää kasvomaskeja / visiirejä kaikissa asiakas- ym. lähitilanteissa, määräys jatkuu edelleen. 7.9.2020 alkaen vierailukieltoja purettiin; ainoastaan Hoitokoti Honkalinnassa Kuhmossa kielto jatkui 13.9.2020 saakka. Lyhytaikaishoitoa järjestettiin koronatilanteesta johtuen vain siltä osin, kuin se on ollut ehdottoman välttämätöntä. Lyhytaikaishoitoa on keväästä alkaen järjestetty pääsääntöisesti yhden hengen huoneissa, joten käyttöasteet ovat jonkin verran laskeneet arvioidusta. Kaikkea tarpeetonta kulkemista yksiköissä ja asukkaiden siirtämistä yksiköiden välillä vältettiin. Asukkaiden ja henkilökunnan ruokailuja porras-

tettiin ja useampien henkilöiden kokoontumisia pyrittiin välttämään. Kokouksiin ja koulutuksiin osallistuttiin pääasiassa Skypen välityksellä. Vastuualueeseen kuuluva Emmakoti sai tunnustuksen koronatyöstä. Tunnustuksia jaettiin eri puolille Suomea.

Vaikka henkilökunnan poissaolot vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna jonkin verran, rekrytointihaasteet ja sijaispula olivat erityisen vaikeat ajoittain kaikissa yksiköissä. Myös lähiesimiestyön osalta vuoden 2020 tehtiin järjestelyjä, jotta voitiin turvata riittävä esimiestyö kaikissa yksiköissä. Vastuualueella aloitettiin vuoden lopulla uudenlainen yhteistyö rekrytointiyksikön kanssa. Jatkossa kokeillaan ns. Jobilla - mallia, jossa mm. kuvataan rekrytointi-ilmoitukseen videoesittely sekä otetaan mukaan valokuvia. Lokakuun lopulla käynnistettiin keskitetyn työvuorosuunnittelun pilotti. Koulutuksiin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan ja tyhy-iltapäiviä järjestettiin huomioiden voimassa olevat turvallisuusohjeet.

Asukkaiden osallisuuden mahdollisuuksia huomioitiin myös poikkeuksellisen vuoden aikana. Yksiköissä oli monenlaisia tapahtumia, joiden järjestämisessä huomioitiin voimassa olevat turvaohjeet. Esiintymisiä järjestettiin ulkoilmassa, eläinystäviä kävi ikkunan takaa tervehtimässä ja yksikössä tehtiin arjen askareita pienissä ryhmissä. Hyrynsalmen hoitokodilla otettiin pilottina käyttöön loppuvuodesta Hilda-sovellus, jonka kautta voidaan toteuttaa erilaisia aktiviteetteja yhdessä asukkaan kanssa; myös omaisten on mahdollista näyttää sovelluksen kautta esimerkiksi valokuvia. Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon alueen yksiköihin saatiin runsaasti joulutervehdyksiä, kun yksiköt osallistuivat Joulupostia ikäihmisille- kampanjaan, jonka toteuttivat Siskot ja Simot. Hoitokoti Honkalinnaan Kuhmoon saatiin myös iso määrä villasukkia, joista riitti lämpöä isolle joukolle.

Vanhuspalvelulain henkilöstömitoituksia koskeva ensimmäinen muutos astui voimaan 1.10.2020, jonka mukaan toteutuneen mitoituksen on oltava vähintään 0,5 työntekijää ympärivuorokautisissa yksiköissä välittömän asiakastyön osalta. Henkilöstömitoitukseen liittynyt THL:n toteuttama kolme viikkoa kestänyt seurantakysely toteutui ensimmäisen kerran marraskuulla. Marraskuun kyselyn vastaukset saadaan alkuvuodesta 2021. Seuraavaksi kyselynajankohdaksi on ilmoitettu toukokuu 2021.

1.8.1.8 Ympäristöterveydenhuolto

Vastuuhenkilö: Tulosalueen johtaja Päivi Nykänen

Strategiakartta 2020–2026 (kaksi valtuustokautta)
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 18.9.2019 § 223

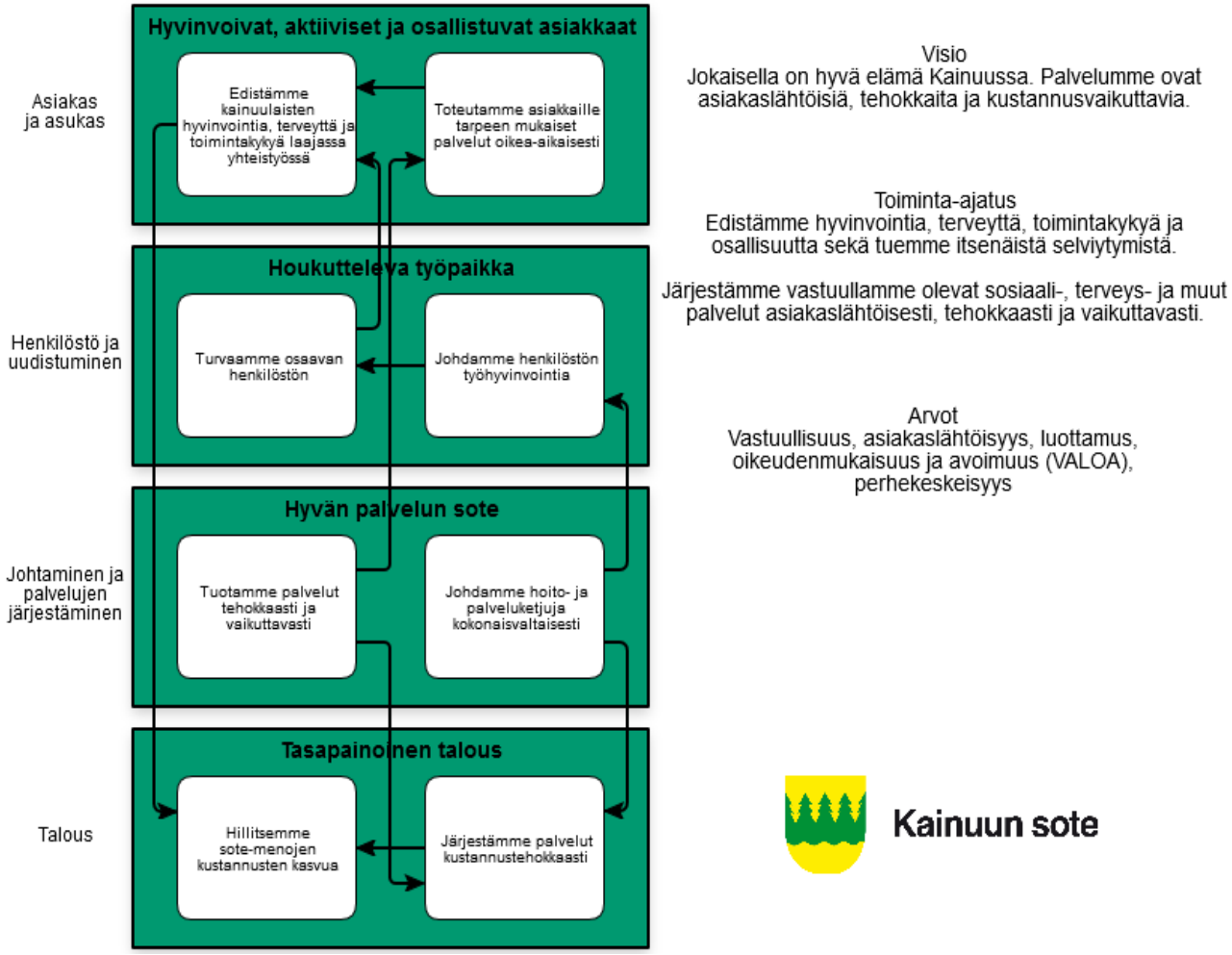

Tuloskortti

Asiakas ja asukas: Hyvinvoivat, aktiiviset ja osallistuvat asiakkaat					
Kriittiset menestystekijät	**Mittarit/ arviointikriteerit**	**Nykytila (TP19)** ***kursiivilla***	**Tavoite 2020**	**Tavoite 2026**	**Toimenpiteet** ***Toteuma 1-12 kk 2020 kursiivilla***
Edistämme ja ylläpidämme kainuulaisen väestön ja eläinten hyvinvointia ja ter-	Oiva-arviointien jakauma (%). Tarkastusten määrä. Eläinlääkintähuollon valvontasuoritteet. Eläinlääkärikäynnit. Eläinsuojelun	Kts. mittarit/tunnusluvut -taulukko	Määrien pysyminen aiempien vuosien tasolla	Määrien pysyminen aiempien vuosien tasolla	Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut monialaiseen yhteistyöhön viranomaisten, toimijoiden ja muiden tahojen kanssa. Yhdenmukainen valvonta taattu mm. yhtenäisin työohjeiden avulla.

veyttä ja toiminta-kykyä laajassa yhteis-työssä	uusintatarkas-tusten määrä suhteessa en-simmäisiin tar-kastuksiin.				
Toteu-tamme asiakkaille tarpeen mukaiset palvelut oikea-aikaisesti	Valvontasuunni-telman toteutu-minen	Kts. mitta-rit/tunnusluvut -taulukko	Toteumat pa-remmat edelli-seen vuoteen verrattuna	Toteumat paremmat edelliseen vuoteen ver-rattuna	Toiminnan kohdentaminen tärkeimpiin osa-alueisiin riskinarvioinnin ja suunni-telmallisuuden avulla. Ris-kinarviointi tehty kohteit-tain.
Henkilöstö ja uudistuminen: Houkutteleva työpaikka					
Tur-vaamme osaavan henkilös-tön	Virkojen ja toi-mien täyttöaste	100 %	Riittävä henki-löstömitoitus	Riittävä hen-kilöstömitoi-tus	Rekrytointi avoimiin virkoi-hin toteutettu.
Johdam-me henki-löstön työhyvin-vointia	Sairauspoissa-olot pvä/HTV Työhyvinvointi-kyselyn tulos Täydennyskou-lutuspv/hlö Varhemaksujen osuus-% henki-löstökuluista	Kts. mitta-rit/tunnusluvut -taulukko	Työhyvinvointi lisää tuotta-vuutta ja asia-kastyytyväi-syyttä	Työhyvin-vointi lisää tuottavuutta ja asiakas-tyytyväisyyttä	Varhainen puuttuminen toimii. Työyhteisön ilmapiirin ke-hittäminen. Mitä kuuluu? –kyselyn aktiivinen hyö-dyntäminen. Täydennyskoulutuksen suunnittelu kehityskeskus-telujen pohjalta ja koulutus-ten kirjaaminen HRM-järjestelmään. Työn kuormittavuuden seuraaminen, henkilöstön hyvinvointiin panostami-nen. Toteutettu.
Johtaminen ja palvelujen järjestäminen: Hyvän palvelun sote					
Tuotam-me palve-lut tehok-kaasti ja vaikutta-vasti	1. Tehokkaat palvelut 2. Asiakasko-kemus 3. VATI-tietojärjestelmä toimii	Kts. mitta-rit/tunnusluvut -taulukko	Tiimityön to-teuttaminen ja kehittäminen Jatketaan asiakaskoke-muksen ke-räämistä ja hyödyntämistä eri menetelmil-lä VATI-järjes-telmän kehit-täminen	Tiimityön toteuttami-nen ja kehit-täminen Asiakasko-kemusten perusteella palvelut muo-toiltu vaikut-tavammiksi ja luotetta-vammaksi VATI-järjestelmä toimii	Tiimityötä ja työnjakoa kehitetty. Asiakaspalautteet kerätty ja käsitelty. VATI-järjestelmän kehittä-mistyöhön on osallistuttu.

Johdamme hoito- ja palveluketjuja kokonaisvaltaisesti	Toimivat palveluketjut	Työ aloitettu	Keskeiset palveluketjut määritetty ja kuvantaminen aloitettu	Palveluketjut on päivitetty, niitä johdetaan, katselmoidaan ja kehitetään järjestelmällisesti	Palveluketjujen säännöllinen päivittäminen. Toteutunut.
Talous: Tasapainoinen talous					
Hillitsemme sotemenojen kustannusten kasvua	Kustannuskehityksen muutos (€ ja %)	Kts. mittarit/tunnusluvut -taulukko	Kustannuskehityksen parantaminen	Kustannuskehityksen parantaminen	Talouden tarkka ja jatkuva seuranta. Talouden tasapainottamiskeinojen kehittäminen. Kustannuskehitys kts. taulukko.
Järjestämme palvelut kustannustehokkaasti	€/asukas kustannukset kaventuvat koko maahan nähden.	Kts. mittarit/tunnusluvut -taulukko	Kustannusten lasku	Kustannusten lasku	Työn tuottavuuden ja tehokkuuden kasvattaminen Maksutaksa päivitetty 1.1.2021 alkaen. Kustannukset kts. taulukko.

Vertailu käyttösuunnitelmaan, ei muutettuun talousarvioon.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ 1 000 € Terveysvalvonta, Eläinlääkintähuolto ja Ympäristöterveydenhuollon laboratorio	TP 2019	TA 2020	Talousarvio-muutokset	KS 2020		TP 2020	Toteuma -%	Muutos-% TP2020/TP2019	Muutos-% TP2020/KS2020	Muutos € TP2019/TP2020	Muutos € KS2020/TP2020
TOIMINTATUOTOT	**479**	**465**	**0**	**465**	**-2,7**	**497**	**106,9**	**3,8**	**6,9**	**-18**	**-32**
Myyntituotot	234	213		213	-5,8	221	103,8	-2,2	3,8	13	-8
Maksutuotot	245	251		251	0,0	275	109,6	9,6	9,6	-30	-24
Tuet ja avustukset	0	1		1	0,0	0	0,0	-100,0	-100,0	0	1
Muut tuotot	0	0		0	0,0	1	0,0	0,0	0,0	-1	-1
TOIMINTAKULUT	**2 401**	**2 342**	**85**	**2 427**	**1,3**	**2 457**	**101,2**	**2,6**	**1,2**	**-56**	**-30**
Palkat ja palkkiot	1 359	1 336		1 336	0,4	1 424	106,6	7,0	6,6	-65	-88
Henkilösivukulut	416	435		435	2,6	433	99,5	2,1	-0,5	-17	2
Henkilöstökulut	**1 775**	**1 771**	**0**	**1 771**	**0,9**	**1 856**	**104,8**	**5,8**	**4,8**	**-81**	**-85**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0		0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
Muiden palvelujen ostot	143	148		148	2,1	125	84,5	-13,8	-15,5	18	23
Palvelujen ostot yhteensä	**143**	**148**	**0**	**148**	**2,1**	**125**	**84,5**	**-13,8**	**-15,5**	**18**	**23**
Aineet ja tavarat	98	96		96	3,2	93	96,9	0,0	-3,1	5	3
Avustukset	82	0	85	85	-7,6	75	88,2	-18,5	-11,8	7	10
Vuokrat	269	282		282	6,4	271	96,1	2,3	-3,9	-2	11
Muut kulut	34	45		45	0,0	37	82,2	-17,8	-17,8	-3	8
TOIMINTAKATE	**-1 922**	**-1 877**	**-85**	**-1 962**	**2,3**	**-1 960**	**99,9**	**2,2**	**-0,1**	**38**	**-2**
Rahoituskulut ja -tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
VUOSIKATE	**-1 922**	**-1 877**	**-85**	**-1 962**	**2,3**	**-1 960**	**99,9**	**2,2**	**-0,1**	**38**	**-2**
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5	-4	0	-4	-33,3	-6	150,0	0,0	50,0	1	2
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-1 927**	**-1 880**	**-85**	**-1 966**	**2,2**	**-1 966**	**100,0**	**2,2**	**0,0**	**39**	**0**
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1 927**	**-1 880**	**-85**	**-1 966**	**2,2**	**-1 966**	**100,0**	**2,2**	**0,0**	**39**	**0**

Mittarit/Tunnusluvut

Mittarit/ Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 1-12 kk 2020
Asukas, asiakas						
Oiva-arviointien jakauma (%). Tarkastusten määrä. Eläinlääkintähuollon valvontasuoritteet. Eläinlääkärikäynnit. Eläinsuojelun uusintatarkastusten määrä suhteessa ensimmäisiin tarkastuksiin.	A 64, B 23, C 13, D – 610 233 16 794	A 55, B 33, C 11, D 1 371 246 16 161	A 63, B 23, C 13, D 1 389 280 16 400 34 %	A 90, B 7, C 2, D 1 377 182 15 180 32 %	Tulokset paranevat Tarkastusten määrä ei alene 280 16 400 30 %	A 94, B 5, C 2, D 0 348 202 15 390 51 %
Valvontasuunnitelman toteutuminen	Toteuma 77 % omaan ja 29 % valtakunnalliseen tavoitteeseen verrattuna	Toteuma 66 % omaan ja 21 % valtakunnalliseen tavoitteeseen verrattuna	Toteuma 75 % omaan ja 29 % valtakunnalliseen tavoitteeseen verrattuna	Toteuma 68,5 % omaan ja 22,5 % valtakunnalliseen tavoitteeseen verrattuna	Toteumat paremmat edelliseen vuoteen verrattuna	Toteuma 43 % tavoitteeseen verrattuna
Henkilöstö ja uudistuminen	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Virkojen ja toimien täyttöaste	93 %	100 %	100 %	97 %	100 %	100 %
Sairauspoissaolot (pv/HTV)	12 tpv/HTV	12 tpv/HTV	13 pv/htv	10,7 tpv/HTV	< 10 pv/HTV	14,5 tpv/HTV
Työhyvinvointikyselyn tulos	Esimiestoiminta 4,1 ilmapiiri 4,1	Ei toteutettu	Mitä kuuluu kyselyyn osallistuttu. Kokonaissijoitus 42. Kehittämistoimenpiteet suunniteltu	Mitä kuuluu? –kyselyyn osallistuttu ja suunnitelma kehittämistoimista tehty	Kehittämistoimenpiteet toteutettu. Sijoitus aiempaa parempi	Mitä kuuluu? – kyselyn kehittämistoimenpiteet on käsitelty
Täydennyskoulutus pv/hlö	5 pv/hlö	5 pv/hlö	4,1 pv/hlö	4,4 pv/hlö	>5 pv/hlö	4,8 pv/hlö
Varhemaksujen osuus -% henkilöstökuluista	0,1 %	< 0,1 %	1,2 %	-	-	-

Johtaminen, palveluiden järjestäminen ja tuotantotavat	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Tehokkaat palvelut	Työnjaon ja erikoistumisen kehittäminen	On kehitetty toimintatapoja, työtä jatketaan	Tiimityön suunnittelu	Tiimityö aloitettu 1.3.2019	Työnjaon ja tiimityön jatkuva kehittäminen tehokkuuden lisäämiseksi	Tiimityötä jatkettu ja toimintaa kehitetty
Asiakaskokemus	Palautteet kerätty ja käsitelty henkilökunnan kanssa	Palautteet kerätty ja käsitelty henkilökunnan kanssa Reklamaatioita 3 kpl	Reklamaatiot käsitellään (reklamaatioita 3)	Reklamaatiot käsitellään (reklamaatioita 3 kpl)	Reklamaatiot < 2 kpl	Reklamaatiot 4 kpl
Toimivat palveluketjut	Päivitetty osittain	Osallistuttu päivittämiseen	Päivitetty	Työ aloitettu	Terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluketjut määritelty	Työ menossa.
Sähköinen raportointi onnistuu	Tiedonsiirto onnistuu osittain ja kehittämistyötä on jatkettu	Toimittu valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti	Osallistuttu valtakunnalliseen VATI tietojärjestelmän pilotointiin	Valtakunnallinen VATI-järjestelmä on otettu käyttöön	VATI-tietojärjestelmän kehittäminen	Ollaan mukana valtakunnallisessa kehittämisessä
Talous	**TP 2016**	**TP 2017**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**Toteuma 1-12 kk 2020**
Kustannuskehityksen muutos	TP16/KS16 151 000 €, -6,9 % TP15/TP16 107 000 €, -5,0 %	TP17/KS 17 112.000 €, -5,4 % TP16/TP17 71.000 €, -3,5 %	TP18/KS18 87.000 €, -4,3 % TP17/TP18 21.000 €, -1,1 %	TP19/KS19 152.000 €, -7,3 % TP18/TP19 5.000 €, 0,3 %	Kustannuskehitys paranee	TP20 / KS20 0 € 100 % TP19 / TP 20 + 39 000 € + 2,2 %
€/asukas kustannukset	27,6 €/asukas	24,7 €/asukas	26,3 €/asukas	26,7 €/ asukas	€/asukas pienenee	27.2 €/asukas

Olennaista toiminnassa 1.1.–31.12.2020

Suunnitelmallista valvontaa on toteutettu 2020–2024 ohjelmakauden suunnitelman perusteella. Ohjelmakauden teemana ovat yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Suunnitelmakauden yhteistyöhön liittyy mm. viranomaisyhteistyö, yhteistyö toimijoiden kanssa sekä varautuminen ja jatkuvuuden hallinta.

Terveysvalvonnassa Covid-19 vaikutti erityisesti keväällä toimintaan niin, että vain kiireelliset ja välttämättömät tarkastukset on tehty. Osittain siirryttiin etätöihin. Tehtävät ovat olleet toimijoiden neuvontaa ja ohjausta liittyen muuttuneisiin käytäntöihin valvontakohteissa. Lisäksi häiriötilanne- ja valmiussuunnitelmaa sekä työohjeistusta ja laatukäsikirjaa on päivitetty. Yhteistyötä on tehty vesilaitosten kanssa riskinarvioinnin ja valvontaohjelmien päivityksen osalta. Ympäristölupaprosessiin liittyviä lausuntoja on valmisteltu normaaliin tapaan. Vähitellen koronan lieventyessä rajoituksia poistettiin ja tarkastustoimintaa laajennettiin. Toiminta sopeutettiin vallitsevaan tilanteeseen pandemiasuunnitelman mukaisesti.

VATI-tietojärjestelmän valtakunnalliseen käytön kehittämistyöhön on osallistuttu.

Koronaviruspandemialla oli suuri vaikutus eläinlääkintähuollon toimintaan alkuvuoden aikana. Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan (ensimmäinen versio 17.3.2020) kunnallinen eläinlääkintähuolto keskittyi pandemian aikana elintarvikehuollon varmistamiseen. Kiireettömät lemmikki- ja seuraeläintapaukset mahdollisuuksien mukaan pyrittiin ohjaamaan yksityisille toimijoille. Kesän ja syksyn aikana eläinlääkintähuollon palvelut pystyttiin palauttamaan normaalille tasolle. Vastaanotoilla on noudatettu koko ajan keväällä käyttöön otettuja rajoituksia esim. kerralla tiloihin päästettävien asiakkaiden lukumäärän suhteen. Kevään tiukimpien rajoitusten aikaan myös eläinlääkintähuollon tarkastustoiminta keskitettiin välttämättömiin ja kiireellisiin tarkastuksiin.

Eläinlääkintähuollon tarkastustoiminta palautui loppukesällä pääosin normaaliksi, mm. keväällä kahden vuoden tauon jälkeen aloitettuja maitohygieniatarkastuksia jatkettiin. Kuitenkaan kaikkia etukäteen suunniteltuja elintarvikelaitostarkastuksia ei saatu tehtyä vuoden 2020 aikana. Eläinlääkintähuollossa siirryttiin eläinlääkäreiden yhteisen praktiikkaohjelman ja potilastietokannan käyttöön joulukuun alussa. Yhteisen potilastietokannan odotetaan parantavan erityisesti pieneläinten omistajien asiakaskokemusta, kun kaikilla eläinlääkäreillä on pääsy kaikkiin potilaskertomuksiin. Toukokuussa otettiin käyttöön Telian päivystyspuhelinjärjestelmä. Samalla luovuttiin lopullisesti mahdollisuudesta järjestää päivystystä sekapäivystyksenä. Sijaistilanne oli yleisesti ottaen edellisiä vuosia parempi. Kaikkiin poissaoloihin ei siitä huolimatta järjestynyt sijaista. Koronapandemia perui lähes kaikki koulutustilaisuudet. Eläinlääkäripäivät järjestettiin syksyllä kokonaan etäyhteydellä, minkä ansiosta eläinlääkäripäiville pystyi osallistumaan tavallista suurempi osa henkilöstöstä.

Talouden osalla on pyritty tarkkaan taloudenpitoon ja noudatettu talouden sopeuttamisohjelmaa. Toimintatuottojen toteuma oli 497 000 € eli 106,9 % vrt. käyttösuunnitelmaan. Toimintakulut olivat 2 457 T€ eli 101,2 % vrt. käyttösuunnitelmaan. Toteuma oli -1966 T€ eli 100 %. TP19 verrattuna toimintatuotot olivat 3,8 % suuremmat ja toimintakulut olivat 2,3 % suuremmat ja tilikauden tulos 2,2 % suurempi. Toimintatuotot ylittivät käyttösuunnitelman vaikka tarkastusten määrä pieneni erityisesti alkuvuodesta pandemian vuoksi. Menoissa ylitystä oli eniten henkilöstökuluissa 104,8 %, 85 000 €. Tämä johtui määräaikaisten palkkaukseen varatun määrärahan vähyydestä, sopimuksen mukaisista korotuksista ja terveystarkastajien palkkaharmonisoinnista.

Kainuun hankintarengas on kilpailuttanut laboratoriopalvelut, jossa ympäristöterveydenhuolto on mukana. Hankintayksikkö on kumonnut itseoikaisupäätöksellään 27.8.2020 § 9 hankintapäätöksen 22.6.2020 § 8 ja purkanut Eurofins Ahma Oy:n kanssa tekemänsä hankintasopimuksen päättymään välittömästi. Eurofins Ahma Oy on jättänyt itseoikaisupäätökseen oikaisuvaatimuksen ja saattanut asian samalla myös markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Analyysipalvelut hankitaan väliaikaisella järjestelyillä Savo-Karjala Ympäristötutkimus Oy:lta 14.9.2020 alkaen, kunnes markkinaoikeus on antanut asiasta päätöksen.

1.8.1.9 Kainuunmeren Työterveys Oy

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Eija Alatalo

1. Toiminta-ajatus

Edistämme alueemme kainuulaisten työnantajien ja työntekijöiden työhyvinvointia. Järjestämme vastuullamme olevat työterveyshuollon palvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

2. Palvelujen nykytilan kuvaus

Kainuunmeren Työterveys Oy aloitti toiminnan 1.1.2019.

Työterveyshuollon palveluja tarjotaan Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Ristijärven, Sotkamon ja Suomussalmen toimipisteissä. Lisäksi palvelutarjontaa toteutetaan etävastaanottoina kaikkien ammattiryhmien osalta sekä sairausvastaanotoilla että ennaltaehkäisevässä työssä.

Yritysasiakkaille ja esimiehille on tarjolla yritysnumerot, joilla saa oman työterveystiimin tavoitettua nopeasti. Tavoitettavuus on tärkeä mittari työterveysyhteistyössä.

Työterveyshuollon palvelua tarvitsevalle on aamuisin avoinna sekä hoitaja-chat että lääkäri-chat. Chatissa voi saada neuvontaa, ohjausta ja arviointia omaan terveystilanteeseensa.

Myydyistä palveluista 53,8 % on ennaltaehkäisevää toimintaa ja suunta kasvaa vuosi vuodelta asiakasyritysten toiveiden mukaisesti.

Palveluiden vaikuttavuutta kehitetään ja seurataan yhdessä asiakasyritysten kanssa.

3. Toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia lainsäädäntömuutoksen (HE 212/ 2016) jälkeen, joka velvoitti kunnalliset työterveyshuollot yhtiöittämään toimintansa vuoden 2019 alusta, mikäli myydään sairaanhoitopalveluita muille kuin omistajataholle. Kainuunmeren Työterveys Oy:n omistajina ovat Kainuun sote ja Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo sekä Suomussalmi. Toiminnasta vastaa 5 jäseninen hallitus, jossa Kainuun sotella on 3 paikkaa ja kunnilla 2 paikkaa. Kunnat valitsevat edustajansa, jotka osallistuvat päätöksentekoon vuorotellen.

4. Palvelulinjaukset 2021- 2023

Toiminnan painopisteenä ovat työterveyshuollon ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisevän työn avulla tuemme työntekijän työssä selviytymistä sekä ennaltaehkäisemme ennenaikaista eläköitymistä. Ennaltaehkäisevä ja työkykyä ylläpitävä työterveyshuolto toimii hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti.

5. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa on toimitusjohtaja.
Olemme aito kainuulainen työterveys, joka toimii yrityksen työkykyjohtamisen ja työntekijän työkyvyn tukena. Toimintamme tavoitteena on tuottaa moniammatillisesti hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisia palveluja laadukkaasti ja edullisesti yhteistyössä yritysten kanssa sekä toteuttaa vuosittainen talousarvio tavoite. Keskeisin riski on omistajien irtisanoutuminen toiminnasta, joka aiheuttaa muutoksia henkilöstömäärään ja talouden toteutumiseen. Riski on myös riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus. Erityisesti työterveyshuollon erikoislääkäreiden riittävä määrä on haaste.

1.8.2 Käyttötalousosan toteutumisvertailu

TULOSALUEITTAIN 1000 €	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	KS 2020	TP 2020	Muutos % Tp-20/ Tp -19	Muutos % Tp-20/ Ta -20	Muutos % Tp-20 /Ks -20
HALLINTO									
Toimintatuotot	275 730	292 761	292 038	293 499	293 428	318 551	9,1	8,5	8,6
Toimintakulut	3 840	4 889	4 787	5 686	5 338	4 130	-13,7	-27,4	-22,6
Toimintakate	271 890	287 872	287 251	287 814	288 090	314 421	9,5	9,2	9,1
Rahoitustuotot ja -kulut	101	-661	-1 253	-1 700	-1 700	-2 999	139,3	76,4	76,4
Poistot	-50	-53	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	271 941	287 158	285 998	286 114	286 390	311 422	8,9	8,8	8,7
KESKITETYT YHTEISET PALVELUT									
Toimintatuotot	6 038	5 783	5 360	3 971	3 971	3 567	-33,5	-10,2	-10,2
Toimintakulut	27 997	28 859	25 956	28 161	27 777	26 631	2,6	-5,4	-4,1
Toimintakate	-21 959	-23 076	-20 596	-24 190	-23 806	-23 064	12,0	-4,7	-3,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	-2	-2	-2	-2	-5	150,0	150,0	150,0
Poistot	-5 654	-5 812	-6 468	-10 291	-10 291	-10 285	59,0	-0,1	-0,1
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-27 615	-28 890	-27 066	-34 483	-34 099	-33 354	23,2	-3,3	-2,2
PERHEPALVELUT									
Toimintatuotot	5 369	5 525	5 965	5 456	5 456	6 007	0,7	10,1	10,1
Toimintakulut	72 358	73 813	74 375	74 684	74 447	74 488	0,2	-0,3	0,1
Toimintakate	-66 989	-68 288	-68 410	-69 228	-68 991	-68 482	0,1	-1,1	-0,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	-3	-2	-2	-2	-15	650,0	0,0	0,0
Poistot	-169	-221	-207	-219	-219	-272	31,4	24,2	24,2
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-67 160	-68 512	-68 619	-69 449	-69 211	-68 769	0,2	-1,0	-0,6
SAIRAANHOIDON PALVELUT									
Toimintatuotot	4 335	4 367	1 012	1 636	1 636	1 590	57,1	-2,8	-2,8
Toimintakulut	32 000	34 529	16 135	20 379	20 860	20 813	29,0	2,1	-0,2
Toimintakate	-27 665	-30 162	-15 123	-18 743	-19 224	-19 223	27,1	2,6	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	-1	0	0	0	-1	0,0	0,0	0,0
Poistot	-481	-482	-304	-1 201	-1 201	-1 196	293,4	-0,4	-0,4
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-28 147	-30 645	-15 427	-19 944	-20 425	-20 420	32,4	2,4	0,0
TERVEYDEN- JA SAIRAUDENHOITOPALVELUT									
Toimintatuotot	19 063	18 574	22 954	25 405	25 405	24 623	7,3	-3,1	-3,1
Toimintakulut	112 682	121 348	141 378	134 883	135 120	156 608	10,8	16,1	15,9
Toimintakate	-93 619	-102 774	-118 424	-109 478	-109 715	-131 985	11,5	20,6	20,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-3	-3	-13	-1	-1	-3	-76,9	0,0	0,0
Poistot	-722	-658	-714	-1 075	-1 075	-1 527	113,9	42,0	42,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-94 344	-103 435	-119 151	-110 554	-110 792	-133 515	12,1	20,8	20,5
VANHUSPALVELUT									
Toimintatuotot	17 099	17 048	17 923	18 349	18 774	20 036	11,8	9,2	6,7
Toimintakulut	69 519	70 492	71 487	71 772	72 292	73 232	2,4	2,0	1,3
Toimintakate	-52 420	-53 444	-53 564	-53 423	-53 518	-53 196	-0,7	-0,4	-0,6
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-5	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Poistot	-292	-309	-238	-234	-234	-201	-15,5	-14,1	-14,1
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-52 712	-53 753	-53 807	-53 658	-53 753	-53 397	-0,8	-0,5	-0,7
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO									
Toimintatuotot	465	465	479	465	465	497	3,8	6,9	6,9
Toimintakulut	2 386	2 394	2 402	2 342	2 427	2 457	2,3	4,9	1,2
Toimintakate	-1 921	-1 929	-1 923	-1 876	-1 961	-1 960	1,9	4,5	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Poistot	-15	-6	-5	-4	-4	-6	20,0	50,0	50,0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-1 936	-1 935	-1 928	-1 880	-1 965	-1 966	2,0	4,6	0,1
LIIKELAITOS: KAINUUN TYÖTERVEYS									
Toimintatuotot	5 184	5 615				0			
Toimintakulut	5 112	5 492				-1			
Toimintakate	72	123	0	0	0	-1			
Rahoitustuotot ja -kulut	1	3				0			
Poistot	-42	-22				0			
Satunnaiset erät	0	0				0			
Tilikauden tulos	31	104	0	0	0	-1			
YHTEENSÄ (ilman liikelaitosta)									
Toimintatuotot	328 099	344 523	345 731	348 782	349 136	374 870	8,4	7,5	7,4
Toimintakulut	320 782	336 324	336 520	337 907	338 260	358 359	6,5	6,1	5,9
Toimintakate	7 317	8 199	9 211	10 875	10 875	16 511	79,3	51,8	51,8
Rahoitustuotot ja -kulut	93	-670	-1 275	-1 706	-1 706	-3 023	137,1	77,2	77,2
Poistot	-7 383	-7 541	-7 936	-13 024	-13 024	-13 487	69,9	3,6	3,6
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	27	-12	0	-3 854	-3 854	0	0,0	-100,0	-100,0

1.8.3 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu; ulkoinen ennen eliminointeja

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Kainuun työterveys -liikelaitos (1000 €)	TP 2019	KS 2019	TP 2020	KS 2020	Toteuma %	Poikkeama KS/TP
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	308 339	293 990	337 457	309 513	109,0	27 944
./. Jäsenkunnilta	291 200	277 869	317 526	290 800	109,2	26 726
Maksutuotot	28 588	30 260	25 387	29 119	87,2	-3 732
Tuet ja avustukset	4 736	5 544	7 683	6 633	115,8	1 050
Muut tuotot	4 068	4 519	4 343	3 871	112,2	472
TUOTOT YHTEENSÄ	345 731	334 313	374 870	349 136	107,4	25 734
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	143 473	141 475	155 820	146 141	106,6	9 679
Henkilösivukulut	33 286	33 258	35 787	35 424	101,0	363
Henkilöstökulut yhteensä	176 759	174 733	191 607	181 565	105,5	10 042
Asiakaspalvelujen ostot	56 074	50 392	57 816	50 666	114,1	7 150
Muiden palvelujen ostot	47 334	48 687	48 581	47 022	103,3	1 559
Palvelujen ostot yhteensä	103 408	99 079	106 397	97 688	108,9	8 709
Aineet ja tavarat	25 540	24 615	30 054	27 849	107,9	2 205
Avustukset	14 771	14 257	13 856	14 860	93,2	-1 004
Vuokrat	13 874	13 832	14 596	14 698	99,3	-102
Muut kulut	2 167	1 055	1 849	1 600	115,6	249
Muut toimintakulut yhteensä	56 352	53 759	16 445	16 298	100,9	147
KULUT YHTEENSÄ	336 519	327 571	358 359	338 260	105,9	20 099
TOIMINTAKATE	**9 211**	**6 741**	**16 511**	**10 875**	**151,8**	**5 636**
Rahoituskulut ja -tuotot	-1 276	-1 432	-3 023	-1 706	177,2	-1 317
VUOSIKATE	7 935	5 309	13 488	9 170	147,1	4 318
POISTOT	-7 936	-8 489	-13 488	-13 024	103,6	-464
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-1	-3 180	0	-3 854	0,0	3 854
Varausten ja rahastojen muutos						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1**	**-3 180**	**0**	**-3 854**	0,0	**3 854**

1.8.4 Investointiosan toteutumisvertailu

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Kainuun työterveys -liikelaitos					
€	**TP 2019**	**TA 2020**	**TP 2020**	**Toteuma %**	**Poikkeama TA/TP**
Yhteensä=SITOVUUSTASO	53 731 844	36 580 000	27 890 171	76,2	-8 689 829
Rakennukset					
KAKS; korjaus ja lisärakentaminen	218 850	3 741 000	375 472	10,0	-3 365 528
KAKS; uusi sairaala	50 954 741	29 450 000	25 544 320	86,7	-3 905 680
Koneet ja kalusto	2 522 506	3 380 000	2 111 487	80,5	-1 268 513
Yhteisten tietojärjestelmien hankinta; Keskitetyt yht.palv.	463 090	620 000	498 937	31,8	-121 063
Tietojärjestelmät, Sote	556 920	1 410 000	448 110	31,8	-961 890
Muut koneet ja kalusto	1 502 496	1 350 000	1 164 440	86,3	-185 560
Irtaimiston myynti	-15 000	0	0		
Osakkeet	51 000	9 000	9 570	106,3	570
Osakkeiden myynti	-252	0	-135 678		0
Uusi sairaala taidehankinnat, tulot			-15 000		
Kainuun Työterveysliikelaitos		0			0

Investoinnit 2020

Vuoden 2020 tammi-helmikuussa päärakennuksen ensimmäisessä vaihe (n. 30 000 brm2) otettiin käyttöön. Tilat sisältävät sairaalan kiireellisen hoidon osat, kuten päivystys-, leikkaus-, synnytys- ja tehohoidon tilat sekä kuvantamisen, näytteenoton, päiväsairaalan ja toimenpideyksikön sekä osan vuodeosastoista. Käyttöönotto toteutettiin aikataulun mukaisesti.

Päärakennuksen toinen vaihe on jaettu a- ja b-vaiheisiin, joista 2a-vaihe valmistui elokuun loppuun 2020 mennessä ja otettiin käyttöön lokakuun aikana, noin puoli vuotta alkuperäistä aikataulua edellä. Noin 4500 brm:n lohkolla sijaitsevat yleislääketieteen sekä lasten ja nuorten poliklinikat sekä kolme vuodeosastosiipeä.

Vuoden 2021 alussa on valmistunut entisen päivystysrakennuksen saneeraus (n. 3000 brm2) Tilojen käyttöönotto on maaliskuun alussa. Rakennukseen muuttavat lasten ja nuorten psykiatrian toiminnot, kehitysvammapoliklinikka ja -osasto sekä ensihoito.

Vuoden 2021 loppuun jäävään 2b -vaiheeseen jäävät loput kiireettömän hoidon osat, valtaosa poliklinikkatiloista ja loput osastot. Rakennustyöt ovat käynnissä ja jatkuvat suunnitelmien mukaisesti.

Käyttöönottoihin liittyen sairaalan henkilökuntaa on koulutettu tilojen ja tekniikan käyttöön.

ICT-investoinneissa on jatkettu toiminnallisen tehokkuuden lisäämistä ja sujuvien hoitoprosessien tukemista. Imatis -tuotannonohjausjärjestelmä on käyttöönotettu poliklinikoilla, osastoilla sekä osassa tukipalveluita. AV- ja infoTV -järjestelmän käyttöönotto on toteutettu lohkojen valmistumisten yhteydessä. Järjestelmään liittyy myös potilaan sisäänkutsu vastaanotoille sekä huonevaraustoiminnot. Kainuun uuden sairaalan AV-järjestelmä on sairaalaympäristössä poikkeuksellisen laaja ja monipuolinen toteutus.

Kuvallinen henkilökortti on otettu käyttöön osana uuden sairaalan kulunhallintajärjestelmää. Uudet, turvallisuutta tukevat kortit ovat jatkossa koko henkilöstön tunnisteena ja arkisena työkaluna monissa eri toiminnoissa.

Varastoautomaattijärjestelmää on ollut käytössä uuden sairaalan toiminnoissa. Järjestelmän käytöllä voidaan tehostaa tilankäyttöä sekä varastohallintaa, mutta teknisenä laitteena tuo myös varautumiseen liittyviä haasteita, sillä kriittisiä tarvikkeita on saatava myös ongelmatilanteissa.

Henkilökutsu ja turvajärjestelmän käyttöä on laajennettu kaikissa käyttöönottovaiheissa. Langaton järjestelmä lisää merkittävästi sekä henkilökunnan että asiakkaiden turvallisuutta uudessa sairaalassa.

1.8.5 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Kainuun työterveys -liikelaitos

1 000 €	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Toteuma-%	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	5309	7936	9170	13487	49,5	4317
Satunnaiset erät		0		0		0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-2810	0	-778		-778
TOIMINNAN RAHAVIRTA	**5309**	**5126**	**9170**	**12709**	-3,4	3539
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-49451	-54745	-36580	-28041	-10,7	8539
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0		15		0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		482		136		136
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-49451	-54263	-36580	-27890	-9,7	8690
Toiminta ja investoinnit, netto	**-44142**	**-49137**	**-27410**	**-15181**	**-11,3**	**12229**
Rahoitustoiminta						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
Antolainasaamisten lisäykset		0		0		**0**
Antolainasaamisten vähennykset		0		0		
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		50000		26000	0,0	26000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-56		-56		-56
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-12000		0		
Lainakannan muutokset		37944		25944		25944
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		-461		0		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		17275		-4633		-4633
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		54758		21311		21311
RAHAVAROJEN MUUTOS	**-44142**	**5621**	**-27410**	**6131**	**112,7**	**33541**
Rahavarat kauden lopussa		14514		20645		
Rahavarat 1.1.		8893		14514		
YHTEENSÄ		**5621**		**6131**		

2 Tilinpäätöslaskelmat

2.1. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän tilinpäätöslaskelmat

2.1.1 Kainuun soten tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	01.01. -31.12.2020	01.01. -31.12.2019
KAINUUN SOTE		
TOIMINTATUOTOT	**374 870 293,98**	**345 731 353,53**
MYYNTITUOTOT	337 457 055,45	308 339 001,35
MAKSUTUOTOT	25 387 045,60	28 587 919,71
TUET JA AVUSTUKSET	7 683 135,63	4 736 369,66
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 343 057,30	4 068 062,81
TOIMINTAKULUT	**-358 359 320,20**	**-336 519 592,74**
Palkat ja palkkiot	-155 820 406,74	-143 473 109,29
Eläkekulut	-30 094 782,78	-28 102 340,01
Muut henkilösivukulut	-5 692 224,90	-5 183 627,95
Henkilösivukulut	-35 787 007,68	-33 285 967,96
HENKILÖSTÖKULUT	-191 607 414,42	-176 759 077,25
Asiakaspalvelujen ostot	-57 815 799,36	-56 074 382,99
Muiden palvelujen ostot	-48 581 189,32	-47 333 821,08
PALVELUJEN OSTOT	-106 396 988,68	-103 408 204,07
Ostot tilikauden aikana	-29 950 243,45	-25 415 474,76
Varastojen lisäys/vähennys	-103 659,65	-125 336,42
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-30 053 903,10	-25 540 811,18
AVUSTUKSET	-13 856 006,42	-14 771 012,13
MUUT TOMINTAKULUT	-16 445 007,58	-16 040 488,11
TOIMINTAKATE	**16 510 973,78**	**9 211 760,79**
KORKOTUOTOT	4 950,29	9 383,79
MUUT RAHOITUSTUOTOT	267 996,19	289 786,15
KORKOKULUT	-837 502,18	-663 927,06
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 458 272,02	-910 858,57
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-3 022 827,72	-1 275 615,69
VUOSIKATE	**13 488 146,06**	**7 936 145,10**
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-13 488 146,06	-7 936 145,10
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-0,00	0,00
TULOSLASKELMA	-0,00	0,00
KUNNAN TULOSLASKELMA	**-0,00**	**0,00**

2.1.2 Kainuun soten rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	01.01.-31.12.2020	01.01.-31.12.2019
KAINUUN SOTE		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	13 488 146,06	7 936 145,10
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-777 774,62	-2 810 102,00
TOIMINNAN RAHAVIRTA	12 710 371,44	5 126 043,10
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	28 040 848,88	53 747 095,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-15 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-135 677,62	-15 252,29
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	27 890 171,26	53 731 843,69
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-15 179 799,82**	**-48 605 800,59**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	25 944 426,50	37 944 426,50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 573,50	-55 573,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-12 000 000,00
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-4 634 043,09	17 475 396,84
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	474 770,48	-18 463,65
Vaihto-omaisuuden muutos	-521 047,90	-493 884,26
Saamisten muutos	-9 607 255,29	7 943 217,12
Korottomien velkojen muutos	5 019 489,62	10 044 527,63
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**21 310 383,41**	**55 419 823,34**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**6 130 583,59**	**6 814 022,75**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**6 130 583,59**	**6 814 022,75**
Rahavarat kauden lopussa	20 519 480,31	14 388 896,72
Rahavarat 1.1.	14 388 896,72	7 574 873,97

2.1.3 Kainuun soten tase

TASE					
VASTAAVAA	**2020**	**2019**	**VASTATTAVAA**	**2020**	**2019**
PYSYVÄT VASTAAVAT	177 999 856,85	163 462 154,03	OMA PÄÄOMA	13 891 761,10	13 891 761,10
Aineettomat hyödykkeet	3 808 996,90	1 868 884,95	Peruspääoma	12 891 761,10	12 891 761,10
Aineettomat oikeudet	568 046,58	433 906,43	Muut omat rahastot	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut pitkävaikutteiset menot	3 240 950,32	1 434 978,52	Tilikauden yli/alijäämä	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		0,00			
Aineelliset hyödykkeet	173 152 555,33	160 564 534,46	PAKOLLISET VARAUKSET	5 460 917,00	6 103 014,00
Maa- ja vesialueet	848 405,92	848 405,92	Muut pakolliset varaukset	5 460 917,00	6 103 014,00
Rakennukset	147 447 349,65	24 731 697,30			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 379 475,58	2 335 224,35	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 206 323,56	1 723 216,53
Koneet ja kalusto	14 100 846,19	4 131 903,76	Valtion toimeksiannot	703 889,49	218 742,42
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	105 163,10	0,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	347 807,42	358 272,01
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 271 314,89	128 517 303,13	Muut toimeksiantojen pääomat	1 154 626,65	1 146 202,10
Sijoitukset	1 038 304,62	1 028 734,62	VIERAS PÄÄOMA	220 710 702,41	189 746 786,29
Osakkeet ja osuudet	666 073,00	656 503,00	Pitkäaikainen	155 969 559,60	130 025 133,10
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	155 969 559,60	130 025 133,10
Muut saamiset	372 231,62	372 231,62	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 281 422,02	1 273 085,47	Lyhytaikainen	64 741 142,81	59 721 653,19
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126 795,37	126 883,37	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	55 573,50	55 573,50
Muut toimeksiantojen varat	1 154 626,65	1 146 202,10	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Saadut ennakot	5 000,00	5 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	62 988 425,20	46 729 538,42	Ostovelat	15 267 078,97	22 208 836,57
Vaihto-omaisuus	2 858 451,85	2 337 403,95	Muut velat	4 250 130,98	3 513 170,02
Aineet ja tarvikkeet	2 858 451,85	2 337 403,95	Siirtovelat	45 163 359,36	33 939 073,10
Saamiset	39 610 493,04	30 003 237,75	**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**	**242 269 704,07**	**211 464 777,92**
Pitkäaikaiset saamiset	117 435,69	132 212,65			
Lainasaamiset muilta	117 435,69	132 212,65			
Lyhytaikaiset saamiset	39 493 057,35	29 871 025,10			
Myyntisaamiset	6 229 957,02	6 471 290,27			
Lainasaamiset muilta	69 573,70	69 681,75			
Muut saamiset	4 132 531,58	5 560 802,34			
Siirtosaamiset	29 060 995,05	17 769 250,74			
Rahat ja pankkisaamiset	20 519 480,31	14 388 896,72			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**242 269 704,07**	**211 464 777,92**			

2.2 Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat

2.2.1 Kainuun Työterveys -liikelaitos tuloslaskelma

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
LIIKEVAIHTO	0,00	-7,50
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	0,00
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0,00	0,00
PALVELUJEN OSTOT	-189,76	-291,47
MATERIAALIT JA PALVELUT	-189,76	-291,47
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	0,00
Henkilöstösivukulut	0,00	0,00
HENKILÖSTÖKULUT	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0,00	0,00
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	0,00	0,00
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-189,76	-298,97
KORKOTUOTOT	0,00	0,00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-572,08	-54,34
MUUT RAHOITUSKULUT	-572,08	-54,34
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-572,08	-54,34
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ JA VARAUKSIA	-761,84	-353,31
Poistoeron vähennys	0,00	0,00
Rahastojen vähennys	0,00	0,00
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN VÄHENNYS	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-761,84**	**-353,31**

2.2.2 Kainuun Työterveys -liikelaitos rahoituslaskelma

	01.01.2020 - 31.12.2020	01.01.2019 - 31.12.2019
	EUR	EUR
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	189,76	298,97
Poistot ja arvonalennukset	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	572,08	54,34
TOIMINNAN RAHAVIRTA	761,84	353,31
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	0,00	997 500,00
Pysyvien vastaavien hyöd. Luovutustulot	0,00	-466 271,42
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	531 228,58
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	761,84	531 581,89
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0,00	461 300,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	1 030,56	200 202,55
Saamisten muutos muilta	512,82	-731 970,40
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	517,74	932 172,95
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 030,56	661 502,55
RAHAVAROJEN MUUTOS	-268,72	1 193 084,44
RAHAVAROJEN MUUTOS	268,72	-1 193 084,44
Rahavarat kauden lopussa	125 606,46	125 337,74
Rahavarat 1.1.	125 337,74	1 318 422,18

2.2.3 Kainuun Työterveys -liikelaitoksen tase

TASE	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Sijoitukset	536 200,00	536 200,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	536 200,00	536 200,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	8 760,64	9 273,46
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 760,64	9 273,46
Rahat ja pankkisaamiset	125 606,46	125 337,74
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	134 367,10	134 611,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**670 567,10**	**670 811,20**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	286 039,38	286 039,38
Muut omat rahastot	176 039,38	176 039,38
Edellisten tilikausien ylijäämä	208 678,10	209 031,41
Tilikauden yli-/alijäämä	-761,84	-353,31
Oma pääoma yhteensä	669 995,02	670 756,86
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	572,08	54,34
Vieras pääoma yhteensä	572,08	54,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**670 567,10**	**670 811,20**

2.3 Kainuun Soten ja liikelaitoksen yhdistetyt tilinpäätöslaskelmat

Laskelmista on eliminoitu Kainuun soten ja Työterveys -liikelaitoksen väliset liiketapahtumat

2.3.1 Kainuun Soten ja liikelaitoksen yhdistetty tuloslaskelma

TULOSLASKELMA		
KAINUUN SOTE JA KAINUUN TYÖTERVEYS -LIIKELAITOS		
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot	374 870 293,98	345 731 346,03
Myyntituotot	337 442 055,45	308 338 993,85
Maksutuotot	25 387 045,60	28 587 919,71
Tuet ja avustukset	7 683 135,63	4 736 369,66
Muut toimintatuotot	4 358 057,30	4 068 062,81
Toimintakulut	-358 359 509,96	-336 519 884,21
Henkilöstökulut	-191 607 414,42	-176 759 077,25
Palkat ja palkkiot	-155 820 406,74	-143 473 109,29
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-30 094 782,78	-28 102 340,01
Muut henkilösivukulut	-5 692 224,90	-5 183 627,95
Palvelujen ostot	-106 397 178,44	-103 408 495,54
Aineet,tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-29 950 243,45	-25 415 474,76
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-103 659,65	-125 336,42
Avustukset	-13 856 006,42	-14 771 012,13
Muut toimintakulut	-16 445 007,58	-16 040 488,11
Toimintakate	16 510 784,02	9 211 461,82
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 023 399,80	-1 275 670,03
Korkotuotot	4 950,29	9 383,79
Muut rahoitustuotot	267 996,19	289 786,15
Korkokulut	-837 502,18	-663 927,06
Muut rahoituskulut	-2 458 844,10	-910 912,91
Vuosikate	13 487 384,22	7 935 791,79
Poistot ja arvonalentumiset	-13 488 146,06	-7 936 145,10
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 488 146,06	-7 936 145,10
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-761,84	-353,31
Poistoeron lisäys/vähennys	0,00	0,00
Rahastojen lisäys/vähennys	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-761,84	-353,31

2.3.2 Kainuun soten ja Työterveyden yhdistetty rahoituslaskelma

KAINUUN SOTE JA KAINUUN TYÖTERVEYS -LIIKELAITOS	01.01.-31.12.2020	01.01.-31.12.2019
Toiminnan rahavirta	**12 709 609,60**	**5 125 689,79**
Vuosikate	13 487 384,22	7 935 791,79
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-777 774,62	-2 810 102,00
Investointien rahavirta	**-27 890 171,26**	**-54 263 072,27**
Investointimenot	-28 040 848,88	-54 744 595,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135 677,62	481 523,71
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-15 180 561,66**	**-49 137 382,48**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	25 944 426,50	37 944 426,50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 573,50	-55 573,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-12 000 000,00
Oman pääoman muutokset	**0,00**	**-461 300,00**
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 633 012,53	17 275 194,29
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	474 770,48	-18 463,65
Vaihto-omaisuuden muutos	-521 047,90	-493 884,26
Saamisten muutos	-9 606 742,47	8 486 376,92
Korottomien velkojen muutos	5 020 007,36	9 301 165,28
Rahoituksen rahavirta	**21 311 413,97**	**55 219 620,79**
Rahavarojen muutos	**6 130 852,31**	**5 620 938,31**
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	20 645 086,77	14 514 234,46
Kassavarat 1.1.	14 514 234,46	8 893 296,15
	6 130 852,31	**5 620 938,31**
Investointien tulorahoitus %	**48,12**	**14,50**
Lainanhoitokate	**16,04**	**11,95**
Kassan riittävyys, pv	**8,50**	**8,34**
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta	**-107 243 797,94**	**-92 063 236,28**

2.3.3 Kainuun soten ja Työterveys -liikelaitoksen yhdistetty tase

T A S E							
KAINUUN SOTE JA TYÖTERVEYS							
VASTAAVAA	**31.12.2020**		**31.12.2019**	**VASTATTAVAA**	**31.12.2020**		**31.12.2019**
PYSYVÄT VASTAAVAT	178 536 056,85		163 998 354,03	OMA PÄÄOMA	14 561 756,12		14 562 517,96
Aineettomat hyödykkeet	3 808 996,90		1 868 884,95	Peruspääoma	13 177 800,48		13 177 800,48
Aineettomat oikeudet	568 046,58		433 906,43	Muut omat rahastot	1 176 039,38		1 176 039,38
Muut pitkävaikutteiset menot	3 240 950,32		1 434 978,52	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	208 678,10		209 031,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	0,00		0,00	Tilikauden yli/alijäämä	-761,84		-353,31
Aineelliset hyödykkeet	173 152 555,33		160 564 534,46	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
Maa- ja vesialueet	848 405,92		848 405,92	VARAUKSET	0,00		0,00
Rakennukset	147 447 349,65		24 731 697,30	Poistoero	0,00		0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 379 475,58		2 335 224,35				
Koneet ja kalusto	14 100 846,19		4 131 903,76	PAKOLLISET VARAUKSET	5 460 917,00		6 103 014,00
Muut aineelliset hyödykkeet	105 163,10		0,00	Muut pakolliset varaukset	5 460 917,00		6 103 014,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 271 314,89		128 517 303,13				
				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 206 323,56		1 723 216,53
Sijoitukset	1 574 504,62		1 564 934,62	Valtion toimeksiannot	703 889,49		218 742,42
Osakkeet ja osuudet	1 202 273,00		1 192 703,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	347 807,42		358 272,01
Muut saamiset	372 231,62		372 231,62	Muut toimeksiantojen pääomat	1 154 626,65		1 146 202,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 281 422,02		1 273 085,47	VIERAS PÄÄOMA	220 711 274,49		189 746 940,63
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00	Pitkäaikainen	155 969 559,60		130 025 133,10
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126 795,37		126 883,37	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	155 969 559,60		130 025 133,10
Muut toimeksiantojen varat	1 154 626,65		1 146 202,10	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	63 122 792,30		46 864 149,62	Lyhytaikainen	64 741 714,89		59 721 807,53
Vaihto-omaisuus	2 858 451,85		2 337 403,95	Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00
Aineet ja tarvikkeet	2 858 451,85		2 337 403,95	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	55 573,50		55 573,50
				Lainat julkisyhteisöiltä	0,00		0,00
Saamiset	39 619 253,68		30 012 511,21	Saadut ennakot	5 000,00		5 000,00
Pitkäaikaiset saamiset	117 435,69		132 212,65	Ostovelat	15 267 078,97		22 208 936,57
Lainasaamiset	117 435,69		132 212,65	Muut velat	4 250 130,98		3 513 170,02
Lyhytaikaiset saamiset	39 501 817,99		29 880 298,56	Siirtovelat	45 163 931,44		33 939 127,44
Myyntisaamiset	6 229 957,02		6 471 290,27				
Lainasaamiset	69 573,70		69 681,75	**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**	**242 940 271,17**		**212 135 689,12**
Muut saamiset	4 141 292,22		5 570 075,80				
Siirtosaamiset	29 060 995,05		17 769 250,74	**TASEEN TUNNUSLUVUT**			
				Omavaraisuusaste %	5,99		6,86
Rahat ja pankkisaamiset	20 645 086,77		14 514 234,46	**Suhteellinen velkaantuneisuus**	58,88		54,63
				Lainat ja vuokravastuut	168 732 664,76		141 904 191,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**242 940 271,17**		**212 135 589,12**	**Kertynyt yli-/alijäämä**	207 916,26		208 678,10
				Lainakanta	156 025 133,10		130 080 706,60
				Lainasaamiset	187 009,39		201 894,40

2.4 Kainuun soten konsernin tilinpäätöslaskelmat

2.4.1 Kainuun soten konsernituloslaskelma

TULOSLASKELMA		
KAINUUN SOTEN KONSERNI		
	01.01.-31.12.2020	**01.01.-31.12.2019**
Toimintatuotot	386 157 657,40	355 688 109,08
Myyntituotot	348 732 923,56	318 256 043,81
Maksutuotot	25 386 995,60	28 587 913,79
Tuet ja avustukset	7 680 602,88	4 728 890,96
Muut toimintatuotot	4 357 135,36	4 115 260,52
Toimintakulut	-368 339 212,06	-345 968 078,09
Henkilöstökulut	-197 059 603,08	-182 168 308,08
Palkat ja palkkiot	-168 069 298,71	-148 042 259,28
Henkilösivukulut	-28 990 304,37	-34 126 048,80
Eläkekulut	-35 238 019,12	-28 876 325,06
Muut henkilösivukulut	6 247 714,75	-5 249 723,74
Palvelujen ostot	-106 936 689,18	-104 296 375,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 230 738,80	-27 957 406,05
Ostot tilikauden aikana	-33 230 738,80	-27 957 406,05
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0,00	0,00
Avustukset	-13 855 073,20	-14 767 861,71
Muut toimintakulut	-17 257 107,80	-16 778 127,15
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Toimintakate	**17 818 445,34**	**9 720 030,99**
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 036 638,03	-1 287 482,28
Korkotuotot	4 960,43	9 383,79
Muut rahoitustuotot	269 949,18	292 423,75
Korkokulut	-839 432,52	-664 773,91
Muut rahoituskulut	-2 472 115,12	-924 515,91
Vuosikate	**14 781 807,31**	**8 432 548,71**
Poistot ja arvonalentumiset	-13 667 127,03	-8 045 596,37
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 667 127,03	-8 045 596,37
Pysyvien vastaavien hyöd. arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Tilikauden tulos	**1 114 680,28**	**386 952,34**
Tilikauden verot	-66 545,70	-83 946,12
Vähemmistöosuus	-119 840,85	-151 977,47
Tilikauden yli-/alijäämä	**928 293,73**	**151 028,75**

2.4.2 Kainuun soten konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
KAINUUN SOTEN KONSERNI		
	01.01.-31.12.2020	01.01.-31.12.2019
Toiminan rahavirta	13 937 895,48	5 622 446,71
Vuosikate	14 781 807,31	8 432 548,71
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-843 911,83	-2 810 102,00
Investointien rahavirta	-27 945 021,67	-53 494 827,79
Investointimenot	-28 095 699,29	-53 976 351,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135 677,62	481 523,71
Toiminnan ja investointien rahavirta	-14 007 126,19	-47 872 381,08
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	25 944 426,50	37 944 426,50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 573,50	-55 573,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-12 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	-461 300,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 953 535,70	17 862 007,49
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	474 361,99	-18 463,65
Vaihto-omaisuuden muutos	-521 047,90	-493 884,26
Saamisten muutos	-10 018 512,24	8 239 540,68
Korottomien velkojen muutos	5 111 662,45	10 134 814,72
Rahoituksen kassavirta	20 990 890,80	55 345 133,99
Rahavarojen muutos	**6 983 764,61**	**7 472 752,91**
Rahavarojen muutos	**6 983 764,61**	**7 472 752,91**
Rahavarat 31.12.	23 961 265,11	16 977 500,50
Rahavarat 1.1.	16 977 500,50	9 504 747,59

2.4.3 Kainuun soten konsernin tase

T A S E						
KAINUUN SOTEN KONSERNITASE						
VASTAAVAA	**31.12.2020**	**31.12.2019**		**VASTATTAVAA**	**31.12.2020**	**31.12.2019**
PYSYVÄT VASTAAVAT	178 086 452,24	163 672 879,97		OMA PÄÄOMA	16 050 830,68	15 122 536,94
Aineettomat hyödykkeet	4 146 540,30	2 292 316,69		Peruspääoma	13 177 800,48	13 177 800,48
Aineettomat oikeudet	847 931,30	808 202,68		Muut omat rahastot	1 176 039,38	1 176 039,38
Muut pitkävaikutteiset menot	3 294 593,97	1 484 103,49		Edellisten tilikausien yli/allijäämä	768 697,09	617 668,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	4 015,03	10,52		Tilikauden yli/alijäämä	928 293,73	151 028,75
Aineelliset hyödykkeet	173 314 357,83	160 764 579,17		VÄHEMMISTÖOSUUS	732 778,99	612 938,14
Maa- ja vesialueet	848 405,92	848 405,92		Vähemmistöosuus	732 778,99	612 938,14
Rakennukset	147 447 349,65	24 731 697,30				
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 379 475,58	2 335 224,35		PAKOLLISET VARAUKSET	5 460 917,00	6 103 014,00
Koneet ja kalusto	14 262 648,69	4 331 948,47		Muut pakolliset varaukset	5 460 917,00	6 103 014,00
Muut aineelliset hyödykkeet	105 163,10	0,00				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	7 271 314,89	128 517 303,13		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 206 323,56	1 723 216,53
				Valtion toimeksiannot	703 889,49	218 742,42
Sijoitukset	625 554,11	615 984,11		Lahjoitusrahastojen pääomat	347 807,42	358 272,01
Osakkeet ja osuudet	253 322,49	243 752,49		Muut toimeksiantojen pääomat	1 154 626,65	1 146 202,10
Muut saamiset	372 231,62	372 231,62				
				VIERAS PÄÄOMA	222 574 922,58	191 518 833,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 281 422,02	1 273 085,47		Pitkäaikainen	155 969 559,60	130 025 133,10
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00		Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	155 969 559,60	130 025 133,10
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126 795,37	126 883,37		Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	1 154 626,65	1 146 202,10				
				Lyhytaikainen	66 605 362,98	61 409 754,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT	67 657 898,55	50 134 573,80		Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	2 858 451,85	2 337 403,95		Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	55 573,50	55 573,50
Aineet ja tarvikkeet	2 858 451,85	2 337 403,95		Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
				Saadut ennakot	5 261,41	5 115,67
Saamiset	40 838 181,59	30 819 669,35		Ostovelat	15 895 121,27	22 852 053,18
Pitkäaikaiset saamiset	117 435,69	132 212,65		Muut velat	4 470 779,21	3 617 251,66
Lainasaamiset	117 435,69	132 212,65		Siirtovelat	46 147 500,08	34 879 760,40
Lyhytaikaiset saamiset	40 720 745,90	30 687 456,70		Tilikauden verot	31 127,51	83 946,12
Myyntisaamiset	7 292 921,06	7 150 968,53		Tilikauden verot	31 127,51	83 946,12
Lainasaamiset	69 573,70	69 681,75				
Muut saamiset	4 253 250,21	5 659 031,48		**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**	**247 025 772,81**	**215 080 539,24**
Siirtosaamiset	29 105 000,93	17 807 774,94				
Rahat ja pankkisaamiset	23 961 265,11	16 977 500,50				
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**247 025 772,81**	**215 080 539,24**				

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

3 Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

3.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa pysyvien vastaavien liitetiedot.

   Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

   Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastotavaroiden viimeisen keskihinnan mukaiseen hankinta-arvoon.

   Rahoitusomaisuuden saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

   Johdannaissopimusten käsittely
   Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koron vaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa 6.11.2047 asti.

2. Tuloslaskelma ja tase ovat Kila:n kuntajaoston ohjeiden mukaisia. Niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä vuodesta.
3. Tilinpäätöksessä ei ole edelliseen vuoteen kohdistuvia oikaisuja.
4. Tilinpäätös on edellisen tilikauden kanssa vertailukelpoinen.
5. Tilinpäätös ei sisällä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja, kuluja eikä virheiden korjauksia.
6. Taseen yksittäiset erät eivät sisällä useisiin tase-eriin kuuluvia tietoja.
7. Tilinpäätökseen ei sisälly ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja tai muita sitoumuksia.

3.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

* Kainuun soten konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Kainuun Työterveys-liikelaitos sekä Kainuunmeren Työterveys Oy ja Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä NordLab.
* Sisäiset liiketapahtumat on vähennetty konsernin tiedoista.

* Tilinpäätökseen ei sisälly olennaisia pysyvien vastaavien sisäisiä katteita.
* Kainuun sote omistaa NordLab:ista 10,575 prosenttia, mikä on eliminoitu konsernissa.
* Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.
* Kainuun Sote konsernissa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita.
* Kainuun soten konsernin muodostavilla yhteisöillä on sama tilikausi eli 1.1.–31.12.2020.
* Konsernin muodostavissa yhteisöissä noudatetaan suunnitelman mukaisia poistoja.

3.1.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot, ulkoiset (eliminoimattomat)

LIITETIETO 6				
KAINUUN SOTE			2020	2019
Tulosalueet:				
Hallinto			318 550 690,67	292 038 112,35
Keskitetyt tukipalvelut			3 566 919,03	5 359 820,67
Perhepalvelut			6 006 566,33	5 964 995,03
Sairaanhoidon palvelut			1 590 466,87	1 012 485,10
Terveyden- ja sairaudenhoitopalvelut			24 622 552,56	22 954 316,52
Vanhuspalvelut			20 036 042,41	17 922 785,21
Ympäristöterveydenhuolto			497 056,11	478 833,65
Yhteensä			374 870 293,98	345 731 348,53
Liikelaitos, Kainuun Työterveys				
Liikevaihto			0,00	-7,50
Muut toimintatuotot			0,00	0,00
Tuet ja avustukset			0,00	0,00
Yhteensä			0,00	-7,50
Kainuunmeren Työterveys Oy				
Liikevaihto			5 452 761,15	6 204 112,37
Muut toimintatuotot			3 552,22	6 023,77
Tuet ja avustukset			-2 444,15	-4 331,35
Yhteensä			5 453 869,22	6 205 804,79
NordLab, liikelaitoskuntayhtymä				
Liikevaihto (omistus 10,575%)			10 122 189,76	7 520 750,02
Muut toimintatuotot (omistus 10,575%)			52 901,06	71 550,55
Yhteensä			10 175 090,82	7 592 300,57
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ			390 499 254,02	359 529 446,39

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista:

Poiston alaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä käytetään ennalta laadittua Kainuun soten yhtymävaltuuston 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistoajat on määritelty erikseen 31.12.2012 mennessä hankittujen pysyvien vastaavien ja erikseen 1.1.2013 alkaen hankittavien pysyvien vastaavien omaisuuserien osalta.

Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOSUUNNITELMA			
Poistotavat			
- tasapoisto			
- jäännösarvopoisto			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poistoaika -31.12.2012	Poistoaika 1.1.2013-	Poistotapa
Aineettomat oikeudet			
Tietokoneohjelmistot	3	3	tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	5	3	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Perustamis- ja järjestelymenot	5	3	tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3	3	tasapoisto
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	5	3	tasapoisto
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	10	3	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	3	tasapoisto
Ennakkomaksut		ei poistoa	ei poistoa
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet		ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset	30	30	tasapoisto
Sairaalarakennukset	35	30	tasapoisto
Hallinto- ja toimistorakennukset	30	30	tasapoisto
Huolto- yms. rakennukset	30	20	tasapoisto
Kehitysvammahuollon rakennukset	30	30	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20	20	tasapoisto
Muut rakennukset ja rakennelmat	20	20	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Puhelinkeskukset ja telelaitteet	10	10	tasapoisto
Kulunvalvonta ja – ohjauslaitteet	10	10	tasapoisto
Muut kiinteät laitteet	5	5	tasapoisto
Muut kiinteät laitteet	7	7	tasapoisto
Muut kiinteät laitteet	9	9	tasapoisto
Muut kiinteät laitteet(paikoitusalueet,			
käytetty aiemmin	15	15	tasapoisto
Kuljetusvälineet			
Henkilö- ja pakettiautot	5	5	tasapoisto
Trukit ja vaunut	7	7	tasapoisto
Lääkintälaitteet			
Röntgenlaitteet	5	5	tasapoisto
Röntgenlaitteet	7	7	tasapoisto
Röntgenlaitteet	9	9	tasapoisto
Laboratoriolaitteet	5	5	tasapoisto
Laboratoriolaitteet	7	7	tasapoisto
Laboratoriolaitteet	9	9	tasapoisto
Muut lääkintälaitteet	3	3	tasapoisto
Muut lääkintälaitteet	5	5	tasapoisto
Muut lääkintälaitteet	7	7	tasapoisto
Muut lääkintälaitteet	9	9	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
ATK-laitteet ja toimistotarvikkeet	3	3	tasapoisto
ATK-laitteet ja toimistotarvikkeet	5	5	tasapoisto
Muut koneet, laitteet ja kalusto	3	3	tasapoisto
Muut koneet, laitteet ja kalusto	5	5	tasapoisto
Muut koneet, laitteet ja kalusto	7	5	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	ei poistoa	ei poistoa	
Taide- ja arvoesineet	ei poistoa	ei poistoa	
Keskeneräiset työt	ei poistoa	ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa	
Investointiohjelman hyväksymisen yhteydessä päätetään poikkeavista poistoajoista			
Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.			
Kaks:n vanha potilastorni jää tyhjäksi keväällä 2021, kun toiminnot siirtyvät uuteen sairaalaan. Rakennus			
tuleen loppuun poistetuksi vuoden 2021 loppuun.			
Kuusanmäen rakennukset ovat olleet jo useita vuosia tyhjillään, lukuunottamatta osasto 22:n tilaa ja			
Pöllyvaaran rivitalon asuntojen tiloja. Kuusanmäen rakennukset tulevat poistetuksi vuoden 2020			
loppuun mennessä.			

12. Tuottoihin ei sisälly olennaisia pakollisten varausten muutoksia. Kuluihin sisältyy pakollisen varauksen, potilasvahinkovakuutusvarauksen lisäys 1 149 093,00 €.

LIITETIETO 12	Konserni	Kuntayhtymä	Konserni	Kuntayhtymä
Pakollisten varausten muutokset	2020	2020	2019	2019
Potilasvahinkovakuutusv.1.1.	6 103 014,00	6 103 014,00	8 913 116,00	8 913 116,00
Muutokset tilikaudella	-642 097,00	-642 097,00	-2 810 102,00	-2 810 102,00
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.	5 460 917,00	5 460 917,00	6 103 014,00	6 103 014,00
Pakolliset varaukset yht.	**5 460 917,00**	**5 460 917,00**	**6 103 014,00**	**6 103 014,00**

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät: -

16. Erittely poistoeron muutoksista**: -**

3.1.4 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Kainuun sote -kuntayhtymä

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai-kutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	433 906,43	1 434 978,52	1 868 884,95	848 405,92	24 731 697,30	2 335 224,35	4 131 903,76		128 517 303,13	160 564 534,46
Lisäykset tilikauden aikana	369 726,41	1 591 730,18	1 961 456,59		19 340 782,40	205 675,80	3 030 127,10	29 593,35	3 463 643,64	26 069 822,29
Rahoitusosuudet tilikaudella								15 000,00		15 000,00
Vähennykset tilikauden aikana										
Siirrot erien välillä	133 977,07	1 686 926,82	1 820 903,89		110 880 274,80	1 268 352,78	10 649 530,66	90 569,75	124 709 631,88	-1 820 903,89
Tilikauden poisto	369 563,33	1 472 685,20	1 842 248,53		7 505 404,85	429 777,35	3 710 715,33			11 645 897,53
Arvoalennukset ja niiden palautukset										
Aktivoidut korkomenot										
Poistamaton hankintameno 31.12.	568 046,58	3 240 950,32	3 808 996,90	848 405,92	147 447 349,65	3 379 475,58	14 100 846,19	105 163,10	7 271 314,89	173 152 555,33
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	568 046,58	3 240 950,32	3 808 996,90	848 405,92	147 447 349,65	3 379 475,58	14 100 846,19	105 163,10	7 271 314,89	173 152 555,33
Olennaiset lisäpoistot										
Erittely olennaisista lisäpoistoista.										

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
					Jvk-, muut lainat ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 500,00	423 000,00	201 003,00	656 503,00				372 231,62	372 231,62
Lisäykset			9 570,00	9 570,00					
Vähennykset				0,00					
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	2 500,00	423 000,00	210 573,00	666 073,00				372 231,62	372 231,62
Arvonalennukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 500,00	423 000,00	210 573,00	666 073,00				372 231,62	372 231,62

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20–22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

LIITETIETO 20-22 **Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt**						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€) omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kainuun Työterveys -liikelaitos	2496986-0	100	100	671	0	0
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Kainuunmeren Työterveys Oy	2787365-3	53,87	53,87	716	402	177
Kuntayhtymät						
Nordlab, Pohjois- Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitos kuntayhtymä	2483868-4	10,575	10,575	732	1219	26
Muut omistusyhteysyhteisöt						
Medieco Oy (Medi Tieto Oy)	1984833-5	11,59	11,59	0	0	0

23. Tiedot vaihtuvien vastaavien saamisista:

LIITETIETO 23	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa Kainuun sote on		
Myyntisaamiset	94 420,02	44 873,94
Yhteensä	94 420,02	44 873,94

24. Siirtosaamisten olennaiset erät:

24. Siirtosaamisten olennaiset erät:

LIITETIETO 24	Konserni	Kuntayhtymä	Konserni	Kuntayhtymä
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	2020	2020	2019	2019
Kela, ensihoito sairaankuljetus	204 137,51	204 137,51	224 571,11	224 571,11
Koulutuskorvaukset AVI	170 000,00	170 000,00	332 383,39	332 383,39
Koulutuskorvaukset	43 934,32	43 934,32	114 500,00	114 500,00
Kela, työterveyshuollon korvaus	900 000,00	900 000,00	1 300 000,00	1 300 000,00
Kainuun soten kunnat, tukipalvelulaskutu	174 957,40	159 995,40	9 757,00	9 757,00
Kainuun sote alijäämä 2020	26 726 004,55	26 726 004,55	15 200 445,23	15 200 445,23
Puolanka Kalliin hoidon tasaus	22 737,77	22 737,77	67 773,40	67 773,40
Puolanka Ensihoito	169 826,71	169 826,71	69 356,43	69 356,43
Ely-keskus työllistämistuet	14 089,65	14 089,65	223 482,15	223 482,15
Ely-keskus erityiskustannukset	8 664,00	8 664,00	68 718,28	68 718,28
Ely-kuntouttava työtoiminta	33 176,32	33 176,32	0,00	0,00
Projektisaamiset	486 544,18	486 544,18	125 808,40	125 808,40
Verohallinto	8 694,95	8 694,95	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	142 233,57	113 189,69	70 979,55	32 455,35
Yhteensä	29 105 000,93	29 060 995,05	17 807 774,94	17 769 250,74

Kainuun soten arvopapereista on erittely seuraavassa. Sammon osakkeiden tasearvo on 0 euroa, koska ne on aikoinaan saatu ilmaisantina.

LIITETIETO	2020	2019
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
SAMPO OYJ: 12460 kpl		
Jälleenhankintahinta, markkina-arvo	439 055,51	484 818,60
Erotus	439 055,51	484 818,60

3.1.5 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

LIITETIETO 25	Konserni	Kuntayhtymä	Konserni	Kuntayhtymä
OMA PÄÄOMA	2020	2020	2019	2019
Peruspääoma 1.1.2020	13 177 800,48	12 891 761,10	13 177 800,48	12 891 761,10
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.2020	13 177 800,48	12 891 761,10	13 177 800,48	12 891 761,10
Muut omat rahastot	1 176 039,38	1 000 000,00	1 176 039,38	1 000 000,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.2020	1 176 039,38	1 000 000,00	1 176 039,38	1 000 000,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	768 697,09	0,00	845 685,31	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	768 697,09	0,00	617 668,33	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	928 293,73	0,00	151 028,75	0,00
Oma pääoma yhteensä	16 050 830,68	13 891 761,10	15 122 536,94	13 891 761,10

PERUSPÄÄOMA 31.12.2019						
Kunta	Kainuun sosiaali- ja terveyden-huollon kuntayhtymä	%-osuus	Kainuun työterveys -liikelaitos	%-osuus	Yhteensä	%-osuus
Hyrynsalmi	513 742,17	3,98	11 539,19	4,03	525 281,36	3,99
Kajaani	6 127 922,28	47,53	141 501,17	49,47	6 269 423,45	47,58
Kuhmo	1 405 916,90	10,91	34 863,74	12,19	1 440 780,64	10,93
Paltamo	751 736,79	5,83	16 860,68	5,89	768 597,47	5,83
Puolanka	581 615,30	4,51	0,00	0,00	581 615,30	4,41
Ristijärvi	319 772,54	2,48	7 138,92	2,50	326 911,46	2,48
Sotkamo	1 536 324,46	11,92	36 018,83	12,59	1 572 343,29	11,93
Suomussalmi	1 654 730,66	12,84	38 116,85	13,33	1 692 847,51	12,85
Yhteensä	12 891 761,10	100,00	286 039,38	100,00	13 177 800,48	100,00

27. Kainuun sote kuntayhtymän pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvia velkoja, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua tilivuoden päättymisestä.

LIITETIETO 27	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	132 770 353,36	115 724 487,82
Yhteensä	132 770 353,36	115 724 487,82

29. Pakolliset varaukset on selvitetty kohdassa 12.

30. Pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen erittely:

LIITETIETO 30	31.12.2020	31.12.2019
Lyhytaikaiset velat		
Velat kuntayhtymiltä, joissa Kainuun sote		
jäsenenä:		
Ostovelat	876 057,90	148 250,80
Yhteensä	876 057,90	148 250,80

33. Siirtovelkojen olennaiset erät:

LIITETIETO 33	Konserni	Kuntayhtymä	Konserni	Kuntayhtymä
SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT	**31.12.2020**	**31.12.2020**	**31.12.2019**	**31.12.2019**
Kainuun Soten jäsenk.,peruspääoman korot	0,00	0,00	2 449,44	2 449,44
P-Pohjanmaan sos. ja terv.huoll.osuusk.os.	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00
Palkkaharmonisointi 2013-2019	10 798 909,92	10 798 909,92	0,00	0,00
Palkkaharmonisointi viivästyskorot 2013-2019	1 299 989,00	1 299 989,00	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	26 230 316,94	25 130 279,76	25 007 233,04	24 172 434,50
Ammattijärjestöt	103 836,98	103 215,91	92 588,73	91 594,93
Palkka- ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	1 655 465,27	1 486 180,90	2 994 294,64	2 994 294,64
Kuel palkkaperusteinen	2 197 804,76	2 182 180,90	2 765 004,55	2 765 004,55
KuEl työntekijät	1 298 540,14	1 139 168,73	905 359,00	905 359,00
IF Vahinkovakuutus, tapaturmavakuutukset	736 442,98	736 442,98	343 119,77	343 119,77
Työllisyysrahasto, työttömyysvak. työntek.	476 133,59	472 187,16	526 795,86	520 171,61
Työllisyysrahasto, työttömyysvakuutukset	642 066,21	642 066,21	738 363,55	736 155,47
Eläkevakuutustyönantaja 2071080-0	53 585,87	53 585,87	145 086,99	145 086,99
Potilasvakuutuskeskus	23 040,00	23 040,00	118 160,00	118 160,00
Kotikuntalain muk. nettokustannus Heinola	0,00	0,00	85 257,21	85 257,21
Tukipalvelulaskutus jäsenkunnille	29 582,56	29 582,56	182 323,00	182 323,00
Puolangan kunta, kalliin hoidon tasaus	50 121,43	50 121,43	195 191,36	195 191,36
Projektirahoituksen siirrot seuraavalle v:lle	31 362,95	25 579,59	0,00	0,00
TV/LV tilinoikaisu	64 358,60	64 358,60	0,00	0,00
Muut siirtovelat	455 942,88	926 469,84	728 532,28	632 470,63
Yhteensä	46 147 500,08	45 163 359,36	34 879 759,42	33 939 073,10

PERUSPÄÄOMAN KOROT 2020									
	Kainuun sote	%-	Korko	Työterveys-	%	Korko	Peruspääoma	Korko	Korko
Kunta	kuntayhtymä	osuus	-0,20 %	huolto	osuus	-0,20 %	yhteensä	yht. v. 2020	yht. v. 2019
Hyrynsalmi	513 742,17	3,99	1 027,48	11 539,19	4,03	23,08	525 281,36	1 050,56	99,80
Kajaani	6 127 922,28	47,53	12 255,84	141 501,17	49,47	283,00	6 269 423,45	12 538,84	1 191,20
Kuhmo	1 405 916,90	10,91	2 811,83	34 863,74	12,19	69,73	1 440 780,64	2 881,56	273,74
Paltamo	751 736,79	5,83	1 503,47	16 860,68	5,89	33,72	768 597,47	1 537,19	146,03
Puolanka	581 615,30	4,51	1 163,23	0,00	0,00	0,00	581 615,30	1 163,23	110,51
Ristijärvi	319 772,54	2,48	639,55	7 138,92	2,50	14,28	326 911,46	653,83	62,12
Sotkamo	1 536 324,46	11,92	3 072,65	36 018,83	12,59	72,04	1 572 343,29	3 144,69	298,74
Suomussalmi	1 654 730,66	12,84	3 309,46	38 116,85	13,33	76,23	1 692 847,51	3 385,69	321,64
	12 891 761,10	100,00	25 783,51	286 039,38	100,00	572,08	13 177 800,48	26 355,59	2 503,78

Kainuun sote kuntayhtymän huollettavien varat ovat 1 399 531,26 euroa.

LIITETIETO				
Huollettavien varat			31.12.2020	31.12.2019
Huollettavien varat 31.12.			1 399 531,26	1 145 261,22
Yhteensä			1 399 531,26	1 145 261,22

Kainuun keskussairaalan sairaanhoitajien rahaston sijoitukset				
			31.12.2020	31.12.2019
Opstock			1 028 110,45	1 009 543,29

3.1.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

38. Kainuun sote kuntayhtymän ja konsernin vuokravastuut

38. Kainuun sote kuntayhtymän ja konsernin vuokravastuut

VUOKRAVASTUIDEN yhteismäärä	Konserni	Konserni	Kuntayhtymä	Kuntayhtymä
Sote	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Vuokravastuut yhteensä	**12 920 089,16**	**12 390 889,11**	**12 707 531,66**	**11 823 484,61**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	**9 688 531,47**	**8 044 774,67**	**9 475 973,97**	**7 477 370,17**
Toimitilojen vuokravastuut	7 480 340,37	5 706 805,00	7 267 782,87	5 139 400,50
Nordea Rahoitus Suomi Oy	52 059,63	4 528,13	52 059,63	4 528,13
Tukirahoitus Oy	95 398,83	109 532,75	95 398,83	109 532,75
Op Yrityspankki Oyj	2 049 891,92	2 217 769,91	2 049 891,92	2 217 769,91
Danske Bank	10 840,72	6 138,88	10 840,72	6 138,88
Myöhemmin maksettavat	**3 231 557,69**	**4 346 114,44**	**3 231 557,69**	**4 346 114,44**
Nordea Rahoitus Suomi Oy	66 235,11	5 535,97	66 235,11	5 535,97
Tukirahoitus Oy	95 398,83	172 565,13	95 398,83	172 565,13
Op Yrityspankki Oyj	3 059 083,03	4 157 172,62	3 059 083,03	4 157 172,62
Danske Bank	10 840,72	10 840,72	10 840,72	10 840,72

39.	Uusi sairaala -allianssisopimus, alkuperäinen tavoitekustannus 132.400.000,00 €, josta 31.12.2020 mennessä			
	toteutunut 92,27 %. Toteutuneet kustannukset 31.12.2020 yhteensä 133,8 M€			
	Vammaispalvelulain mukaista vastuuvelan varausta Potilasvakuutukselle ei ole v. 2020.			

LIITETIETO 39				
MUUT KUNTAYHTYMÄN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET				
	Konserni	Konserni	Kuntayhtymä	Kuntayhtymä
Sote	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Uusi sairaala, allianssi tavoitekustannus	10 235 000,00	132 400 000,00	10 235 000,00	132 400 000,00
Potilasvakuutuskeskus	0,00	505 452,00	0,00	505 452,00
Yhteensä	10 235 000,00	132 400 000,00	10 235 000,00	132 400 000,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Kainuun sote kuntayhtymän ja konsernin taloudellisten sopimusvastuiden selvitys:

LIITETIETO	Konserni	Konserni	Kuntayhtymä	Kuntayhtymä
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut hankkeet	545 763,00	338 040,00	545 763,00	338 040,00
Takuuaikaiset vakuudet	0,00	47 686,00	0,00	47 686,00
Yhteensä	545 763,00	385 726,00	545 763,00	385 726,00

Koronvaihtosopimus nro 4859700 päättyy 6.11.2047	Konserni	Konserni	Kuntayhtymä	Kuntayhtymä
	2020	2019	2020	2019
Koron määrä	986 180,28	800 704,39	986 180,28	800 704,39
Markkina-arvo	-16 907 782,30	-10 606 866,22	-16 907 782,30	-10 606 866,22

3.1.7. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Kainuun sote kuntayhtymän henkilöstön lukumäärä tulosalueittain

LIITETIETO 42		31.12.2020			31.12.2019	
Tulosalue	Vakinainen	Määräaik.	Yhteensä	Vakinainen	Määräaik.	Yhteensä
Hallinto	28	13	41	21	3	24
Keskitetyt yhteiset tukipalvelut	212	34	246	242	33	275
Perhepalvelut	568	122	690	588	108	696
Sairaanhoidon palvelut	275	48	323	196	30	226
Terv. ja sair.hoitopalvelut	1145	301	1446	1127	326	1453
Vanhuspalvelut	807	212	1019	803	257	1060
Ympäristöterveydenhuolto	28	9	37	29	6	35
Sote yhteensä	3063	739	3802	3006	763	3769
Kainuun Työterveys -liikelaitos	0	0	0	0	0	0
Sote ja liikelaitos yhteensä	3063	739	3802	3006	763	3769

43. Kainuun sote -kuntayhtymän (ei mukana liikelaitos) tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut ovat seuraavat:

LIITETIETO 43, Henkilöstökulut			
		2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		191 607 414,42	176 759 077,25
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja			
aineellisiin hyödykkeisiin		842 018,69	889 611,91
Henkilöstökulut yhteensä		192 449 433,11	177 648 689,16

45. Tilintarkastajan palkkiot

LIITETIETO 45		2020	2019
KPMG Oy			
Lakisääteinen tilintarkastus		25 200,00	19 425,00
Tilintarkastajien lausunnot		3 150,00	11 550,00
Muut tilintarkastuspalkkiot		7 350,00	0,00
Palkkiot yhteensä		35 700,00	30 975,00

46. Intressitahotapahtumat

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

4.1. Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d § perusteella eriytetty toiminta

Ravintopalvelut - henkilöstöravintola

Henkilöstöravintolaan kohdistuvat tuotot ovat 11 % aterioiden kokonaismäärästä. Ravintopalveluiden kuluista 11 % on kohdistettu henkilöstöravintolan kuluiksi.

Laskennallinen tuloslaskelma

	Henkilöstöravintolan kulujen osuus 11 % ravintopalveluiden aterioiden kokonaismäärästä.
TOIMINTATUOTOT	587 173,12
MYYNTITUOTOT	582 995,55
TUET JA AVUSTUKSET	4 144,57
MUUT TOIMINTATUOTOT	33,00
TOIMINTAKULUT	-552 086,16
HENKILÖSTÖKULUT	-219 931,34
PALVELUJEN OSTOT	-61 167,22
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-212 981,07
MUUT TOMINTAKULUT	-58 006,53
TOIMINTAKATE	**35 086,96**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-109,80
VUOSIKATE	34 977,16
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-1 208,57
TILIKAUDEN TULOS	**33 768,59**

Ravintopalvelut Kahvila Tähti

Laskennallinen tuloslaskelma

TOIMINTATUOTOT	198 939,93
MYYNTITUOTOT	198 939,93
TOIMINTAKULUT	-175 393,38
HENKILÖSTÖKULUT	-99 639,00
PALVELUJEN OSTOT	-7 941,67
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-67 294,71
MUUT TOMINTAKULUT	-518,00
TOIMINTAKATE	**23 546,55**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-9,95
VUOSIKATE	23 546,55
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	-10 987,00
TILIKAUDEN TULOS	**12 559,55**

Kahvila Tähti on aloittanut toiminnan 1.1.2020 alkaen uuden sairaalan tiloissa. Ravintopalveluiden henkilöstö on osittain yhteinen ravintopalveluiden henkilöstön kanssa.

Ulkoinen vuokraustoiminta

Asuntojen vuokratuotot Salmijärvi	18 462,80
Muut vuokratuotot, kahviot	13 928,85
Nordlab, laboratorio Kaks	361 163,88
Kajaanin kaupunki, sairaalakoulu	75 264,00

Kainuun soten ulkoisen vuokraustoiminnan sairaalakoulun ja laboratoriotilojen osalta ei voida katsoa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi, koska niiden toiminta on hyvin kiinteässä yhteydessä sairaalan toimintaan ja sijainnin oltava sairaalan yhteydessä.

5 Luettelot ja selvitykset

5.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytysmuoto vuonna 2020

		Säilytysmuoto
Pääkirjanpito	Päiväkirja	sähköinen arkisto
	Pääkirja	sähköinen arkisto
Osakirjanpidot	Palkkakirjanpito	
	- ansioerittely	sähköinen arkisto
	- palkkalaskelmat	sähköinen arkisto
	- vuosilistaus verottajalle	sähköinen arkisto
	Ostoreskontra	
	- toimittajat, avoimet erät	sähköinen arkisto
	Myyntireskontra	
	- asiakkaat, avoimet erät	sähköinen arkisto
	Varastokirjanpitojärjestelmä	sähköinen arkisto
	- inventaariluettelo	
Käyttöomaisuus-kirjanpito	Tapahtumaluettelo	sähköinen arkisto
	Poistotietoluettelo	sähköinen arkisto
Tilinpäätös	Tase-erittelykirjat	sidottu kirja

Ulkoisen laskennan tositelajit ja tositenumerosarjat

TL	*Per.*	*Tositelajin nimi*	*Lähde*	*TS*	*Nro-sarja*	*Huom!*
AA		Käyttöomaisuushankinnat ja myynnit	FI-AA	01	0100000000-0109999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
AB	AB	Kirjanpitotosite	FI-AA	01	0100000000-0109999999	
AF	AF	Poistokirjaukset	FI-AA	03	0300000000-0399999999	
AZ	AZ	Investointien purkaminen	FI-AA	02	0200000000-0299999999	
BA		Konekieliset tiliotetapahtumat	FI-GL	06	0610000000-0699999999	
BC		Epävarmat saamiset	FI-AR	11	1100000000-1199999999	
BM		Ostomaksut (automaattiset)	FI-AP	24	0240000000-0249999999	
BS		Tiliotetapahtumat – muut	FI-GL	07	0700000000-0799999999	
DA	DA	Ennakkosuoritukset	FI-AR	16	0160000000-0169999999	
DG	DG	Asiakkaat - hyvitys			0160000000-0169999999	
DK		Korkolaskut			2000000000-2099999999	

DL		Luottotappiot			0210000000-0219999999	
DR		Myyntilaskut, hyvityslaskut	FI-AR	18	0180000000-0189999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
DT	DT	Asiakkaan tasaus (nollasuoritukset)	FI-AR	09	9000000000-9099999999	
DV	DV	Myyntisuoritukset (viitteelliset)	FI-AR	17	0170000000-0179999999	
DZ	DZ	Myyntisuoritukset (manuaaliset)	FI-AR	14	0140000000-0149999999	
EU		Euro pyöristysero			0020000000-0029999999	
EX		Ulkoinen numero			0020000000-0029999999	
FS		Tilinpäätöstositteet	FI	80	8000000000-8099999999	Kumppaniyhtiö käytössä
KA		Toimittajatosite			0017000000-0017999999	
KB	KB	Ostolaskut/PSOP	FI		0013000000-0013599999	Kumppaniyhtiö käytössä
KG		Toimittajat -hyvitys			0017000000-0017999999	
KN		Toimittajat - netto			0010000000-0010999999	
KP		Tilin ylläpito			0480000000-0489999999	
KR	KR	Ostolaskut/Rondo (ilman ostotilausta syötett.)	FI-AP	19	0190000000-0199999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
KS	KS	Sisäisten laskujen kuittaus	FI-AP (FI-AR)	15	0150000000-0159999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
KT	KT	Toimittajan tasaus (nollamaksut)	FI-AP	59	5900000000-5999999999	
KZ	KZ	Ostomaksut (manuaaliset)	FI-AP	15	0150000000-0159999999	
PR		Nimikkeen hinnanmuutos	MM	48	4800000000-4899999999	
RA		Hyvitys-nettosuoritus	FI-AR		0510000000-0519999999	
RC		Korkolaskut	FI-AR	30	3000000000-3999999999	
RE	RE	Ostolaskut (ostotilaukseen perustuvat)	MM	51	5100000000-5199999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
RN		Lasku-netto				Ei käytössä
RV	RV	Myyntilaskut	SD	00	8040000000-8049999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
SA	SA	Muistiotositteet	FI-GL	01	0100000000-0109999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
SB	**SB**	Muistiotositteet Sisäiset myyntilaskut	FI-GL	12	0120000000-0129999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
SC	SC	Käteisalennusten kirjaus	FI-GL	01	0100000000-0109999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
SK	SK	Kassatositteet	FI-GL	13	0130000000-0139999999	Kumppaniyhtiö käytössä.
SL		Konekielinen tiliote				Ei käytössä
SR	SR	Rondo muistiotosite	FI_GL	12	0010500000-0010599999	Kumppaniyhtiö käytössä.
ST	ST	Pääkirjatilien tasaus	FI-GL	39	3900000000-3909999999	
SU		Jälkikirjaustosite			0010000000-	

					0010999999	
UE		Tiedonsiirto			0040000000-0049999999	
WA		Varastosta otto	MM	49	4900000000-4999999999	
WE		Nimikkeen vastaanotto	MM	50	5000000000-5099999999	
WI		Inventointitosite	MM	49	4900000000-4999999999	
WL		Varastosta otto/toimitus	SD	49	4900000000-4999999999	
WN		Tavaranvastaanotto			5000000000-5099999999	
ZL		Lindorff tilitykset			0017000000-0017999999	
ZP		Maksukirjaus			0200000000-0209999999	
ZR		Pankki-täsmäytys			0200000000-0209999999	
ZV		Maksuselvitys			0200000000-0209999999	
		Liittymät:				
L1		Hammashuoltolaskutukset	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L2		Terveydenhuollon laskutukset	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L3		Pegasos työtervesyslaskutus	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L4		Effica potilaslaskutus	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L5		Hellevi	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L6		Komartek vesilaskutus	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L7		Komartek lämpölaskutus	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L8		Mela	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
L9		ProConsona sosiaalityö	FI-GL	90	9000000000-9999999999	
M1		Kassajärjestelmä	FI-GL	90	9000000000-9999999999	
M2		Kassajärjestelmä	FI-AR	90	9000000000-9999999999	
M3		ProExellenta	FI-GL	90	9000000000-9999999999	
M4		Aqua vesilaskutus	FI-GL	90	9000000000-9999999999	
M5		Excel-liittymä	FI-GL	90	9000000000-9999999999	
M6		Liittymä Web-marela			8200000000-8299999999	
M7		Liittymä Pusatec				Kajaanin käytössä
M8		M2 matkalaskut	FI-GL		0008400000-0008499999	

Taulukossa *lähde* tarkoittaa mySAP:n osajärjestelmää, jossa tosite alun perin syntyy:

- SD = myynti, jakelu ja laskutus (Sales and Distribution)
- MM = materiaalihallinto, varastonhallinta ja osto (Materials Management)
- FI = ulkoinen laskenta (Financial Accounting)
    - FI-AP = ostoreskontra (Accounts Payable)
    - FI-AR = myyntireskontra (Accounts Receivable)
    - FI-GL = pääkirjanpito (General Ledger)
    - FI-AA = käyttöomaisuuskirjanpito (Asset Accounting)

Myös liittymien kohdalla lähde on FI-GL, jos ko. tapahtumat siirretään suoraan mySAP:n pääkirjanpitoon.

MM-ostolaskujen tositelajia käytetään myös silloin kun materiaalihallinnossa tehdään hyvityslasku tai alkuperäinen lasku peruutetaan. Vastaavasti ostoreskontran ostolaskun tositelajia käytetään ostoreskontrassa tapahtuvissa hyvityksissä ja peruutuksissa.

SD-myyntilaskujen tositelajia käytetään myös silloin kun myyntijärjestelmässä tehdään lisäveloitus, hyvityslasku tai alkuperäinen lasku peruutetaan. Vastaavasti myyntireskontran myyntilaskun tositelajia käytetään suoraan myyntireskontrassa tapahtuvissa hyvityksissä ja peruutuksissa.

Kaikki ulkoisen laskennan tositenumerosarjat alkavat alusta vuosittain, paitsi myyntilaskut (RV), jonka tositenumerointi
ei ala vuoden alusta uudelleen vaan jatkuu (jos tositenumerona käytetään laskunumeroa). Korkolaskuille voidaan määritellä laskunumerosarja, kun ne tulostetaan mySAP:sta. Korkolaskujen laskunumerosarja on jatkuva, eli se ei ala alusta tilivuoden vaihtuessa.

Kuntien laskennallinen verorahoitus ja kuntien maksuosuus 2020

Kuntien laskennalliset verotulot

Lähde: verohallinto

		Tulovero 2015		2015	Tulovero 2016		2016	Tulovero 2017				Tulovero 2018		
Kunta	Asukasluku 2018	mp 03.10.201	Vero-%	Korjattu tulovero	mp 03.10.201	Vero-%	Korjattu tulovero	mp.30.10.2018	Vero-%	Korjattu tulovero		4.11.2019	Vero-%	Korjattu tulovero
Hyrynsalmi	2 287	6 317 904	21,75	**6 135 514**	6 226 796	21,75	**6 047 036**	6 014 585	21,75	**5 842 043**	Hyrynsalmi	6 088 219	21,75	**5 913 564**
Kajaani	36 973	122 000 431	21,00	**122 709 794**	122 452 390	21,00	**123 164 380**	119 578 457	21,00	**120 296 218**	Kajaani	121 631 892	21,00	**122 361 979**
Kuhmo	8 329	24 174 150	21,50	**23 749 250**	23 991 778	21,50	**23 570 084**	22 974 107	21,50	**22 574 519**	Kuhmo	23 250 994	21,50	**22 846 590**
Paltamo	3 336	9 294 434	22,00	**8 923 545**	9 240 038	22,00	**8 871 320**	8 945 205	22,00	**8 589 857**	Paltamo	9 252 676	22,00	**8 885 114**
Puolanka	2 597	6 959 246	21,50	**6 836 926**	6 819 653	21,50	**6 699 787**	6 369 678	21,50	**6 258 890**	Puolanka	6 454 505	21,50	**6 342 242**
Ristijärvi	1 288	3 717 538	21,50	**3 652 196**	3 670 698	21,50	**3 606 180**	3 588 657	21,50	**3 526 240**	Ristijärvi	3 635 351	21,50	**3 572 121**
Sotkamo	10 389	31 985 465	21,25	**31 792 955**	32 653 618	21,25	**32 457 086**	32 086 747	21,25	**31 899 588**	Sotkamo	32 965 361	21,25	**32 773 078**
Suomussalmi	7 862	21 664 296	20,50	**22 321 731**	21 235 593	20,50	**21 880 019**	20 429 056	20,50	**21 052 940**	Suomussa	20 486 372	20,50	**21 112 007**
	73 061	226 113 464	21,12	**226 121 911**	226 290 564	21,12	**226 295 891**	219 986 492	21,13	**220 040 296**		223 765 370	21,13	**223 806 695**
													pl. Puolanka	217 464 453

pl. Puolanka 213 781 406

Yhteisövero 2018 (t-2)

Kunta	Asukasluku 2018	mp 2013	Muutos-%	mp 2014	Muutos-%	mp 2015	Muutos-%	mp 2016	Muutos-%	mp 2017	Muutos-%	mp 2018	Muutos-%
Hyrynsalmi	2 287	**619 508**	18,0	**714 298**	15,3	**697 695**	0,0	**779 304**	11,7	**720 738**	-7,5	**739 650**	2,6
Kajaani	36 973	**5 477 161**	13,2	**6 189 084**	13,0	**5 582 060**	-0,1	**5 639 670**	1,0	**5 164 632**	-8,4	**5 363 108**	3,8
Kuhmo	8 329	**2 488 298**	12,3	**2 816 860**	13,2	**2 692 910**	0,0	**3 045 198**	13,1	**2 903 589**	-4,7	**2 834 776**	-2,4
Paltamo	3 336	**494 876**	12,0	**595 008**	20,2	**636 916**	0,1	**687 476**	7,9	**598 151**	-13,0	**588 262**	-1,7
Puolanka	2 597	**1 032 371**	20,7	**1 219 231**	18,1	**1 166 657**	0,0	**1 339 145**	14,8	**1 232 822**	-7,9	**1 215 223**	-1,4
Ristijärvi	1 288	**386 335**	19,7	**440 882**	14,1	**428 822**	0,0	**484 926**	13,1	**443 620**	-8,5	**438 739**	-1,1
Sotkamo	10 389	**2 535 836**	21,2	**2 888 721**	13,9	**2 411 685**	-0,2	**2 523 367**	4,6	**2 269 128**	-10,1	**2 490 590**	9,8
Suomussalmi	7 862	**2 450 330**	17,6	**2 829 315**	15,5	**2 687 697**	-0,1	**2 825 268**	5,1	**2 541 376**	-10,0	**2 578 006**	1,4
	73 061	**15 484 715**	15,8	**17 693 399**	14,3	**16 304 442**	-0,1	**17 324 354**	6,3	**15 874 056**	-8,4	**16 248 354**	2,4
											pl. Puolanka	15 033 131	

Kiinteistövero 2019 (t-1)															
Verohallinto 04.11.2019		laskettu keskimääräisellä veroprosentilla													
Kunta	Asukasluku 2018	2019 Yleinen	2019 Vero-%	Vak.as.rak.	2019 Vero-%	Muut kuin as.rak.	2019 Vero %	Voimalaitokset	2019 Vero-%	Yleishyödyll. Yhteisö	2019 Vero-%	Rakentamaton rak.paikka 2019	2019 Vero-%	**Yhteensä**	**Korjattu kiint.vero**
Hyrynsalmi	2 287	246 501	1,00	265 026	0,55	165 950	1,15	228 011	1,40	290	0,40	0	2,00	**905 778**	**932 896**
Kajaani	36 973	4 954 996	1,10	4 377 314	0,55	378 864	1,55	239 328	1,40	334 726	1,10	115 675	4,10	**10 400 903**	**10 188 809**
Kuhmo	8 329	765 865	0,98	918 916	0,54	342 868	1,08	56 957	1,40	12 394	0,98	10 109	2,00	**2 107 109**	**2 248 536**
Paltamo	3 336	342 333	1,10	382 143	0,60	209 975	1,10	162 062	1,40	4 094	0,20	0	1,10	**1 100 607**	**1 099 409**
Puolanka	2 597	289 773	0,93	281 311	0,55	259 325	1,10	0	1,40	0	0,00	0	0,93	**830 409**	**900 571**
Ristijärvi	1 288	127 449	1,10	145 188	0,55	124 760	1,55	199 029	1,40	0	0,00	497	1,10	**596 923**	**567 556**
Sotkamo	10 389	2 261 366	1,10	1 363 659	0,60	423 011	1,20	59 542	1,40	0	0,00	33 552	3,00	**4 141 130**	**3 985 379**
Suomussa	7 862	543 541	0,95	726 067	0,45	334 444	1,00	681 118	1,40	0	0,00	8 761	3,00	**2 293 931**	**2 598 148**
	73 061	9 531 824	1,07	8 459 624	0,55	2 239 197	1,21	1 626 048	1,40	351 504	1,08	168 594	3,69	**22 376 791**	**22 521 305**
														pl.Puolanka	21 620 734

V. 2020	Asukasluku 2018	**Laskennalliset verotulot yhteensä**
Hyrynsalmi	2 287	7 586 111
Kajaani	36 973	137 913 896
Kuhmo	8 329	27 929 902
Paltamo	3 336	10 572 785
Puolanka	2 597	8 458 036
Ristijärvi	1 288	4 578 416
Sotkamo	10 389	39 249 047
Suomussalmi	7 862	26 288 161
	73 061	262 576 354
pl. Puolanka		254 118 318

Kuntien maksuosuus vuonna 2020

Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta														
TALOUSARVIO 2020	290 800 000	ennakkolaskutettu	Verot 04.11.2019											
Laskennallinen Sotelle ja loput:			Valtionos. 22.1.2021					Maksuosuus kiinteä, joka jakautuu tulojen suhteessa						
- 50 % asukasluvun perusteella ja														
- 50 % verorahoituksen perusteella (t-2)														
18.2.2021						50 %	50 %							
Kunta	Asukasluku 2018	Verotulot 2018 = t-2	Valtionosuudet - STM	Verorahoitus yhteensä	STM Vos sotelle: Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta	%-OSUUS VERORAHOI-TUKSESTA	EURO-0SUUS	MAKSUOSUUS SOTELLE	€ /as	Muutos 2019-2020	Maksuosuussuhde 2020	Kunta	Tasausrahasto	Kunnan % osuus
Hyrynsalmi	2 287	7 586 111	5 046 469	12 632 580	**5 127 614**	3 926 876	3 570 554	**12 625 043**	5 520	732 555	3,98	Hyrynsalmi	40 430	4,04
Kajaani	36 973	137 913 896	40 291 251	178 205 147	**40 066 884**	55 395 608	57 723 690	**153 186 182**	4 143	22 632 974	48,24	Kajaani	442 065	44,21
Kuhmo	8 329	27 929 902	16 732 782	44 662 684	**14 855 120**	13 883 530	13 003 560	**41 742 210**	5 012	4 405 423	13,15	Kuhmo	129 721	12,97
Paltamo	3 336	10 572 785	5 894 426	16 467 211	**6 401 260**	5 118 882	5 208 293	**16 728 435**	5 015	1 981 433	5,27	Paltamo	50 834	5,08
Ristijärvi	1 288	4 578 416	2 287 725	6 866 141	**3 722 609**	2 134 361	2 010 876	**7 867 846**	6 109	854 778	2,48	Puolanka	49 706	4,97
Sotkamo	10 389	39 249 047	13 301 827	52 550 874	**12 489 901**	16 335 598	16 219 712	**45 045 211**	4 336	6 641 930	14,19	Ristijärvi	25 594	2,56
Suomussalmi	7 862	26 288 161	16 228 042	42 516 203	**14 840 326**	13 216 290	12 274 461	**40 331 078**	5 130	4 276 911	12,70	Sotkamo	131 800	13,18
	70 464	254 118 318	99 782 522	353 900 840	**97 503 714**	110 011 145	110 011 145	**317 526 005**	4 506	41 526 005	100,00	Suomussal	129 850	12,99
													1 000 000	100,00
Ehdotettu maksuosuus, €							317 526 005	ta-2020						
Laskennallinen Sotelle							97 503 714							
Loppuosa							220 022 290							
50 % / verorahoituksesta						31,09 %	110 011 145	Kunnallisvero 2018, kiinteistövero 2019, yhteisövero 2018						
50 % / asukasluku	€/as					1561	110 011 145							

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2020

Vuoden 2018 kuntajaolla

Lähde: Kuntaliitto 15.10.2019/**22.1.2021**

talousarvio 2020

Kunta	Asukas-luku 31.12.2018	Ikärakenteen perusteella määräytyvä laskennallinen kustannus yhteensä euroa	Sairastavuuden perusteella määräytyvä laskennallinen kustannus yhteensä euroa	Muiden laskennallisten kustannusten perusteella määräytyvä kustannus yhteensä euroa	Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskennallinen kustannus yhteensä euroa	Kunnan omarahoitus-osuus 3 654,97 euroa/asukas	Laskennallisten kustannusten ja omarahoitus-osuuden erotus (=valtion osuus laskennallisiin kustannuksiin)	Lisä-osat euroa	Valtion-osuuteen tehtävät vähenn. ja lisäykset netto euroa	V. 2015 Järjestelmä-muutoksen tasaus euroa	Verotuloihin perustuva valtion-osuuden tasaus (tulopohjan tasaus) euroa	**Kunnan perus-palvelujen valtionosuus (ml.osakunta-liitokset) vuonna 2020 euroa**
Kaikki kunnat	73 061	258 127 053	118 377 988	27 263 072	403 768 113	267 035 762	136 732 351	15 856 042	11 808 993	0	42 469 377	**206 866 763**
Hyrynsalmi	2 287	8 144 538	4 955 812	1 421 564	14 521 914	8 358 916	6 162 997	1 156 748	439 436	0	1 998 474	**9 757 655**
Kajaani	36 973	127 401 452	54 947 927	7 747 259	190 096 638	135 135 206	54 961 432	2 467 142	5 170 500	0	16 366 906	**78 965 981**
Kuhmo	8 329	29 660 240	14 723 585	5 006 278	49 390 102	30 442 245	18 947 857	3 851 523	1 723 432	0	6 265 234	**30 788 046**
Paltamo	3 336	12 244 712	7 119 044	1 251 935	20 615 690	12 192 980	8 422 710	162 276	525 789	0	3 240 252	**12 351 027**
Puolanka	2 597	9 266 144	5 909 453	2 327 657	17 503 254	9 491 957	8 011 297	2 927 929	310 435	0	2 333 237	**13 582 899**
Ristijärvi	1 288	5 357 956	3 040 209	756 998	9 155 163	4 707 601	4 447 562	211 854	290 344	0	947 362	**5 897 122**
Sotkamo	10 389	37 682 689	14 135 024	3 405 015	55 222 729	37 971 483	17 251 245	1 346 990	1 770 286	0	4 898 447	**25 266 969**
Suomussalmi	7 862	28 369 322	13 546 934	5 346 366	47 262 623	28 735 374	18 527 249	3 731 580	1 578 771	0	6 419 465	**30 257 065**

F
Veromenetysten kompensaatiot
* UUSI *
mom. 28.90.35

STM:N valtionosuuden erottaminen peruspalvelujen valtionosuudesta:

4.11.2019

	2018			2020		
	STM:n osuus 2018	Muut valtionosuu-det	Prosenttiosuus laskennalliseta perusteesta	STM:n osuus 2020	Muut valtionosuu-det	Valtionos. yhteensä (korjattuna)	2020
Hyrynsalmi	5 424 104	5 307 634	**83,2**	5 127 614	5 046 469	**10 174 083**	1 451 811
Kajaani	39 451 210	24 734 775	**72,9**	40 066 884	40 291 251	**80 358 135**	16 286 702
Kuhmo	15 323 594	13 202 158	**78,4**	14 855 120	16 732 782	**31 587 902**	4 892 593
Paltamo	6 309 430	4 606 855	**76,0**	6 401 260	5 894 426	**12 295 686**	1 966 109
Puolanka	6 351 882	6 076 062	**81,7**	6 545 230	7 225 502	**13 770 732**	1 653 900
Ristijärvi	3 627 643	1 716 537	**83,7**	3 722 609	2 287 725	**6 010 334**	838 165
Sotkamo	12 281 685	8 911 628	**72,4**	12 489 901	13 301 827	**25 791 728**	5 286 103
Suomussalmi	15 151 038	12 739 858	**80,1**	14 840 326	16 228 042	**31 068 368**	4 498 226
	103 920 586	77 295 507		104 048 944	107 008 024	**211 056 968**	36 873 609
	97 568 704	71 219 445		97 503 714	99 782 522	197 286 236	

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymähallitus 31/3 2021

6.2 Tilintarkastusmerkinnät

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa 20/5 2021

Hokkanen Katri, JHT, KHT, KPMG Oy Ab

7 Julkaisuluettelo

Sarja A: virallisesti hyväksytyt julkaisut
Sarja B: selvitykset ja tutkimukset
Sarja C: hallinnolliset asiakirjat
Sarja D: monistesarja
==========

Sarja A

A:1 Viestintäsuunnitelma 2015-2016

A:2 Kainuun alueellinen hyvinvointikertomus 2020 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021-2024, strategiset linjaukset ja toimet

Sarja B

B:1 Vammaispalveluhankkeen Kainuun osahankkeen loppuraportti

B:2 Tukeva 3 – juurruttamishanke
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen Pohjois-Suomessa
Kainuun osahanke
Loppuraportti 1.10.2012–31.10.2013

B:3 Virta – Pidämme huolta työ ja toimintakyvystämme sekä tulevaisuudestamme 2011–2013 –loppuraportti¨

B:4 Kainuulainen lapsi lastensuojelutarpeen selvityksessä vuosina 2013–2014
Pohjois-Suomen Lasten Kaste – Kainuun toiminnallinen osakokonaisuus

B:5 Tietoa potilaan oikeuksista
ennen hoitoa, hoitotilanteessa ja hoidon päättymisen jälkeen

B:6 Sosiaalinen kuntoutus 2016 -Työryhmän raportti ja suositukset

B:7 Työ Unelmatyöksi – tuottavuutta ja työhyvinvointia Kainuun sotessa – hanke, loppuraportti 9/2015–12/2017

Sarja C

C:1 Talousarvio 2013 ja taloussuunnitelma 2014–2016

C:2 Vuosikertomus 2012 Kainuun maakunta - kuntayhtymä

C:3 Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2015–2017

C:4 Vuosikertomus 2013 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:5 Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2014–2015

C:6 Talousarvio 2015 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2016 – 2018

C:7 Vuosikertomus 2014 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:8 Talousarvio 2016 ja taloussuunnitelma 2017–2019

C:9 Kehitysvammaisten henkilöiden asumisen ja siihen liittyvien palvelujen suunnitelma 2015–2020

C:10 Vuosikertomus 2015 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:11 Talousarvio 2017 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2018–2020

C:12 Lapset ensin,
Kainuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017–2021

C:13 Vuosikertomus 2016 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:14 Talousarvio 2018 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2019–2021

C:15 Vuosikertomus 2017 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:16 Kainuun kuntien yhteinen kotouttamisohjelma 2018–2019

C:17 Talousarvio 2019 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2020–2022

C:18 Vuosikertomus 2018 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:19 Talousarvio 2020 ja toiminta- ja taloussuunnitelma 2021–2023

C:20 Vuosikertomus 2019 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

C:21 Kainuun kuntien yhteinen kotouttamisohjelma 2020–2021

C:22 Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022 -2024

C:23 Vuosikertomus 2020 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Sarja D

D:1 Tieto toiminnaksi – hankkeen raportti Lapsiperheiden ja nuorten päihdepalvelujen kehittämislinjauksia – Tietoa päihteistä ja päihdepalvelujen tarpeesta Kainuussa

D:2 Osallisuutta ja sosiaalista vahvistumista Kainuussa - Virta Kainuu -osahankkeen loppuraportti

D:3 Palvelutarjotin 2013 – Päivätoimintaa ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja Kainuussa, Virta Kainuu –osahanke

D:4 Selvitys tehostetun palveluasumisen palvelusetelin hinnoittelusta - Aktiiviasiakashankkeen selvityksiä

D:5 Strengthening the Customer's Freedom of Choice - Aktiiviasiakashanke Alankomaissa ja Belgiassa syksyllä 2013

D:6 Aktiiviasiakashankkeen loppuraportti - Kyllä kai minä itse parhaiten tiedän, mitä palveluja tarvitsen

D:7 Hyve - johtamisen kartta Vuorovaikutuksellisella johtamisella uusiin tavoitteisiin – hanke 1.3.2012–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti

D:8 Ikäihminen toimijana – hanke – Vanhuspalvelulain toimeenpanoa Pohjois-Suomessa 2013–2014 1.7.2013–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti

D:9 Terveempi Pohjois-Suomi 2 1.3.3012–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti

D:10 Selvitys kotona asumista tukevien palvelujen tuotteistamis- ja ryhmittely-tavoista taustainformaatioksi Hyvinvoinnin palvelutarjottimen kehittämistä varten

D:11 Selvitys laatutakuusta ja palvelutuotekuvauksista taustainformaatioksi Hyvinvoinnin palvelutarjottimen kehittämistä varten

D:12 Hyvinvoinnin palvelutarjotin – käyttöopas palvelusetelituottajille

D:13 Hyvinvoinnin palvelutarjotin – käyttöopas palveluntuottajille

D:14 Rekisteröitymisopas – näin annat perustietosi Hyvinvoinnin palvelu-tarjottimelle

D:15 Hyvinvoinnin palvelutarjottimen käyttöopas ympärivuorokautisia hoivapalveluja tuottaville palveluntuottajille

D:16 Ylläpitäjän ohje – rekisteröintianomuksen käsittely ja palveluntuottajan lopullinen hyväksyminen Hyvinvoinnin palvelutarjottimelle

D:17 Ylläpitäjän opas – Hyvinvoinnin palvelutarjottimen eManagement-järjestelmään

D:18 Hyvinvoinnin palvelutarjottimen käyttöopas asiakasohjaajille

D:19 Hyvinvointi hakusessa – riippuvuus riskinä Päihde- ja mielenterveyspalveluketjujen, kuntoutusyhteistyön ja työmenetelmien kehittäminen Lapissa ja Kainuussa 1.3.2013–31.10.2015 Loppuraportti Kainuun hankeosio

D:20 Pohjoinen Sote ja tuottamisen rakenteet -hanke Kainuun toiminnallinen osakokonaisuus, loppuraportti 1-10/2015

D:21 Hoitotyön kirjaamisen kehittäminen, RAI-järjestelmän käytön laajentaminen ja hoitoisuusluokitusjärjestelmän käyttöönoton tukeminen

D:22 Huolenkarkotuspäivä

D:23 Miten minä kommunikoin
- inhorehellinen työkirja

D:24 Virta II –hankkeen Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan käsikirja

D:25 Laatua lastensuojeluun, Pohjois-Suomen Laste Kaste –hankkeen Kainuun toiminnallinen osakokonaisuus Loppuraportti 4/2014 – 3/2016

D:26 Virran tuomaa Esimerkkejä sosiaalisen kuntoutuksen menetelmistä ja käytännöistä

D:27 Loppuraportti: Virtaa vielä – Virta II -hanke

D:28 Sosiaalisen kuntoutuksen työryhmän raportti ja suositukset

D:29 Maaseudun tuetut liikkumispalvelut kaikkien käyttöön
MATKA -hankkeen loppuraportti 11/2016

D:30 Vajaaravitsemuksen ennaltaehkäisy ja hoito Kainuun sotessa, loppuraportti 6/2016 – 6/2017

D:31 Paljon tukea tarvitsevat – paljon palveluita käyttävät, loppuraportti 8/2015 - 9/2017

D:32 Iäkkäiden maakunnallinen palvelukokonaisuus Kainuussa

D:33 VESOTE – Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti -hanke, loppuraportti 2/2017 – 12/2018

D:34 Erityislasten omaishoidon kehittäminen Kainuussa – ErinOmainen -hanke, loppuraportti 1/2017 – 12/2018

D:35 Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen Kainuussa 2017 – 2018, SOS Kainuu -hanke

D:36 Sosiaali- ja terveydenhuollon dokumentaatio, kirjaaminen ja tiedonkulku Kainuun sotessa -hanke, loppuraportti 1/2016 – 12/2018

D:37 OTE maakunnassa – Polut kuntoon -hanke, loppuraportti 4/2017 – 10/2018

D:38 Muutosta, kasvua ja vahvistusta perhekeskuksiin Kainuussa -hanke, loppuraportti 1/2017 – 12/2018

D:39 Opas Erityislasten vanhemmuus ja omaishoidon tuki

D:40 Savuttomana leikkaukseen -hankkeen loppuraportti

D:41 Kainuun palvelusetelikokeilu – Henkilökohtainen budjetti HB, loppuraportti

D:42 ISO SOS – Osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat työkokeilut sosiaalityössä -hankkeen loppuraportti

D:43 Voimaa ryhmästä käsikirja – Osallisuutta ja sosiaalista toimintakykyä vahvistamassa kuntouttavassa sosiaalityössä ja ryhmässä

D:44 Kainuun digituki 11/2019 – 9/2020, Kainuun soten loppuraportti

D:45 Alueellinen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen, rakenne ja tehtävät

Kainuun sote

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
PL 400
87070 Kainuu
Puh. vaihde 08 61 561
S-posti kirjaamo@kainuu.fi